

T.C.
RİZE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM (SINIF ÖĞRETMENLİĞİ)
ANA BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM 4. SINIF MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE
HAZIRLIKLIL – PLANLI DRAMAYA UYGUN ETKİNLİKLERİN
GELİŞTİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bahar AVCI AGUN

RİZE 2012

ÖN SÖZ

Eğitim, değişen dünya sisteminde, içinde bulunduğumuz yüzyılda ülkelerin kalkınma çabaları ve çağdaş ülke olma hedefine ulaşmaları açısından önemli bir araç haline gelmiştir. Değişen ve dönüşen tüm alanların takip edilmesi kaçınılmaz olduğu gibi toplumdaki bireylerin temelini oluşturan öğrenme yaklaşımlarının da aynı paralellikte takip edilmesi gerekmektedir.

Oluşturulan yeni yaklaşımlar, eğitimin tüm basamaklarında değişik yöntemlerle uygulandığı gibi matematik öğretiminde de farklı yöntemler kullanılmaktadır. Bu bağlamda yüksek lisans tezi olarak çalıştığım Matematik Öğretiminde Hazırlıklı-Planlı Drama konusu, drama yöntemine uygun etkinliklerin geliştirilebilmesi ve çağdaş eğitim sistemini takip ve tamamlayabilme adına önemli bir araştırma olduğunu düşünüyorum.

Bu çalışmada temel olarak; ilköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde yer alan tüm öğrenme alanlarında (sayılar, geometri, ölçme, veri) hazırlıklı - planlı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilip sınıf ortamında uygulanması amaçlanmıştır.

Bu çalışmada yardım ve katkılarını esirgemeyen çok değerli insanları burada anarak teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Öncelikle çalışmanın her aşamasında sabırla beni destekleyip yakın ilgi ve önerileri ile yol gösteren, lisans ve yüksek lisans eğitimim süresince yardımlarını esirgemeyen, bana duyduğu güveni daima hissettiren, tez danışmanım, değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Ebru GÜVELİ' ye gösterdiği rehberlikten ve anlayıştan dolayı en içten teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Değerli görüş ve yardımlarını benden esirgemeyen, tez çalışmamı okuyarak bana dönüt veren değerli hocam Sayın Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜK' e, lisans ve yüksek lisans öğrenimim boyunca desteğini esirgemeyen, bilgi ve deneyimleriyle çalışmama yön veren değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr.

Cemalettin İPEK' e teşekkür ve saygılarımı sunarım. Yüksek lisans öğrenimim boyunca yaşadığım güçlükler karşısında beni yüreklendiren ve daima rehberlik eden değerli hocam Sayın Öğr. Gör. Nermin KARABACAK' a teşekkür ve şükranlarımı sunarım.

Çalışmam boyunca yanımda olan, önerileri ile yol gösteren, drama etkinliklerini hazırlamamda sonsuz desteği olan arkadaşım Esra TELCİ KAPTAN' a teşekkür ederim.

Yüksek lisans öğrenimim boyunca desteğiyle yanımda olan, yapıcı eleştirileri ile yol gösteren, anlayış ve sabırla beni dinleyen eşim Mustafa AGUN' a teşekkür ederim.

Son olarak, Yüksek lisansım boyunca yanımda olan beni sonsuz destekleyen, sıkıntılı zamanlarımda büyük sabır ve anlayış gösteren çok değerli annem Birsen AVCI, babam Murat AVCI, kardeşlerim Başak AVCI, Burak AVCI, Burçak AVCI ve Zuhale KÜÇÜKMUSTAFA' ya sonsuz saygı, sevgi ve şükranlarımı sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖN SÖZ.....	1
İçindekiler.....	3
Tablo Listesi.....	6
Kısaltmalar.....	7

BÖLÜM I

1. GİRİŞ.....	8
1.1. PROBLEM DURUMU.....	9
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	10
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	10
1.4. SAYILTILAR	12
1.5. SINIRLILIKLAR	12

BÖLÜM II

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ	
ÇALIŞMALAR.....	13
2.1. KURAMSAL AÇIKLAMALAR.....	13
2.1.1. Matematik Öğretimi.....	13
2.1.2. Dramanın Tanımı.....	16
2.1.3. Dramanın Tarihsel Gelişimi.....	17
2.1.4. Eğitimde Dramanın Önemi.....	18
2.1.5. Dramanın Çeşitleri.....	20
2.1.6. Eğitimde Dramanın Planlanması.....	22
2.1.7. Eğitimde Dramanın Uygulanması.....	23
2.1.8. Hazırlıklı-Planlı Dramanın Uygulama	
Aşamaları.....	24
2.1.9. Dramada Kullanılan Teknikler.....	27

2.1.10. Dramada Kullanılabilecek Araç-Gereç ve Materyaller.....	29
2.1.11. Drama Yönteminin Eğitim Öğretimdeki Faydaları.....	30
2.1.12. Matematik Öğretiminde Drama Yönteminin Yeri.....	31
2.2. İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	32
2.2.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	32
2.2.2. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	33

BÖLÜM III

3. YÖNTEM.....	44
3.1. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.....	44
3.2. ÇALIŞMA GRUBU.....	46
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	47
3.3.1. Katılımcı Gözlem.....	50
3.3.2. Anket	50
3.3.3. Görüşme.....	51
3.3.4. Kişisel Bilgi Formu.....	52
3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	52

BÖLÜM IV

4. BULGULAR.....	53
4.1. KATILIMCI GÖZLEM BULGULARI.....	53
4.2. ANKET BULGULARI.....	63
4.3. GÖRÜŞME BULGULARI.....	80

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA.....	97
-------------------------	-----------

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER	116
6.1. SONUÇLAR.....	116
6.1.1. Drama Etkinliklerinin Uygulanmasına Yönelik Olumlu Sonuçlar	116
6.1.2. Drama Etkinliklerinin Uygulanmasına Yönelik Olumsuz Sonuçlar	117
6.2. ÖNERİLER.....	117
6.2.1.Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	117
6.2.2.Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	119
KAYNAKÇA	120
EKLER.....	128
ÖZET	153
ABSTRACT	155
ÖZGEÇMİŞ.....	157

TABLO LİSTESİ

- Tablo 1.** Katılımcı Öğrencilerin Profilleri
- Tablo 2.** Drama Etkinliklerinin Kazanıma Uygun Dağılımı
- Tablo 3.** Örüntüler Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 4.** Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 5.** Üçgenlerin Dünyası Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 6.** Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 7.** İsimlendirme Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 8.** Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 9.** Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 10.** İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 11.** Anket Bulgularına İlişkin Genel Değerlendirme Tablosu

KISALTMALAR

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

f : Frekans

Ö : Öğrenci

Bkz. : Bakınız

S : Sayı

ss. : Sayfadan sayfaya

C : Cilt

vb. : Ve benzeri

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Matematik dersinin öğrencilerin analiz, sentez, kavrama, tümdengelim ve tümevarım gibi akıl yürütmelerine fırsat sağlayabilmesi gerekmektedir. Matematik, öğrencilerin kararlı, düzenli ve sistemli olmalarına yardım eden, onları ön yargılardan uzak tutan, sabırlı olmayı öğreten bir bilimdir. Ayrıca matematik dersi, edinilen bilgilerin günlük hayata geçirilmesine katkı sağlamanın yanında öğrencilerin yorum gücünü de geliştirerek zihin ve yetenek gelişimine destek olmaktadır (Yenilmez ve Uysal, 2007).

Matematiğin yapısında soyut kavramlar da yer almaktadır. Bu nedenle, bilişsel gelişimin somut işlemler döneminde yer alan öğrencilerin soyut kavramları anlayabilmesi kolay değildir. Bununla birlikte, soyut kavramların öğrencilere doğrudan aktarılması, matematik korkusuyla sonuçlanabilmektedir (Taş, 2008).

Bu bağlamda özellikle temel matematik becerisinin gelişmeye başladığı ilköğretim seviyesindeki öğrencilerin matematik dersine karşı geliştirebilecekleri olumsuz duyguları önleyebilmek için; kendilerini daha fazla ifade edebilecekleri, kavram ve olayları somutlaştırabileceği, eğlenerek öğrenmenin sağlanabileceği ortamlar oluşturulmalıdır.

21.yy'da yaşanan birçok değişimin çağdaş toplumları kökten etkilediği bilinmektedir. Bu değişimler, eğitim ve öğretim sistemlerini de yoğun bir şekilde etkileyerek değişimi zorunlu kılmıştır. Bu değişimin önemli bir yansıması olarak 2005–2006 öğretim yılında ülkemizde uygulanan ilköğretim programları yapılandırmacı öğrenme kuramını temel alarak yenilenmiştir. Bu kuram kapsamında, öğrencilerin birincil kaynaklardan bilgiye ulaşmalarını sağlayacak, yaparak yaşama ortamını oluşturacak, arkadaş ilişkilerini geliştirmeyi başaracak, eğlenerek öğrenmeyi sağlayacak yeni yöntemler okullarda uygulanmaya başlanmıştır. Bunlardan biri de, drama yöntemidir.

Drama, çocuğun yaratıcılığını geliştiren, onu yetiştiren ve ona öğrendiklerini günlük hayatta kullanabilme becerisi kazandırmaya yardımcı olan bir yöntemdir. Drama, tüm eğitim kademelerinde ve her yaşta insana uygulanarak kendini gerçekleştirebilecek nesilleri yetiştirmektedir (Karakaya, 2007).

Drama yöntemi; okuma yazma öğretimi ve toplumsal becerilerin kazanılması için kullanıldığı gibi matematik öğretiminde de kullanılmaktadır. Drama yöntemi, matematik öğretiminde karşılaşılan karmaşık olayları anlaşılır hale getirmektedir. Ayrıca bu yöntem, soyut ve öğrenilmesi güç konuların öğrenciler tarafından günlük yaşam deneyimleri olarak kullanılmasını da teşvik etmektedir (Akoğuz, 2002).

1.1. PROBLEM DURUMU

İlköğretim okullarında matematik dersinin zor, sıkıcı, korkunç, problem bir ders olarak düşünüldüğü bilinmektedir. Öğrencilerin çoğunun bu derse karşı önyargılarının olması bu durumun sebebi olarak gösterilmektedir. Bu nedenle matematik dersinin etkili öğretimi için eğlenceli ve ilgi çekici yöntemlerin uygulanması gerekmektedir.

Öğrencilerin derslere etkin katılımını sağlayacak, duyu organlarına daha çok hitap edecek öğrenme ve öğretme araçlarını öğrenme sürecine dahil etmek, öğrenmenin temel şartları arasında kabul edilmektedir. Bu amaçla drama kullanılabilir. Üstündağ (2002)'a göre dramada birey farkında olmadan; bir yandan duyularını eğitime sürecindedir, diğer yandan da öğrenme sürecinde etkin katılımcıdır. Öğrenci kendi yaptığı ile öğrenirken duyu organlarını harekete geçirerek unutulmayacak yaşantılar kazanmaktadır. Bu yaşantıların kazanılması, aynı zamanda, bireyin sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerini de geliştirmektedir.

Çocuk drama etkinliğini genellikle oyun olarak algılamakta ve böyle algıladığı için de dikkatini ve enerjisini tıpkı oyun sırasında olduğu gibi etkinlik üzerinde yoğunlaştırmaktadır. Bu sayede çocuğa eğitici drama yolu ile birçok kavram, konu ve sosyal davranışlar daha etkili olarak öğretilir (Önder, 2010).

Drama sayesinde birçok konu daha canlı ve yaşantısal hale gelir. Drama ile yaşayarak ve yaparak öğrenme mümkün olur. Gerçek nesnelerin ya da onların yerine konulan simgesel nesnelerin de yardımı ile çeşitli konulardaki birçok kavram ve bu kavramlara ait tanımlayıcı, açıklayıcı bilgiler, drama ile daha çabuk ve kalıcı olarak öğrenilebilir. Sosyal yaşam ile ilgili kavramları da öğrenmek mümkün olur. Sonuç olarak drama etkinliklerinin sunduğu olanaklar sayesinde, fiziksel ve sosyal çevreye uyumu sağlayacak bilişsel bilgi birikimi, çok daha üst bir düzeye ulaşabilir (Önder, 2010).

Yapılan araştırmalara bakıldığında dramanın, matematik dersinin geometri alanında ve düzlemsel geometrik şekillerin öğretilmesinde yoğun bir şekilde uygulandığı ortaya çıkmaktadır (Özsoy, 2003; Duatepe, 2004; Hatipoğlu, 2006). Ayrıca, var olan çalışmalarda da genellikle doğaçlama tekniği uygulandığı için etkinlik sonrasında öğretmenlere ve araştırmacılara yardımcı olabilecek yazılı bir materyal bulunmamaktadır. Bundan dolayı öğretmenlerin ve araştırmacıların kullanabileceği ve örnek teşkil edeceği düşünülen 4. sınıf matematik dersinin tüm öğrenme alanlarında hazırlıklı-planlı drama etkinliklerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırmanın problem cümlesi; “İlköğretim 4. sınıf Matematik öğretiminde kullanılacak olan hazırlıklı-planlı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilebilirliği ve sınıf ortamında uygulanabilirliği nedir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın temel amacı; ilköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde yer alan tüm öğrenme alanlarında (sayılar, geometri, ölçme, veri) hazırlıklı-planlı dramaya uygun etkinlikler geliştirmek ve sınıf ortamında uygulamaktır.

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Hayatın her alanında önemli olan matematik dersinin öğretiminde kullanılan klasik yöntemlerin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Sınıfların kalabalık

olması sebebiyle öğretmenler, öğrencilerle yeteri kadar iletişim kuramamakta ve öğrenci gelişiminin sürekliliğini sağlayamamaktadır. Sunuş yoluyla işlenen derslerde öğrencilerin derse katılmamaları öğrenmelerini olumsuz yönde etkilemektedir. Aktif olmayan öğrenci ise sıkılarak dersten uzaklaşmaktadır. Konuyu kavrayamayan öğrenci başarılı olamadığı için, bu dersi sevmeyerek korkmaktadır (Özsoy ve Yüksel, 2007).

Öğretmeni merkeze alan sunuş yoluyla öğretim yöntemi sonucunda; öğretmen çok yorulur hatta zaman zaman sınıf hâkimiyetini de yitirerek sadece disiplin sorunlarıyla ilgilenmek zorunda kalabilmekte ve bunun sonucunda öğretimin kalitesi düşmektedir. Bu eksikliklerden dolayı öğrencilerin ilgilerini arttıracak, onları aktif hale getirecek, aynı zamanda arkadaş ilişkilerini de geliştirecek ve paylaşımda bulunma fırsatı sağlayacak bazı yöntemler kullanılmaya başlanmıştır. Bu yöntemlerden biri de drama yöntemidir. Bu yöntem sayesinde öğretmen rehber konumuna geçerek, sadece ihtiyaç duyulduğunda yahut gerekli görüldüğünde müdahale ederek bir taraftan sınıf yönetimini güçlendirirken, diğer taraftan da enerjisini boş yere harcamamış olur.

Ezberci eğitim ve öğretim bireyin öğrendiklerinin ne işe yarayacağını bile anlamasına olanak vermez. Hâlbuki drama yöntemi, bireyin öğrendiği bütün bilgileri geliştirmekte olan rolü ile birlikte kullanmasını ve hatta rolü geliştikçe kendisine gerekli olan bilgiler talep eder hale gelerek kendi kendine ona ulaşmasını sağlamasına katkı sağlamaktadır (Levent, 1999).

Bu araştırmada ilköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde yer alan tüm öğrenme alanlarında (sayılar, geometri, ölçme, veri) hazırlıklı-planlı dramaya uygun etkinlikler tasarlanmıştır. Bu yolla, matematik öğretiminin daha sağlıklı, verimli ve etkili olması hedeflenmektedir. Bu araştırmanın özü olan drama yöntemi daha önce yurt içi ve dışında yapılan birçok araştırmada kullanılmış olsa da, ilköğretim 4. sınıf matematik dersi öğretim alanlarında yer alan kazanımlara uygun drama etkinliklerinin tasarlanması önemli bir yeniliktir. Bu yolla, ilgili kademedeki görev yapan, dersi daha aktif işleyen, matematik dersini sevdirmek, matematik öğretirken eğlendirmek isteyen ve matematik dersinde başarıyı

arttırmak isteyen öğretmenlere konu ile ilgili yazılı ve görsel materyal sağlanabilmesi söz konusu olduğundan bu çalışma önemli görülmektedir. Ayrıca konu ile ilgili araştırma yapacak olan araştırmacılara da bu konuda ışık tutacak ve yol gösterecektir.

1.4. SAYILTI LAR

Bu araştırmada aşağıda yer alan sayıtlılardan hareket edilmiştir:

1. Öğrenciler, görüşme ve anket sorularını içten ve samimi bir şekilde yanıtlamışlardır.
2. Öğrenciler etkinliklere karşı aynı düzeyde güdülenmişlerdir.
3. Araştırmacının gözlemlerinin tarafsız ve samimi olduğu varsayılmıştır.

1.5. SINIRLILIKLAR

1. Araştırma, 2010 – 2011 Eğitim Öğretim Yılı Güz ve Bahar Yarıyılında, Rize İli Kalkandere İlçesi Atatürk İlköğretim Okulu 4–A sınıfı öğrencileri ile sınırlıdır.

2. Araştırma; uygulama sürecinde, ilköğretim matematik programının 4. sınıf öğrencileri için öngördüğü kazanımlardan Ek 1’de belirtilen 10 kazanımla sınırlıdır.

3. Araştırma bulguları; araştırmacı tarafından hazırlanan drama planları, katılımcı gözlem notları, görüşme ve anket ile sınırlıdır.

4. Araştırma, uygulama sürecinde sınıf ortamı ile sınırlıdır.

II. BÖLÜM

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

2.1. KURAMSAL AÇIKLAMALAR

Bu bölümde; matematik öğretimi, drama yöntemi, drama yönteminin matematik öğretimindeki yeri ve önemi, hazırlıklı-planlı dramanın uygulama aşamaları ve dramada kullanılacak materyaller ile ilgili kuramsal açıklamalara yer verilmiştir.

2.1.1. Matematik Öğretimi

Bilimde olduğuna kadar, günlük yaşamımızdaki problemlerin çözülmesinde kullanılan araçlardan biri olan matematik; evde, işte, alışverişte, sokakta ve daha pek çok yerde kullanılmaktadır. Matematik, değişen dünya koşullarında problem çözebilen, karar verebilen, bağımsız ve eleştirel düşünebilen, iletişim kurabilen, bilgiye ulaşabilen, bilgiyi üretebilen, estetik duyguları gelişmiş, olumlu duyuşsal özelliklere sahip bireyler yetiştirmeye katkıda bulunmaktadır (Işık, Tarım, İflazoğlu, 2007).

Yıldızlar (2001)'a göre hayatın vazgeçilmez bir parçası olan matematiği, bir düşünme sistemi olarak benimsemek gerekmektedir. Çünkü her ülkede, her düzeydeki okulda matematik ve matematik öğretiminin gerekliliği kabul edilmektedir. Matematiğin bu denli kabul görmesinin nedeninin ise, bilimsel çalışmalarda ve güncel yaşamda vazgeçilmez bir araç olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Eğitim sisteminin her aşamasında matematik eğitiminin kalitesini yükseltmek için çeşitli amaçlar belirlenmektedir. Öğrencilerin matematiksel kavramlara sahip olması, problem çözme becerilerini kazanması, matematikte kendine güven duyması, matematiğe karşı olumlu tutuma sahip olması bu amaçlardan bazılarıdır (Yenilmez ve Uysal, 2007).

İlköğretim programında belirtildiği gibi matematiğin genel amaçları şu şekildedir (MEB, 2005):

1. Sayı sistemlerinin yapısını, belli başlı matematik kavramlarını ve temel işlemlerin dayandığı ilkeleri anlamak,
2. Eleştirici düşünme, doğru ve çabuk işlem yapma, sonuçları sağlama, öğrenilenleri ve elde edilen becerileri yazılı problemlerde, diğer okul çalışmalarında ve günlük hayatta uygulama konularında beceri elde etmek,
3. Matematiğe karşı olumlu tutum ve davranış geliştirmek,
4. Bağımsız olarak muhakeme etme yeteneğini geliştirmek.

Genel amaçlar doğrultusunda matematik öğretiminin, öğrencilerin mantıklı düşüncelerini, zihin bağımsızlığı ve yaratıcılığı geliştirmelerini, günlük yaşamda ve diğer konu alanlarında ilişkilendirme yapabilmesini sağlayabildiği söylenebilir.

Matematik öğrenme-öğretme sürecinde kavrama, özümleme, geçiş ve kalıcılık öğretimi temeldir. Derste amaçlarına ulaşmak isteyen bir öğretmen, matematik öğretimin amaçlarını, öğrencilerin öğrenme stillerini ve öğrenilen konunun kalıcı olabilmesi için yapılacak etkinlikleri bilen bir öğretmendir. Derste kullanılan yöntemler, öğretmenin davranışları, kullanılan araç-gereçler, matematiğin mümkün oldukça somutlaştırılması ve öğrencinin zihninde tam oluşması matematik öğretimini etkilemektedir. Bu sebeple öğretmenin kullanılacağı yöntemler ve öğrencilerin yapacağı etkinlikler farklılık göstermektedir (Altınsoy, 2007).

Yapılan araştırmalarda, öğretmenlerin matematik derslerinde ilköğretim düzeyinden başlayarak dersin anlatımında daha çok düz anlatım, soru cevap ve problem çözme gibi yöntemleri kullandıkları ortaya çıkmaktadır (Işık ve diğerleri, 2007). Ancak günümüzde bu öğretim yöntemleri öğrencilerin öğrenmeye aktif olarak katılması ve öğrenmelerinin kalıcı olması için yeterli olmamaktadır. Çünkü

öğrenme, yaparak ve yaşayarak gerçekleşmektedir. Öğrenciyi merkeze alacak, bilginin oluşmasını öğrenciye bırakacak yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Matematik programlarının başarıya ulaşması, temel alınan öğretme ve öğrenme süreçlerinin seçimine bağlı olmaktadır. Öğretmen stratejileri, yöntem ve tekniklerin kullanımı yıllık ve günlük planlarda belirtilen kazanımlara göre farklılık göstermektedir (Altınsoy, 2007). Uygun strateji, yöntem ve teknik seçildiği takdirde, öğrencinin derse karşı ilgisi artmakta, etkili düşünme alışkanlığı kazanmakta, ders başarısı artmakta ve en önemlisi matematiğe karşı tutumu olumlu yönde gelişmektedir.

Yapılan araştırmalar ışığında; matematik dersi, öğrencinin hayatını mahveden bir ders olarak görülmektedir. Güvensizlik ve yetersizlik duygusu, başarısızlığın kaynağı olmaktadır. Öğrenci davranışındaki içine kapanıklık, insanlardan kaçma, bencillik ve huysuzluğun nedeni olarak güvensizlik ve yetersizlik duygusu görülmektedir (Özsoy ve Yüksel, 2007).

Matematik hakkında yapılan olumsuz yorumlar, öğrenciler için bu dersi daha da sıkıcı ve korkunç hale getirmektedir. Özsoy ve Yüksel (2007)'e göre, öğrencilerin korkularını yenmeleri için öncelikle matematiği sevmeleri gerekmektedir. Öğrencinin matematiği sevmesi için de derslerde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmesi gerekmektedir.

Zaten son yıllarda müfredatta yapılan değişikliklerle düz anlatım veya soru-cevap yöntemlerini geride bırakacak pek çok yöntem ve teknik uygulanmaya başlanmıştır. Y yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımını temel alan yöntem ve teknikler matematiği tekdüze, sıkıcı, anlaşılması zor halinden kurtarma çabalarıdır. Öğretmen ve öğrenciler için olumlu tarafları henüz araştırılma aşamasında olan yeni yaklaşımların olumlu sonuçlar verdiği görülmektedir.

Yaparak- yaşayarak öğrenme yöntemlerinden biri de drama ile öğretimdir. Drama ile öğretim matematikte yeni bir aşamadır ve bu konuda yapılan çalışmalar kısıtlıdır.

Drama ile matematik öğretiminin matematiği daha zevkli, daha eğlenceli hale getirebileceği, öğrenci tutumlarını olumlu yönde geliştirebileceği, başarılarını arttırarak onları sosyalleştirebileceği ve ayrıca öğrencileri ekip çalışmalarına karşı teşvik edebileceği düşünölmektedir. Oyun çağında olan çocukların oyundan uzak olamayacağı da dikkate alınırđa, drama öğrenci için daha fazla önem kazanmaktadır.

2.1.2. Dramanın Tanımı

Drama hakkında yapılan tanımlara bakıldığında; “Drama, Yunanca bir kelime olup dran kökünden gelmektedir. Yapmak, etmek, eylemek anlamına gelir” (MEB, 1999; 6).

“İlköğretimde drama bir sözcüğü, bir kavramı, bir düşünceyi, bir davranışı, bir yaşantıyı, bir olay ve olguyu ya da herhangi bir dersin konusunu tiyatro tekniklerinden yararlanarak, oyun ve oyunlar geliştirerek canlandırmaktır” (Özsoy ve Yüksel, 2007; 33).

Çocuk oyunlarından ve benzer etkinliklerden yola çıkarak, değişik yaşam durumlarını canlandırma, olayları yeniden yaratıp irdeleme, bu yaşam durumlarından bilgilenme ve öğrenmeye geçme çalışmaları drama olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle de, drama, katılımcıların uyarıcı bir materyale vücutlarını ya da seslerini kullanarak cevap vermeleridir (Akyol, 2003).

Kısaca drama, “Önceden yazılı bir metin olmadan, katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, anıları ve bilgilerine dayalı olarak oluşturdukları eylem durumları ve doğaçlamalardır” (San, 1999; 268) şeklinde tanımlanmaktadır.

Yapılan tanımlara bakıldığında drama, olayları anlamada, problem çözmede, özgün düşünceler üretmede, doğrudan doğruya yaşamada önemli bir öğrenme yöntemidir. Etkili bir öğrenme yöntemi olarak kabul edilen dramanın, son yıllarda yapılan çalışmalar sayesinde okullarda ve sosyal gruplarda geliştiiği gözlenmektedir.

2.1.3. Dramanın Tarihsel Gelişimi

Dramanın tarihsel gelişimini, yurt dışı ve yurt içi olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir.

Dramanın yurt dışındaki tarihsel gelişimi incelendiğinde; drama eğitimdeki yerini, 1898'de Viyana'da Uygulamalı Sanatlar Okulunda sanat dersleri veren Franz Cizek'e borçludur. Franz Cizek' in deneyleri, eğitimde sanatın kullanılmasına yönelik düşüncelere uygun örnekler sağlamıştır (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Cambridge Okul Müdürü Henry Caldwell "Eğitimde Drama" denilebilecek kapsamlı bir programı tarif eden tek kişi olmuştur. Caldwell, oyunu, yapmaya değer tek iş ve insan doğasında var olan bir etkinlik olarak görmüştür. Hem sınıflarda oyun sahnelenmesine hem de daha sonraları, ilk amaçlı kurulmuş drama odası olan ve The Mummery adını verdiği odalarda oynanmasını teşvik etmiştir. Oynamanın, öğrencileri, biçimsel bir öğretimin verebileceği dramatik edebiyat bilgisinden daha derin bir şekilde güdeleyebileceğini savunmuştur. Bazı öğrenci gruplarını kendi temsillerini yazmaları ve malzemelerini hazırlamaları yönünde yüreklendirmiştir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Günümüzde giderek artan teknolojinin pasifleştirdiği çocuklara, aktif ve yaratıcı olma olanağının verilmesinin, başlı başına geliştirici bir unsur olduğu ileri sürülebilir. Özellikle çocuğun sağlıklı gelişmesinde, pasif olarak televizyon izlemenin, aktif biçimde yaşamının ve yaratmanın yerini alamayacağı açıktır. Bu noktada, çocuğa aktif olma, denemeci ve yaratıcı olma olanağı sağlayan, düşünce, duygu ve hayallerini özgürce ve yapıcı bir biçimde ifade etmesini destekleyen drama etkinliklerinin önemi, günümüz koşulları göz önüne alındığında giderek artmaktadır (Önder, 2010).

Dramanın ülkemizdeki tarihsel gelişimine bakıldığında ise; drama, eğitimde bir yöntem olarak ilk defa İsmail Hakkı Baltacıoğlu ile başlamıştır. Baltacıoğlu, konu ile ilgili birçok kitap yazmış ve okullarda tiyatro çalışmalarının

yeri olduğunu, okul oyununun öğrenme anlamında kullanılması gerektiğini belirtmiştir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Bir konu, bir olay ya da durumun roller verilmesi yoluyla ve hareket, mimik, jest ve sözlerle canlandırılması olarak tanımlanan dramatizasyonun gerçek anlamda dersler içerisinde bir öğretim ve ifade vasıtası olarak ele alınması Cumhuriyet Döneminde görülmektedir.

Cumhuriyet döneminde 1926 tarihli ilkököl programında, ilkökölün eğitim ve öğretim ilkeleri bölümünde temsil, temel olarak kabul edilmiştir. 1962 tarihli ilkököl ve ortaokul programlarında ise, temsil yoluyla canlandırma biçiminde dramatizasyon etkinliklerine değinilmiştir. Bu programda, öğrencilerin gördüklerini, duyduklarını, okuduklarını, düşündüklerini temsil ile ifade konuşma yeteneklerinin olumlu yönde gelişmesinde karşılıklı konuşma, anlatma, tartışma, öykü oluşturma şekillerinden başka dramatizasyon çalışmalarının önemine işaret edilmiştir. Daha sonra çıkarılan 1968 programında da çocukların ilgi ve ihtiyaçları göz önünde tutulmak koşuluyla, okuma etkinlikleri arasında kitaplardan masal, şiir, temsil ve öykülerin okunabileceği ve bunlardan bazı parçaların dramatize edilebileceğine yönelik ifadelere yer verilmiştir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Türkiye’de son yıllarda yapılan çalışmalar sonucunda drama dersi, ilköğretim okullarında seçmeli ders olarak programa eklenmiştir. Ayrıca eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği gibi bazı programlarında ise drama dersi zorunlu ders kapsamındadır.

2.1.4. Eğitimde Dramanın Önemi

Drama, eğitim ve öğretimde yeni bir oluşumdur. Ezbere dayalı bir eğitim çocuğun zihinsel gelişimini, araştırma yapabilmesini, diğer insanlarla olan ilişkilerini, paylaşmayı ve nihayet etkili öğrenebilmesini engellemektedir. Drama ise çocuğun yaratıcılığını geliştiren, yetiştiren ve onu hayata hazırlayan hem başlı başına bir eğitim alanı hem de etkili bir öğretim yöntemidir (MEB, 1999).

İlköğretimde drama; bir grup çalışması olmanın yanı sıra yaparak-yaşayarak öğrenmenin kalıcı olmasını, ders konularının kolaylaşmasını, soyut kavramların somutlaştırılmasını, etkin ve anlamlı bir öğrenme gerçekleşmesini sağlamaktadır (Hatipoğlu, 2006). Drama yöntemi, geleneksel öğrenme anlayışına bağlı kalmadan öğrencilerin zihinsel, sosyal ve fiziksel gelişimlerinin kapasitesini arttırmaktadır.

Drama, tüm eğitim kademelerinde ve her yaşta insana uygulanarak kendini gerçekleştirebilecek nesilleri yetiştirebilir (Karakaya, 2007). Dramada, çocuklar gerçek dünyaya ait, kendi gözlem ve deneyimlerini sanal bir dünya yaratmak için çizerler. Bu sanal dünyada, yaratarak, geliştirerek ve yansıtarak; kendileri, aileleri, arkadaşları ve içinde yaşadıkları gerçek dünyaya ait daha çok şeyi anlar hale gelirler.

Drama sayesinde çocuklar duyguları taklit ederek, insan duygularını inceleyebilirler. Drama çocukların seçenekleri ve manevi ikilemleri incelemelerine yardımcı olur, drama boyunca gözlemledikleri hakkında kararlar verebilir ve daha sonra bunları yansıtabilir. Bu onlara gerçek dünyada karar verici ve problem çözücü kişiler olma güvenini verir. Farklı görüşler ortaya koyabilir ve diğerlerine karşı kişisel görüşlerini tahlil edebilir. Bu onları fikir ayrılığı, tartışma ve çözümlere götürür. Çocuklar bir sınıf dramasında rol alarak kendine güven kazanırlar. Drama, çocukları grupta çalışma ve karşılıklı güven ve dayanışma yeteneklerini geliştirir (Fulford, Hutchings, Ross, Schmitz, 2001).

Eğitimde dramanın özelliği çocukların kendilerini başkalarının yerine koyarak, kendisini anlamasını farklı açılardan düşünmesini, kendini ifade etmesini ve yaratıcı olmasını sağlamaktır. Drama sayesinde çocuk gözlemci ve yaratıcı olmakta ve bunu yaparken de işitme, görme, koklama, tat alma, hissetme duyularından yararlanmaktadır. Kısacası drama çocukların içindeki saklı çocuğu keşfetmeleri ve tanımalarına olanak sağlamaktadır (Arıkan, 2007).

Drama çok önemli bir öğrenme yoludur. Drama aracılığıyla çocuk, olaylar ve durumları, bunların arasındaki bağlantıları kolayca öğrenebilir. Böylece

çocuğun problem çözme yeteneği gelişir ve çocuk kendi ayakları üzerinde durabilme becerisi kazanır (Kızıroğlu, 2010).

Sonuç olarak drama, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel becerileri kazandırmada etkin olabilen, öğrencilerin yaratıcılık özelliklerini kullanarak oluşturdukları rolleri sundukları bir ekinlik olarak açıklanabilir.

Drama yönteminin uygulandığı bir öğretim sürecinde, öğrencilerin karşılaştıkları bir sorun karşısında nasıl çözüm önerileri getirecekleri, bunun bir sonucu olarak da yaratıcı düşünme becerilerini geliştirecekleri söylenebilir (Taş, 2008).

Farklı yaşantıları tanıma, farklı rollere girerek farklı olay ve durumlarla ilgili deneyim kazanma, yaşamın çok yönlü algılanmasını ve araştırma isteğinin gelişimini sağlama, yaparak, yaşayarak öğrenme, öğrenilenlerin kalıcı olması drama çalışmaları sonucunda bireylerde olması beklenen kazanımlar arasında sayılabilir. Bu kazanımlar dikkate alındığında dramanın bireylerin gelişiminde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir (Akyol, 2003).

2.1.5. Dramanın Çeşitleri

Drama, uygulanma amacı ve uygulandığı gruba göre; yaratıcı drama, eğitici drama, psikodrama ve sosyodrama olarak 4'e ayrılmaktadır.

Yaratıcı drama, yaratıcılığı geliştirmek için çocuklarla yapılan drama ekinliklerini kapsar ve eğitici drama denilen eğitim tekniğinin bir alt dalı olarak kabul edilir. Yaratıcı drama olay, olgu, yaşantı ve bilgileri yeniden yapılandırmaya yönelik etkinlikleri içerir. Yaratıcı drama önceden yazılmış bir metin olmaksızın, katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, öznel anıları ve bilgilerine dayanarak oluşturdukları eylem durumlarından ve doğaçlamalardan oluşur (Taş, 2008).

Yaratıcı drama doğaldır, yazılı bir metni yoktur, sunuşsal değildir yani sahnelenmesi gerekmez, olay merkezli olup lider tarafından rehberlik edilen

katılımcılar, yaşadıkları ve hayal ettikleri durumları yaratıcı drama şekli içinde yansıtırlar. Lider grubun keşfetmesi, gelişmesi, fikirlerini ve duygularını dramatik oyunlar yoluyla ifade etmesi için rehber olur (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Eğitici drama olarak da adlandırılabilen pedagojik drama, daha çok İngiltere’de, Peter Slade, Brian Way, Dorothy Heathcote ve Gavin Bolton tarafından geliştirilen ve genel olarak çocuğun hemen her konudaki eğitimi için uygulanan bir eğitim tekniği olduğu bilinmektedir (Önder, 2010; 28).

Eğitici drama; mümkün olduğunca esnek olmakla birlikte, temel kuralları önceden ve dışarıdan belirlenmiş, bir grupta yaşayan, yetişkin bir lider (örneğin bir öğretmen) tarafından yönlendirilen ya da en azından başlatılan ve çocuklar tarafından bir grup oyunu gibi algılanabilen etkinlikler bütünüdür (Çalışkan ve Karadağ, 2008). Etkinliğin kapsamı eğitici tarafından belirlenerek drama sınırlandırılmaktadır.

Psikodrama daha çok yetişkinlere yönelik bir psikolojik tedavi yöntemi olarak bilinmekteyse de çocuklara ve gençlere yönelik olarak da uygulanmaktadır. Psikodramada amaç, katılan bireylerin içgörü kazanmaları yoluyla psikolojik gelişimlerinin sağlanması ve böylece tedavi edilmesidir (Önder, 2010). Psikodramanın bir başka amacı da; bireyin doğallığını, yaratıcılığını ve davranışını insanlarla karşılama yeteneklerini geliştirmektir. Aynı zamanda psikodrama bireylerin söz, davranış ve düşüncelerinde tutarlı olmalarına yardımcı olmaktadır (Aral ve diğerleri, 2000).

Psikodrama genellikle grup terapisisidir; ancak bireysel terapiye de uygulanabilmektedir. Önceleri psikoterapi uygulamaları ile sınırlı olan bu yöntem günümüzde telkin ve tedavi aracı olarak kliniklerde, insan ilişkilerini geliştirmek ve eğitim aracı olarak eğitim kurumlarında, endüstride, evlilik danışmanlığında, ıslahevleri ve hapisanelerde olmak üzere çeşitli kurumlarda hem çocuklara hem de yetişkinlere uygulanmaktadır (Çalışkan ve Karadağ, 2008)

Genellikle psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde kullanılan teknikler arasında sayılan sosyodrama ile toplumsal sorunlarla ilgili

gerçekleştirilen canlandırma çalışmaları kastedilmektedir. Toplumsal sorunların yanında gruba yönelik ortak sorunlar da sosyodramaya konu olabilir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.6. Eğitimde Dramanın Planlanması

Başarılı bir drama uygulanması için aşağıdaki örnek planlamadan yararlanılabilir (Gönen ve Dalkılıç, 1998):

1. Tema seçimi: Çocukların neyi öğrenmesi isteniyor?

Örneğin: işbirliği, para

2. Çevre düzenlemesi: Öğrenme en iyi hangi ortamda gerçekleşebilir?

Örneğin: müze, market

3. Çocukların rol seçimi: Çocuklar kim olacaklar? Çocuklar deneyim kazandıkça çok çeşitli roller seçebilir.

Örneğin: müşteri, doktor

4. Öğretmenin rol seçimi: Kim olacağım? Öğretmen olup dramayı dışardan da yönlendirmek mümkündür; ancak drama içinde de yer alabilir.

5. Çevrenin belirlenmesi: Bir dramadaki rollerin hangi bakış açısından ele alınacağını belirler. Konsantrasyonu artırır ve konunun dağılmasını önler.

Örneğin: müzedeki çocuklar

6. Odak noktası seçimi: Drama hakkında çözülecek problem nedir?

Örneğin: müzedeki heykellerin kaybolması

7. Eylem seçimi: Çocuklar ne yapacaklar?

Örneğin: mallar raflara yerleştirilecek.

8. Püf noktası ne olacak: Çocuğun dikkatini konuya çakabilmek için ne kullanacağız?

Bu planlama dramının başarılı uygulanmasını sağlamakta olup, iyi bir organizasyon sonucu tam öğrenmeyi gerçekleştirmeye katkıda bulunmaktadır.

2.1.7. Eğitimde Dramanın Uygulanması

İlköğretimde drama, “Hazırlıksız-Doğaçlama” ve “Hazırlıklı-Planlı” olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Hazırlıksız drama tamamen doğaçlama tekniğine dayalı olarak yapılan bir drama türüdür. Eğer bir sınıf öğretmeni herhangi bir ders konusunu sınıfta işlerken veya işledikten sonra doğaçlama tekniği ile drama yapmak istiyorsa bir ön hazırlık yapmasına hiç ihtiyacı yok demektir. İşlenen ders konusunun içinde geçen bir nesne, bir olay, bir düşünce taklit yolu ile öğrencilerden canlandırılması istenir. Öğrenciler, konuya bağlantılı olarak canlandırdıkları nesneyi nasıl algılıyorsa öğretmenin rehberliğinde rolünü oynamaya çalışır. Canlandırmanın sürecine diğer öğrencilerden bazı katılımlar olduğu takdirde bir kişinin başlattığı canlandırmaya sınıfça katılmalar olabilir (Karakaya, 2007).

Hazırlıksız Drama yapmak çok zor bir çalışmadır. İstenildiği gibi gitmeyebilir. Öğrencileri olumsuz etkileyebilir ve dramayı başarısızlığa sevk edebilir (Karakaya, 2007).

İlköğretimde Hazırlıklı-Planlı drama, planlı çalışmayı gerektirir. Drama yapacak olan öğretmen anlatmış olduğu ders konusu üzerinde yazılı olarak bir drama senaryosu hazırlar. Ders konusunu canlandıracak olan öğrencilere drama senaryosu dağıtılarak üzerinde provalar yapılır ve gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra sınıf içinde oynanır.

Hazırlıklı-Planlı drama, iki ana bölümden meydana gelir. Birinci bölümde “Drama Planı” yer alır. Bu planın içinde: “Drama dersinin adı”, “Draması

yapılacak ünite”, “Üniteden seçilen drama ders konusu”, “Drama sınıfı”, “Yaş grubu”, “Dramanın süresi”, “Dramada kullanılacak yöntemler”, “Dramada kullanılacak araç ve gereçler”, “Dramanın amacı”, “Dramanın hedef ve davranışları-kazanımlar ” yer alır. İkinci bölümde “Dramanın aşamaları” yer almakta ve dramaya aktivite kazandıran bölüm olarak görülmektedir (Karakaya, 2007).

2.1.8. Hazırlıklı-Planlı Dramanın Uygulama Aşamaları

Eğitimde Hazırlıklı Drama etkinlikleri uygulanırken takip edilecek aşamalar *ısınma, oyun, rahatlama ve değerlendirme*dir.

Drama öğretmeni amacını seçip konusu üzerinde hazırlandıktan sonra grubu ile kısa bir ön çalışma yapar. Bu çalışma ısınma çalışmasıdır. Üstündağ (2002)’a göre ısınma; çeşitli yöntemlerle beş duyunun kullanıldığı, gözlem yetisinin geliştiği bedensel ve dokunsal alıştırmaların yapıldığı, tanışma, etkileşim kurma, güven ve uyum özelliklerinin katılımcıya kazandırıldığı ve oldukça kesin kurallarla belirlenen grup liderinin yönlendiriciliğinde yapılan çalışmalardır.

Isınma Çalışmaları (Çalışkan ve Karadağ, 2008):

1. Psikik (Ruhsal) ve bedensel açıdan karşısındakini tanıma,
2. Karşılıklı iletişim kurma ve giderek daha çok kişi ile iletişim ve etkileşime geçme,
3. Grup dinamiğini oluşturma,
4. Sözellendirme ve etkileşim çalışmaları, öykü, anı anlatma,
5. Diğer bir aşamaya geçme, biçiminde süregelir.

Drama etkinliğine katılanların, en başta grup içi bir çalışmaya hazır olmaları, kendilerini rahat ve güvenli duyumsamaları, kendilerinde yeni ve değişik şeyler keşfetmeye hazırlıklı olmaları gereklidir ve bu bir bakıma yeterli ön

koşuludur. Grup içinde daha küçük gruplarla tartışarak fikir alışverişi, eleştirme gibi düşünsel boyutta çalışmaların yapılması da gereklidir. Bunun için de bireyin kendini bu küçük grup veya büyük grupta rahat ve güvenli hissetmesi gereklidir (San, 1999).

Drama yönteminin oyun aşaması öğrencilerin kendilerine verilen bir rolü, kendi yorumları ile belirli kurallara sadık kalarak oynamaları esasına veya çeşitli gösterim yöntemlerine dayanır. Bu sayede öğrenciler, başka bir kişiliğin arkasında kendi duygu ve düşüncelerini kolaylıkla ifade edilebilirler (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Oyun aşamasında seçilen etkinlikte rol alacak öğrenciler seçilir. Bu esnada bütün sınıfın oyuna katılmasına gayret edilir, sınıf mevcudunun fazla olması durumunda istekli olan öğrencilere öncelik verilmesine özen gösterilmelidir. Oyuncular seçildikten sonra rol alan öğrencilerin rollerini düşünmeleri için gerekli süre verilerek oyun aşamasına geçilir (Aral ve diğerleri, 2000).

Drama sürecinin oyun aşamasının uygulanmasında ulaşılması hedeflenen amaca yönelik kullanılan birçok teknik vardır. Bu teknikler (Çalışkan ve Karadağ, 2008):

- Rol oynama
- Pandomin (Mim)
- Doğaçlama
- Parmak oyunu
- Öykünme (Taklidi oyun)
- Hayal oyun
- Rol değiştirme

- Zihinde canlandırma
- Öykü/olay canlandırma
- Kukla

Bu teknikler bir hedef davranışın aktarılmasında konuya uygun olarak tek başlarına veya bir arada kullanılır. Bu aşamada çeşitli malzemeler kullanılarak bu aşamadan sonra rahatlama aşamasına geçilir.

Rahatlama aşamasında hem fiziksel hem de zihinsel rahatlama söz konusudur. Eklem yerlerinin hareket ettirilmesi, kasların yumuşatılması ve öğrencilerin sakinleştirilmesi amacıyla etkinliklerin sonunda kullanılır. Rahatlamayı kolaylaştırmak için ortamda sakin bir müzik ve sözel yönergeler kullanılır. Buradaki amaç çocuğu rahatlatmak ve olayın tamamlandığını hissettirmektir (Taş, 2008).

Rahatlama çalışmalarına yardımcı olan etken müziktir. Müzik çalınmaya başlamadan önce çevredeki uyarıcılardan etkilenmelerini önlemek amacıyla çocukların gözlerini kapatmaları istenir. Daha sonra müzikle birlikte hayali yaratılacak durum anlatılır ve çocukların kendi hayal güçlerini kuvvetlendirmek için müzik bir müddet daha çalmaya devam edebilir. Böylece çocukların tek bir fikir üzerinde dikkatleri toplanarak rahatlama sağlanır (Çağdaş ve diğerleri, 2003).

Değerlendirme aşamaların her birinin ya da bir kaçının ardından tartışma açılması ‘Ne yaşadınız?’, ‘Neler hissettiniz?’, ‘Nerede güçlük çektiniz?’ gibi soruların tartışılması ve katılımcılarca yanıtlanması drama çalışmalarının önemli boyutlarındandır. Bu yolla başkalarının davranış biçimleri, duyguları, düşünceleri, deneyimleri ile ilgili bilgi sahibi olmak bireyin kendi yaşamına bilinçli bir biçimde göz atması açısından önemlidir (Taş, 2008).

Değerlendirmenin amacı; problemi tanıtmak, ortaya koymak ve probleme yeni çözüm yolları üretmekle beraber drama aşamalarının her birinin ya da bir

kaçının ardından tartışma açılması, değişik soruların tartışılması ve katılımcılarla yanıtlanmasıdır. Bu işlemler gerek yazılı gerekse sözlü olarak gerçekleştirilebilir. Diğer taraftan günümüz gereksinimlerine ve çeşitliliğine uygun olarak geliştirilen ve kullanılan ölçme araçlarına göre de farklı değerlendirmelere yer verilebilir. Örneğin test tekniğine uygun objektif ölçme araçları, test dışı ölçme tekniğine uygun olarak hazırlanan anketler, görüşme ve gözlem formları gibi ölçme araçları ile elde edilen verilere dayalı olarak değerlendirme yapılabilir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.9. Dramada Kullanılan Teknikler

Rol oynama; kişinin, kendisinin olmayan bir rolü davranışlarla oynamasıdır. Örneğin, anne rolünü oynayan bir çocuk, annesinin davranışlarını anlayabilir. Şoför rolünü oynarken ise bir şoförün davranışlarını daha iyi kavrayabilir. Özellikle konuşmayı gerektiren rol oynama sırasında çocuk, ses yüksekliği, diksiyon, telaffuz gibi konuşulan dilin unsurları ve konuşma sırasını bekleme, dinleme, başkasının sözünü kesmeme gibi iletişim unsurlarını doğrudan doğruya çalışmış olur (Önder, 2010).

Rol oynama, oyundaki karakterlerin özelliklerini, duygularını canlandırmaktır. Çocuk rolünü oynadığı kişinin kişiliğine bürünür ve o kişinin davranışlarını daha iyi anlayabilir. Rol yapmanın amacı öğrencilerin çeşitli bireysel ve sosyal konularda görüşlerini ve duygularını anlamalarına yardımcı olmak ve empati duygusunu geliştirmektir. Ayrıca bu teknik sayesinde öğretmen öğrencilerini tanıma fırsatı bulur ve onların derse katılımını sağlar (Taş, 2008).

Pantomim; sözcük ya da ses kullanmadan sadece hareketlerle yapılan dramadır. Yüz ifadeleri, jestler, beden hareketleri gibi paralinguistik iletişim öğelerinin vurgulandığı etkinlikler, uygun sözcüklerin eklendiği paralel çalışmalarla da desteklenmelidir. Bu tür çalışmalarda sözel olmayan iletişim öğelerinin yerini doldurmak değil, bu öğeleri geliştirmek amaçlanır (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Doğaçlama; kesin olarak belirlenmemiş bir süreç olup saptanan bir konu ya da temadan çıkılır ya da saptanan bir hedefe doğru belli aşamalarla yol alınır. Bireysel ve grupsal yaratıcılığın en çok ön plana çıktığı çalışmalardır (Üstündağ, 1998).

Parmak oyunu; oldukça yalın bir drama türüdür. Özellikle ilkokulların birinci ve ikinci sınıflarında kullanılır. Okunan ve dinlenen basit durumların eylem haline dönüştürülmesinde bu tür seçilir. Eylemleştirmenin tamamı parmakla yapılır. Sınıfta öğretmen metni iyice yorumlar ve öğrencilerin nasıl parmak hareketi yapacağını kararlaştırır. Çocuklar öğretmenle birlikte sözleri tekrar ederler, hareketleri de yaparlar (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Öykünme; çocukların bir insanın, bir hayvanın, bir makinenin vb. hareketleri canlandırmalarıdır. Öykünmede katılımcılar bir eğlenme unsurunu çeşitli eylemlerde bulunarak yaşayabilirler (Taş, 2008).

Hayali oyun; çocuklar, çevresinde gördükleri ya da başlarından geçen olayları aşırı bir hayal gücüyle hayal ve oyun içinde yeniden yaşayarak problemlerine çözümler bulurlar ve böylece bazı duygusal sorunlarından arınırlar. Bunun için okulöncesi programlarında önemli durulması gereken ve duygusal ortamın titizlikle hazırlanması, çocukların sağlıklı gelişmesi için gereklidir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Rol değiştirme; drama etkinliği sırasında, farklı rolleri oynayan çocukların rollerini değiştirmeleri; farklı rolleri denemelerini, yaşamalarını sağlayarak onların öğrenme ve anlamaları zenginleştirilebilir. Örneğin; bir önceki aşamada heykeltıraş olan çocukla, çamur rolündeki çocuk yer değiştirirler ve etkinlik tekrarlanır. Aynı uygulamada tüm çocukların her rolü, rol değiştirerek oynamalarına olanak olmayabilir. Bu durumda bir sonraki tekrarda, çocukların farklı roller almaları sağlanmalıdır (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Zihinde canlandırma; etkinliğe katılan çocuklardan gözlerini kapatarak öğretmenin verdiği yönergeler doğrultusunda belirli görüntüleri zihinlerinde canlandırmaları istenir. Böylece çocukların yaşadıkları ve yaşamadıkları olayları

anlamaları ve hafızalarına daha iyi kaydetmeleri sağlanır. Zihinde canlandırma becerisini kazandırmak için çocuklara, somut nesnelere bir süre baktıktan sonra, gözlerini kapatmaları ve o nesneyi zihninde yaratmaları söylenir. Daha sonra gözleri açtırılarak ne gördükleri sorulabilir (Önder, 2010).

Öykü-Olay canlandırma; çocukların, öykülere olan ilgilerinden hareketle, önceden bildikleri ya da önceden bilmedikleri yeni öyküleri, hareketlerle ve sözlü ifadelerle canlandırmalarına dayanan bu teknik, eğitici dramada sıklıkla kullanılan bir tekniktir. Ayrıca öykü canlandırmanın yanı sıra, çocuklar için ilginç olan olaylar da, canlandırma tekniğine uygundur. Önce çocuklara öykü veya olay baştan sona anlatılır. Sonra öğretmen öykünün-olayın geçtiği yeri sözel olarak tanımlarken çocuklara öyküde canlandıracakları hareketleri ve çıkaracakları sesleri hatırlatır. Çocuklar o bölümü canlandırır (Önder, 2010).

Kuklalar aracılığıyla drama oyunları, çocukların ilgisini en çok çeken tekniklerden biridir. Kukla draması, kukla perdesinin olmaması ve kukla oynatmaya çocukların tümünün katılması yönünden, kukla tiyatrosundan ayrılır. Kukla dramasında seyirci rolünde olan çocuklar bulunmaz. Gruptaki çocukların her birinin elinde, canlandırılacak karakter ya da nesnelere kuklaları bulunur. Ve drama oyun kukla oyunu aracılığıyla oynanır (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.10. Dramada Kullanılabilecek Araç-Gereç ve Materyaller

Drama sürecinde kullanılacak araç-gereç ya da diğer materyallerin diğer eğitim ortamlarına göre farklı bir özelliği vardır. Bu özellik araç-gerecin ya da bir materyalin aslında farklı amaçlar için kullanılması, biçiminin değiştirilmesi ya da birkaç nesnenin bir arada farklı işlevler üstlenmesi biçiminde açıklanabilir (Aral ve diğerleri, 2000).

Drama etkinlikleri sırasında, canlandırmayı kolaylaştırmak için bazı araç-gereç ve aksesuarlar kullanılabilir. Örneğin: kartondan maskeler, kartona çizilmiş bazı figürler, bez bebekler, kuklalar gibi. Rol oynama çalışmaları kuklalarla yapılabilir. Bazı çocuklar kuklalar aracılığıyla daha rahat rol oynayabilirler. Çocukların kendilerinin hazırladıkları malzemeleri (maskeler, resimler, etiketler)

drama etkinliklerinde kullanılmaları; çocukların dramaya karşı daha çok güdülenmesini sağlamaktadır (Önder, 2010). Böylece yapılan materyaller dosyalar arasında unutulmayarak kullanılmış ve öğrenci tarafından da anlamlı çalışma olarak belirlenmiş olur.

2.1.11. Drama Yönteminin Eğitim Öğretimdeki Faydaları

Günümüzde eğitimden beklenen, bireylerin sadece ezbere dayalı bilgilerle donatılmaları değil, kendisi ve diğer insanlar konusunda bilinçli hale gelmelerinin, çevreye uyumlu, ancak bağımsız ve güçlü bir kişilik kazanmalarının, edindikleri bilgileri kendi yaşamlarına yararlı olacak şekilde uygulayabilmelerinin sağlanmasıdır. Bireylerin birbirlerine karşı hoşgörülü olduğu, dayanışma içinde yaşamaya istekli olduğu, demokratik bir toplumsal yapı için, tüm sözü edilen kişilik özelliklerinin ve davranışların kazanılması önemlidir (Önder, 2010).

Eğitimde drama kullanılarak bazı faydalar sağlanmaktadır (Önder, 2010):

- Çocukta yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirmesi
- Zihinsel kapasiteyi geliştirmesi
- Kendilik kavramının gelişmesine katkısı
- Bağımsız düşünme ve karar vermesi
- Duyguların farkına varılması ve ifade edilmesi
- İletişim becerilerine olumlu katkısı
- Sosyal bilincin artması ve problem çözme yeteneğinin gelişmesi
- Demokrasi eğitimine desteği
- Grup içi süreçlere olumlu katkıları
- Öğretmenle çocuklar arasında olumlu ilişkilere katkısı

- Genel öğrenci performansına olumlu etkisidir.

Bu faydalar ışığında drama yönteminin eğitim-öğretimde yer alması öğrencilerin zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunacağı görülmektedir.

2.1.12. Matematik Öğretiminde Drama Yönteminin Yeri

Matematik dersinin önemi ne kadar bilinirse bilinsin okullarda istenilen başarıya ulaşamadığı ve matematik dersi, öğrencilerin korktuğu ve kendilerine güven duymadıkları bir ders haline geldiği belirlenmiştir (Altınsoy, 2007). Bu nedendir ki, matematik dersine karşı sahip olunan tutum ve başarı tüm eğitim hayatı boyunca öğrencileri etkileyecektir.

Matematik derslerinde, gerçek durumların olduğu yerlere gidilmesinin mümkün olmamasından dolayı olayların yaratılması ve gerçek durumların tekrarlanmasında drama yöntemi faydalıdır (Çalışkan ve Karadağ, 2008). Çünkü drama yolu ile öğrenciler bilgiyi aktif deneyimleri sonucunda kazanarak öğrenmenin kalıcılığı sağlanmış olur.

Yaparak yaşayarak öğrenmeyi temel prensip olarak kabul eden drama, çocukların fiziksel, sosyal, mantıksal-matematiksel bilgiye ulaşmalarında bir basamağı teşkil etmektedir.

Matematik dersinde, başta problem çözme yeteneğini geliştirebilme olmak üzere, gerçek yaşamı algılamada ölçme işlemleri yapma ve sayılarla gösterme, varlıkların benzerliklerini, farklılıklarını, büyüklük küçüklüklerini ve konumlarını anlama, araştırma merakına sahip olma, tarafsız olma, önyargılardan kaçınma, yerinde karar verme, açık fikirli olma vb. amacıyla değişik rol oynamalara yer verilebilir (Üstündağ, 2009).

Matematik ve drama ile ilgili görüşler göz önüne alındığında görülüyor ki, öğrenmenin kalıcı ve değerli olması için aktif öğrenme sağlanmalıdır. Aktif öğrenme için de hem öğrencinin sosyal gelişimini destekleyecek hem de öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel becerilerini ilerletecek yöntem olarak drama

oldukça etkili görülmektedir. Çünkü günümüz şartlarında öğrencilerden kendine güven, bağımsız düşünme, eleştirel bakış, empati yeteneği gibi potansiyellerin gelişmesi beklenirken onları ezber bilgiye mahkûm etmek haksızlık olur.

2.2. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Bu bölümde drama yönteminin matematik öğretiminde başarıya, kalıcılığa ve öğrenci tutumlarına etkisi ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılmış araştırmaların kısa özetlerine yer verilmiştir.

2.2.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Moore ve Caldwell (1993), dramanın öykü yazma niteliği üzerindeki etkilerini incelemek için yaptıkları araştırmada dramayı kullanarak resim yapmayı içeren planlanmış etkinlikler ile geleneksel olarak planlanmış etkinlikler kullanılmışlardır. Deney grubunda, doğaçlamalar, rol oynama, resim yapma ve ana senaryoyu oluşturma ile planlanan drama etkinlikleri yer alırken; kontrol grubunda ise soru-cevap ve tartışma tekniği ile metin merkezli bir öğretim kullanılmıştır. Araştırma sonucunda dramayı kullanarak resim yapmayı içeren planlanmış etkinliklerin yer aldığı grupların geleneksel etkinliklerin yer aldığı gruba göre öykü yazmada niteliği arttırdığı ve bu öğrencilerin daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır.

Farris ve Parke'nin (1993) yaptıkları araştırmada, dramanın dil gelişimine ve edebiyata katkısı ile öğrencilerin drama hakkında neler düşündüklerini ve dramanın kendilerine geleneksel sınıf ortamı içinde nasıl yardımcı olabildiğini ortaya koymuşlardır. Öğrencilerinden yazılı ve sözlü olarak alınan görüşler, gözlem kayıtları ve öğretmenin görüşleri bir araya getirilmiştir. 3 hafta süren araştırma boyunca pandomim, doğaçlama ve okuma tiyatrosu gibi yaratıcı düşünceyi geliştiren etkinlikler sınıf çalışmaları ile bütünleştirilmiş olup bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlardaki tüm davranışları kapsamıştır. Araştırma sonunda dramanın dil gelişimi üzerine önemli bir etkisi olduğu saptanmıştır.

Müler (1997)'in dramaya yönelik araştırmaların sonuçlarını yorumlandığında; drama bir süreç olarak uygulandığında tam öğrenmeyi, problemleri keşfetmeyi, başkalarının yaşantılarını fark etmeyi, paylaşmayı ve kabul etmeyi sağladığı görülmüştür. Drama bir araç olarak kullanıldığında ise oyun yoluyla öğrenmeyi sağlamakta ve dramanın yaratıcılığı geliştirdiği belirlenmiştir.

O'Hara (1997), gerçekeştirdiği araştırma projesinde, dramanın İngilizce öğretim programlarından kullanılmasına ve ortaokullarda bağımsız bir ders olarak yer verilmesine örnekler vermiştir. O'Hara'ya göre, drama bir yöntem olarak tüm düzeylerde ve tüm konu alanlarında kullanılabilir. O'Hara'nın çalışmasının sonuçlarına göre drama dersi alan öğrencilerin sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerini, kendine güven duygusunu ve birlikte çalışma alışkanlığı ile eleştirel düşünme becerilerinde drama dersi almayan öğrencilere oranla anlamlı bir artış olduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte drama dersinin öğrencilerin sosyalleşmesine de olumlu katkıda bulunduğu saptanmıştır.

2.2.2. Yurt İçinde Yapılan alışmalar

Aynal (1989), "Drama Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Etkisi" adlı araştırmasında ilkokul 3. sınıf İngilizce dersinde yer alan emir cümleleri, hayvan ve meyve isimleriyle, saatlerin öğretiminde deney grubunda drama yöntemi; kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda drama yöntemi uygulanan grubun aldığı puan ortalaması geleneksel yöntemlerin uygulandığı gruptan daha fazla olmuştur. Sonuç olarak dramanın bilişsel amaçlara ulaşmada geleneksel yöntem ve tekniklere göre daha başarılı bir yöntem olduğu ortaya çıkmıştır.

Uysal (1996), "Eğitim Sürecinde Etkin Öğrenci Katılımının Öğrenme Sonuçlarına Etkisi" adlı araştırmasında, öğrencilerin öğrenme sürecine etkin olarak katılımının sağlandığı öğretim ortamlarındaki öğrencilerle geleneksel öğretim ortamında yer alan öğrencilerin başarı puanları karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre etkin öğrenci katılımının sağlandığı eğitim ortamındaki öğrenciler daha başarılı olmuşlardır.

Üstündağ (1998), “Yaratıcı Drama Eğitim Programının Öğeleri” adlı makalesinde, program geliştirme sürecinde bir ders olarak yaratıcı drama programının öğeleri tartışılmaktadır. Makale, bir ders olarak yaratıcı dramanın hedefleri, içeriği, yöntemleri, araç-gereç, öğretim materyalleri ve yaratıcı durumun değerlendirilmesi ile ilgilidir. Yapılan araştırmanın sonucunda, yaratıcı dramanın, bilgiyi yalnızca tekrarlamayıp bilinenleri sorgulayan ve kendi bilgisini kendisi üretecek insan yetiştirilmesinde, bu amaçla geliştirilen eğitim programında bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel özelliklerini bir bütün olarak ele almasıyla günümüz insanını yetiştirmede önemli ölçüde katkı getirebileceği düşüncesine varılmıştır.

Biricik (1999), “İlköğretim 2. Sınıf Matematik Öğretiminde Aktif Etkileşimli Öğrenme Yaklaşımının Öğrenci Başarısına Etkisi” adlı araştırmasında aktif öğrenme yaklaşımının öğrencilerin bilgi, kavrama, uygulama düzeyindeki başarısına ve genel başarısına etkisini incelemiştir. Araştırmada ele alınan bilgiler, geliştirilen ilk test ve son test ile elde edilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda aktif etkileşimli öğrenme yaklaşımının geleneksel yöntemle göre etkili olduğu ve başarıyı arttırdığı görülmüştür.

Koç (1999), “Yaratıcı Dramanın Öğrenmeye Etkisi” adlı araştırmasında Sosyal Bilgiler dersinde bir yöntem olarak yaratıcı dramanın öğrenmeye etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi ‘Türklerin Anadolu’ya Yerleşmesi’ ünitesinin öğretiminde, yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanımının öğrencilerin erişilerine etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda yaratıcı drama ile öğretimin geleneksel yöntemle öğretime göre daha etkili olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Pesen ve diğerlerinin (2000), “İlköğretim Okullarında Kullanılan Matematik Öğretim Yöntemleri” adlı araştırmalarında, matematik dersinin işlenişinde yaparak yaşayarak öğrenme yönteminin kullanılmasının başarıyı ne oranda etkilediği araştırılmıştır. Araştırma deneysel desende olup 1999–2000 öğretim yılında Siirt il merkezindeki üç ayrı ilköğretim okulundan seçilen üçüncü sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Sonuç olarak yaparak yaşayarak öğrenme

etkinlikleri ile matematik dersini işleyen sınıfların başarı ortalaması, geleneksel yöntemle dersi işleyen sınıflardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Drama yönteminin, öğrencilerin duyu organlarını kullanarak sürece aktif katılımı ile gerçekleşen bir etkinlik olduğu düşünüldüğünde matematik dersinin işlenişinde yararlı olacağı söylenebilir.

Karakuş (2001), “Eğitim ve Yaratıcılık” adlı araştırmasında eğitimde yaratıcılığın yeri ve önemini incelemiş, yaratıcılık kavramını açıklamıştır. Birbiri ile çok yakından ilgili olan yaratıcılık ve sorun çözme arasındaki ilişki incelenmiş, yaratıcılık ve eğitim programları konusu tartışılmıştır. Yaratıcılık eğitimi ve ülkemizin eğitim programlarının yapısı irdelenmiştir. İnceleme sonucunda eğitim programlarının, ihtiyaç duyduğu yaratıcı bireyler yetiştirme konusunda yeterli olmadığı, eğitim programlarımızda yaratıcılık konusuna dolaylı olarak yer verildiği ve yaratıcılıkla ilgili hedeflerin bütün derslere yayılmadığı belirlenmiştir. Drama yönteminin hedefleri arasında bireyin yaratıcı düşünebilmesini sağlamak yer almaktadır. Dolayısı ile eğitim programlarında yaratıcılığı geliştiren drama yöntemi kullanılabilir.

Şimşek (2001), “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Drama Yönteminin Kalıcılığın Arttırılmasında Kullanılması” adlı araştırmasında deneysel yöntem kullanmıştır. Yapılan araştırma kapsamında İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında yer alan ‘İlk Türk Devletlerinde Kültür ve Uygarlık’ konusu seçilmiştir. Seçilen konunun araştırma sürecinde 28 öğrenciyle düz anlatım yöntemi ile kontrol grubunu oluşturan Şimşek; 28 öğrenciyle deney grubunu oluşturarak drama yöntemini işlemiştir. Araştırma sonucunda drama yöntemi kullanılarak ders işlenen grupta öğrenmenin ve öğrenilenlerin kalıcılığının daha fazla olduğu görülmüştür.

Akoğuz (2002), araştırmasında “Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı” eğitim parklarına gönüllü olarak gelen ve yaratıcı drama atölye çalışmalarına katılan öğrencilerin, iletişim becerilerinde gösterdikleri gelişmenin belirlenmesi amaçlamıştır. Araştırmada deneysel model kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular yaratıcı dramının, tüm deneklerde deney başlangıcında yapılan

gözleme göre deney bitiminde, iletişim becerilerinin geliştirilmesinde anlamlı bir değişiklik yaptığını göstermiştir.

Arsal (2002), “İlköğretim Matematik Dersi Bölme İşleminde Somut Yaşantılarla Yapılan Öğretimin Etkililiği” adlı araştırmasında ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin matematik dersinde bölme işleminin öğretiminde somut yaşantılar kullanmanın bilişsel, duyuşsal erişiyeye ve kalıcılığa etkisini incelemiştir. Araştırma için deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda, somut yaşantılarla bölme işlemi öğretiminin yapıldığı deney grubu ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubu arasında bilgi, kavrama, uygulama, toplam erişiyeye ve kalıcılık puanları ile tutum puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Drama yönteminin hedefleri arasında soyut kavramları ve yaşantıları somutlaştırma yer almaktadır. Matematik dersinde kullanılan drama yönteminin soyut kavramların somutlaştırılması ile öğrencilerin iletişim becerilerine katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Akkaş (2003), ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde öğretmen davranışlarını gerçekleştirme düzeylerinin belirlenmesi amacı ile yaptığı araştırmada nitel bir araştırma deseni kullanmıştır. Araştırmanın örneklemini on dokuz öğretmenden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, ilköğretim okulu 1, 2, 3. sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminin planlama basamağındaki aşamaların hepsini yerine getiremedikleri, uygulama ve değerlendirme basamaklarında plan dışı etkinlikler yaptıkları saptanmıştır. İlköğretim okulu 1, 2 ve 3. sınıf öğretmenlerinin matematik dersinin öğretiminde öğretmen davranışlarını beklenen düzeyde gerçekleştiremedikleri ortaya çıkmıştır.

Özsoy (2003), çalışmasında ilköğretim 8. sınıf “Dik Prizmaların Özellikleri ve Hacimleri” konusunun öğretiminde yaratıcı drama yöntemi uygulamış ve öğrenci başarısına olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, şimdiye kadar matematik derslerinde böyle oyun oynamadıklarını, derste hem eğlenip hem de öğrendiklerini söylemişlerdir. Bir başka grup her ders olmasa bile bu gibi etkinlikleri daha sık yapıp

yapılamayacağını merak etmiştir. Diğer grup derste sıkıldıklarını bazen uyukladıklarını; ama bu derste öyle olmadığını söylemişlerdir. Öğrenciyi öğrenme sürecinde aktif kılan, fikirlerini ortaya koymasını sağlayan problemleri kendi kendilerine ya da grupla çözmeye teşvik eden, bağımsız öğrenen bireyler yetişmesini sağlayan yaratıcı drama; yeni yaklaşımlar arasında yer alan bir öğretim yöntemi olarak tek başına ya da diğer yöntemlerle birlikte matematik öğretiminde kullanılabilir.

Duatepe (2004), “Drama Temelli Öğretimin 7. Sınıf Öğrencilerinin Geometri Başarısına, Van Hiele Geometrik Düşünme Düzeylerine, Matematiğe ve Geometriye Karşı Tutumlarına Etkisi” adlı araştırmasında deneysel yöntem kullanmıştır. Çalışma devlet okulunda bulunan üç ayrı yedinci sınıf üzerinde 2002–2003 öğretim yılında gerçekleştirilmiş, otuz ders saati sürmüştür. Elde edilen niceliksel veriler, yapılan iki çoklu kovaryans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre gruplar arasında açılar ve çokgenler; çember ve daire başarı testleri, bu başarıların kalıcılığı testi, Van Hiele geometrik düşünme düzeyleri testi, matematik ve geometri tutum ölçeklerinden alınan puanlara göre deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Kayhan (2004), “Yaratıcı Dramanın İlköğretim 3. Sınıf Matematik Dersinde Öğrenmeye, Bilgilerin Kalıcılığına ve Matematiğe Yönelik Tutumlara Etkisi” adlı araştırmasında yaratıcı dramaya göre hazırlanan öğretim etkinliklerinin öğrencilerin matematik başarılarına, öğrenilenlerin kalıcılığına ve matematiğe yönelik tutumlarına etkisi araştırmıştır. Araştırma deneysel bir çalışmadır. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda, yaratıcı drama yöntemi uzunluk ölçüleri konusunun öğretiminde öğrenme, bilgilerin kalıcılığı ve derse yönelik öğrenci tutumları üzerinde etkili olmuştur.

Karadağ (2005), araştırmasında “Eğitim Yönetimi ve Öğretim Yöntemleri ilişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi” başlığı altında drama yöntemi ile geleneksel yöntemin bilişsel alan basamağına göre öğrenci başarılarına ve drama yönteminin öğrencilerin derslere karşı tutumlarına yönelik etkileri saptanmaya çalışmıştır. Yapılan araştırma kapsamında ilköğretim 3. sınıf

Hayat Bilgisi dersinin “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı” ünitesi seçilmiştir. Seçilen ünite, kontrol grubuna geleneksel öğretim yöntemi; deney grubuna ise drama yöntemi kullanılarak işlenmiştir. Araştırmada drama yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubunu oluşturan öğrenci gruplarının ünite sonucunda uygulanan başarı testinin bilgi basamağındaki başarı düzeylerinin birbirlerine yakın oldukları görülmekle beraber kavrama ve uygulama basamağındaki başarı düzeyleri arasında önemli bir fark olduğunu göstermektedir. Drama yönteminin uygulandığı sınıfta bulunan öğrencilerin, kavrama ve uygulama basamağında geleneksel yöntemin uygulandığı sınıfta bulunan öğrencilerden daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Soner (2005), “İlköğretim Matematik Dersi Kesirli Sayılarda Toplama Çıkarma İşleminde Drama Yöntemi ile Yapılan Öğretimin Etkililiği” adlı araştırmasında ilköğretim 3. sınıf matematik dersinde kesirli sayılarda toplama ve çıkarma işlemlerinin öğretiminde drama yönteminin kullanımının bilişsel, duyuşsal erişiyeye ve kalıcılığa etkisini incelemiştir. Deneysel modele uygun olarak yapılan araştırmada seçilen konu araştırma süresince kontrol grubunu oluşturan otuz bir öğrenciyeye geleneksel öğretim yöntemleri ile deney grubunu oluşturan yirmi yedi öğrenciyeye ise drama yöntemi kullanılarak işlenmiştir. Araştırma sonucunda drama yöntemi ile öğretim yapılan grubun kavrama ve uygulama düzeyi erişiyeye puan ortalaması ile geleneksel öğretimin yapıldığı grubun erişiyeye puan ortalaması deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca deney grubunun toplam erişiyeye puan ortalaması, toplam kalıcılık ortalaması ve toplam tutum puan ortalaması ile kontrol grubu arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Yalım (2005), “İlköğretim 4. Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisini” incelemek için yaptığı araştırma ön test-son test kontrol kümeli modele göre desenlenmiş ve deneysel olarak gerçekleştirilmiştir. Fen bilgisi dersinde yürütülen bu araştırmada, üniteye başlamadan önce iki hafta boyunca deney kümesi öğrencilerine yaratıcı drama yöntemi ile fen bilgisi dersi işlenerek örnek çalışma yapılmıştır. Kontrol

kümesinde ise böyle bir çalışma yapılmamıştır. Uygulama başladıktan sonra kontrol kümesinde geleneksel yöntemlerle, deney kümesinde ise yaratıcı drama yöntemi ile bir öğretim gerçekleştirilmiştir. Uygulamanın bitiminde her iki kümeye de ünite başarı testi son test olarak uygulanarak öğrenme düzeyleri ölçülmüştür. Araştırma sonucunda ilköğretim 4. sınıf fen bilgisi dersinde yaratıcı drama yöntemiyle öğretim yapılan deney kümesinde bulunan öğrencilerin akademik başarıları ile yaratıcı drama yöntemiyle öğretim yapılmayan kontrol kümesinde bulunan öğrencilerin akademik başarıları arasında deney kümesi lehine anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır.

Biber (2006) yaptığı araştırmada, “Keşfederek Öğrenme Yönteminin İlköğretim II. Kademe Matematik Dersi Öğrencilerinin Yaratıcılıkları Üzerindeki Etkisi” incelenmiştir. Araştırmasında ayrıca, öğrencilerin cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey ve okul öncesi eğitim durumlarının yaratıcılıklarına etkisi incelenmiş, ilköğretimde görev yapan matematik öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının ve üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının yaratıcı düşünme becerilerinin çeşitli kategorileri ile ilgili görüşleri alınmıştır. Deneysel yöntem kullanılmış olup araştırma grubu ilköğretim okuluna devam eden kırk dört öğrenci ile oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucunda, matematik öğretiminde keşfederek öğrenme yönteminin öğrencilerin yaratıcılık düzeylerini olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Ayrıca, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey ve okul öncesi eğitim durumlarının yaratıcılık düzeylerini anlamlı düzeyde etkilemediği ortaya çıkmıştır. İlköğretimde görev yapan matematik öğretmenleri, öğretmen adayları ve üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerine göre ise şu sonuçlar elde edilmiştir; Bireyin farklı düşünme yeteneğine ve alışılmışın dışında düşüncelere sahip olması, çok sayıda fikir üretebilmesi ve ürettiği fikirlerin özgün olması yaratıcılığın önemli göstergeleridir. Yaratıcılık için özgür ve zengin bir okul çevresi, öğrenci merkezli bir sınıf ortamı, bilinçli bir öğretmen, bireyi olumlu etkileyecek fiziksel ve duygusal çevre, yapılandırmacı öğretim programları ve yöntemleri çok önemlidir. Yaratıcılık bireyin baskıdan uzak, aktif ve bağımsız olduğu ortamlarda gelişebilmektedir.

Gebencililer (2006), “Bir Drama Tekniği Olan Konuşma Metninin Kendine Güven ve Dil Kullanımına Etkisi” adlı araştırmasında öğrencilerin drama hakkındaki bilgilerini ve konuşma metnlerinin öğrencilerin dil kullanımı ve kendine güven seviyelerine etkisini incelemiştir. Aynı sınıflarda iki defa anket uygulanmış, anket analizleri sonucunda pek çok öğrencinin drama hakkında bilgiye sahip olmasına rağmen, yeni bir konu öğrenirken veya yeni bir konuyla ilgili alıştıırma yaparken drama kullanılmadığı için sınıfta drama tekniklerini kullanmaya alışkın olmadıklarını ortaya koymuştur. Anket sonuçları aynı zamanda öğrencilerin dil kullanımı ve kendine güven seviyelerinin konuşma metni kullanımından önce tatminkâr olmazken konuşma metni kullanımından sonra bu seviyenin arttığını ortaya koymuştur.

Hatipoğlu (2006), “İlköğretim 5.Sınıf Matematik Ders Konularının Öğretiminde Drama Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi” adlı deneysel olarak gerçekleştirilen araştırmasında ilköğretim 5.sınıf öğrencilerine matematik dersinde “Hayatımızdaki Sayılar” ve “Geometrik Şekiller” ünitelerinin öğretilmesinde, drama yöntemi kullanmanın, matematik başarısına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada deney grubuna “Hayatımızdaki Sayılar” ve “Geometrik Şekiller” ünitelerinin öğretimi için, drama yoluyla yapılan öğretim etkinlikleri uygulanırken kontrol grubunda geleneksel yolla öğretim uygulamaları yapılmıştır. Bu araştırmada, drama yöntemi kullanılan deney grubu ile geleneksel yöntemin kullanıldığı kontrol grubunun, “Hayatımızdaki Sayılar” ve “Geometrik Şekiller” ünitelerinden seçilen on kazanımla ilgili olarak hazırlanan ölçme araçlarıyla başarı düzeyleri karşılaştırılmıştır. On kazanım için kullanılan on tane Matematik Başarı Testi’nin sekizinde deney grubu ile kontrol grubunun matematik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. “Hayatımızdaki Sayılar” ünitesi içerisinde yer alan 4.kazanım ve “Geometrik Şekiller” ünitesinde yer alan 7.kazanımı içeren matematik başarı testlerinde deney grubu ve kontrol grubu arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sözer (2006), “İlköğretim 4. Sınıf Matematik Dersinde Drama Yönteminin Öğrencilerin Başarılarına, Tutumlarına Ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi” adlı

araştırmasında ilköğretim 4. sınıf matematik dersi “Kesirler” ünitesinde uygulanan drama yönteminin öğrencilerin başarılarına, tutumlarına ve öğrenmenin kalıcılığına olan etkilerini incelemiştir. Araştırma için deney ve kontrol grupları oluşturulmuş, 38’i deney grubunda ve 37’si kontrol grubunda olmak üzere toplam 75 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmadan elde edilen veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi ile toplanmıştır. Uygulama öncesinde, araştırmacı tarafından, drama ders planları oluşturulmuş ve deney grubunda uygulanmıştır. Geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubunda ise, ders planları sınıf öğretmeni tarafından yapılmış ve uygulanmıştır. Bu araştırma sonucunda, başarı ve öğrenmenin kalıcılığı bakımından, deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencileri arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu; drama yönteminin deney grubunun tutumlarını olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır.

Yılmaz (2006), yaptığı araştırmada ilköğretim fen bilgisi derslerinde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve fen bilgisi dersine yönelik tutumları üzerindeki etkiyi incelemiştir. Araştırmada 7. sınıfta okuyan 45 öğrenci ile yapılmış, kontrol gruplu ön test-son test modeli kullanılmıştır. Deney grubunda yaratıcı drama yöntemiyle, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemle “Tüm Canlılarla Ortak Yuvamız Mavi Gezegenimizi Tanıyalım ve Koruyalım” ünitesi işlenmiştir. Araştırma sonucunda yaratıcı drama yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubunun başarı düzeyleri ve Fen Bilgisi dersine yönelik tutumları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Kodaz (2007), araştırmasında ortaöğretim 9.sınıfların Dil ve Anlatım dersinde dil bilgisi konularının öğretiminde, drama yöntemi kullanılarak etkinlikler yapılmış ve kullanılan yöntemin öğrencilerin konuları öğrenme düzeyini arttırıp arttırmadığını incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın modeli ise, son test kontrol gruplu deneme modelidir. Araştırmanın bulgularına göre; cümlenin öğeleri konusunda öğrencilerin öğrenme düzeyleri arasında drama yöntemiyle ders işleyen deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bundan hareketle; 9.sınıfların Dil ve Anlatım dersinde dil bilgisi konularının öğretiminde

drama yönteminin öğrencilerin öğrenme düzeylerini olumlu yönde etkileyeceği sonucuna varılmıştır. Matematik ve dilin aynı soyutluk düzeyinde olduğu dikkate alındığında drama tekniğinin öğretim ortamına sokulmasının matematik dersi temel becerilerine katkısına ilişkin öğretmen görüşlerini destekler nitelikte olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışmaların Özeti

Drama yöntemiyle matematik öğretimini temel alan yurt içi ve yurt dışı çalışmalar değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır:

1. Drama yönteminin matematik öğretiminde kullanılması geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha etkili olmaktadır.
2. Drama yönteminin uygulandığı öğrencilerde akademik başarı artmaktadır.
3. Drama yöntemi öğrenciler arasında arkadaş ilişkilerini geliştirmede, sosyalleşmeyi sağlamada ve hayal gücünü arttırmada etkili olmaktadır.
4. Drama yöntemi, akademik başarının yanı sıra, matematiğe ilişkin ilgi ve tutumunu da arttırabilmektedir.
5. Drama yöntemiyle işlenen derslerde kalıcı öğrenmeler sağlanabilmektedir.
6. Drama bir yöntem olarak tüm öğrenme düzeylerinde ve konu alanlarında kullanılabilir.
7. Drama yönteminin kullanıldığı derslerde öğrencinin dikkati ve motivasyonu artmakta, stresi ise azalmaktadır.
8. Drama yönteminin uygulandığı sınıfta bulunan öğrencilerin, kavrama ve uygulama basamağında geleneksel yöntemin

uygulandığı sınıfta bulunan öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmektedir.

9. Drama yöntemi öğrencide benlik kavramı gelişimine katkı sağlamaktadır.

10. Drama yöntemi öğrencide yaratıcılığı geliştirmektedir.

Bu sayılan faydalarından hareketle, dramanın bireyin kendine güvenini arttıran, yapıcı ve eleştirel bakış açısına sahip olmasını sağlayan, bilişsel, duyuşsal ve aynı zamanda bedensel gelişimini destekleyen önemli bir yöntem olduğu ortaya çıkmaktadır. Matematik bilimi de bireylerin matematiğe karşı olumlu tutum ve davranış geliştirmeleri amaçlamaktadır. Bu ise ancak ve ancak kişinin bu dersi sevmesi ve derse ilgi duymasıyla sağlanabilir. Bu noktada seçilen öğretim yöntem ve tekniklere dikkat edilmesi gerekir. Bu bağlamda, öğrencilere matematiği sevdirebilecek ve başarabildiklerini gösterecek, ihtiyaçlarını karşılayabilecek en uygun yöntemin drama olabileceğine inanılmaktadır. Çünkü drama ile işlenen bir ders öğrenci için hem eğlenceli olmakta hem de dersi yaparak ve yaşayarak öğrendiği için bilgilerinin kalıcılığını sağlayabilmektedir.

Drama yöntemi ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılmış çalışmalar incelendiğinde, ilköğretim matematik öğretiminde bu yöntemin sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Var olan çalışmalarda genellikle doğaçlama tekniği kullanıldığı ve 4.sınıf matematik dersinin tüm öğrenme alanlarına ilişkin hazırlıklı-planlı drama etkinliklerinin hazırlanıp uygulandığı bir çalışmanın olmadığı tespit edilmiştir. Bu araştırmada, hazırlıklı-planlı drama uygulanarak ilköğretim 4. sınıf matematik öğretimi için uygun etkinliklerin tasarlanmasına ve uygulanmasına çalışılmıştır.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci ile verilerin analizleri ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada, “İlköğretim 4. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programı” kapsamında hazırlıklı drama yöntemine uygun etkinlikler geliştirilmiştir. Bu bağlamda çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan aksiyon (eylem) araştırması yöntemi kullanılmıştır.

Literatürde aksiyon araştırmasıyla ilgili çok sayıda tanım bulunmaktadır. Kuzu (2009; 426), aksiyon araştırmasını, “Bazı sınıflamalara göre uygulamalı nitel araştırmalardan biri olup eleştirel yansıtma ve sorgulama yoluyla yaşamın kalitesini artırmak için önceden planlanmış, düzenlenmiş ve işbirliğine dayalı sistematik incelemelerdir” şeklinde tanımlarken; Mills (2003) ise: “Öğrenme ve öğretme ortamında öğretmen araştırmacılar, yöneticiler, okul danışmanları ya da diğer katılımcılar tarafından okulların nasıl işlediği, öğretmenlerin nasıl öğretim yaptıkları ve öğrencilerinin daha iyi nasıl öğrenebilecekleri ile ilgili bilgilenmek amacıyla gerçekleştirilen sistematik bir araştırma süreci olarak” açıklamaktadır.

Ekiz (2003) ise aksiyon araştırmasının, teknik olarak nitel araştırma metodolojisinde değerlendirilebileceği ve uygulanabileceği gibi nicel araştırma içerisinde de görülebileceğini; fakat felsefi anlamda nicel ve nitel verilerden farklı olduğunu ve eleştirel kuram içinde değerlendirilmesi gerektiğini ileri sürmektedir.

Aksiyon araştırmaları bir taraftan kuram ve uygulama arasındaki boşluğu doldururken, diğer taraftan da öğretmenin aktif katılımı ile öğretmenleri yetkili ve kuvvetli kılabilir. Bununla birlikte, kendi sınıflarıyla ilgili yeni bilgiler edinmelerine yardımcı olabilir. Yansıtıcı düşünme ve öğretimi teşvik eder. Buna

ilaveten, öğretmenin pedagojik dağarcığını genişletir ve onu kendi eserinden sorumlu kılar (Uzuner, 2005).

Öğretmenlerin kendi sınıf ve okul uygulamalarında daha eleştirel olmalarını sağlayan aksiyon araştırması, aynı zamanda öğretmenler arasında iletişime, araştırmaya ve incelemeye dayalı bakış açısı oluşturarak, okuldaki öğretim kültürünü de etkilemektedir (Küçük, 2002).

Bu çalışmada, çalışmayı yürüten araştırmacı aynı zamanda bir öğretmendir. Bununla birlikte uygulamayı yaptığı sınıf kendi sınıfı olup uygulamada karşılaştığı bir sorunun çözülmesine odaklanmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin matematik dersini anlamakta zorlandığından hareketle matematiği öğrenciler için nasıl ilginç hale getirebilirim sorusunu kendine yöneltmiştir. Buradan hareketle hazırlıklı-planlı drama yönteminin bu süreçte nasıl işe koşulabileceğini incelemeye karar vermiştir.

Bu çalışma, Rize ili Kalkandere ilçesi Merkez Atatürk İlköğretim Okulunda 4-A sınıfında görev yapan ve aynı zamanda bir araştırmacı olan sınıf öğretmeni ve 24 öğrenci (çalışma grubu) ile yürütülmüştür.

Problem; “İlköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde hazırlıklı dramaya uygun etkinliklerin uygulanabilirliği nedir?” olarak tanımlanarak çalışma başlatılmıştır. Bu bağlamda araştırmacı, drama yöntemiyle ilgili yurt içi ve yurt dışındaki çalışmaları detaylı olarak incelemiştir. Bu çalışmaların birçoğunda ise, matematik dersinde belli öğrenme alanlarında ve sınırlı konularda uygulanan drama yöntemi ile geleneksel yöntemin kıyaslandığı görülmüştür. Bu bağlamda incelenen çalışmalarda dramaya dayalı yürütülen araştırmaların başarılı sonuçlar verdiği sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle benzer nitelikte bir deneysel çalışma yapmak yerine, matematik öğretiminde hazırlıklı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilmesine yönelik bir çalışma desenlenmesi tercih edilmiştir.

Tez verileri; drama ders planları, gözlem, anket ve görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Bu bağlamda araştırmacı, matematik programında yer alan konu alanlarını içinde barındıran ve kendi hazırladığı etkinlikleri sınıfta

uygulanmış ve etkinliklerin her birinin değerlendirmesini yapılandırılmış anketlerle yapmıştır. Bununla birlikte araştırmacı tarafından uygulanan etkinliklerle ilgili dzenli olarak katılımcı gözlem notları da tutulmuştur. Bu uygulamaların sonunda ise öğrencilerle tüm uygulamayı kapsayan yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

3.2. ÇALIşMA GRUBU

Bu araştırma, 2010–2011 Eğitim Öğretim Yılı 1 ve 2. Yarıyıllarında, Rize ili Kalkandere ilçesinde yer alan Atatürk İlköğretim Okulunda okuyan 4–A sınıfında 24 öğrenci (tüm sınıf) ile 15 hafta süreyle gerçekleştirilmiştir. Uygulamanın yapıldığı 4-A sınıfı, araştırmacının 3 yıldan beri öğretmeni olması, hem sınıfın öğretmeni hem de öğretmenin sınıfı yakından tanması nedeniyle seçilmiştir.

Bu bağlamda sınıfta gerçekleştirilecek uygulama ve araştırmanın amacı hakkında öğrenciler önceden bilgilendirilerek velilerinden resmi izin alınmıştır. Bu süreçte tüm etkinliklerin kayıt altına alınacağı, öğrencilerin çalışma esnasında resimlerinin çekileceği ve etkinlikler hakkındaki görüşlerini yansıtan ses kayıtlarının yapılacağı özellikle belirtilmiştir. Velilerin tamamı, çocuklarının bu çalışmaya katılmalarında bir sakınca olmadığında fikir birliğine varmıştır.

Tez araştırmasına katılan öğrencilerin profilleri kişisel bilgi formuyla toplanarak Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcı Öğrencilerin Profilleri

Öğrencilerin Özellikleri	f
Cinsiyet	
Erkek	6
Kız	18
Kardeş sayısı	
1	9
2	6
3	9
Anne- Babanın eğitim durumu	
Anne	
İlköğretim	17
Ortaöğretim	1
Diğer	6
Baba	
İlköğretim	7
Ortaöğretim	15
Üniversite	2
Anne- Babanın mesleği	
Anne	
Ev hanımı	24
Baba	
İşçi	19
Memur	2
Esnaf	3

Tablo 1’den 24 kişilik sınıfın çoğunun kız (18) olduğu, öğrenci annelerinin eğitim düzeyinin ilköğretim (17) ve mesleğinin ev hanımı (19); babalarının ise eğitim düzeyi ortaöğretim (15) ve mesleğinin ise işçi olduğu (19) ortaya çıkmaktadır.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada veri toplama sürecinde drama planları, katılımcı gözlem notları, anketler, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve kişisel bilgi formu araç olarak kullanılmıştır.

Bu araştırma için 2010–2011 Eğitim Öğretim yılı 1. Yarıyılında Rize ili Kalkandere ilçesi Atatürk İlköğretim Okulu 4-A sınıfında pilot çalışma yapılmıştır. Çalışmaya 24 öğrenci katılmıştır. Pilot çalışmada, asıl çalışmada yer alan dramalara benzer nitelikte drama planları kullanılmış ve yaşanan

olumsuzluklar araştırmacı tarafından gözlenmiştir. Drama etkinliklerinde sınıf ortamının öğrencilerin hareketini engellemesi, öğrenciler arasında rol paylaşımında kıskançlık yaşanması gibi sorunlar gözlenmiştir. Asıl çalışma için hazırlanan drama planları bu sorunları göz önüne alarak tasarlanmış ve görüşme soruları uzman kişilerin görüşleri alınarak hazırlanmıştır.

Drama etkinlik planları (Bkz. Ek 1) ilköğretim 4. sınıf matematik öğretim programında yer alan kazanımlara uygun uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından bizzat oluşturulmuştur. Çalışma, ilköğretim 4. sınıf matematik öğretim programının tüm öğrenme alanlarını içeren drama etkinliklerini kapsamaktadır.

Öğrenme alanları şu şekildedir:

- Geometri öğrenme alanı
- Sayılar öğrenme alanı
- Ölçme öğrenme alanı
- Veri öğrenme alanı

Çalışmada her öğrenme alanına ilişkin farklı konu ve kazanımlar seçilmiştir. Bu kazanımların seçiminde, yapılan alan taraması sonucu elde edilen bulgulardan yararlanılmış ve örneğine rastlanılmamış aşağıdaki kazanımlar alınmıştır. Bu kazanımlar:

- Bir örüntüyü sayılarla ilişkilendirir ve örüntünün eksik olan bölümü tamamlar.
- Uygun karesel, dikdörtgensel ve üçgensel bölgeleri kullanarak ve boşluk kalmayacak şekilde döşeyerek süsleme yapar.
- Üenin iç açıları ölçülerinin toplamını belirler.
- 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar.

- 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıların bölüklerini ve basamaklarını belirler.
- Kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler.
- En çok beş tane ondalık kesri büyük, küçük ve eşit olarak semboller kullanarak sıralar.
- Belirli uzunlukları farklı uzunluk ölçme birimleri ile ifade eder.
- Bir uzunluğu en uygun uzunluk ölçme birimiyle ifade eder ve tahminin ölçme yaparak kontrol eder.
- Olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır şeklinde sıralanmaktadır.

Bu kazanımlar doğrultusunda araştırmada yer alan drama etkinlikleri, ilgili öğrenme alanı, etkinliğin süresi ve kazanımı Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Drama Etkinliklerinin Kazanıma Uygun Dağılımı

<i>Etkinliğin Adı</i>	<i>Öğrenme Alanı</i>	<i>Süre</i>	<i>Kazanım</i>
Örüntüler	Sayılar	40+40 dk	Bir örüntüyü sayılarla ilişkilendirir ve eksik olan bölümü tamamlar.
Geometrik Desenler	Geometri	40 dk	Uygun karesel, dikdörtgensel ve üçgensel bölgeleri kullanarak ve boşluk kalmayacak şekilde döşeyerek süsleme yapar.
Üçgenlerin Dünyası	Geometri	40+40 dk	Üçgenin iç açılarının ölçülerinin toplamını belirler.
Sayıları Okuyalım	Sayılar	40+40 dk	1) 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar. 2) 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıların bölüklerini ve basamaklarını belirtir
İsimlendirme	Geometri	40+40 dk	Kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler.
Tır Şoförleri	Sayılar	40 dk	En çok 5 tane ondalık kesri büyük, küçük ve eşit olarak semboller kullanarak sıralar
Zıp Zıp	Ölçme	40+40 dk	1) Belirli uzunlukları farklı uzunluk ölçme birimleriyle ifade eder. 2) Bir uzunluğu en uygun uzunluk ölçme birimiyle tahmin eder ve tahminini ölçme yaparak kontrol eder.
İlginç Durumlar	Veri	40 dk	Olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır.

3.3.1. Katılımcı Gözlem

Katılımcı gözlem sürecinde araştırmacı, gözlemlediği grubun bir üyesi olarak rol üstlenmektedir. Araştırmacı, grup üyelerinin sosyal, psikolojik, sözlü ve sözsüz anlatımlarını paylaşmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2011).

Bu çalışmada araştırmacı tüm sınıfın davranışlarını daha yakından inceleyebilmek ve eylem araştırmasının doğasına en uygun olduğu için katılımcı gözlemi tercih etmiştir. Araştırmacı, gözlem süresince sınıfta bulunarak davranışların nasıl gerçekleştiğini irdeleyerek gerektiğinde öğrencilerle iletişime geçerek, neyi, neden, nasıl yaptıklarını öğrenerek gözlemlerini gerçekçi ve yansız oluşturmaya çalışmıştır.

Toplam 15 hafta boyunca uygulanan etkinlikler sırasında yapılan gözlem çalışmaları; öğrencilerin dramaya bakış açılarının, matematik dersine karşı benimsedikleri tutumun, etkinliğin olumlu ve olumsuz yanlarının, etkinlik sırasında karşılaşılan güçlüklerin ve öğrenciler arası etkileşimin öğrenmeye etkisinin açıklanabilmesi için kullanılmıştır.

3.3.2. Anket

Anket, önceden belirlenmiş bir örneklem grubunun belirli bir yapıda oluşturulmuş sorulara karşılık vermesiyle veri elde etme metodudur. Anket metoduyla insanların tutumlarını, davranışlarını, duygularını ve düşüncelerini elde ederek nicel veriler toplanmış olur. Her ne kadar anket metodu ile daha ucuz ve daha kolay veri toplayabiliyorsak da derinlemesine veri elde etmek oldukça zordur (Çepni, 2010).

Bu çalışmada uygulanan anketlerde 10 adet kapalı uçlu (evet, hayır, kısmen) soruya yer verilmiştir (Bkz. Ek 2). Anket soruları uzman kişilerin örnekleri incelenerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Anketler, öğrencilerle bire bir görüşme yapılarak doldurulmuştur. Bu anketin geçerlik ve güvenilirliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Anketin güvenilirliğini ölçmek

için “Cronbach Alpha” hesaplanmış ve anketin güvenilirlik kat sayısı 0,91 bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirlik düzeyinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Düzeyin yüksekliği, Cronbach alpha katsayının 0,70’ten yukarıda olmasına bağlıdır. Ölçme aracının güvenilirliğini belirlemek için 0,70’ten yukarıda olması yeterli görülmektedir (Karadağ, 2005).

3.3.3. Görüşme

“Görüşme, en az iki kişi arasında sözlü olarak sürdürülen, belli bir araştırma konusu veya bir soru hakkında derinlemesine bilgi sağlayan bir iletişim sürecidir” (Büyüköztürk vd., 2011; 161).

Nitel araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama aracı görüşmedir. Görüşmeler yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve açık uçlu olmak üzere üçe ayrılmaktadır (Mertler, 2006).

Araştırmacı, yarı yapılandırılmış görüşme sorularını görüşmeye başlamadan önce hazırlar, fakat birey ve koşullara bağlı olarak esneklik sağlayabilir. Önceden hazırlanmış sorular yeniden düzenlenebilir veya sorular hakkında geniş tartışmalara yer verilebilir. Yarı yapılandırılmış görüşme sayesinde özel bir konuda derinlemesine soru sorma, alınan cevap eksik veya açık değil ise tekrar soru sorarak durumu daha açıklayıcı hale getirip, cevapları tamamlama fırsatı sağlanmış olur (Çepni, 2010).

Bu çalışmada öğrencilerin drama ile işlenen matematik derslerine yönelik olumlu ve olumsuz görüşlerini tespit etmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme uygulanmıştır (Bkz. Ek 3). Görüşmelerin orijinalliğinin bozulmaması için görüşme süresince video kaydı kullanılmasının yanında bilgilerin kalıcılığını arttırmak amacıyla görüşme formları kullanılmıştır. Görüşme sırasında öğrencilerin konuşmaya hazır ve rahat olmaları sağlanmıştır.

Açık uçlu sorulardan oluşan görüşme, araştırmanın sonunda öğrencilerle sözlü ve yazılı olarak yapılmıştır. Öğrencilerin cevapları, araştırmacı tarafından kaydedilmiştir. Bu görüşmeler sayesinde drama yöntemiyle işlenen derslerin

olumlu ve olumsuz yanları, dramanın etkisi hakkındaki öğrenci görüşleri, matematik dersine karşı öğrenci tutumları ve öğrenilen bilgilerin günlük hayata aktarılabilirliği hakkındaki öğrenci düşünceleri belirlenmiştir.

3.3.4. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu öğrencilerin kişisel bilgilerini almaya yönelik olarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu formda öğrencinin cinsiyeti, kardeş sayısı; anne ve babasının eğitim düzeyi ve mesleği hakkında bilgi alınmıştır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Hazırlıklı-Planlı drama yöntemine uygun etkinliklerin geliştirilmesi ve sınıf ortamında uygulanması çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu nedenle katılımcı gözlem notları, anketler, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve kişisel bilgi formu bu araştırmada veri toplama araçları olarak uygulanmıştır. Öğrencilerle çalışma sonunda yapılan görüşmeler, öğrencilere uygulanan anket formları, katılımcı gözlem notları, yapılan video kayıtları, çekilen fotoğraflar elde edilen verilerdir.

Veriler toplanarak analiz işlemine başlanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analize göre; elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak için doğrudan alıntılara sık sık yer verilmelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Öncelikle araştırmacının etkinlik sırasında yazdığı katılımcı gözlem notları derlenmiştir. Anketler de ise öğrencilerin etkinlikler için verdikleri cevaplar yüzde (%) ve frekans (f) değerleri kullanılarak incelenmiştir. Son olarak öğrencilerin drama etkinlikleri hakkındaki görüşlerinin yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formlarına dayalı nitel araştırma yaklaşımı kapsamında kodlar ve temalar oluşturularak analiz edilmiştir. Bu süreçte verilerin güvenilirliğini sağlayabilmek için öğrencilerin düşüncelerine sıklıkla atıfta bulunulmuştur.

IV. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde araştırma verilere ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular drama etkinliği sonrasında uygulanan katılımcı gözlem notları, anketler ve görüşmeler çerçevesinde düzenlenmiştir.

4.1. KATILIMCI GÖZLEM BULGULARI

Bu bölümde drama etkinlikleri sırasında ve sonrasında araştırmacı tarafından yapılan gözlemlere yer verilmektedir.

- **Örüntüler Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları**

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (Bkz. Ek 1.a) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmasında öğrencilerden birbirlerini hamur gibi yoğurarak şekil vermeleri istenmiştir. Bu esnada öğrencilerin çok eğlendikleri ve bedenlerini harekete geçirdikleri gözlenmiştir. Araştırmacının etkinliğe katılmasına gerek kalmadan öğrenciler arasında yeterli etkileşim sağlandığı gözlenmiştir. Bu etkinliğin öğrenciler için çok farklı ve keyifli bir etkinlik olduğu, araştırmacının yönergeleri ile öğrencilerin heyecanlandığı gözlenmiştir.

Oyun bölümünde ise bir apartman sakinleri canlandırılmıştır. Ek 1.a' da yer alan ders planına uygun olarak sınıf içerisinde istekli öğrenciler seçilmiştir. Her birinin apartmanda bir dairede oturan kişiyi canlandırması sağlanmıştır. Tüm öğrencilerin etkinliğe katılma isteğinin de oldukça fazla olduğu görülmüştür. Oyun sürecinde görevli olan kapıcı rolündeki öğrenci ise oldukça aktif bir görev almıştır. Araştırmacının verdiği direktifleri yerine getirerek arkadaşlarının zihninde bir kural oluşturmayı başarmıştır. İzleyici öğrencilerin sıkılmamaları ve oyuna katılmaları için onlara da lego parçaları dağıtılmıştır ve legolar üzerinde merdivenler oluşturmaları istenmiştir. İzleyici öğrencilerin, sayı örüntüsünü Legolarla değil de kâğıda yazarak buldukları gözlenmiştir. Sınıf içinde yüksek bir

etkileşim söz konusu olmakla beraber apartman sakinlerini canlandıran öğrencilerin biraz pasif kaldıkları görülmüştür. Etkinlik sonunda sayılar arasındaki örüntü kuralı kolaylıkla bulunmuş ve örüntüdeki sonraki adım tahmin edilmeye çalışılmıştır.

Rahatlama aşamasında öğrencilerden kendilerini bir balon olarak düşünmeleri ve gökyüzüne doğru uçmaları istenmiştir. Bu çalışma sırasında öğrencilerin kuş gibi uçuş hareketi yaparak rahatlama çalışmaları gözlenmiştir. “Karga geliyor” yönergesi verildiğinde öğrencilerin tümünün aynı anda çığlık atmasıyla, çalışmanın yüksek motivasyonla sürdürüldüğü gözlenmiştir. “Bağırmak” yönergesiyle öğrenciler çığlık atarak hayallerindeki kargadan kurtulmaya çalışmıştır.

Değerlendirme bölümünde ise yapılan etkinlikler hakkında öğrencilere sorular sorulmuştur. Tüm sınıfın istekle cevaplamaya hazır olduğu görülmüştür. Etkinlikte yer alan örüntünün devamını getirebildikleri gözlenmiştir. Farklı sayıları kullanarak yeni sayı örüntüleri oluşturmaları sağlanmış ve öğrencilerin örüntü kuralına uygun örnekler buldukları gözlenmiştir.

• Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (Bkz. Ek 1.b) giriş etkinliklerinde yer alan ısınma çalışmasında öğrencilerden ünlü bir ressamın fırçası olmaları istenmiştir. Araştırmacının verdiği yönergelerle öğrencilerin tüm bedenini kullanarak hareket ettikleri gözlenmiştir. Boyama sonrasında öğrencilerden gözlerini kapatarak yaptıkları resmi hayal etmeleri istenmiştir. Bazı öğrencilerin görüşleri alınmış ve öğrencilerin yaptıkları çalışmadan zevk aldıkları ve bolca hareket ederek oyun çalışmasına hazır oldukları gözlenmiştir.

Oyun aşamasında ise öğrenciler gruplara ayrılarak onlara verilen materyallerden kurallara uygun üçgen, kare ve dikdörtgensel bölge yapmaları istenmiştir. Bu aşamada öğrencilerin tümü zevk alarak çalışmış ve istenen özellikte ürünler çıkarmıştır. Grup içi etkileşim ve paylaşımın yüksek olduğu

gözlenmiştir. Öğrencilerin birbirlerinden yardım alarak çalışmayı sürdürdükleri görülmüştür. Araştırmacının müdahale etmesine gerek kalmadan grup içinde tüm çalışmalar tamamlanmıştır. Müzik başladığında ise grup üyeleri yaptıkları geometrik desenleri kâğıda düzgün bir şekilde yapıştırmaya başlamıştır. Gruptaki tüm öğrencilerin etkinliğe katılması sağlanmıştır. Zil sesiyle gruplar yer değiştirerek, arkadaşlarının yarım bıraktığı kilim desenini tamamlamaya çalışmıştır. Bu etkinlik süresince öğrencilerin tümü aktif katılım göstererek bu etkinlikte eğlendikleri gözlenmiştir. Ancak süre yeterli olmadığı için kilimlerin hepsinin hazır olmadığı görülmüştür. Süre sonunda öğrenciler yaptıkları kilim desenlerini sergilemişler ve öğrencilerin katılımıyla en güzel kilim seçilmiştir. Oyun aşamasında öğrencilerin eğlendikleri ve zevkle çalıştıkları gözlenmiştir. Yaptıkları eserleri sergileme sırasında ise tüm grup üyelerinin birbirlerinin yaptıkları çalışmalara saygı gösterdikleri gözlenmiştir.

Rahatlama etkinliği öğrencilerin dinlenmesini ve zihinlerini toparlamalarını sağlamıştır. Öğrenciler araştırmacının yönergelerini teker teker uygulayarak rahatlama çalışmıştır.

Değerlendirme aşamasında ise öğrencilere sorular sorulmuştur. Öğrenciler kilimde hangi geometrik şekilleri kullandıklarını rahatça ifade edebilmiştir. Oluşturdukları desenleri benzettikleri nesnelere ise bir ejderha, beşikte sallanan bir bebek gibi farklı cevaplar olmuştur. Öğrencilerden günlük hayatta karşılaştıkları geometrik desenlerden örnek vermeleri istendiğinde; perde, halı ve elbise desenlerinde geometrik şekillerle karşılaşabildiklerini belirtmiştir. Bu sonuçla beraber öğrencilerden farklı boyutlarda geometrik desenler yapmaları istenmiştir.

• Üçgenlerin Dünyası Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliklerinde (Bkz. Ek 1.c) ilk önce uygulanan ısınma çalışmalarında; grup etkileşimini arttıran ve grupça hareket etmeyi amaçlayan bir çalışma uygulanmıştır. Öğrencilerin tümünün katılımı sağlanarak eğlenceli ve aktif bir ısınma çalışması yapılmıştır.

İkinci aşamada uygulanan oyun etkinliklerinde etkinlik öncesi bir öğrenci seçilmiş ve öğrenciden oyunun metnini ezberlemesi istenmiştir. Sınıfın büyük çoğunluğunun katılımının sağlandığı bir oyun planlanmıştır. Gerekli araç-gereç ve kartonlar temin edilip açı ölçüleri öğrencilere teslim edilerek, kendilerini derece olarak ifade etmeleri istenmiştir. Anlatılan masal öğrencilerin ilgisi çekmeyi başarmış ve zihinlerinde ne yapmaları gerektiğini uyandırmıştır. Masal anlatımı bittiğinde öğrenciler köyün çocukları olarak el ele tutuşup üçgen oluşturmaya çalışmıştır. Ancak tam bu sırada üzerinde 180 derece olan öğrenci grubun dışına çıkmıştır. Öğrenciye neden böyle davrandığı sorulduğunda ise; *“Üçgenin köşelerindeki arkadaşlarının toplamının kendisine eşit olduğunu, bu yüzden de üçgenin içinde bulunamayacağını”* belirtmiştir. Ardından öğrenciler birbirlerine sorular sorarak kaçar derecelik üçgen oluşturabileceklerini bulmaya çalışmışlardır. 150 dereceyi taşıyan bir öğrenci ise grubun biraz dışında durmayı tercih etmiştir. 90 dereceyi taşıyan öğrenci ise diğer tamamlayıcılarını aramaya çalışmıştır. Grup içinde lider özelliği taşıyan öğrenciler kontrolü sağlamaya çalışsalar da diğer öğrencilerin de aktif katılımı sağlandığı gözlenmiştir. Ardından bir öğrenci üç tane 60 dereceyle bir üçgen oluşturabileceklerini söyleyerek birbirleriyle görüş alışverişinde bulunmuşlardır. En sonunda toplamda 180 dereceyi taşıyan ancak 5 kişi ile bir üçgen yapabileceklerini düşünmüşler ve neyse ki bu hatayı erken fark etmişlerdir. Ancak bu durumda araştırmacının bir yönlendirme yapması gerekerek ve öğrencilere masaldaki kuralı hatırlatarak üçgenin içinde her öğrencinin yer alması gerektiğini ve sadece köşelerdeki açılar toplanacağını belirtilmiştir. Bu durumda öğrenciler daha farklı düşünmeye başlamış ve ortak karar vererek dik açılı üçgen oluşturmaya çalışmışlardır. Sonuç olarak 90, 30, 60 üçgeni oluşturmayı başarmışlardır. Bu etkinlik sınıfın diğer öğrencileriyle de farklı açılar kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Oyun sırasında öğrencilerin gerçekten de taşıdıkları kartlardaki açılar derecelerinin anlamını ve büyüklüğünü bilerek davranışları gözlenmiştir. Örneğin 180 dereceli öğrencinin dışarı çıkması veya *“Ben 5 dereceyim, tek başıma ne yapabilirim?”* diyen öğrenci vb.

Rahatlama aşamasında öğrencilerin yerde sırtüstü uzandıklarını hayal etmeleri sağlanmıştır. Oldukça hareketli geçen ısınma ve oyun aşaması sonrasında öğrenciler için çok rahatlatıcı ve sakinleştirici bir etkinlik olmuştur.

Değerlendirme aşamasında ise, öğrencilerden masalı anlatmaları istenmiş ve soru sorulan her öğrencinin de masalı çok dikkatli dinlediği ortaya çıkmıştır. Kardeşlerin buluşmasını sağlayan kural, yani üçgenin iç açılarının toplamının 180 derece olması, daha önceden bilinen bir kural olduğu için bulmakta ve kavramakta zorlanmamışlardır. Ancak birkaç öğrenci bu kuralın tüm üçgende aynı olamayacağını düşündüğünü söylediği için bu nedenle değerlendirme etkinlikleri artırılmış ve çok sayıda farklı üçgenler oluşturmaları sağlanmıştır.

- **Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları**

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinde (Bkz. Ek 1.d) ilk basamakta uygulanan ısınma etkinliğinde tüm öğrencilerin konuşmadan sadece beden dilini kullanarak doğum tarihlerine göre sıraya girmeleri istenmiştir. İlk başta etkinliğe uyum sağlamaları biraz zaman alsa da ocak ayında doğan öğrenciler en başa, aralıkta doğanlar ise en sona geçerek kısa sürede sırayı tamamlamayı başarmışlardır. Öğrenciler birbirleri arasında gidip gelerek kendi doğdukları ayı bulmaya çalışmışlardır. Süre dolduğunda ise sıra tamamlanmış ve sadece beden hareketleri ile doğru sıralanmayı sağlamışlardır. Sadece 5 öğrenci kendine doğru sırayı bulamamıştır. Bu etkinlik sırasında öğrencilerin kaynaşması ve bedenlerini harekete geçirecek durumlar yaratılması sağlanmıştır.

Drama etkinliğinde ikinci aşamada ise oyun etkinliği uygulanmıştır. 4,5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar kazanımına uygun olarak hazırlanan etkinlikte ilk önce 4 öğrenciye sayı kartları verilerek yan yana dizilmeleri istenmiştir. İzleyici öğrencilerden, oluşan sayıyı okumaları istenmiştir. 5 ve 6. öğrenci de eklenerek tekrar okuma yapılmıştır. Sonrasında sayılar yer değiştirerek farklı okumalar yapılmıştır. Bu esnada sınıfa giren maskeli bir öğrenci sıraya dizilen öğrencilere basamak ve bölük isimlerini vermiştir. Sınıftaki tüm öğrencilerin mutlaka etkinliğe katılması sağlanmış, bu sayede öğrencilerin daha memnun oldukları gözlenmiştir. Hatta öğrencilerin etkinliğe katılma isteğinin de oldukça fazla olduğu gözlenmiştir. Sayı kartlarını taşıyan öğrenciler sorulduğunda kendilerini yani basamak ve bölük isimlerini, sayı ve basamak değerlerini anlatarak tanıtım yapabilmişlerdir. Etkinliğe katılan öğrencilerden 1'i sınıftaki

kaynaştırma öğrencisi olduğu halde, o da öğretmen yönlendirmeleriyle doğru cevaplara ulaşabilmiştir.

Drama etkinliğinde üçüncü aşama olarak rahatlama çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada öğrenciler kardan adam olduklarını hayal ederek, verilen yönergelerle hayallerini kurmaya devam etmişlerdir. Rahatlama çalışmasının öğrenciler tarafından çok beğenildiği gözlenmiştir.

Değerlendirme aşamasında ise öğrencilere bazı sorular sorulmuş ve cevapları kontrol edilmiştir. Basamak ve bölük isimleri konusunda tam öğrenme sağlandığı gözlenmiştir. 4, 5 ve 6 basamaklı sayıları okumada sorun olmadığı gözlenmiştir. Sayı çözümlerinin de doğru bir şekilde yapıldığı gözlenmiştir.

• İsimlendirme Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (Bkz. Ek 1.e) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmasında öğrencilerden heykeltıraş olmaları istenmiş ve grup arkadaşlarına çamur gibi şekil vererek öyle kalmaları sağlanmıştır. Bu etkinlik sırasında öğrencilerin çok eğlendikleri gözlenmiştir. Birbirlerine yaratıcı şekiller vererek keyif aldıkları gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin ikinci aşamasında oyun etkinliklerinde kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler kazanımına uygun olarak hazırlanan plana göre öğrencilerden üzerlerinde taşıdıkları harfleri benimseyerek kare, üçgen, dikdörtgen şekillerinin bir köşesi olmaları istenmiştir. Kare ve üçgen olurken bir sorun yaşanmadığı, hatta öğrencilerin bunu fark ederek üçgen oluşturmayı tercih ettikleri görülmüştür. Ancak dikdörtgen oluşumu sırasında kenar uzunluğu problemi yaşanmıştır. Bu durumda araştırmacının yönlendirme yapması gerekmiştir. Dikdörtgen biçiminde oluşturulan şekillerin farklı isimlendirmeleri yapılmıştır. Sonuç olarak öğrenciler geometrik şekillerin köşelerden okunduğunu ve mutlaka birbirini takip ederek okumaları gerektiğini kavradıkları gözlenmiştir. Tüm sınıfın etkinliğe katılması, oyunu daha etkili hale getirdiği gözlenmiştir. Ayrıca oyun sırasında müzik ve dans olmasının da öğrencilerin hoşuna gittiği gözlenmiştir.

Rahatlama etkinliğinde nefes alıp verme çalışması yapılmıştır. Çalışmanın öğrencilerin zihinlerini dinlendirdiği ve çalışmayı beğendikleri gözlenmiştir. Hatta bu etkinlik sırasında bazı öğrencilerin “*İşte en beğendiğim bölüm geldi!*” demesi dikkat çekici olmuştur.

Drama etkinliğinin son aşaması olan değerlendirme çalışmalarında geometrik şekillerin isimlendirme kuralı sorulmuş ve herhangi bir eksik öğrenme olmadığı gözlenmiştir. Öğrenciler defterlerine 3'er adet farklı şekil çizerek isimlendirme yapmışlar ve başarılı sonuçlar alınmıştır.

• **Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları**

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı etkinliğin (Bkz. Ek 1.f) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmasında grup olma bilincini arttıran, hıza karşı yarışmayı sağlayan top atma oyunu oynanmıştır. Öğrenciler bu etkinliği sık sık uyguladıkları için daha kısa sürede, isim söylemeden sadece sırasını takip ederek topu yakalayarak atmaya başladıkları gözlenmiştir. Oldukça eğlenceli ve başarılı bir çalışma olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin mümkün olduğunca hem zihinlerini hem hafızalarını hem de bedenleri kullanarak etkinliğe katılmaları sağlanmıştır.

Etkinliğin ikinci aşamasında uygulanan oyun bölümünde ise ondalık sayıları büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru sıralama kazanımını vermek hedeflenmiştir. İstekli 3 öğrenci tır şoförü olduğunu hayal ederek kendileri ve yaşadıkları yolculuklardaki zorlukları anlatmışlardır. Şoför rolündeki öğrenciler her sıralama sonunda değiştirilerek tüm sınıfın etkinliğe katılması sağlanmıştır. Şoförlerin yüksekliği sürekli değişen üst geçitten geçip geçemeyeceği üzerine doğaçlama odaklı etkinlik uygulanmıştır. Zaman zaman davranışın doğruluğu hakkında polis rolündeki öğrenciye, sınıftaki izleyici öğrencilere ve de şoför rolündeki öğrenciye sorular sorularak dönütler verilmiştir. Oyun bölümünde, katılan tüm öğrencilerin doğru cevap vermesi ve uygun sıralama yapması gözlenmiştir. Öğrencilerin oldukça eğlendiği ancak daha çeşitli ortam oluşturulabilirse daha fazla zevk alınabileceği gözlenmiştir. Araştırmacının çok fazla yönlendirme yapmasına gerek kalmadan öğrenciler kendi aralarında

tartışarak sonuçlara ulaşmayı başarmışlardır. Ancak materyal yetersizliği nedeniyle öğrencilerin, role adapte olma durumunda zorlandıkları gözlenmiştir. Örneğin polis için düdüğü, polis kıyafeti, şoförler için direksiyon vb. Bilinen bir konu olmasına rağmen etkinlik için öngörülen süre 40dk yeterli olmadığı için sürenin 40+40dk olabileceği fark edilmiştir.

Drama etkinliğinin üçüncü aşamasında uygulanan rahatlama çalışmasında öğrencilerin denizdeki bir dalga olduklarını hayal etmeleri istenmiştir. Çalışma sırasında öğrencilerin rahatlayarak hayal kurmasını sağlayacak yavaş ritimli bir müzik de dinletilmiştir. Öğrencilerin kimileri bu esnada bedenini kullanarak dalga gibi hareket etmeye çalıştığı gözlenmiştir. Kimi öğrenciler ise çalışma sonunda her yerin mavileştiğini düşündüğünü söylemiştir

Etkinliğin son aşaması olan değerlendirmede ise öğrencilere sorulan ondalık kesirleri okuma kuralı, doğru cevaplarla karşılanmıştır. Öğrencilerden alınan cevaplarda; ondalık sayıları karşılaştırırken öncelikle tam kısma bakılacağı, eğer eşitse kesir kısma bakılacağı yorumuna ulaşıldığı gözlenmiştir. Kesir kısımda yeterli basamak olmadığı takdirde ise son basamağa 0 koyulabileceği cevabı alınmıştır.

• Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (Bkz. Ek 1.g) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmalarında bedeni harekete geçiren ve eğlenceli egzersizlerle öncelikli hedefe ulaşıldığı gözlenmiştir. Öğrencilerin tüm yönergeleri uyumlu ve düzenli bir şekilde katılım sağlayarak uyguladıkları gözlenmiştir. Ancak kendilerini yere bırakmaları istendiğinde, bu uygulama sınıf ortamında yapıldığı için sert zeminle temas kaçınılmaz olduğu görülmüştür. Yumuşak bir zemin oluşturma imkânı olmadığı için öğrenciler sınıf zeminine kendilerini bırakmışlardır. Buna rağmen oldukça eğlenceli bir uygulama olduğu gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin ikinci aşamasında uygulanan oyun çalışmalarında ise belirli uzunluk ölçülerini tahmin etme ve tahminlerini kontrol etme davranışı

hedeflenmiştir. Tüm sınıfın katılımı sağlanarak oldukça eğlenceli bir oyun oynandığı gözlenmiştir. Zihinsel canlandırma becerisinin sağlandığı gözlenmiştir. Öğrencilerin yaptıkları ölçüm tahminlerinde oyunun ilk başlarında bazı hatalar olduğu ancak ileriki seviyelerde tahminlerin doğruluğunun arttığı gözlenmiştir. Öğrenciler arasında fikir alışverişinin sağlandığı, iletişimin yoğun olduğu ve bol bol paylaşım fırsatı bulunduğu gözlenmiştir. Araştırmacının bazı yerlerde yaptığı müdahaleler sonucu daha eğlenceli oyun yaşandığı gözlenmiştir. Ancak ölçme aleti olarak kullanılan 1 metrelik cetvelin isimlendirilmesinde sorun yaşandığı fark edilmiştir. Materyal yetersizliği nedeniyle etkinliğin oldukça yavan ve basit bir görüntüsünün olduğu fark edilse de öğrencilerin eğlendiği ve severek uygulama yaptıkları gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin üçüncü aşamasında uygulanan rahatlama çalışmasında öğrencilerden sadece kol kaslarını kullanarak elektrik akımını yanındaki arkadaşına iletmesi istenmiştir. İlk defa hayal kurma tekniğinden farklı bir rahatlama çalışması uygulanmasına rağmen öğrencilerin eğlendikleri ve oyun çalışmasından uzaklaşarak zihinlerini dinlendirdikleri gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin son aşamasında uygulanan değerlendirme çalışmasında öğrencilerden ölçme birimlerinin nerelerde kullanılabileceğine ilişkin örnekler vermeleri istenmiştir. Bu aşamada öğrencilerin tüm sorulara doğru cevap vererek katılım gösterdikleri gözlenmiştir.

• İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (bkz. Ek 1.h) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmalarında öğrencilerin farklı ortamlarda karşılaştıkları insanlara karşı tepkileri gözlenmiştir. Sınıf 4 ayrı gruba ayrılarak banka kuyruğunda maaşını almak için bekleyen bir grup yaşlı ve emekli insan, bir grup da genç insanlardan oluşmuştur. Öğrencilerin rollerini benimseyerek davrandıkları gözlenmiştir. Sınıf içinde ilginç ve komik anlar da yaşandığı gözlenmiştir. Diğer gruptaki öğrencilerin ise caddede geçerken nasıl davrandıkları gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin ikinci aşamasında ise oyun çalışması olarak oldukça sakin ve basit bir etkinlik uygulanmıştır. Bu etkinlikte olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır kazanımına uygun olarak araştırmacının anlattığı masalda fark edilen ilginç durumlar bulunması beklenmiştir. Öğrenciler bu aşamada masalı dinlerken, önlerindeki not kâğıtlarına imkânsız, kesin ve olası durum örneklerini yazmışlardır. Neredeyse sınıftaki tüm öğrencilerin doğru örnekler belirledikleri gözlenmiştir. Masal bitiminde sınıfça tartışma yapılarak öğrencilerin düşünceleri alınmıştır. Sonrasında öğrencilerin çoğunun katıldığı durum canlandırma etkinliği yapılmıştır. Öğrenciler kartlarda yazan durumların olasılıklarını kanıtlamak için canlandırmaya başladıklarında sınıfta ilginç ve neşeli anlar yaşandığı gözlenmiştir. Bu aşamada öğrencilerden beklenen akıl yürütme becerisini kullandıkları gözlenmiştir. Ayrıca uygulanan dramaların oyun bölümünde ilk defa sözel bilgi ağırlıklı bir çalışma kullanılmasına rağmen, masalın ilginç olmasından dolayı öğrencilerin algılamakta ve uygulamakta sorun yaşamadıkları gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin üçüncü aşamasında ise rahatlama çalışması uygulanmıştır. Bu çalışmada öğrencilerden gözlerini kapatarak dinlenmeleri ve kendilerini bozuk bir araba olarak hissetmeleri istenmiştir. Tüm öğrencilere değişik gelen bu çalışmanın severek uygulandığı gözlenmiştir. Bozuk arabaların ses çıkarması istendiğinde ise; çok kişinin kendini bu role kaptırarak sesler arasında kaybolduğu ve çalışma sonlanmasına rağmen hala sürdürdüğu gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin son aşamasında uygulanan değerlendirme çalışmalarında öncelikle öğrencilere yaşadıkları duygular sorulmuştur. Alınan cevaplar doğrultusunda drama çalışmasının aşaması belirtilmediği halde, öğrencilerin her aşamayı bilinçli bir şekilde uyguladığı gözlenmiştir. Masaldaki imkânsız, kesin ve olası durumlar tartışılmış günlük hayattan örnekler vermeleri istenmiştir. Bu esnada öğrencilerin yanıtlarının doğruluğunun ve gerçekçiliğinin dikkat çekici olduğu gözlenmiştir.

4.2. ANKET BULGULARI

Bu bölümde drama etkinlikleri sonrasında öğrencilere uygulanan anketlere dair bulgular yer almaktadır.

• Örüntüler Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları

Örüntüler etkinliğine ilişkin öğrenci düşüncelerinin alındığı anket sonuçları değerlendirildiğinde Tablo 3'deki bulgulara ulaşılmaktadır.

Tablo 3. Örüntüler Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Örüntüler) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	21	87,5	1	4,2	2	8,3
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	20	83,3	2	8,3	2	8,3
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	19	79,2	1	4,2	4	16,7
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–

Örüntüler etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” şeklindeki soruya öğrencilerin verdiği cevaplar incelendiğinde; tamamının bu soruya evet cevabı verdiği görülmüştür.

“Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde ise % 4,2’sinin yeni bilgilere ulaşamadıkları görülmüştür. Bu oran diğer sorulara göre hayır cevabını veren en düşük yüzde olarak belirlenmiştir.

“Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?” sorusuna öğrencilerin % 12,5’inin hayır yanıtı vermiştir. Bu oran ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarının içinde en yüksek yüzde değeri olarak dikkat çekmektedir.

- **Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Geometrik Desenler etkinliği ile ilgili öğrenci görüşlerinin alındığı anket sonuçları incelendiğinde Tablo 4’teki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4. Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Geometrik Desenler) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	22	91,7	2	8,3	–	–
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	20	83,3	2	8,3	2	8,3
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	21	87,5	2	8,3	1	4,2
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	23	95,8	1	4,2	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	24	100	–	–	–	–
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–

Geometrik Desenler konulu drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?”, “Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız

mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme b6l6m6nden memnun kaldınız mı?” sorularına verilen yanıtlar incelendiğinde; 6đrencilerin tamamının bu sorulara evet yanıtı verdiği g6r6lm6şt6r.

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin oyun b6l6m6nden memnun kaldınız mı?” sorulara 6đrencilerin % 12,5’inin hayır yanıtı verdikleri belirlenmişt6r. Bu oran ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına g6re en y6ksek y6zde olarak tespit edilmişt6r.

“T6m derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” ve “Drama etkinliğinin rahatlama b6l6m6nden memnun kaldınız mı?” sorularına verilen cevaplar incelendiğinde, 6đrencilerin % 4,2’sinin hayır cevabı verdiği belirlenmişt6r. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının y6zdeleriyle karşılaştırıldığında en d6ř6k y6zde olarak dikkat 6ekmektedir.

- **Üçgenlerin Dünyası etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Üçgenlerin Dünyası isimli drama etkinliğine ilişkin öğrencilerin düşüncelerinin alındığı anketler analiz edildiğinde Tablo 5'teki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 5. Üçgenlerin Dünyası Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Üçgenlerin Dünyası) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	24	100	–	–	–	–
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	20	83,3	1	4,2	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	20	83,3	2	8,3	2	8,3
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	24	100	–	–	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–

Üçgenlerin Dünyası konulu drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?” ve “Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” sorularına öğrencilerin tamamının bu sorulara evet yanıtı verdiği belirlenmiştir.

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” sorusuna öğrencilerin % 12,5’inin hayır yanıtı verdiği tespit edilmiştir. Bu oran ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak belirlenmiştir.

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımda bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?”, “Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?”, “Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına öğrencilerin % 4,2’sinin hayır yanıtı verdiği belirlenmiştir. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

• **Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Sayıları Okuyalım isimli drama etkinliğine dair anket bulguları Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Sayıları Okuyalım) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	21	87,5	–	–	3	12,5
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	16	66,7	5	20,8	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	18	75,0	4	16,7	2	8,3
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	20	83,3	4	16,7	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	20	83,3	–	–	4	16,7
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	1	4,2	1	4,2
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	20	83,3	3	12,5	1	4,2
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	–	–	1	4,2
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	–	–	1	4,2

Sayıları Okuyalım konulu drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin tamamının bu soruya evet yanıtı verdiği tespit edilmiştir.

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımda bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 20,8’inin hayır yanıtı verdiği görülmüştür. Bu oran ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak belirlenmiştir.

“Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” sorusuna öğrencilerin % 4,2’sinin hayır yanıtı verdikleri belirlenmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

Ayrıca “Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” ve “Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” sorularına öğrencilerin % 16,7’sinin hayır yanıtı verdiği görülmüştür. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında yüksek oranlar olarak dikkat çekmektedir.

- **İsmlendirme Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

İsmlendirme drama etkinliğine ilişkin anket bulguları Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. İsmlendirme Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (İsmlendirme) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	22	91,7	–	–	2	8,3
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	22	91,7	–	–	2	8,3
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	18	75	2	8,3	4	16,7
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	18	75	3	12,5	3	12,5
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	21	87,5	1	4,2	2	8,3
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	23	95,8	–	–	1	4,2
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–

İsmlendirme konulu drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına öğrencilerin hepsinin evet yanıtı verdiği belirlenmiştir.

“Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 12,5’inin hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak belirlenmiştir.

“Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” ve “Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin % 4,2’sinin hayır yanıtı verdikleri belirlenmiştir. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

• **Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Tır Şoförleri isimli drama etkinliğine dair öğrenci görüşlerinin yer aldığı anketler analiz edildiğinde Tablo 8’deki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 8. Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Tır Şoförü) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	22	91,7	1	4,2	1	4,2
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	21	87,5	2	8,3	1	4,2
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	15	62,5	6	25,0	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	20	83,3	2	8,3	2	8,3
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	19	79,2	4	16,7	1	4,2
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	22	91,7	–	–	2	8,3
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–

Tır Şoförü isimli drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına

verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin hepsinin evet cevabı verdiği belirlenmiştir.

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 25’inin hayır yanıtı verdiği belirlenmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak belirlenmiştir.

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde; öğrencilerin % 4,2’sinin hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

“Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” sorusuna öğrencilerin % 16,7’si hayır cevabı vermiştir. Bu oran ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında yüksek bir yüzde olarak dikkat çekmektedir.

• **Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Zıp Zıp drama etkinliğine ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı anketin incelenmesi sonucu elde edilen bulgular Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Zıp-Zıp) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	23	95,8	1	4,2	–	–
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	19	79,2	2	8,3	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	22	91,7	–	–	2	8,3
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	19	79,2	3	12,5	2	8,3
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	20	83,3	–	–	4	16,7
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	21	87,5	2	8,3	1	4,2
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	–	–	2	8,3
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	–	–	1	4,2
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	–	–	1	4,2

Zıp-Zıp isimli drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” ve “Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” sorularına verilen yanıtlar

incelendiğinde, öğrencilerin % 12,5'inin hayır cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bu oranlar, ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzdeler olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 4,2'sinin hayır cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” ve “Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına öğrencilerin % 8,3'ünün hayır yanıtını verdikleri tespit edilmiştir. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında, daha yüksek oranlar olarak dikkat çekmektedir.

• **İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

İlginç Durumlar isimli drama etkinliğine ilişkin öğrenci görüşlerini içeren anket bulgularına Tablo 10’da yer verilmiştir.

Tablo 10. İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (İlginç Durumlar) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	22	91,7	1	4,2	1	4,2
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	17	70,8	4	16,7	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	18	75	3	12,5	3	12,5
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–

İlginç Durumlar isimli drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin %

16,7'sinin hayır cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?”, “Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?”, “Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına öğrencilerin % 4,2'sinin hayır cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bu oranlar, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzdeler olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 12,5'inin hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında, daha yüksek bir oran olarak dikkat çekmektedir.

- **Anket Bulgularına İlişkin Genel Bulgular:**

Tüm drama etkinliklerine ilişkin öğrenci görüşlerini içeren genel anket bulgularına Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11. Anket Bulgularına İlişkin Genel Değerlendirme Tablosu

Soru No	Drama Etkinlikleri Soruları	Evet	Hayır	Kısmen
		Yüzde (%)	Yüzde (%)	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliklerinden memnun kaldınız mı?	92,7	5,7	1,6
2.	Drama etkinlikleri sırasında eğlendiniz mi?	91,7	3,6	4,7
3.	Drama etkinlikleri sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	75,5	12,5	12
4.	Drama etkinlikleri sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	81,3	8,9	9,9
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	88,5	8,3	3,1
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	91,1	3,1	5,7
7.	Drama etkinliklerinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	94,3	4,7	1
8.	Drama etkinliklerinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	90,1	8,3	1,6
9.	Drama etkinliklerinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	94,8	4,2	1
10.	Drama etkinliklerinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	96,9	2,1	1

Tüm drama etkinlikleri sonunda uygulanan anketlerin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” sorusuna tüm anketlerde öğrencilerin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, % 12,5 oranında hayır cevabı tespit edilmiştir. Bu soru genel

değerlendirme yapıldığında, hayır cevabının en yüksek yüzde değerine sahip olan soru olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 8,9’unun hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Bu oran genel değerlendirme yapıldığında diğer sorulara oranla daha yüksek yüzde değerine sahiptir.

“Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorusuna tüm anketlerde öğrencilerin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, % 2,1 oranında hayır cevabı tespit edilmiştir. Bu soru genel değerlendirme yapıldığında, hayır cevabının en düşük yüzde değerine sahip olan soru olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?” sorusuna öğrencilerin % 3,1’inin hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Bu oran genel değerlendirme yapıldığında diğer sorulara oranla daha düşük yüzde değerine sahiptir.

4.3. GÖRÜŞME BULGULARI

Bu bölümde drama etkinlikleri sonrasında öğrencilerle yapılan görüşmelere ilişkin bulgular yer almaktadır.

Drama etkinliklerinin uygulaması sonrasında 24 öğrenci ile yapılan görüşmelerde etkinliğin olumlu ve olumsuz yanlarını belirlemeye yönelik sorular, matematik dersinde hazırlıklı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilip sınıf ortamında uygulanması amacıyla öğrencilere yöneltilmiştir. Sorulara verilen cevapları ile ilgili örnek cümlelere yer verilmiştir.

- **Örüntüler Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Örüntüler etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

Görüşmeye katılan tüm öğrencilerin düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

“Çok güzel bir drama etkinliğiydi, bunu çok sevdim. Çünkü çok eğlendim.” (Ö17)

8 öğrenci Ö17 ile aynı fikirde olduğunu belirterek etkinliği eğlenceli bulmuştur.

“Örüntüler etkinliği benim için hem bilgilendirici hem de eğlenceliydi en son bölümde sorulan soruların hepsini doğru yanıtladığım için de çok mutlu oldum.” (Ö5)

5 öğrenci Ö5 ile aynı düşüncede olduğunu belirtmiştir.

“Matematik dersini sevmeye başladım. Çünkü oyun oynuyoruz ve bunu çok seviyorum. Ayrıca arkadaşlarımla birlikte oyun oynayıp ders çalışmayı çok seviyorum.” (Ö24)

5 öğrenci etkinlik sırasında arkadaşlarıyla paylaşımında bulunma fırsatı yaşadığını söyleyerek Ö24 ile aynı fikirde olduğunu belirtmiştir.

Soru 2. Örüntüler etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 10 öğrenci Örüntüler etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Örüntüler etkinliğinin olumsuz yanlarına örnek olarak; rol dağılımındaki eksiklikler, paylaşım yetersizliği ve sürenin kısa oluşunu belirtmiştir. Ayrıca 1 öğrenci etkinlikteki örüntünün karışık olmasından dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 3 öğrenci ise etkinlik sırasında kullanılan Legoların eğlenceli ve zevkli olmadığı için olumsuz olduğunu

düşündüğünü belirtmiştir. Öğrencilerin drama etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Örüntü oyununda ben 3.katta oturan kişiydim. Ama kapıcı bana hiç gelmedi. Ben de sadece onları izledim ve birazcık sıkıldım. Keşke öyle olmasaydı.” (Ö7)

4 öğrenci Ö7 ile aynı fikirde olduğunu belirtmiştir.

“Arkadaşlarım tahtada oynarken biz de Legolarla merdivenler yapmaya çalıştık ama ben hiç zevk almadım bundan. Aslında Legoları seviyorum ama ben de oynasaydım daha iyi öğrenirdim.” (Ö22)

“Keşke bu etkinlik daha uzun olsaydı. Çünkü ben de apartman görevlisi olmak istiyordum. Bir de daha fazla örüntü sorusu olsaydı daha güzel olabilirdi.” (Ö11)

- **Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Geometrik Desenler etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

9 öğrenci etkinliğin ısınma aşamasının etkinlik açısından olumlu olduğunu belirtmiştir. 5 öğrenci ise etkinlik esnasında arkadaşlarıyla yardımlaşmasının olumlu olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Bu etkinlikte arkadaşlarımla beraber çalıştığım için çok memnun oldum. Bence etkinliğin en güzel yanı buydu. Hem eğlendik hem de birbirimize yardım ettik.” (Ö12)

“Geometrik Desenler etkinliğinde öğretmenimiz müzik açtı bize, daha önceki etkinliklerde böyle yapmamıştık. Bence en güzel olanı müzikti.” (Ö14)

“Bu etkinlikte önce biz ressam olduk istediğimiz resmi çizdik, gerçek değil tabi hayalde çizdik. Ben resim yapmayı çok sevmiyorum, çünkü benim çizdiklerim çok güzel olmuyor. Ama boyamış gibi yapmak beni çok eğlendirdi.” (Ö18)

Soru 2. Geometrik Desenler etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 14 öğrenci Geometrik Desenler etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Geometrik Desenler etkinliğinin olumsuz yanları olarak; kilimin eksik kalması, materyal eksikliği, süre yetersizliği olarak belirtmiştir. Ayrıca 1 öğrenci etkinlikteki şekillerin yetersiz olmasından dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 3 öğrenci ise etkinlik sırasında grup arkadaşlarıyla sorun yaşamasının olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Geometrik Desenler etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Ben bu etkinlikte çok eğlendim, çok da güzel bir etkinlikti. Isınma aşaması da çok zevkliydi. O yüzden bu etkinliğin olumsuz yanı olmadığını düşünüyorum.” (Ö16)

“Etkinlikte bizim rolümüz kilim ustası olmaktı. Aklımıza çok güzel bir fikir gelmişti arkadaşlarımızla. Ama kilimi bitiremedik, o yüzden hiç zevkli olmadı.” (Ö1)

“Öğretmenim, sizin verdiğiniz kartonlar bize yetmedi. Ben arkadaşlarıma söylemiştim ama hepsini çok yakın yapıştırmayalım diye, ama beni dinlemediler. Keşke biraz daha fazla kartonumuz olsaydı, o zaman daha güzel kilim yapardık.” (Ö3)

- **Üçgenlerin Dünyası Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

15 öğrenci drama yöntemi ile işlenen Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin eğlenceli olduğunu, 4 öğrenci bilgilendirici olduğunu ve 5 öğrenci yeni bilgiye ulaştırdığını belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Bu etkinlik sayesinde üçgenlerin iç açıları toplamını öğrendim. Hem değişik değişik üçgenler yaptık, hem de öğretmenimiz bize söylemeden biz kendimiz bulmaya çalıştık. İlk başta biraz zorlansam da sonra çok zevkli oldu. Bence bu etkinlik çok bilgilendiriciydi.” (Ö14)

“Etkinlikte üçgen olmaya çalışırken çok eğlendim, ben 180 dereceydim, üçgenin içinde olamazdım, o yüzden fazla rolüm yoktu. Ama arkadaşlarımı izlemek de çok zevkliydi. Hatta bazı arkadaşlarım bana neden üçgenin dışına çıktığımı sordu, ben de onlara nedenini açıkladım.” (Ö11)

“Çok eğlenceli bir etkinlik oldu, ilk başta hiç öyle düşünmemiştim ama. Isınma aşamasında da çok eğlendim.” (Ö24)

“Bu etkinlikte ben 5 dereceydim, ama ne yapacağımı bilemedim, hiç rol almayacağım sandım. Ama üçgenin içinde köşelerde tüm sayıların olabileceğini öğrendim. Çünkü önemli olan hepsinin toplamının 180 derece olması.” (Ö17)

Soru 2. Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 10 öğrenci Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumsuz yanları olarak; ısınma aşamasında yaşanan karmaşıklık, materyallerin yetersizliği, katılımın az olması olarak belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinlikte ısınma aşamasının karışık olmasından dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 3

öğrenci ise etkinlik sırasında sürenin yetersiz olmasından dolayı olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Drama etkinliğinin en başında hep beraber hareket edecektik ama sıkıştık ve bu durum benim daha etkinliğin başından canımı sıktı.” (Ö17)

“Bence sadece üçgenin açıları olmamalıydık. Bir de karenin açısı olmalıydım.” (Ö21)

2 öğrenci Ö21 ile aynı fikirde olduğunu belirtmiştir.

“Ben en çok 90–60–30 üçgeni olmak istiyordum. Çünkü o üçgen özel bir üçgendir. Ama ders bitti ve arkadaşlarıma tenefüste olalım dedim, olmadılar. Keşke ders bitmeseydi.” (Ö7)

“Öğretmenimiz dramanın başında bir parça ezberlememiz gerektiğini söyledi. Ben ezberleyemedim ve bu yüzden etkinliğe katılmak istemedim.” (Ö12)

“Drama etkinliğinde bana 180 derece kartonu düştü. Ben 180 derece oldum. İlk başta sevindim ancak sonra rolümü sevmedim çünkü tek başıma kaldım.” (Ö20)

- **Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

16 öğrenci drama yöntemi ile işlenen Sayıları Okuyalım etkinliğinin eğlenceli olduğunu, 8 öğrenci ise bilgilendirici olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Etkinlikte arkadaşlarımla birlikte çok eğlendim. Çünkü kendimi kardan adam olarak hayal etmek beni çok mutlu etti.” (Ö17)

“Sayıları Okuyalım etkinliğinde arkadaşlarımın doğdukları aylarla birlikte matematik dersinde karıştırdığım bölük isimlerini öğrendim.” (Ö24)

Soru 2. Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 11 öğrenci Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumsuz yanları olarak; etkinliğin hareketsiz ve cansız olması, süre ve kostüm yetersizliği olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinlikteki rahatlama aşamasının diğer aşamalara göre daha zevksiz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. 3 öğrenci ise etkinliğin diğer etkinliklere göre daha durgun ve hareketsiz uygulandığı için olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bu etkinlikte ben sıraya giremedim. Doğduğum ayı da biliyorum ama süre bir anda bitti. Ben sıraya giremedim. Keşke süre biraz daha çok olsaydı, o zaman sıramı bulabilirdim.” (Ö12)

“Etkinlik başladığında öğretmenimiz bize konuşmadan sadece hareket ederek sıra olacağımızı söyledi. Bu biraz canımı sıktı çünkü çok sessizlik oldu.” (Ö13)

“Bu etkinlikte daha çok malzeme olmasını isterdim. Herkese yetecek kadar çok maske olmalıydı.” (Ö9)

- **İsimlendirme Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. İsimlendirme etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

5 öğrenci drama yöntemi ile işlenen İsimlendirme etkinliğinin arkadaşlarıyla paylaşımında bulunma fırsatı sağladığını, 1 öğrenci bilgilendirici

olduğunu ve 5 öğrenci başarıyı arttırdığını belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Bu etkinlikte en sevdiğim bölüm rahatlama... Çünkü rahatlama bölümünde yaptığımız etkinlikler çok eğlenceli oluyor. Nefes alıp vermek beni hem eğlendiriyor hem de rahatlıyorum.” (Ö13)

“İsmlendirme etkinliğinde bütün etkinliklerde yapmadığımız ama benim çok sevdiğim müzik vardı. Bence oyun oynarken müzik çalması çok güzel oluyor. Hem ben dans etmeyi de çok seviyorum. Arkadaşlarımla da dans etmek çok güzel oluyor.” (Ö17)

“Bu etkinliğin en komik tarafı arkadaşşıma çamur gibi şekil vermemdi. Gıdıklandı ve ben çok eğlendim. Sonra heykeltıraş olmak çok güzel olurdu diye düşündüm. Şekil verirken kendimi heykeltıraş gibi hissettim. Çok eğlendim.” (Ö15)

“Bu etkinlikte karenin köşelerini isimlendirmeyi öğrendim ve üçgen oluşturabiliyorum.” (Ö3)

Soru 2. İsimlendirme etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 20 öğrenci İsimlendirme etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen İsimlendirme etkinliğinin olumsuz yanları olarak; oyun aşamasında yaşanan sorunlar ve arkadaşlarıyla paylaşım yaşama azlığının olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinlikteki oyun aşamasının çok cansız ve eğlencesiz olmasından ve etkinlikte sadece masal olmasından dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin İsimlendirme etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Etkinlikte kareyi ve üçgeni olduk ancak dikdörtgen olmadık. Bu beni biraz üzdü. Sonra öğretmenimiz bize yardım etti. Kocaman bir dikdörtgen oluşturduk.” (Ö2)

“Bu etkinlikte kenarları oluştururken bazen karıştırdık. Ben arkadaşlarıma yanlış yaptığımızı söyledim ancak beni dinlemediler.” (Ö18)

• **Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Tır Şoförleri etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

4 öğrenci drama yöntemi ile işlenen Tır Şoförleri etkinliğinin eğlenceli olduğunu, 6 öğrenci bilgilendirici olduğunu ve yine 6 öğrenci çevreden örnekler vererek günlük hayatla ilişkilendirebildiğini belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Etkinliğin en ilginç yanı denizde dalga olduğumu hayal etmemdi. Ben kendimi hiç dalga yerine koymamıştım. Gözlerimi açtığımda sanki her yer mavileşmişti. Bu bana çok ilginç geldi.” (Ö13)

“Etkinliğin sonunda öğretmenim ondalık sayıyı okumamı istedi ve ben okuyabildim. Bu beni çok sevindirdi.” (Ö9)

“Bu etkinlik çok eğlenceliydi. Sınıfta ilk tır şoförü ben oldum. Yolda yaşadığım zorlukları anlattım. Arkadaşlarım sanki gerçekmiş gibi bana inandılar. Kendimi gerçek bir şoför gibi hissettim.” (Ö16)

“Bir polis olmak gerçekten de güzel bir şeymiş. Ben zaten gerçekte de polis olmayı istiyordum. Öğretmenim bana polis görevini verdi ve ben çok mutlu oldum. Arkadaşlarım yanlış bir şey yaptığında onları uyardım ve bu çok zevkli bir görevdi.” (Ö5)

Soru 2. Tır Şoförleri etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 16 öğrenci Tır Şoförleri etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Tır Şoförleri etkinliğinin olumsuz yanları olarak; rol paylaşımını ve oyun aşamasındaki eksiklikleri belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinlikteki oyun aşamasında karşılaşılan sorunlar nedeniyle olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 6 öğrenci ise etkinlik sırasında rol paylaşımı nedeniyle olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Tır Şoförleri etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bence bu etkinlikte sadece tır şoförü ve polis eğlendi. Ben izleyici olmayı sevmedim.” (Ö9)

“Oyun aşamasında sürekli köprüünün yüksekliği değişiyordu. Ben de her seferinde başka bir sıralama yapmak zorunda kalıyordum. İşlem yapmaktan eğlenemedim.” (Ö6)

- **Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Zıp Zıp etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

12 öğrenci drama yöntemi ile işlenen Zıp Zıp etkinliğinin yeni bilgiye ulaşmayı sağladığını, 6 öğrenci paylaşımı arttırdığını ve 4 öğrenci zevkli olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Etkinliğin sonunda öğretmenimiz bize ölçü birimlerini sordu ve ben hepsine doğru cevaplar verdim. Bu beni çok mutlu etti.” (Ö14)

“Etkinlikte en çok yaptığımız egzersizleri sevdim. Bir de kendimizi hareketlerin sonunda yere bıraktık, çok eğlenceliydi.” (Ö1)

“Zıp zıp etkinliğinin en zevkli kısmı kollarımızla elektrik akımı yaratmamızdı. Ben çok eğlendim.” (Ö5)

“Ölçü birimlerini bulurken arkadaşlarımın da bana yardımı oldu ve ben de arkadaşlarıma fikirler verdim. Birine yardım etmek çok güzel bir duygu... Hem kollarımızla elektrik akımı yaparken yanımdaki arkadaşlarımla çok uyumluyduk. Böyle olunca elektriği karşı tarafa çok güzel ilettik.” (Ö8)

Soru 2. Zıp Zıp etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 16 öğrenci Zıp Zıp etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Zıp Zıp etkinliğinin olumsuz yanları olarak; oyun ve rahatlama aşamasındaki hareketlilik ve yanlış grup eşleşmesi olarak belirtmiştir. Ayrıca 3 öğrenci etkinlikteki oyun ve rahatlama aşamasındaki hareketlilik ve karışıklıktan dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 5 öğrenci ise etkinlik sırasında yanlış grup eşleşmesi yapıldığı için etkinliğin olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Zıp Zıp etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bu etkinlikteki oyun aşamasını sevmedim. Çünkü çok karışıklık oldu ve benim kafam karıştı.” (Ö6)

“Etkinliğin sonlarında kollarımızla elektrik üretirken birkaç kere yanımdaki arkadaşım ters tarafa iletti ve karıştık. Buna biraz sıkıldım.” (Ö23)

“Grup arkadaşımın tahminleri hep doğru çıktı. Buna biraz moralim bozuldu.” (Ö1)

- **İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. İlginç Durumlar etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

8 öğrenci drama yöntemi ile işlenen İlginç Durumlar etkinliğinin eğlenceli olduğunu, 4 öğrenci hareketli olduğunu ve 6 öğrenci paylaşımı arttırdığını belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Bu etkinlikte inanılmaz eğlendim. Çünkü birçok şey olduk. Bazı arkadaşlarım yaşlı oldu. Ben de genç oldum. Birbirimizle sanki gerçek hayatta yaşlı ve genç kişiler gibi konuştuk.” (Ö17)

“Etkinlikte en çok öğretmenimizin anlattığı masal beni etkiledi. Ben masalı dinlerken çok eğlendim.” (Ö15)

“Etkinlikte en sevdiğim şey bozuk araba gibi ses çıkarmaktı. O kadar çok eğlendim ki araba olurken ders bitti teneffüste bozuk araba olmaya devam ettim.” (Ö9)

“Etkinlik sırasında gerçek yaşamda sokakta davrandığım gibi davrandım ve yaşlı insanlara yardım ettim. Bu çok güzel bir durumdu.” (Ö20)

“Bence bu etkinliğin en güzel tarafı hiç olamayacak şeyleri canlandırmaya çalışmamızdı. Ben çok eğlendim.” (Ö12)

Soru 2. İlginç Durumlar etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 18 öğrenci İlginç Durumlar etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen İlginç Durumlar etkinliğinde olumsuz yan olarak; rol dağılımındaki eksiklikler olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 6 öğrenci etkinlikteki rollerin kendilerine uygun olmadığını düşündüğü için olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin İlginç Durumlar etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Etkinlikteki rolümü sevmедim. Ben yaşlı olmayı ve öyle hareket etmeyi sevmеdiğim içim rolümü yapamadım.” (Ö7)

- **Tüm Etkinliklere İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumlu yanları nelerdir?

8 öğrenci drama yöntemi ile işlenen matematik dersinin eğlenceli olduğunu, 2 öğrenci bilgilendirici olduğunu ve 3 öğrenci başarıyı arttırdığını belirtmiştir. 1 öğrenci ise drama esnasında sınav olmamasının olumlu bir yan olduğunu dile getirmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Çok eğlenceli ders geçiriyoruz, hem eğleniyoruz, hem öğreniyoruz. Hep oyun oynuyoruz ve hiç sıkılmıyoruz.” (Ö17)

“Olumlu olarak şunları söyleyebilirim; matematiği daha çok sevdiriyor ve zihinsel başarımızı artırıyor.” (Ö5)

“Matematik dersini sevmeye başladım. Çünkü oyun oynuyoruz ve bunu çok seviyorum.” (Ö13)

“Çok olumlu yanı var, çünkü ben sınavlardan düşük puanlar alıyorum, çok üzülüyorum. Ama drama yaparken hiç sınav olmuyoruz sadece oyun oynayıp soruları çözüyoruz.” (Ö3)

Görüşleri alınan 24 öğrenci; drama yönteminin çok zevkli ve eğlendirici olduğunu belirtmiştir. Ayrıca matematik dersine karşı ilgilerinin arttığını ve yeni bilgiler öğrenirken ilginç oyunlar oynadıklarını belirtmiştir. Oyun oynamayı sevdiğini ama aynı zamanda matematikten korktuklarını belirten öğrencilerin, drama yöntemiyle matematik derslerini işledikten sonra matematik dersindeki

korkularının azalmasından dolayı ders başarılarının arttığını belirtmiştir. Drama yöntemiyle işlenen dersler sayesinde öğrendikleri bilgileri günlük hayatta uygulayarak kendilerine karşı öz güvenlerini geliştirdiklerini belirtmiştir. Isınma ve oyun aşamasında yaşadıkları paylaşım ve etkileşim sayesinde arkadaş ilişkilerinin de geliştiğini söylemişlerdir.

Soru 2. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 19 öğrenci drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen matematik derslerinin olumsuz yanları olarak; etkinlikler esnasında yaşanan hareketin bazen dikkat dağıtabileceğini, hatta yer yer matematik dersinden uzaklaşarak oyuna odaklanmalarına sebep olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinliklere katılım konusunda arkadaşlarıyla aralarında kıskançlık yaşanabileceğini belirtmiştir. Öğrencilerin drama etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir.

“Matematik dersinde aklımız dramaya takılınca problemin sonucunu unutabiliriz.” (Ö5)

“Örneğin ısınma bölümü çok zevkli geçiyor ama çok gürültü oluyor, herkes bağıırıyor, rahatsız oluyorum.” (Ö3)

“Dramayı seviyorum ama bir de kaza yapabiliyoruz, mesela topu yakalarken yere düşebiliriz. Keşke böyle oynarken yerlerde minderler olsa, düşsek de bir şey olmaz. Çünkü sınıfta durmaktan sıkılıyorum bazen.” (Ö7)

“Öğretmen birini kaldırınca diğer kişinin kıskançlık duyguları artar ve matematiği sevmez. Mesela ben dramada kapıcı olmayı çok istemiştim ama olamadım, üzüldüm.” (Ö14)

Soru 3. Drama yöntemi ile işlenen matematik dersleri sonucunda matematik dersine karşı tutumun değişti mi?

Derslerde yürütülen drama etkinlikleri sonucunda matematik dersine karşı tutumların öğrenci gözünden değerlendirmesi istendiği bu soruya tüm öğrenciler cevap vermiştir.

15 öğrenci, drama etkinlikleri sırasında yaşadığı heyecan ve sevinç sebebiyle matematiği sevmeye başladıklarını belirtmiştir. Matematik dersinde yaşadığı başarısızlık nedeniyle bu dersi sevmediğini söyleyen öğrenciler içinse; drama ile matematik dersini sevmeye başladığını ve soruları daha dikkatli çözerek başarılı olduğunu belirtmiştir. Matematik dersini önceden de sevdiğini söyleyen, 9 öğrenci, drama sonrasında da matematik sevgilerinin arttığını belirtmişler. 2 öğrenci ise derse karşı korkularının azaldığını ve bu sayede soruları çözerek kendini daha mutlu hissettiğini söylemiştir. Bu ifadeleri destekleyecek öğrenci görüşleri aşağıdadır;

“Evet, değişti. Matematiği fazla sevmiyordum ama bana dramalar heyecan ve sevinç verince matematiği sevmeye başladım.” (Ö6)

“Evet değişti. Daha fazla matematik dersini sevdim. Çünkü matematik dersi hakkında ilginç şeyler öğreniyorum, hemen de uyguluyorum. Merakım artıyor.” (Ö20)

“Matematik dersinden çok korkardım ama artık korkmuyorum. Çünkü matematik dersindeki soruları çözemiyordum ama artık dramalardan dolayı matematikten korkmuyorum.” (Ö2)

“Matematik dersini çok seviyordum ama şimdi sevmiyorum. Çünkü çok ses oluyor, herkes ayağa kalkıyor, erkekler bağılıyor. Benim de dikkatim dağılıyor, soruları çözemiyorum.” (Ö5)

Soru 4. Tüm derslerin Drama yöntemi ile işlenmesini ister misin?

Görüşme yapılan öğrencilerden 22’si, tüm derslerin drama yöntemiyle işlenmesini isterken 2 öğrenci drama yöntemiyle derslerin işlenmesini istemediğini belirtmiştir.

Görüşü alınan 24 öğrencinin 4'ü drama ile işlenen matematik dersleri sayesinde başarılı olduklarını düşündüklerini ve diğer derslerde de aynı başarıyı yakalayacaklarını düşündüklerini söylemiştir. Ayrıca öğrencilerin 5'i derste parmak kaldırarak söz almaktan hoşlanmadığını, fakat dramada rol aldıkça konuşma fırsatı bulduğu için tüm derslerin dramayla işlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Öğrencilerin 4'ü ders dinlemektense eğlenmeyi tercih ettikleri için drama, onların eğlenmesi ve aynı zamanda öğrenmesi için bir fırsat olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin bu konu hakkındaki görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

“Evet isterim. Çünkü ben drama etkinliğini eğlenmek için değil öğrenmek ve başarıyı çok arttırmak için seviyorum.” (Ö18)

“Drama ile işlediğimiz derslerde daha başarılı oluruz. Çünkü dersleri eğlenerek yapıyoruz ve derse daha çok ilgi gösteriyoruz. Böylece de daha çok ders çalışıp başarıyı arttırıyoruz.” (Ö22)

“Tüm dersleri drama ile işlersek daha başarılı olacağımı düşünmüyorum. Çünkü hep oynamaya ilgi verirsek aklımız orda kalır derslerimizi unuturuz. Ben hep drama olsun istemiyorum. Ama bazen de olsun.” (Ö15)

“Evet, daha başarılı olacağımı düşünüyorum. Arkadaşlarımla paylaşımda olarak, çekinmemi engelledi ve bu sayede matematik derslerinde hiç utanmıyorum. Hep tahtaya kalkıp konuşmak istiyorum. Her ders böyle olursa ben çok başarılı olacağım.” (Ö3)

Soru 5. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinde öğrendiğin bilgileri günlük hayatta kullanabilir misin?

Öğrencilerin 8'i; etkinliklerde canlandırılan ortamlar, günlük hayatta da karşılaşılabilecekleri ortamlar(Ev, okul, otoyol, market, bahçe. vb.) olduğu için bilgi transferi yapılabileceğini belirtmiştir. Örneğin; ondalık sayılarla ilgili etkinliklerin zaten sürekli karşılarını çıkan bir problem olduğunu, ama dramalar sayesinde artık daha rahat alışveriş yapabildiklerini belirtmiştir. Hatta öğrencilerin 5'i ısınma hareketlerini de oyun oynarken kullanabileceklerini belirtmiştir.

Öğrencilerin 8'i para hesabı yaparken kuruş ve lirayı toplamakta zorluk çektiklerini ama drama etkinliklerinden sonra ondalık sayılarla daha çabuk işlem yapabildiğini belirtmiştir. Yapılan görüşmelerde bu durum şu şekilde ifade edilmektedir;

“Evet uygulayabilirim. Mesela bir evin bahçesinin çevresinin uzunluğu, bir ustaya lazım. Bu usta eğer hesaplama yapmayı bilmiyorsa hemen ona ben hesaplarım, söylerim.” (Ö21)

“Günlük hayatımızda matematikle çok karşılaşıyoruz. Örneğin lokantaya gidip yemek yediğimizde paramızı veriyoruz ama oranın sahibi bize bozuk paralar veriyor. Ben önceden hiç hesaplayamıyordum. Ama şimdi denedim çabuk hesapladım, hem de kâğıtta değil.” (Ö20)

“Evet, çünkü yaptığımız dramalar her yerde geçiyordu. Bazen evde, bazen okulda, bazen sokakta... Ama en çok da arkadaşlarımla iletişimimi artırdı. Çok güzel oyunlar oynayıp, sohbet yapıyoruz.” (Ö17)

Katılımcı gözlem notları, anket ve görüşme bulguları incelenmiş ve bir sonraki bölümde konu ile ilgili çalışmalar ışığında bulgular tartışılmıştır.

V. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu bölümde, tüm drama etkinliklerine dayalı katılımcı gözlem notları, öğrencilerle yapılan anket ve görüşmelerden elde edilen bulgularla tartışılarak, literatür yardımıyla yorumlanmıştır.

- **Drama Etkinlikleri - Öğrenilen Bilginin Günlük Hayatla İlişkilendirilmesi**

Öğrencilerin tüm drama etkinlikleri sonucunda öğrendikleri bilgileri günlük hayatta kullanıp kullanamayacakları araştırıldığında katılımcı gözlemlerine dayanarak, öğrencilerin drama yöntemi ile işlenen matematik dersleri sayesinde öğrendikleri bilgileri günlük hayatla kolaylıkla ilişkilendirebildikleri belirlenmiştir. Anket çalışmalarında da öğrencilerin, drama ile işlenen matematik dersleri sayesinde öğrendikleri bilgileri günlük hayatta uygulayabilecek ortamlar buldukları sonuçlarına varılmıştır. Ayrıca yapılan görüşmeler incelendiğinde; etkinliklerde canlandırılan ortamlar, öğrencilerin günlük hayatta da karşılaşılabilecekleri ortamlar (ev, okul, otoyol, market, bahçe vb.) olduğu için bilgi transferi yapılabilecekleri belirlenmiştir. Örneğin; öğrenciler ondalık sayılarla ilgili sorunlarla sürekli karşılaştıklarını ancak Tır Şoförleri etkinliği sayesinde artık daha rahat alışveriş yapabildiklerini, para üstü hesaplarken veya üstgeçidin yüksekliğini hesaplarken daha pratik olabileceklerini, perde, halı ve elbise desenlerini geometrik desenlerle daha rahat karşılaştırabilecekleri belirtmişlerdir. Gözlem bulguları incelendiğinde ise İlginç Durumlar etkinliğinin içinde yer alan masaldaki imkânsız, kesin ve olası durumlar tartışılmış, öğrencilerden günlük hayattan örnekler vermeleri istenmiştir. Bu esnada öğrencilerin yanıtlarının doğruluğunun ve gerçekçiliğinin dikkat çekici olduğu gözlenmiştir. Bu duruma karşın 1 öğrencinin öğrendikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendiremediği ortaya çıkmıştır.

Elde ettiğimiz sonuçlara paralel olarak literatür incelendiğinde; Altınok, Keşan ve Yılmaz (2005)'in tamsayıları günlük hayatla ilişkilendirebilme

araştırmasında, matematiği günlük hayatla ilişkilendirilerek uygulanan bir matematik programının, öğrencilerin başarı düzeyleri üzerinde de olumlu bir etkisi olduğu görülmektedir sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, yaptığımız araştırmayı destekler niteliktedir. Yapılan araştırmadan anket ve gözlem bulgularına bakıldığında öğrencilerin, birçok etkinlikte öğrendikleri bilgileri günlük hayatta kullanabilecekleri ortamlara örnek vermişlerdir.

Öğrencilerin etkinlikler süresince öğrendikleri bilgileri günlük hayatta kullanabilirliklerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 1 için incelendiğinde; öğrencilerin soyut kavramları somutlaştırmaları amacıyla legolar ve mankenler verilmiş ancak öğrencilerin materyalleri kullanmak yerine kağıt ve kalem kullanmaları dikkat çekmiştir. Bu gözlemi destekler nitelikte anket bulgularını içeren Tablo 3'te öğrencilerin % 4,2'sinin 6. soruya hayır cevabı verdiği görülmüştür. Bu bağlamda öğrencilerin etkinlik sırasında öğrendikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendirebilirliğinde yetersiz kaldıkları söylenebilir. Yetersizliğinin sebebi, öğrencilerle yapılan görüşme bulguları değerlendirildiğinde, öğrencilerin öğrenme sürecinde materyal yerine kâğıt ve kalemi kullanma istedikleri olarak belirlenmiştir.

Etkinlik 8'de araştırmacı gözlem notları 6. soru için değerlendirildiğinde yapılan etkinlikte öğrencilerin yanıtların doğruluğunun ve gerçekçiliğinin dikkat çektiği gözlenmiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 10 6. soru için incelendiğinde, öğrencilerin % 8,3'ünün soruya hayır cevabı verdikleri görülmüştür. Öğrenci görüşmelerinde de gözlemlere paralel olarak herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir.

- **Drama Etkinlikleri - Eğlenceli Olması**

Drama etkinlikleri sırasında öğrencilerin eğlenip eğlenmedikleri araştırıldığında, etkinlikler sonunda yapılan gözlem bulguları incelendiğinde; etkinlikler esnasında öğrencilerin çok eğlendikleri ve bedenlerini fazlaca harekete geçirdikleri gözlenmiştir. Bu bulguya ek olarak öğrenciler psikomotor becerilerini kullanarak etkinlik gerçekleştirdiklerinde daha çok eğlendikleri gözlemine varılmıştır. Anket bulguları incelendiğinde; öğrencilerin % 91,6'sının etkinlikleri

sırasında eğlendikleri sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerle yapılan görüşmelere ilişkin sonuçlar incelendiğinde anket ve gözlem bulguları destekler nitelikte bulgulara ulaşılmıştır. Öğrencilerin, görüşmelerde drama yöntemi ile işlenen matematik derslerini eğlenceli buldukları belirlenmiştir.

Yapılan çalışmayı destekler nitelikte, Özsoy (2003)'un çalışmasında bedensel hareketlerin yoğun olduğu oyun sürecinde öğrencilerin daha çok eğlenip daha çok öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Boyacıoğlu, Köroğlu ve Alkan (2001)'in yaptıkları araştırmada ise; öğrencilerin sınıf içinde uygulayacağı etkinliklerle matematik dersine ilişkin olumsuz önyargılardan kurtulacağı; çalışmalar sırasında öğrencilerin oyun içerisinde hem iyi öğrendikleri hem öğrenirken eğlendikleri hem de matematikten zevk aldıkları belirtilmiştir.

Yapılan bir başka araştırmada Griffithn (2001)'in görüşlerinin drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre matematik öğretimindeki önemini eğlenceli olma unsuru bakımından vurguladığı görülmüştür. Griffith (2001); *“Sıkıcı olan konu matematik değildir; çalışma kâğıtları, kelime problemleri, çarpım tablosu ve ders kitapları. Ufak bir heyecan kıvılcımı ateşlemez. Çocuğunu, ‘bu çok zor’ diye sızlandığında gerçekte anlatmak istediği şu olabilir: ‘Bu hiç eğlenceli değil.’ Matematik gerçekten eğlenceli olabilir. Tabi eğer fazla geleneksel yaklaşmazsanız.”*

Dramanın eğlenerek öğrenme üzerindeki etkisini araştıran bir araştırmada Mitchell (1999), tarafından yapılmıştır. Mitchell (1999), yaptığı araştırmada öğrencilerle tartışma, ödül uygulaması, gözlem listeleri, somut materyaller, matematik oyunları gibi uygulamaların matematiğe karşı tutumlarda pozitif bir artış oluşturduğunu saptamıştır.

Öğrencilerin etkinlikler süresince eğlenip eğlenmediklerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 1 için incelendiğinde; bazı öğrencilerin araştırmacı tarafından da eğlenmedikleri tespit edilmiştir. Neden olarak, tüm öğrencilerin etkinlik içerisinde aktif rol almaması gösterilmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 3, 2. soru için incelendiğinde; öğrencilerin % 4,2'sinin eğlenmediği belirlenmiştir. Gözlem ve anket bulgularına paralel olarak, öğrenci

görüşmelerinde de legoların eğlenceli olmadığı ve örüntünün öğrenciler için çok karışık olduğunu belirlenmiştir.

Etkinlik 2 için 2. soru değerlendirildiğinde, araştırmacı gözlemlerinde öğrencilerin eğlenmediklerine ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 4'e göre öğrencilerin % 8,3'ünün 2. soruya hayır yanıtı verdiği belirlenmiştir. Bu sonuç öğrenci görüşmeleriyle de benzeşmemektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde de herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. Bu sonuç öğrenci görüşmeleri ve araştırmacı gözlemlerine göre değerlendirildiğinde, anket bulgularıyla çelişen bir durum ortaya çıkmaktadır.

Etkinlik 6 için 2. soru değerlendirildiğinde, araştırmacının gözlemlerinde öğrencilerin eğlenmediklerine ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Araştırmacı gözlemlerinde etkinliğin oldukça eğlenceli ve başarılı bir çalışma olduğu belirlenmiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 8'e göre öğrencilerin % 8,3'ünün 2. soruya hayır yanıtı verdiği belirlenmiştir. Bu oran eğlenen öğrencilere göre oldukça dikkat çekmektedir. Öğrenci görüşmeleri anket bulgusunu destekler nitelikte olup; öğrenciler sadece polis ve tır şoförünün eğlendiğini aynı zamanda sürekli olarak hesap yapmalarının çok sıkıcı olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmacı gözlemi, anket ve görüşme bulgularını Etkinlik 6'da 2. soru için desteklememektedir.

- **Drama Etkinlikleri – Paylaşım**

Yapılan çalışmada öğrencilerin drama etkinlikleri sırasında arkadaşlarıyla paylaşımında bulunup bulunmadığı anket bulgularına göre incelendiğinde, öğrencilerin % 75,5'inin paylaşımında bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacı gözlem notlarından edinilen bulgulara göre bazı etkinliklerde (Üçgenlerin Dünyası Etkinliği gibi) öğrenciler grup çalışması yaptıkları için bilgi alışverişinde buldukları tespit edilmiştir. Grupların oluşmadığı etkinliklerde ise öğrencilerin birbirleriyle tartışarak bilgi alışverişinde buldukları gözlenmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde; öğrencilerin ısınma ve oyun

aşamalarında yaşadıkları paylaşım ve etkileşim sayesinde arkadaş ilişkilerini geliştirdikleri sonucuna varılmıştır.

Drama yönteminde öğrencilerin paylaşımında bulunup bulunmadığı konusu üzerine literatür taraması yapıldığında; Önder (2010)'in araştırması, araştırmayı destekler nitelikte görüşlere yer vermektedir. Önder (2010) görüşlerini; “*Drama etkinlikleri öğrenciler arasında etkileşim sağlanarak ve grup biçiminde yürütülür. Öğrenci konu ya da konuları grup içi etkileşim yoluyla ve yaşayarak, hatta bazen arkadaşlarında bilgi alarak öğrenir, öğrenme sürecine aktif olarak katılır.*” şeklinde ifade etmiştir.

Öğrencilerin Etkinlik 3 süresince arkadaşlarıyla paylaşımında bulunma durumları katılımcı gözlem bulgularına dayalı olarak incelendiğinde; öğrencilerin araştırmacı tarafından yönlendirmesiyle ortak kararlar vererek üçgenler oluşturdukları gözlenmiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin % 4,2'sinin paylaşımında bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu soruya hayır cevabı verenlerin oranı, evet cevabı verenlere göre oldukça dikkat çekmektedir. Öğrenci görüşmelerinde paylaşımında bulunamayan öğrencinin üslendiği rolün böyle bir soruna neden olduğu görülmektedir. Öğrenci 180 derecelik açı olması nedeniyle, üçgen oluştururken arkadaşlarıyla paylaşımında bulunamamıştır.

Etkinlik 4 için 3. soru değerlendirildiğinde, araştırmacının gözlemlerinde etkinlik sırasında öğrencilerin kaynaşması için durumlar yaratıldığı yer almaktadır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 6, 3. soru için incelendiğinde, % 20,8'inin hayır yanıtı verdikleri belirlenmiştir. Anket bulgularını destekler nitelikte öğrenci görüşmelerinde de paylaşım yetersizliği görülmüştür.

Öğrencilerin Etkinlik 6 süresince arkadaşlarıyla paylaşımında bulunma durumları katılımcı gözlem bulgularına dayalı olarak incelendiğinde; etkinlik sırasında bazı öğrencilerin rol paylaşımı nedeniyle etkinliğin dışında kaldıkları gözlenmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 8, 3.soru için incelendiğinde; öğrencilerin % 25'inin paylaşımında bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırmacı gözlemleri ile anket bulgusu birbirini destekler niteliktedir. Ancak

öğrencilerle yapılan görüşmelerde paylaşımda bulunma durumlarına ilişkin verilere rastlanmamıştır.

Etkinlik 8’de araştırmacının gözlemleri 3. soru için değerlendirildiğinde herhangi bir gözleme rastlanmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 10’da öğrencilerin % 16,7’sinin paylaşımda bulunmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenci görüşmelerinde de 3. soruya ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

- **Drama Etkinlikleri - Öğrenci Memnuniyeti**

Öğrencilerin drama etkinliklerinden memnun kalıp kalmadıkları anket bulgularına göre değerlendirildiğinde, % 92,7’sinin memnun kaldığı belirlenmiştir. Yapılan görüşmelere bakıldığında, anket bulgularına paralel sonuçlara varılmıştır. Öğrenciler oyun oynamayı sevdiklerini, buna karşın matematikten korktuklarını söylemiştir. Öğrenciler drama yöntemiyle dersleri işledikten sonra matematik dersindeki korkularının azalmasından ötürü başarılarının arttığını ve bu nedenle memnun kaldıklarını belirtmiştir.

Gözlem bulguları incelendiğinde ise öğrencilerin yapılan etkinliklerde hem çok eğlendikleri hem oyun oynadıkları hem de yeni bilgilere ulaştıkları gerekçeleriyle memnun kaldıkları gözlenmiştir. Etkinliklere tam katılım sağlandığında öğrenci memnuniyetlerinin arttığı da gözlenmiştir.

Özsoy ve Yüksel (2007)’in yaptığı araştırmada; matematik öğretiminde drama yöntemiyle öğrenci etkin olacağından sıkılmayacağını ve öğrencilerin matematik dersinin önyargılarından daha çabuk kurtulabildikleri için memnun kaldıkları sonucuna varmışlardır. Özsoy ve Yüksel’in yapmış oldukları çalışma, yapılan çalışmayı destekler niteliktedir.

Öğrencilerin Etkinlik 6 süresince memnuniyet durumlarını değerlendiren araştırmacı gözlemlerinde öğrencilerin eğlendiklerini ancak materyal yetersizliği sebebiyle role adapte olamadıkları ve süre yetersizliği nedeniyle memnuniyetsiz oldukları gözlenmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 8, 1. soru için incelendiğinde; öğrencilerin % 4,2’sinin memnun kalmadıkları sonucuna

ulaşmıştır. Bu durum öğrenci görüşmelerinde de yer almaktadır. Bazı öğrencilerin etkinlik sırasında izleyici olmaktan memnun kalmadıkları tespit edilmiştir. Hem anket bulguları hem de görüşmeler, gözlem bulgularını destekler niteliktedir.

Öğrencilerin Etkinlik 7 süresince memnuniyet durumlarını değerlendiren araştırmacı gözlemlerinde sınıf zemininin sert olması nedeniyle ısınma aşamasında memnuniyetsizliğin yaşanacağı düşünülmüş ancak öğrencilerin memnun kaldıkları gözlenmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 9, 1. soru için değerlendirildiğinde; öğrencilerin % 12,5'inin etkinlikten memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde memnuniyetsizliğin nedenleri olarak; oyunlar içinde yaşanan karışıklıklar ve arkadaşlarının daha iyi olduğunun düşünülmesi belirlenmiştir.

Öğrencilerin etkinlikler süresince memnuniyet durumlarını değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 8 için incelendiğinde; memnuniyetsizliğe dair bir gözlem yer almamaktadır. Anket bulgularını içeren Tablo 10'da, 1. soruya öğrencilerin % 4,2'sinin hayır cevabı verdiği belirlenmiştir. Bu oran memnun kalanlara göre oldukça düşük bir oran olarak dikkat çekmektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde de öğrencilerin etkinlikte üstlendiği rolün memnuniyetsizliğe yol açtığı belirlenmiştir.

- **Drama Etkinlikleri - Yeni Bilgiye Ulaşma**

Drama etkinlikleri sonunda öğrencilerin yeni bilgiye ulaşmış oldukları anket bulgularına göre değerlendirildiğinde; yapılan tüm etkinliklerde öğrencilerin % 81,2'sinin yeni bilgiye ulaştıkları sonucuna varılmıştır. Görüşme ve gözlem bulguları incelendiğinde ise anket bulgularına paralel olarak; öğrencilerin yeni bilgilere ulaştıkları görülmektedir. Etkinlikler arasında farklılık gösteren yeni bilgilerden bazıları; “Farklı sayıları kullanarak yeni sayı örüntüleri oluşturma ve öğrencilerin örüntü kuralına uygun örnekler bulma ayrıca sayı kartlarını taşıyan öğrencilere basamak ve bölük isimleri sorulduğunda, sayı ve basamak değerlerini anlatarak tanıtım yapmaları” olarak gösterilebilir.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde bulunan sonuçları destekler nitelikte oldukları görölmektedir. Morgöl (1999)'ün çalışmasında drama ile ilgili pek çok sonuca ulaşılmıştır. Bu sonuçlar arasında araştırmayı destekler nitelikte olan görüşlerden biri, dramanın çocuklarda yeni bilgiler öğrenmekten mutlu olma özelliğini geliştirmesidir.

Öğrencilerin etkinlikler sırasında yeni bilgi öğrenmeme durumları araştırmacı gözlemlerine dayanarak araştırıldıığında Etkinlik 1 için gözlem bilgisine ulaşılmamıştır. Anket bulgularını içeren Tablo 3'de 4. soruya öğrencilerin % 4,2'si hayır cevabı vermiştir. Bunun nedeni öğrencilerle yapılan görüşmelerde; bir öğrencinin legolarla oynamayı sevdiğini ancak etkinlik süresince oynayamadığını ve oynama şansı bulabilse daha iyi öğreneceğini belirtmesi olarak tespit edilmiştir.

Etkinlik 4, 4. soru için değerlendirildiğinde; araştırmacı gözlemlerine göre öğrencilerin bölük isimlerini rahatlıkla öğrendikleri hatta kaynaştırma öğrencisinin bile sorulara cevap verdiği belirtilmiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 6'da öğrencilerin % 16,7'sinin yeni bilgiye ulaşmadıkları belirlenmiştir. Bu oran etkinliklerin geneline bakıldığında oldukça yüksek bir yüzdedir. Öğrenci görüşmelerinde ise anket bulgularına ters düşecek verilere rastlanmıştır. Görüşmelerde öğrencilerin bölük isimlerini ve bunu yanında sınıf içindeki tüm arkadaşlarının doğdukları ayları da öğrendikleri tespit edilmiştir.

• Diğer Derslerde de Drama Kullanımı

Tüm derslerin drama ile işlenmesini konu alan anket bulguları incelendiğinde; öğrencilerin % 88,5'inin bütün derslerin drama yöntemiyle işlenmesini istedikleri sonucuna varılmıştır. Ayrıca görüşme verileri incelendiğinde; görüşü alınan öğrenciler bu konu hakkında drama ile işlenen matematik dersleri sayesinde başarılı olduklarını düşündüklerini ve diğer derslerde de aynı başarıyı yakalayacaklarına inandıklarını söylemişlerdir. Ayrıca bazı öğrenciler, derste parmak kaldırarak söz almaktan hoşlanmadığı, fakat dramada rol aldıkça konuşma fırsatı bulduğu için tüm derslerin dramayla işlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Çocuklar okulda ders dinlemektense

eğlenmeyi tercih ettiklerini belirterek; onların eğlenmesi ve aynı zamanda öğrenmesi için dramanın bir iyi fırsat olduğunu söylemişlerdir. Araştırmacı gözlemlerinde de bu tür bulgulara rastlanmaktadır. Örneğin; drama etkinlikleri öncesi ve sonrasında öğrencilerin derse karşı hazırbulunuşluk durumlarının yüksek olması ve diğer derslerde de drama yapmaya istekli olmaları, araştırmacı tarafından gözlenmiştir.

Kaynak taraması yapıldığında, görüşü destekleyen pek çok kaynağa rastlanabilir. San (1985)'in yaptığı araştırmalarda dramanın eğitimde kullanılması gerektiği sonucunu varılmıştır. Drama oyunun gücünü eğitimde kullanan bir alandır. Dramanın oyunsu özelliği, yaratıcı edimlere ve yaratıcılık süreçlerine uygunluğu dikkati çekmektedir. Bu özelliklerinden dolayı da dramanın eğitimde kullanılması söz konusudur.

Yapılan araştırmada; Gesser, Guttman ve Israelashvili (2006) eğitsel oyunların, yaratıcı ortamlar yaratmak için karakterler ve modeller yaratarak çeşitli rollerle öğrencileri özdeşleştirdiği için gerekli olduğunu belirtmiştir.

Günhan ve Özen (2010)'in yaptığı araştırma incelendiğinde; ilköğretim seviyesindeki öğrenciler için somut kavramlardan soyut kavramlara geçiş oldukça zor olmaktadır. Bu nedenle dersleri daha eğlenceli hale getirmek ve oyunla beraber öğrencilerin öğrenmelerini sağlamak gerekmektedir.

Okvuran (1995), drama eğitiminin öğrenme sürecinin tüm alanlarında olması gerektiğini destekler nitelikte araştırmalar yapmış; Tüm eğitim kademelerine ve her yaşta insana uygulanabilecek drama çalışmaları eğitimin sıkıcı kalıplarının yıkılarak, çağdaş eğitim sistemiyle bütünleştirilebilir ve kendini geliştirebilme gereksinimini duyan öğretmen ve öğrencileri yaratabilir.

• **Drama Etkinlikleri - Isınma Aşaması**

Yapılan tüm drama etkinliklerinin ısınma bölümlerinde öğrencilerin tutum ve davranışları göz önüne alınarak; anket, görüşme ve gözlem bulgularıyla memnun kaldıkları belirlenmiştir. Anketlerin genel değerlendirilmesi

incelendiğinde, öğrencilerin % 94,3'ünün ısınma bölümünden memnun kaldıkları belirlenmiştir.

Araştırmacı tarafından düzenlenen gözlem bulguları incelendiğinde ise anket bulgularını pekiştirici sonuçlara ulaşılmaktadır. Örüntüler etkinliğinin ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmasında, öğrencilerden birbirlerini hamur gibi yoğurarak şekil vermeleri istenmiş ve öğrencilerin çok eğlendikleri ve bedenlerini harekete geçirdikleri için memnun kaldıkları gözlenmiştir.

Geometrik Desenler etkinliği için ısınma bölümü gözlem notları incelendiğinde; öğrencilerden ünlü bir ressamın fırçası olmaları istenmiştir. Araştırmacının verdiği yönergelerle öğrencilerin tüm bedenini kullanarak hareket ettikleri gözlenmiştir. Boyama sonrasında öğrencilerden gözlerini kapatarak yaptıkları resmi hayal etmeleri istenmiştir. Bazı öğrencilerin görüşleri alınmış ve sonuç olarak öğrencilerin yaptıkları çalışmadan zevk aldıkları görülmüştür.

Üçgenlerin Dünyası etkinliği için ısınma aşaması gözlem bulguları incelendiğinde; grup etkileşimini arttıran ve grupça hareket etmeyi kazandırmayı amaçlayan bir çalışma uygulanmıştır. Öğrencilerin tümünün katılımı sağlanarak eğlenceli ve aktif bir ısınma çalışması yapılmıştır.

Sayıları Okuyalım etkinliği için gözlem bulguları incelendiğinde; tüm öğrencilerin konuşmadan sadece beden dilini kullanarak doğum tarihlerine göre sıraya girmeleri istenmiş ve etkinlik sırasında öğrencilerin kaynaşması ve bedenlerini harekete geçirecek durumlar yaratılmıştır.

İsimlendirme etkinliğinin ısınma aşaması gözlem bulgularına dayanarak incelendiğinde; öğrencilerin çok eğlendikleri ve birbirlerine yaratıcı şekiller vererek keyif aldıkları gözlenmiştir. Tır Şoförleri etkinliği, Zıp Zıp etkinliği ve İlginç Olaylar etkinliğinin gözlem bulguları incelendiğinde ortak olarak öğrencilerin hem zihinlerini hem hafızalarını hem de bedenleri kullanarak etkinliğe katıldıkları belirlenmiştir.

Üstündağ (2000)'ın, ısınma bölümüyle ilgili tanımı; çeşitli yöntemlerle duyuları kullanma, gözlem yetisini geliştirme, bedensel ve dokunsal çalışmaların yapılması, tanıma, etkileşim kurma, güven kazanma ve uyum sağlama gibi özellikleri katılımcı bireylere kazandıran, bedenini ve beynini duyumsama ile ilgili çalışmaların yapıldığı aşama şeklindedir.

Isınma aşamasında öğrencilerin eğitim ve öğretim düzeyleri, şahsiyetleri, amaç ve hedefleri, akli, duyguları, bedenini, kullanabilmesi, yaratıcılığı, hatırlama gücü, konsantrasyonu, konuşmaları, mutluluğu ve dramaya bakış açıları gibi eğitsel unsurlar önemli yer tutar (Johson and O'Neill, 1984; 89).

Karakaya, (2007)'nin yaptığı çalışmada dramanın ısınma bölümüyle ilgili şu bilgileri vermektedir: Isınma, dramayla başlamalıdır. Drama konusuna öğrenciler, iyice motive edilmelidir. Isınma, adeta oyun aşamasının bir provasıdır. Öğretmen tarafından kontrollü bir şekilde yapılmalıdır. Sınıfın tamamı bu provaya katılarak öğrencilerin birbirleriyle kaynaşmaları sağlanmalıdır.

Öğrencilerin etkinlikler süresince ısınma aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 1 için incelendiğinde; herhangi bir olumsuzluğa ulaşılmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin % 8,3'ünün bu aşamadan memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Görüşmeler incelendiğinde bazı öğrencilerin ısınma aşamasında hamur gibi yoğrulurken canının biraz acıması memnuniyetsizliğin nedeni olarak tespit edilmiştir.

Etkinlik 3, 7. soru için incelendiğinde, araştırmacı gözlemlerinde memnuniyetsizliğe ilişkin bir gözleme rastlanmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 5'de öğrencilerin 7.soruya verdikleri cevapların % 8,3'ünün memnun kalmadıkları yönünde belirlenmiştir. Anket bulgularına paralel olarak görüşmelerde de öğrencilerin ısınma aşamasındaki kargaşanın memnuniyetsizliğe yol açtığı tespit edilmiştir.

Etkinlik 4, 7. soru için değerlendirildiğinde; araştırmacı gözlemlerinde etkinliğin bu aşamasında öğrencilerin uyum sağlama konusunda güçlük çektikleri

belirtmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 6'da öğrencilerin % 4,2'sinin 7. soruya hayır yanıtı verdikleri belirlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, bir öğrencinin ısınma aşamasında sıraya bir türlü girememesinin memnuniyetsizliğe neden olduğu belirlenmiştir. Başka bir öğrenci ise bu aşamada konuşmadan sadece hareket ederek sıra olmak zorunda kalmasını sıkılma nedeni olarak belirtmiştir. Anket ve görüşme bulguları Etkinlik 4, 7.soru için gözlem bulgularını destekler niteliktedir.

- **Drama Etkinlikleri - Oyun Aşaması**

Uygulanan drama etkinliklerinin oyun aşamalarından öğrencilerin memnun kalıp kalmadıkları anket bulgularına dayalı olarak belirlenmek istediğinde ; % 90,1'inin oyun aşamasından memnun kaldıkları şeklindedir.

Anket bulgularına paralel olarak ayrı ayrı 8 etkinliğin gözlem bulguları incelendiğinde de denk bir bulguya erişilmektedir. Örüntüler etkinliğinin oyun aşaması gözlem bulgularına dayalı olarak incelendiğinde; öğrencilerin Her birinin apartmanda bir dairede oturan kişiyi canlandırması sağlanmıştır. Tüm öğrencilerin etkinliğe katılma isteğinin olduğu görülmüş ve oyun başlatılmıştır. Sonuç olarak, örüntü kuralı kolaylıkla bulunmuş ve örüntüdeki sonraki adım tahmin edilmeye çalışılmıştır.

Geometrik Desenler etkinliği oyun aşaması bakımından gözlem bulgularına göre değerlendirildiğinde; öğrencilerin tümü zevk alarak çalışmış ve istenen özellikte ürünler çıkarmışlardır. Grup içi etkileşim ve paylaşımın yüksek olduğu gözlenmiştir. Öğrenciler birbirlerinden yardım alarak çalışmayı sürdürdükleri görülmüştür. Üçgenlerin Dünyası etkinliği için oyun aşaması değerlendirmesi araştırmacının gözlem bulguları kullanılarak yapıldığında; oyun başladıktan sonra anlatılan masal öğrencilerin ilgisi çekmeyi başarmış ve zihinlerinde ne yapmaları gerektiğini uyandırmıştır. Hedef olarak üçgende aç seçilmiş ve oyun sırasında öğrencilerin hem eğlendikleri hem de taşıdıkları kartlardaki açların derecelerinin anlamını ve büyüklüğünü bilerek davrandıkları gözlenmiştir. Sayıları Okuyalım etkinliği için oyun aşaması değerlendirildiğinde; 4,5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar kazanımına uygun olarak

hazırlanmış bir oyun oynamamı ve sınıftaki tüm öğrencilerin mutlaka etkinliğe katılması sağlanmış, bu sayede öğrencilerin memnuniyet seviyesinin arttığı gözlenmiştir.

İsimplendirme etkinliğinin gözlem bulguları incelendiğinde; oyun etkinliklerinde kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler kazanımına uygun olarak hazırlanan plana göre öğrencilerden üzerlerinde taşıdıkları harfleri benimseyerek kare, üçgen, dikdörtgen şekillerinin bir köşesi olmaları istenmiştir. Tüm sınıfın etkinliğe katılması oyunu daha etkili hale getirdiği gözlenmiştir. Ayrıca oyun sırasında müzik ve dans olmasının da öğrencilerin hoşuna gittiği gözlenmiştir.

Tır Şoförleri etkinliği oyun aşaması bakımından gözlem bulgularına dayalı olarak değerlendirildiğinde; oyun bölümünde ise ondalık sayıları büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru sıralama kazanımı kazandırmak hedeflenmiştir. Öğrencilerin oldukça eğlendiği ancak daha fazla sayıda ortam oluşturulabilirse daha fazla zevk alınabileceği gözlenmiştir.

Araştırmacı tarafından uygulanan Zıp Zıp etkinliğinin gözlem bulguları, oyun aşamasından memnuniyeti belirlemek için değerlendirildiğinde; uygulanan oyun çalışmalarında belirli uzunluk ölçülerini tahmin etme ve tahminlerini kontrol etme davranışı hedeflendiği ve tüm sınıfın katılımı sağlanarak oldukça eğlenceli bir oyun oynandığı gözlenmiştir. Oyun yoluyla hem zihinsel canlandırma becerisinin sağlandığı hem öğrenciler arasında fikir alışverişinin sağlandığı hem de paylaşım fırsatı bulunduğu gözlenmiştir.

Son olarak İlginç Olaylar etkinliğinin gözlem bulguları incelendiğinde; Bu etkinlikte olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır kazanımına uygun olarak araştırmacının anlattığı masalda fark edilen ilginç durumlar bulunması beklenmiştir. Masal bitiminde sınıfça tartışma yapılarak öğrencilerin düşünceleri alınmıştır başladıklarında sınıfta ilginç ve neşeli anlar yaşandığı gözlenmiştir. Bu aşamada öğrencilerden beklenen akıl yürütme becerisini kullanmaları sağlanmış olduğu gözlenmiştir.

Etkinliklere paralel kaynak taraması yapıldığı oyun aşamasının drama etkinliklerindeki önemi vurgulanmış olur. Oyun yoluyla çocuk büyüklük, şekil, renk, boyut, ağırlık, hacim, ölçme, sayma, zaman, mekân, uzaklık gibi pek çok kavramı; eşleştirme, sınıflama, sıralama, analiz, sentez ve problem çözme gibi birçok zihinsel işlemi öğrenebilir (Mangır ve Aktaş, 1993: 17).

Karabacak (1996), eğitimde öğrenmeyi sağlama faaliyetinin ilk basamağının ilgi uyandırma, dikkati sağlama ve güdüleme olduğunu vurgulayarak; öğretim faaliyetlerinde bu amaçla oyunla öğretimden mutlaka yararlanılması gerektiğini söylemektedir. Ayrıca Karakaya (2007)'nin yaptığı çalışmada oyun aşamasının öğrencilerin birçok öğrenme yaşantısı kazanmasını, çok yönlü gelişmesini, yaratıcı olmasını, ders konularını kalıcı olarak algılamasını, araştırma istek ve duygusunun gelişmesini, eğitim ve öğretimde aktif bir rol almasını, kendini ifade edebilmesini ve öğrenme isteğinin artmasını sağladığı görülmüştür.

Öğrencilerin etkinlikler süresince oyun aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 7 için incelendiğinde; oyun oynarken bazı zamanlarda hataların yapıldığı, 1 metrelik cetvelin isimlendirilmesinde problem yaşandığı ve materyal yetersizliği nedeniyle bu aşamanın oldukça yavan ve basit bir görüntüsünün olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca anket bulgularına içeren Tablo 6'daki 8. soru incelendiğinde öğrencilerin % 8,3'ünün kısmen cevabı verdikleri belirlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, bir öğrencinin bu aşamayı hiç sevmediği ve neden olarak da karmaşayı gösterdiği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin etkinlikler süresince oyun aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 3 için incelendiğinde; grup içinde lider özelliği taşıyan öğrencilerin ön plana çıkışının öğrencilerde memnuniyetsizliğin nedeni olarak belirtilmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 5'te öğrencilerin % 4,2'sinin 8. soruya memnun kalmadıkları yönünde cevap verdikleri belirlenmiştir. Gözlem ve anket bulgularına paralel olarak öğrencilerle

yapılan görüşmelerde şekil sayısının az olması, süre yetersizliği ve rol paylaşımında olumsuz görüşler belirlenmiştir.

Öğrencilerin etkinlikler süresince oyun aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 5 için incelendiğinde; öğrencilerin dikdörtgen oluştururken karışıklık yaşadıkları belirtilmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 7, 8. soru için incelendiğinde; öğrencilerin 8,3'ünün memnun kalmadıkları tespit edilmiştir. Öğrenci görüşmelerinde ise öğrencilerin dikdörtgen olurken yaşanan karmaşadan ötürü memnuniyetsizliğin olduğu belirlenmiştir. Anket ve görüşme bulguları Etkinlik 5 için gözlem bulgularını destekler niteliktedir.

- **Drama Etkinlikleri - Rahatlama Aşaması**

Yapılan tüm drama etkinliklerinin rahatlama bölümlerinde öğrencilerin tutum ve davranışları göz önüne alınarak; memnun kaldıkları anket, görüşme ve gözlem bulgularıyla belirlenmiştir. Anketlerin genel değerlendirilmesi incelendiğinde, öğrencilerin % 94,8'inin rahatlama aşamasından memnun kaldıkları görülmüştür.

Araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem bulguları incelendiğinde; Örüntüler etkinliğinin rahatlama aşamasında öğrencilerden kendilerini bir balon olarak düşünmeleri ve gökyüzüne doğru uçmaları istenmiştir. Bu çalışma sırasında öğrencilerin kuş gibi uçuş hareketi yaparak rahatlama çalışmaları gözlenmiştir.

Geometrik Desenler etkinliği incelendiğinde; rahatlama etkinliği öğrencilerin dinlenmesini ve zihinlerini toparlamalarını sağlamıştır. Öğrenciler araştırmacının yönergelerini teker teker uygulayarak rahatlama çalışmışlardır.

Üçgenlerin Dünyası etkinliği rahatlama aşaması bakımından incelendiğinde; öğrencilere yerde sırtüstü uzandıklarını hayal etmeleri sağlanmıştır. Oldukça hareketli geçen ısınma ve oyun aşaması sonrasında öğrenciler için çok rahatlatıcı ve sakinleştirici bir etkinlik olmuştur.

4. etkinliğin gözlem notlarına bakıldığında; öğrenciler kardan adam olduklarını hayal ederek, verilen yönergelerle hayallerini kurmaya devam etmişlerdir. Rahatlama çalışmasının öğrenciler tarafından çok beğenildiği gözlenmiştir.

İsimlendirme etkinliği için rahatlama aşamasını incelenirse; nefes alıp verme çalışması yapılmıştır. Öğrencilerin zihinlerini dinlendirdikleri ve beğendikleri gözlenmiştir.

Tır Şoförleri etkinliği için inceleme yapılırsa; rahatlama çalışmasında öğrencilerin denizdeki bir dalga olduklarını hayal etmeleri istenmiştir. Çalışma sırasında öğrencilerin rahatlayarak hayal kurmasını sağlayacak yavaş ritimli bir müzik de dinletilmiştir.

Araştırmacı tarafından uygulanan Zıp Zıp Etkinliği'nin gözlem bulguları rahatlama aşamasından memnuniyeti belirlemek için değerlendirildiğinde; öğrencilerden sadece kol kaslarını kullanarak elektrik akımını yanındaki arkadaşına iletmesi istenmiştir. İlk defa hayal kurma tekniğinden farklı bir rahatlama çalışması uygulanmasına rağmen öğrencilerin eğlendikleri ve oyun çalışmasından uzaklaşarak zihinlerini dinlendirdikleri gözlenmiştir.

İlginç Olaylar etkinliği gözlem bulgularına göre, rahatlama aşaması bakımından değerlendirildiğinde; diğer etkinliklerle temel olarak benzer gözlem bulgularına ulaşılmaktadır. Etkinliğin rahatlama aşamasında, öğrencilerden gözlerini kapatarak dinlenmeleri ve kendilerini bozuk bir araba olarak hissetmeleri istenmiştir. Tüm öğrencilere değişik gelen bu çalışmanın severek uygulandığı gözlenmiştir.

Rahatlama hem fiziksel hem de zihinsel rahatlama söz konusudur. Eklem yerlerinin rahat hareket ettirilebilmesi, kasların yumuşatılması ve çocukların sakinleştirilmesi amacıyla oyun etkinliğinden sonra kullanılır (Ömeroğlu, 1990).

Öğrencilerin etkinlikler süresince rahatlama aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 7 için incelendiğinde; herhangi bir memnuniyetsizlik durumu gözlenmemiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 9'daki 9. soru incelendiğinde öğrencilerin % 4,2'sinin kısmen cevabı verdiği belirlenmiştir. Anket bulgularına paralel olarak öğrenci görüşmelerinde de memnuniyetsizliğe ilişkin bulgulara rastlanmaktadır. Bir öğrenci rahatlama aşamasında elektrik üretirken birkaç kere yanındaki arkadaşıyla ters tarafa ilettiğini ve karışıklık yaşadığını belirtmiştir.

Etkinlik 8 için rahatlama aşamasındaki memnuniyet araştırmacı gözlemlerine dayanarak incelendiğinde herhangi bir memnuniyetsizliğe rastlanmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 10'daki 9. soru incelendiğinde öğrencilerin % 8,3'ünün rahatlama bölümünden memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Gözlem bulgularına paralel olarak, öğrencilerle yapılan görüşmelerde de herhangi bir memnuniyetsizlik belirtilmemiştir.

- **Drama Etkinlikleri - Değerlendirme Aşaması**

Uygulanan drama etkinliklerinin değerlendirme aşamalarından öğrencilerin memnun kalıp kalmadıkları anket bulgularına dayalı olarak belirlendiğinde; % 96,9'unun değerlendirme aşamasından memnun kaldıkları şeklindedir.

Ayrıca araştırmacı gözlem bulguları tüm etkinlikler için ayrı ayrı değerlendirildiğinde anket bulgularına denk bulgular elde edilmiştir. Örüntüler etkinliğinin değerlendirme aşaması gözlem bulgularına dayanarak incelendiğinde; yapılan etkinlikler hakkında öğrencilere sorular sorulmuştur. Tüm sınıfın istekle cevaplamaya hazır olduğu görülmüştür. Etkinlikte yer alan örüntünün devamını getirebildikleri gözlenmiştir.

Geometrik Desenler etkinliği değerlendirme aşaması bakımından incelendiğinde; öğrencilere yine sorular sorulmuştur. Öğrenciler kilimde hangi geometrik şekilleri kullandıklarını rahatça ifade edebilmişlerdir.

Uygulanan etkinliklerin üçüncüsü incelendiğinde; , öğrencilerden masalı anlatmaları istenmiş ve soru sorulan her öğrencinin de masalı çok dikkatli dinlediği ortaya çıkmıştır. Kardeşlerin buluşmasını sağlayan kural yani üçgenin iç açılarının toplamının 180 derece olması daha önceden bilinen bir kural olduğu için bulmakta ve kavramakta zorlanmamışlardır.

Sayıları Okuyalım etkinliği araştırmacının gözlem bulgularına dayanarak, değerlendirme aşaması bakımından incelendiğinde; öğrencilere bazı sorular sorulmuş ve cevapları kontrol edilmiştir. Basamak ve bölük isimleri konusunda tam öğrenme sağlandığı gözlenmiştir. Sayı çözümlerinin de doğru bir şekilde yapıldığı gözlenmiştir.

Gözlem bulguları İsimlendirme etkinliğinin değerlendirme aşaması bakımından incelendiğinde; öğrencilere geometrik şekillerin isimlendirme kuralı sorulmuş ve herhangi bir eksik öğrenme olmadığı gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin son aşaması olan değerlendirme çalışması, Tır Şoförleri etkinliği için incelendiğinde; öğrencilere sorulan ondalık kesirleri okuma kuralı doğru cevaplarla karşılanmıştır.

Zıp Zıp etkinliğinin değerlendirme aşaması, gözlem bulgularına dayanarak değerlendirildiğinde; öğrencilerden ölçme birimlerinin nerelerde kullanılabileceğine ilişkin örnekler vermeleri istenmiştir. Bu aşamada öğrencilerin tüm sorulara doğru cevap vererek katılım gösterdikleri gözlenmiştir.

Son olarak İlginç Olaylar etkinliğinin değerlendirme aşaması incelendiğinde; öncelikle öğrencilere yaşadıkları duygular sorulmuştur. Alınan cevaplar doğrultusunda drama çalışmasının aşaması belirtilmediği halde, öğrencilerin her aşamayı bilinçli bir şekilde uyguladığı görülmüştür.

Öğrencilerin etkinlikler süresince değerlendirme aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 1 için incelendiğinde; memnuniyete ilişkin herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. Buna karşın anket bulgularını içeren Tablo 3'teki 10. soru incelendiğinde

öğrencilerin % 8,3'ünün değerlendirme bölümünden memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Gözlem bulgularına paralel olarak, öğrencilerle yapılan görüşmelerde de herhangi bir memnuniyetsizlik belirtilmemiştir.

Etkinlik 3 için değerlendirme aşamasındaki memnuniyet araştırmacı gözlemlerine dayanarak incelendiğinde; bazı öğrencilerin tüm üçgenlerin iç açılarının toplamının sabit bir değer olduğunu kavramakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 5'teki 10. soruya öğrencilerin % 4,2'sinin memnun kalmadığı belirlenmiştir. Gözlem bulgularında öğrencilerin değerlendirme bölümü için sürenin yetmediğini belirttikleri tespit edilmiştir. Etkinlik 3, 10. soru için anket ve görüşme bulguları, gözlem bulgularını destekler niteliktedir.

VI. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 SONUÇLAR

“İlköğretim 4. Sınıf Matematik öğretiminde kullanılacak olan hazırlıklı–planlı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilebilirliği ve sınıf ortamında uygulanabilirliği nedir?” sorusuna cevap aranan bu araştırmada, sonuçlar; olumlu ve olumsuz durumlara dayalı olarak 2 ayrı kategoride sunulmuştur.

6.1.1. Drama Etkinliklerinin Uygulanmasına Yönelik Olumlu Sonuçlar

1. Tüm bulgular göz önüne alındığında; hazırlıklı-planlı drama etkinliklerinin öğrenciler için zevkli ve eğlenceli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmayı destekler nitelikte, Özsoy (2003)’un çalışmasında bedensel hareketlerin yoğun olduğu oyun sürecinde öğrencilerin daha çok eğlenip daha çok öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

2. Katılımcı gözlem notları, anket ve görüşme bulgularına dayanarak drama etkinliklerinin öğrenciler arasında paylaşımı arttırdığı ortaya çıkmıştır.

3. Hazırlıklı-planlı drama etkinliklerinin bilgilendirici ve yeni bilgiye ulaşmayı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

4. Drama etkinlikleri sayesinde öğrencilerin, öğrendikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendirebilecekleri sonucuna varılmıştır.

5. Öğrencilerin drama etkinliklerinden memnun kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

6. Drama etkinlikleri neticesinde öğrencilerin, diğer derslerde de dramanın kullanılmasını istedikleri ortaya çıkmıştır. Günhan ve Özen (2010)’in yaptığı araştırma incelendiğinde; ilköğretim seviyesindeki öğrenciler için somut

kavramlardan soyut kavramlara geçiş oldukça zor olmaktadır. Bu nedenle dersleri daha eğlenceli hale getirmek ve oyunla beraber öğrencilerin öğrenmelerini sağlamak gerekmektedir.

7. Drama etkinliklerinin ısınma, oyun, rahatlama ve değerlendirme aşamalarının öğrenciler tarafından beğenildiği sonucuna ulaşılmıştır.

6.1.2. Drama Etkinliklerinin Uygulanmasına Yönelik Olumsuz Sonuçlar

1. Drama etkinlikleri sırasında rol paylaşımında öğrenciler arasında sorun yaşandığı ortaya çıkmıştır.

2. Drama etkinliklerinde öğrencilerin kendilerine güven eksikliği yaşamasından dolayı katılımı yetersizlik olduğu sonucuna varılmıştır.

3. Öğrencilerin drama etkinliklerinde rolünü benimseme sorunu yaşadığı ve bu nedenle isteksizlik gösterdiği sonucuna varılmıştır.

4. Drama etkinliklerinin sadece sınıf ortamı ile sınırlı kalması nedeniyle öğrencilerin rahat hareket edemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

5. Drama etkinliklerinde kullanılan materyallerin yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

6.2. ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan çalışmaya ve yapılacak araştırmalara yönelik öneriler yer almaktadır.

6.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

Drama etkinliklerinin sadece sınıf ortamı ile sınırlı kalması, öğrencilerin rahat hareket etmelerini ve gerekli paylaşımları sağlamalarını engellemiş olabilir. Bu nedenle uygulama yapılacak ortamların öğrencilerin gelişim düzeylerini

dikkate alacak şekilde hazırlanabilir. Örneğin okullarda drama sınıfları oluşturularak öğrencilerin rahat hareket etmeleri sağlanabilir.

Drama etkinliklerinde kullanılmak üzere hazırlanan materyallerin günlük hayatta kullanılan şekilde olması ve uygulama ortamının gerçeği yansıtır nitelikte olması, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük yaşama transfer etmelerini kolaylaştırabilir. Bu çalışmada kullanılan materyaller kartondan maketlerle sınırlı kalmıştır. Örneğin; Tır Şoförleri etkinliğinde polis rolündeki öğrenci için gerekli kıyafetler bulunamadığı için öğrencilerin role adapte olmaları gecikmiştir.

Drama etkinliklerinin oyun aşamasında rol alan öğrencilerle yapılan görüşmelerde; etkinliklerde aktif katılım sağlayan öğrencilerin başarı ve istek durumunun arttığı görülmektedir. Ancak etkinliklerde pasif katılım sağlayan öğrenciler bu durumdan şikâyet ederek, eğlenemediklerini belirtmektedirler. Bu nedenle drama etkinliklerinde tüm sınıfın katılımının sağlanması için oyun aşaması için ayrılan süre arttırılabilir.

Drama etkinliklerinde kullanılan müzik ve dans, öğrencilerin motive olmalarını sağladığı gibi bazen de odaklaşmalarını engellediği görülmüştür. Bu nedenle etkinlik sırasında kullanılan müzikler alçak ses düzeyinde kalabilir.

Öğrencilerin etkileşim halinde olmalarını sağlamak ve arkadaşının fikrine saygı duyma durumunun kazandırılması için uygulanan etkinlikler, lider özellikli öğrencileri ön plana çıkaracak nitelikte olmamalıdır. Kıskançlık duygusunun önlenmesi için eşit rol dağılımı yapılmalıdır.

Bu çalışmada matematik dersi öğrenme alanlarının tümünü kapsayan etkinliklere yer verilmiş olsa da sadece 10 kazanım ile sınırlandırılmıştır. İlköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde kullanılan dramaya uygun geliştirilen etkinliklerin kazanım sayısı ve çeşidi arttırılabilir.

6.2.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

Hazırlıklı drama yöntemiyle matematik öğretiminin farklı öğretim kademelerinde ve farklı sınıflarında öğrencilerin matematik dersine ilişkin tutumları ve düşüncelerine etkisini sınyan araştırmalar yapılabilir.

Bu araştırmada, hazırlıklı drama yönteminin ilköğretim 4. sınıf matematik öğretimine uygun etkinliklerinin geliştirilmesi ve uygulanması incelenmiştir. Benzer çalışmalarda, bu yöntemin farklı derslere uygun etkinliklerin geliştirilmesi ve uygulanması incelenebilir.

İlköğretimin farklı kademelerinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin hazırlıklı drama yöntemini matematik dersinde kullanma becerisi ve bilgisi hakkında araştırma yapılabilir.

İlköğretim düzeyinde farklı sınıf seviyelerinde görev yapan öğretmenler hizmet içi eğitimlerle kendilerini geliştirebilir ve etkinlik geliştirebilir.

KAYNAKÇA

- Akkaş, E. (2003). İlköğretim 1. 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Öğretmen Davranışlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin İncelenmesi (basılmamış yüksek lisans tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akoğuz, M. (2002). İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Dramanın Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akyol, A. (2003). Drama ve Dramanın Önemi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. C. 1, S. 2.
- Altınok, A., Keşan, C., Yılmaz, S. (2005). *İlköğretim 7. Sınıf Tamsayılar Konusu Günlük Yaşamla İlişkilendirilmesi ve Öğrenci Üzerindeki Etkisi*, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Denizli.
- Altınsoy, B. (2007). Takım Oyun Turnuva Tekniğinin İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarısı, Kalıcılığı ve Matematiğe İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aral, N. ve Diğerleri. (2000). *Drama*, İstanbul: Ya-Pa Yayıncılık.
- Arıkan, Y. (2007). *İlköğretimler İçin Uygulamalı Tiyatro ve Drama Eğitimi*, İstanbul: Pozitif Yayınları.
- Arsal, Z. (2002). İlköğretim Matematik Dersi Bölme İşleminde Somut Yaşantılarla Yapılan Öğretimin Etkililiği (basılmamış doktora tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aynal, S. (1989). Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Biber, M. (2006). Keşfederek Öğrenme Yönteminin İlköğretim 2. Kademe Matematik Dersi Öğrencilerinin Yaratıcılıkları Üzerindeki Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Biricik, G. (1999). İlköğretim 2. Sınıf Matematik Öğretiminde Aktif Etkileşimli Öğrenme Yaklaşımının Öğrenci Başarısına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çağdaş, A. ve Diğerleri. (2003). *Okul Öncesi Eğitimde Dramatik Etkinlikler*, Konya: Eğitim Kitabevi.
- Çalışkan, N. ve Karadağ, E. (2008). *Kuramdan Uygulamaya İlköğretimde Drama*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Duatepe, A. (2004). Drama Temelli Öğretimin Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Geometri Başarısına, Van Hiele Geometrik Düşünme Düzeylerine, Matematiğe ve Geometriye Karşı Tutumlarına Etkisi (basılmamış doktora tezi), Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Duatepe, A. and Ubuz, B. (2009). Effects of Drama Based Geometry Instruction on Student Achievement, Attitudes and Thinking Levels. *Journal of Education Research*, V. 102 , N. 4, 272-286.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Farris, J.P. and Parke, J. (1993). What Students Think About Drama. *The Clearing House*, Vol. March/April.

- Fulford, J. , Hutchings, M. , Ross, A. , Schmitz, H. (2001). *İlköğretimde Drama*, (Çev. Leyla Küçükahmet, Hande Borçbakan, S.Sadi Karamanoğlu), Birinci Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gebencililer, E. (2006). Bir Drama Tekniği Olan Konuşma Metninin Kendine Güven ve Dil Kullanımına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gesser, A., Guttman, N., Israelashvili, M. (2006). Educational Drama and The Dilemma of False Catharsis: Lessons for Theory and Practice from a study of Anti-drug Pays in Israel, *Research in Drama Education*. Vol. 11, N. 3, 293-311.
- Gönen, M. ve Dalkılıç, N. (1998). *Çocuk Eğitiminde Drama*, İstanbul: Epsilon Yayıncılık Ltd. Şti.
- Griffin, S. (1998). *Conservation Seed: Pollution Awareness, Day Care and Early Education*, V. 16, N. 3, P. 28-29.
- Günhan, B. ve Özen, D. (2010). Prizmalar Konusunda Drama Yönteminin İşlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 27, ss. 111–122.
- Hatipoğlu, Y. (2006). İlköğretim 5. Sınıf Matematik Ders Konularının Öğretiminde Drama Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Işık, D., Tarım, K. ve İflazoğlu A. (2007). Çoklu Zeka Kuramı Destekli Kubaşık Öğrenme Yönteminin İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarılarına Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 1, ss. 63-77.
- Johnson, L. and O'Neill, C. (1984). Dorothy Heathcote: *Collected Writings on Education and Drama*. Essex: Anchor Brendon Ltd.

- Karabacak, N. (1996). Sosyal Bilimler Dersinde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Erişi Düzeyine Etkisi (yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi.
- Karadağ, E. (2005). Eğitim Yönetimi ve Öğretim Yöntemleri İlişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi (basılmamış yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karakaya, N. (2007). İlköğretimde Drama ve Örnek Bir Uygulama. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 27, S. 1, ss. 103- 139.
- Karakuş, M. (2001). Eğitim ve Yaratıcılık, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Mart, S. 119, ss.3- 7.
- Kayhan, H. (2004) Yaratıcı Dramanın İlköğretim 3. Sınıf Matematik Dersinde Öğrenmeye, Bilgilerin Kalıcılığına ve Matematiğe Yönelik Tutumlara Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kızıroğlu, C. (2010). *Çocuklara Eğlenceli Drama Uygulamaları*, Ankara: Murat Kitabevi
- Koç, F. (1999). Yaratıcı Dramanın Öğrenmeye Etkisi- Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bir Yöntem Olarak Drama (basılmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kodaz, A. (2007). Ortaöğretim Dokuzuncu Sınıflarda Dil Öğretiminde Drama Yönteminin Etkililiği (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kuzu, A. (2009). Öğretmen Yetiştirme ve Mesleki Gelişimde Eylem Araştırması, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 2, S. 6, ss. 425–433.
- Küçük, M. (2002). Hizmet içi Aksiyon Araştırması Kurs programının Fen Bilgisi Öğretmenlerine Uygulanması: Bir Örnek Olay çalışması (basılmamış yüksek lisans tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Levent, T. (1999). Drama Kùltürünü Oluřturmak, *Eğitimde Yaratıcı Drama (ÇDD Bùlteni)*, S. 2, ss. 7–9.
- Mangır, M. ve Aktaş, Y. (1993). *Ankara’da Bulunan Çocuk Yuvalarında Korunan 9–12 Yaş Grubu Korunmaya Muhtaç Çocuklarda Korku Yaygınlığı Ve Yoğunluğu Üzerine Bir Araştırma*. Çocuk İstismarının Ve İhmalinin Önlenmesi 1. Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu Konferansı. 19–21 Mart. Ankara
- MEB, Komisyon. (1999). *İlköğretim Drama 1*, Ankara: MEB Devlet Kitapları Müdürlüğu Basım Evi.
- MEB, Komisyon. (2005). *İlköğretim Matematik Dersi 1–5 Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu*, Ankara: MEB Devlet Kitapları Müdürlüğu Basım Evi.
- Mertler, C. A. (2006). *Action Research: Teachers as Researchers in the Classroom*, USA: Sage Publications.
- Mills, G. E. (2003). *Action Research a Guide for The Teacher Researcher*, New Jersey: Pearson Education.
- Müler, R. (1997). The New South Africa Rebirth for Drama in Eduvation. *Researching Drama and Theatre in Education*. International Conference University of Exeter, April 8th-12th.
- Moore, H. and Caldwell, H. (1993). Drama and Drawing For Narritive Writing İn Primary Garades. *The Journal of Educational Research*, V. 87, N. 2, 100–110.
- Morgül, M. (1999). *Eğitimde Yaratıcı dramaya Merhaba*. Ankara: Kök Yayıncılık.

- O'hara, M. (1997). Process and Product: Some Perspectives on the Effect of Presentation and Performance in Preparing PGCE Secondary English Students to Teach Drama. *Researching Drama and Theatre in Education*. International Conference University of Exeter, April 8th-12th.
- Okvuran, A. (1995). *Sanatsal Kültürel Donanıma Yaratıcı Drama Bir Katkı Getirir mi?*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Kongresi. 6–8 Eylül.
- Ömeroğlu, E. (1990). Anaokuluna Giden Beş-Altı Yaşındaki Çocukların Sözel Yaratıcılıklarının Gelişimine Yaratıcı Drama Eğitiminin Etkisi (basılmamış doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi Sağlık bilimleri Enstitüsü.
- Önder, A. (2010). *Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özsoy, N. (2003). İlköğretim Matematik Derslerinde Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. C. 5, S. 2, ss. 112–119.
- Özsoy, N. ve Yüksel, S. (2007). Matematik Öğretiminde Drama, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 21, ss. 32-36.
- Pesen, C. ve Diğerleri. (2000). İlköğretim Okullarında Kullanılan Matematik Öğretim Yöntemleri Üzerine, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Ekim, S. 118, ss. 32–34.
- San, İ. (1985). Sanat ve Yaratıcılık Eğitimi Olarak Tiyatro, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C.18, ss. 99–112.
- San, İ. (1995). *Sanatta Yaratıcılık Oyun Drama*. *Yaratıcılık ve Eğitim Semineri*. Ankara: TED Yayınları.
- San, İ. (1999). *Türkiye’de Yaratıcı Drama Çalışmalarının Dünü ve Bugünü*. *Cumhuriyet ve Çocuk*, 2. Ulusal Çocuk Kültürleri Kongresi. Ankara:

Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

Soner, S. (2005). İlköğretim Matematik Dersi Kesirli Sayılarda Toplama-Çıkarma İşleminde Drama Yöntemi İle Yapılan Öğretimin Etkililiği (basılmamış doktora tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sözer, N. (2006). İlköğretim 4. Sınıf Matematik Dersinde Drama Yönteminin Öğrencilerin Başarılarına, Tutumlarına ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Şimşek, E. (2001). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Drama Yönteminin Kalıcılığın Artırılmasında Kullanılması (basılmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Taş, F. (2008). İlköğretim 1–5. Sınıflar Matematik Dersi Temel Becerilerine Drama Tekniğinin Katkısına İlişkin Öğretmen Görüşleri Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uysal, Ö. (1996). Eğitim Sürecine Etkin Öğrenci Katılımının Öğrenme Sonuçlarına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uzuner, Y. (2005). Özel Eğitimden Örneklerle Eylem Araştırmaları, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, C. 6, S. 2, ss. 1–12.

Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı Drama Eğitim Programlarının Öğeleri, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, C. 22, S. 107, ss. 28–35.

Üstündağ, T. (2000). *Çoklu Zeka, Duygusal Zeka ve Bireysel Farklılıklar Kavramlarından Yaratıcı Dramaya*. Türkiye 1. Drama Liderleri Buluşması

Bildirileri. Oluşum Tiyatrosu ve Drama Atölyesi. Ankara: Fersa Matbaacılık.

Üstündağ, T. (2002). *Yaratıcılığa Yolculuk*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Üstündağ, T. (2009). *Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü*, Ankara: Pegem Akademi

Yalım, N. (2005). İlköğretim Dördüncü Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yenilmez, K. ve Uysal, E. (2007). İlköğretim Öğrencilerinin Matematiksel Kavram ve Sembolleri Günlük Hayatla İlişkilendirebilme Düzeyi, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 24, ss. 89–98.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.

Yıldızlar, M. (2001). *Matematik Problemlerini Çözebilme Yöntemleri*, Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi.

Yılmaz, G. (2006). Fen Bilgisi Öğretiminde Drama Yönteminin Kullanımı (basılmamış yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

- 1. Drama Etkinlikleri Ders Planları**
 - 1.a. Örüntüler Etkinliği Ders Planı
 - 1.b. Geometrik Desenler Etkinliği Ders Planı
 - 1.c. Üçgenlerin Dünyası Etkinliği Ders Planı
 - 1.d. Sayıları Okuyalım Etkinliği Ders Planı
 - 1.e. İsimlendirme Etkinliği Ders Planı
 - 1.f. Tır Şoförleri Etkinliği Ders Planı
 - 1.g. Zıp Zıp Etkinliği Ders Planı
 - 1.h. İlginç Durumlar Etkinliği Ders Planı
- 2. Drama Etkinlikleri Sonrası Öğrencilere Uygulanan Anket Soruları**
- 3. Drama Etkinlikleri Sonrasında Öğrencilerle Yapılan Görüşme Soruları**
- 4. Uygulama Esnasında Çekilen Fotoğraf Örnekleri**

EK 1. Drama Etkinlikleri Ders Planları

EK 1.a. Örüntüler Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Sayılar
Ünitenin Adı	: Sayılarla İşlemler ve Saat
Konunun Adı	: Sayı Örüntüleri ve İki Adımlı İşlemler
Süre	: 40 + 40dk.
Yöntem	: Drama
Teknik	: Öykü Canlandırma, Hayali Oyun
Kaynak, Araç- Gereç	: Legolar, Apartman resmi, katları gösteren levhalar
Kazanım	: Bir örüntüyü sayılarla ilişkilendirir ve eksik olan bölümü tamamlar.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğrenciler 2'şer gruplaşırlar. Bir öğrenci oturur diğeri onun arkasına geçer. Ayakta olan öğrenciler eşlerini hamur gibi yoğurarak masaj yaparlar. Omuzlarını, kollarını, sırtını yoğurur. Bir süre sonra eşler yer değiştirir ve aynı etkinlik yaptırılır.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

1 öğrenci seçilerek apartman görevlisi rolü verilir. Lider olan öğretmen hikâyeyi anlatmaya başlar. “ Çok büyük bir apartman olan Huzur Apartmanında çalışan bir görevliyim. Her sabah ve her akşam bu apartmanda yaşayan kişilerin isteklerini yerine getirmeye çalışırım. Apartmanı temiz tutmak için çok çalışırım. Yine bir gün siparişleri dağıtmaya giderken önce Kezban Hanım'ın oturduğu 2. kata çıktım. Sonra 5. kattaki Süleyman amcanın çok acil ekmek istediğini hatırlayarak onun yanına gittim. Sonrasında sırayla devam etmek isterken 7. kattan Münevver Hanım bağırdı ve oraya gittim. Sepetim boşalınca 1. kata inerek siparişleri tekrar sepete doldurdum. Sonra 4. kattaki Erdoğan beyin siparişlerini verdim, ardından da 6. kata çıktım ama o kadar yorulmuştum ki şimdi nereye gideceğimi bilemiyordum.”

Hikâye okunur ve bu sırada apartman görevlisi rolündeki öğrencinin bu durumu canlandırması sağlanır. Aynı anda da izleyici öğrenciler Lego parçalarıyla oluşturdukları apartman modelinde katları verilen yönergelere uygun inip çıkarlar.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Şimdi kendini bir balon olarak düşünün ve gökyüzüne doğru yükselmeye başladığınızı hayal edin. Hangi renk balonsunuz? Çevrenizi gözleyin. Neler görüyorsunuz? Uçmak nasıl bir duygu? İyice gökyüzüne yükseldiniz. Artık evler karınca gibi gözüküyor. Fakat o da ne, bir karga üzerinize doğru geliyor ve sizi gagalamaya başladı. Yapabileceğiniz tek şey, var gücünüzle bağıarak onu korkutmak ve sizi gagalamaktan vazgeçmesini sağlamak. Öğrenciler istedikleri gibi bağıarak rahatlarlar.

Değerlendirme

- Apartman görevlisinin işi nedir?
- Apartman görevlisinin gittiği katları sırayla yazabilir misiniz?
- Yan yana dizilen sayılarda bir kural var mıdır acaba?
- Belli bir kurala göre oluşturulan sayılara ne diyebiliriz?
- Siz de buna benzer örüntüler oluşturur musunuz?

EK 1.b. Geometrik Desenler Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Geometri
Ünitenin Adı	: Geometriye Yolculuk
Konunun Adı	: Örüntü ve Süslemeler
Süre	: 40 dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Zihinde Canlandırma
Kaynak, Araç- Gereç	: Renkli kartonlar, çarşaf kâğıtlar, yapıştırıcı, makas.
Kazanım	: Uygun karesel, dikdörtgensel ve üçgensel bölgeleri kullanarak ve boşluk kalmayacak şekilde döşeyerek süsleme yapar.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğretmen; “Sizler ünlü bir ressamın fırçaları olacaksınız ve çok değerli resimler çizeceksiniz. Sizin yaptığınız resimler sergilenecek ve dünyaca ünlü ressamlar gelip sergiyi gezecekler.” der.

Yönergelerle etkinlik başlatılır:

“Fırçalar ayağa kalkıyor ve önlerindeki tuvale doğru yavaş yavaş ilerliyorlar. Şimdi hızla koşuyoruz, şimdi yavaşlıyoruz, şimdi kâğıdımızı zıplayarak boyuyoruz, şimdi kâğıdımızı başımızda boyuyoruz, şimdi akan boyaları ayaklarımızla siliyoruz, şimdi kirpiğimizle boyuyoruz vb. yönergeler sunulur ve gözlerini kapatmaları istenir. Hayal kurduktan sonra neyin resmini yaptıklarını anlatmaları istenir.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Öğrenciler 6 kişilik 4 gruba ayrılır. Her grup öncelikle etkinlik süresince kullanacağı renkli kartonlardan eşit uzunluklarda üçgensel, karesel ve

dikdörtgensel bölgeler hazırlarlar. Gruplardaki her öğrenci bir kilim ustası olduğunu hayal eder ve dünyanın en güzel kilimini oluşturacaklarını düşünürler. Müzik eşliğinde süre başladığında gruplar çalışmaya başlar ve 2dk süreyle tüm grupların çalışması izlenir. Sonra zil sesiyle gruplar saat yönünde yer değiştirirler ve böylece başkalarının yarım bıraktığı işi de tamamlamaya çalışırlar. Tüm gruplar çalışmalarını bitirdikten sonra kilim örnekleri incelenir.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Büyük gövdeli bir ağaç olduğunuzu hayal edin. Güneşli bir bahar sabahı, çiçekleriniz açıyor, yapraklarınız yeşeriyor. İnsanlar sizin gölgenizde piknik yapıyor. Şimdi yaz mevsimi hafif bir rüzgâr esiyor, yapraklarınız sallanıyor, çiçekleriniz hala çok canlı. Çocuklar salıncak kurmuş sallanıyorlar. Şimdi sonbahar mevsimi oldu, yağmur yağıyor üstünüze, çiçekleriniz soldu ve yapraklarınız teker teker rüzgârla birlikte dökülüyor. Kış mevsimi geldi, gövden kurumaya başlıyor. Hava çok soğuk.. Şimdi gözlerinizi açabilirsiniz.

Değerlendirme

- Oluşturduğunuz kilimde hangi geometrik şekilleri kullandınız.
- Bu şekilleri bir kurala göre mi oluşturdunuz?
- Oluşturduğunuz desen neye benziyor?
- Siz de çevrenizde buna benzer örüntülere örnek verebilir misiniz?

EK 1.c. Üçgenler Dünyası Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Geometri
Ünitenin Adı	: Geometriye Şekilleri İnceleyelim
Konunun Adı	: Üçgenlerin Dünyası
Süre	: 40 + 40 dk.
Yöntem	: Drama
Teknik	: Rol Oynama
Kaynak, Araç- Gereç	: Açı kartları
Kazanımlar	: Üçgenin iç açılarının ölçülerinin toplamını belirler.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Tüm sınıftan bir atasözünü kâğıtlara yazıp kutunun içine atmaları istenir. Sınıftaki gruplardan birer öğrenci gelir ve kendi grubuna seçtiği atasözünü anlatması istenir. Bu etkinliği konuşmadan, sadece beden dilini kullanarak yapması sağlanmalıdır.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Sınıf içinde gönüllü öğrencilerden 10 tanesi sınıfın ortasında sıra halinde toplanır. Her birinin üzerine 0 ile 180 arasında sayıların yazılı olduğu açı kartları asılır. Ve içlerinden biri bir masal anlatmaya başlar.

“Bir varmış, bir yokmuş. Ülkenin birinde çok mutlu yaşayan bir aile varmış. Günlerden bir gün bu ailenin bir tane erkek bebekleri dünyaya gelmiş. O kadar güzel o kadar tatlıymış ki, kimse bakmaya doyamazmış. Ama bu güzel bebek büyüdükçe yalnızlıktan şikâyet eder olmuş. Derken zaman geçmiş ve bu mutlu ailenin bir de kız bebekleri olmuş. İki kardeş birbirlerini o kadar çok seviyorlarmış ki, hiç ayrılmıyorlarmış. Günlerden bir gün iki güzel çocuk bahçede oyun oynarlarken yaşlı bir kadın gelmiş ve çocuklardan birini

kaçırmış. Geride kalan kardeşse bu duruma çok üzölmüş, çok ağlamış. Ne yaptılarsa da olmamış bir türlü kardeşine kavuşamamış. Çünkü kardeşini kaçırın yaşlı kadın aslında bir büyücüyümüş ve bir büyü yapmış. Ne zamanki o köydeki tüm çocuklar toplanır ve el ele vererek üçgen şeklini alır, köşelerde kalan çocukların açıları toplamı 180 derece olursa o zaman bu kardeşler kavuşabilir.”

Haydi, çocuklar birleşelim ve birbirini özleyen kardeşleri birbirine kavuşturalım derler ve üçgen şeklini oluştururlar. Köşelerdeki sayılar toplanır 180’e ulaşana kadar bu etkinlik devam eder.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Yerde sırtüstü uzandığını düşün ve gözlerini yun. Şimdi çimenlerin üzerindesin. Yavaş yavaş yağmur yağıyor. Küçük yağmur taneleri yüzüne düşüyor. Çenenin üzerine, burnuna, ağzına, eline, kollarına yağmur taneleri düşüyor. Bedeninin rahatladığını ve hafıflediğini hisset.

Değerlendirme

- Bu hikâyede anlatılan olay nedir?
- Kardeşlerin buluşması için ne olması gerekir?
- Niçin böyle bir kural koyulmuştur?
- Çocuklar birleştiklerinde oluşan şeklin adı nedir?
- Üçgenin içindeki tüm açıların toplamı kaç olmalıdır?
- Bu özellik tüm üçgenler için de geçerli midir?
- Bu durumu kanıtlayabilecek bir etkinlik biliyor musunuz?
- Siz de birer üçgen çizerek iç açılarını uygun şekilde yerleştirin.

EK 1.d. Sayıları Okuyalım Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Sayılar
Ünitenin Adı	: Veriler ve Sayılarla İşlemler
Konunun Adı	: Doğal Sayılar
Süre	: 40+40 dk.
Yöntem	: Drama
Teknik	: Rol Oynama, Rol Değiştirme, Doğaçlama
Kaynak, Araç- Gereç	: Sayı Kartları, Polis kıyafeti, düdük
Kazanımlar	: 1-) 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar. 2-) 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıların bölüklerini ve basamaklarını belirtir.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Sınıftaki tüm öğrencilerin sınıfın ortasında toplanması istenir. Tüm öğrenciler konuşmadan sadece beden diliyle doğum tarihlerine göre sıraya girmeleri istenir. Aynı ay doğan öğrenciler için de gün sırasının önemli olduğu vurgulanır. Ve süre başladığında öğrenciler beden diliyle anlaşarak küçükten büyüğe doğru sıraya girerler. Etkinlik süresince süre tutulur ve sonunda da süreye bakılır. Daha kısa zaman içinde sıraya girmek için ne yapılabileceği konuşulur.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Sınıftaki gönüllü öğrencilere belli roller verilir ve üzerlerinde 0'dan 9'a kadar rakamların yazılı olduğu sayı kartları asılır. Yan yana gelen rast gele dört öğrencinin oluşturduğu sayılar sınıftaki diğer öğrenciler tarafından okunmaya çalışılır. Bir öğrenci daha eklenir ve sayı okunur. En çok 6 basamaklı sayı oluşturulur. Öğrenciler yer değiştirerek sayılar tekrar okunabilir. Bu oyun devam ederken sınıfın içine değişik kıyafetli bir öğrenci girer ve burada ne

yaptıklarını merak eder. Öğrencilerin cevapları doğaçlama olarak devam eder. Yabancı öğrencinin polis olduğu anlaşılır. Polis oyun oynayan öğrencilere adlarını ve soyadlarını sorar. Çocuklar şaşkınlıkla kahlırlar, çünkü isimlerini bilmemektedirler. Bunun üzerine polis, kimsenin isimsiz ve soy isimsiz kalamayacağını söyler ve en sondan en başa doğru sırasıyla isim verir çocuklara. “ sen en küçükleri olmalısın, senin adın birler olsun, sen biraz daha büyük duruyorsun sen de onlar ol.” gibi tüm basamak isimleri söylendikten sonra sıra soy isimlere gelir. Gruptaki öğrencilerden yine sondan başlayarak 3'er sayarak bölük isimleri verilir soy isim yerine. Böylece öğrenciler birbirine isimleriyle seslenerek oynamaya devam ederler. Hatta etkinlik rol değiştirme ile devam ederek farklı basamaklarda basamak değeri artıp azaldığını fark ettirmek sağlanabilir.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Öğrenciler kendilerini bir kardan olduğunu düşünürler ve gözlerini kapatarak hayal kurarlar.

Öğretmen yönergeleri verir:

Soğuk ve karlı bir kış günü burnunda havuç boynunda atkı bahçenin kenarında duruyorsun. Çocuklar etrafında oyun oynuyorlar. Ertesi gün yanına başka kardan adamlar da yapılıyor. Arkadaş oluyorsunuz. Derken bir gün güneş açmaya başlıyor ve hava ısınıyor. Yavaşça eriyorsun. Önce ayakların, bacakların, sonra gövden erimeye başlıyor. Boynundaki atkı yere düşüyor. Yavaşça çenen, burnun ve kafan.. tamamen eridin. Şimdi gözleriniz açabilirsiniz.

Değerlendirme

- Sayılara basamak isimleri verirken neye dikkat ediyoruz?
- Her basamaktaki sayının değeri aynı mıdır?
- Sayıların bölükleri nelerdir?
- Sayıları okumaya nerden başlıyoruz?
- Siz de defterinize 3'er tane 4, 5 ve 6 basamaklı sayı yazınız ve çözümleyiniz.

EK 1.e. İsimlendirme Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Geometri
Ünitenin Adı	: Geometriye Yolculuk
Konunun Adı	: Kare, Dikdörtgen ve Üçgen
Süre	: 40 + 40dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Zihinde Canlandırma
Kaynak, Araç- Gereç	: Harf kartları
Kazanım	: Kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğrencilerin sınıfın ortasında toplanır ve 2'şer gruplaşırlar. Öğrencilerden biri heykeltıraş olur diğeri de heykel malzemesi çamur olur. Heykeltıraş olan elleriyle diğeri istediğini biçimi verir. Örneğin; kollarını kaldırır, ağzını açar, başını sağa sola yatırır, belini bükerek vb. diğeri çocuk ise kendisine verilen bu şekli korumaya çalışır. Bir süre sonra öğrenciler rol değiştirir ve etkinlik tamamlanır.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Öğrencilerin tümünün sınıfın ortasında toplanması istenir. Hareketli bir müzik eşliğinde dağınık olarak dans etmeleri söylenir. Müzik durduğunda tüm sınıf 4'er kişilik gruplar oluşturur. Eksik kalan grupları öğretmen tamamlayabilir. Tüm oyuncuların kollarını dik açıyla uzatmaları söylenir. Oluşturulan gruplarda köşelerde kalan öğrencilerin isimlerin baş harflerine bakılarak şekillerine isim vermeleri istenir. Kare veya dikdörtgen şekillere verdikleri isimleri farklı şekilde okuyabilecekleri de vurgulanmalıdır. Etkinlik birkaç kez

tekrarlandıktan sonra tüm öğrencilerin katıldığı gözlemlenirse etkinlik sonlandırılabilir.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Oyun bölümünün tamamlanmasıyla birlikte rahatlama için aşağıdaki oyun oynanır.

Öğretmen yönerge verir:

Sıranda rahatça otur, gözlerini kapat. Kollar bedeninin iki yanında duruyor. Bacakların dümdüz uzatılmış vaziyette. Yavaş yavaş burnundan soluk al karnını hava ile doldur. Şimdi yavaşça nefesini dışarı ver. Yumuşak pamukların üzerinde yattığını düşün. Güneşin sıcaklığını yüzünde hisset. Şimdi kolların ağırlaşmaya başladı ve yavaşça gözlerini aç.

Değerlendirme

Drama sırasında hissettikleri sorulur.

- Oyun sırasında şekilleri hangi kurala göre isimlendirdik?
- Başka türlü isimlendirme olabilir mi?
- Siz de buna benzer şekilleri isimlendirebilir misiniz?

EK 1. f. Tır Şoförleri Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Sayılar
Ünitenin Adı	: Ondalık Kesirler ve Uzunluk Ölçüleri
Konunun Adı	: Ondalık Sayılar
Süre	: 40dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Doğaçlama
Kaynak, Araç- Gereç	: Tır resimleri, sayı kartları
Kazanım	: En çok 5 tane ondalık kesri büyük, küçük ve eşit olarak semboller kullanarak sıralar

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğrenciler daire biçiminde dizilirler ve öğretmen lider olarak oyunu başlatır. İstedığı arkadaşının ismini söyler ve topu ona atar. Herkesin bir kere topu tutma hakkı vardır. Eğer şaşırır olursa oyun baştan oynanır. Etkinlik sonunda süreye bakılır ve daha kısa sürede nasıl oynanabileceği sorulur. İsim söylemeden, beden diliyle de oynanabileceğini ya da herkes kendi zamanını biliyorsa aksamadan oyun oynanabileceğini bulmaları beklenir. İleriki aşamalarda ise topun hemen ardından başka bir top hatta elden ele gezebilecek bir sus şişesi oyuna katılabilir.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

3 öğrenci tahtaya çıkar ve her biri bir tır şoförü olduğunu hayal eder. Kullandıkları araçların boylarının uzunlukları üzerlerinde yazar. 2 öğrenci de üstgeçidin ayaklarını tutmaktadır. Üstgeçidin yüksekliği her etkinlikte değişmektedir. Tır şoförü olan öğrenciler üzerlerinde yazan yüksekliğe bakarak üstgeçitten geçip geçemeyeceğini canlandırır.

Bu etkinlik tüm sınıfta uygulanır.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Gözlerini kapat ve bir denizde olduğunu düşün. Denizdeki dalgalardan birisin. Aşağı, yukarı hareket ediyorsun. Bir aşağı, bir yukarı inip çıkan bir dalgasın. Şimdi denizin içinde eriyip yok olduğunu düşün. Deniz sakinleşti. Dümdüz ve hareketsiz oldu. Sen de bu denizin bir parçasısın. Rahatladığını hisset. Sakin ve dümdüz, kıpırtısız bir denizsin. Şimdi yavaş yavaş deniz tekrar hareketlenmeye başladı. Sen tekrar bir dalga oldun. Aşağı, yukarı hareket ettiğini düşün. Kumsala doğru hareket ettiğini düşün. Kumlara yaklaştın ve şimdi kumlarla bir oldun. Birden ona kadar sayacağım ve on deyince gözlerini açabilirsin.

Değerlendirme

- Ondalık kesirleri sıralarken hangi kuralları düşünüyoruz?
- Eğer tam kısımlar eşitse sonra neye bakacağız?
- Peki, kesir kısımda eşit basamak sayısı yoksa ne yapmalıyız?

EK 1.g. Zıp Zıp Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Ölçme
Ünitenin Adı	: Ondalık Kesirler ve Uzunluk Ölçüleri
Konunun Adı	: Uzunluk Ölçme
Süre	: 40 + 40dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Zihinde Canlandırma, Doğaçlama
Kaynak, Araç- Gereç	: Uzunluk ölçme aleti, tebeşir.
Kazanım	: 1-) Belirli uzunlukları farklı uzunluk ölçme birimleriyle ifade eder. 2-) Bir uzunluğu en uygun uzunluk ölçme birimiyle tahmin eder ve tahminini ölçme yaparak kontrol eder.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Ayaklar omuz genişliğinde açılır, derin bir soluk alınır baş mümkün olduğu kadar geri konuma getirilir. Bu durumda ağız hafifçe açılır. Yukarıdan belli bir nokta seçilir. Bütün bedeni gererek önce sağ elle sonra sol elle yukarıda hedeflenen noktaya parmak uçları ile dokunacakmış gibi uzanılır, elma toplanmış gibi yapılır. Sonra başları dizleri yakınına gelecek biçimde gövdelerini boş bir çuval öne ve yere doğru eğmeleri istenir. Bu durumda dizler hafif kırıktır ve tüm beden esnetilir.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

(Dersin bahçede işlenmesi için önceden gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.)

Öğrenciler arkadaşlarıyla ikişerli gruplar oluştururlar, bu esnada eş seçimine öğretmen karışmaz ve öğrenciler kendi tercihlerini yaparlar. Bahçede

aralarında 1m uzaklık olan iki düz çizgi çizilir. Bu çizgilerin birinden diğerine doğru ayakları birleştirerek zıplarlar. Zıplama mesafelerini santimetre cinsinden hesaplarlar ve tahminleri sonuçlarla karşılaştırırlar.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Sınıf daire olur, el ele tutuşurlar. Bir öğrenci ebe olur ve elektrik akımını dairede dolaştırabilmek için sol elini kaldırır. Onun solundaki arkadaşı da el ele oldukları için onun hareketini takip eder ve kendisine gelen akımı kendi soluna geçirir. Bu şekilde elektrik akımı bütün daireyi dolaşır.

Değerlendirme

- Zıpladığımız mesafeleri hangi ölçme birimiyle ifade ediyoruz?
- Metre biriminin kullanılabileceği örnek verebilir misiniz?
- Santimetre biriminin kullanılabileceği örnekler verebilir misiniz?

EK 1.h. İlginç Durumlar Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Veri
Ünitenin Adı	: Ölçüp Tartalım, Gerçeklere Ulaşalım
Konunun Adı	: Olasılık
Süre	: 40dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Zihinde Canlandırma
Kaynak, Araç-Gereç	: Durum kartları, hikâye metni.
Kazanım	: Olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğretmen; “Bazı durumlarda tanımadığınız insanlarla karşılaştığınız zaman nasıl davranmanız gerekir?” sorusunu sorar. Örneğin; caddede karşıdan karşıya geçerken, birbirini hiç tanımayan birçok insan aynı anda trafik lambasındaki yeşil ışığın yanmasını bekler. Bankada emekli maaşı almak için insanlar sıraya girerler. Öğrenciler bunun gibi durumları canlandırırlar.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Öğretmen derse bir hikâye anlatarak başlar.

“Bir varmış bir yokmuş.. Çok uzak ülkelerden birinde 5 metre uzunluğunda bir kurbağa yaşamış. Bu kurbağa o kadar konuşkan, o kadar cana yakınmış ki, arkadaşları onu çok severmiş. Bir sabah kurbağa uyandığında bir de bakmış ki her tarafta çiçekler açmış, kuşlar ötüyor. Sıcacık bir hava varmış dışarıda. Kurbağa ilkbahar mevsiminin geldiğini anlamış. O gün arkadaşlarıyla buluşmak için plan yapıyormuş ki, bir de ne olsun... Birden gök gürlemeye başlamış ve bir anda kurbağanın evinin üzeri karla kaplanmış. Kurbağa bu duruma çok üzülmüş.”

Hikâye içindeki terslikleri, kesin durumları, olası ve imkânsız durumları öğrencilerin dikkatle dinlemesi ve not alması istenir. Hikâye sonunda tüm sınıfın tartışması izlenir.

2 kişilik gruplar oluşturulur ve her gruba değişik durum kartları dağıtılır. Öğrencilerin sırayla bu durumu canlandırmaları istenir. Örneğin; “Burnumun akması kesindir. Saçımın düğüm olması imkânsızdır. Çantamın yere düşmesi kesindir. Silginin uçması olasıdır. Arkadaşımın beni gıdıklaması olasıdır. Havaya atılan paranın yere dik düşmesi olasıdır.” Ters durumlar içinse kesinlik ifadesinin anlamsız olduğunu canlandırarak görmesi sağlanır.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Bütün öğrenciler sıralarında rahatça otururlar ve başlarını sıranın üstüne koyup, gözlerini kapatırlar. Öğretmen öğrencilere; “Şimdi bozuk bir araba olduğunuzu düşünün, sahibiniz sizi çalıştırmaya uğraşüyor. Ama siz çalışmıyor, garip sesler çıkartıyorsunuz. Elimi çırpıtığım anda bu sesleri dışarı yansıtın.” der. 30 saniye kadar hayal etme ve konsantre süresi verdikten sonra elini çırpar.

Değerlendirme

- Hikâyede size garip gelen bir durum var mıydı?
- Hikâyede kesin olan durumlar nelerdi?
- Hikâyede imkânsız olan durumlar nelerdi?
- İmkânsız ve kesin durumlara örnek verir misiniz?

EK 2. Drama Etkinlikleri Sonrası Öğrencilere Uygulanan Anket Soruları

<i>Soru No</i>	<i>Drama Etkinliği Soruları</i>	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Kısmen</i>
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?			
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?			
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?			
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?			
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?			
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?			
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?			
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?			
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?			
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?			

EK 3. Drama Etkinlikleri Sonrasında Öğrencilerle Yapılan Görüşme Soruları

1. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumlu yanları nelerdir?
2. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumsuz yanları nelerdir?
3. Drama yöntemi ile işlenen matematik dersleri sonucunda matematik dersine karşı tutumun değişti mi?
4. Tüm matematik derslerinin drama yöntemi ile işlenmesini ister misin?
5. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinde öğrendiğin bilgileri günlük hayatta kullanabilir misin?

EK 4. Uygulama Esnasında Çekilen Fotoğraf Örnekleri

Geometrik Desenler Etkinliği Oyun Aşaması

Geometrik Desenler Etkinliği Oyun Aşaması

Üçgenlerin Dünyası Etkinliği Oyun Aşaması

Üçgenlerin Dünyası Etkinliği Oyun Aşaması

Sayıları Okuyalım Etkinliği Isınma Aşaması

Sayıları Okuyalım Etkinliği Oyun Aşaması

Sayıları Okuyalım Etkinliği Oyun Aşaması

İsimlendirme Etkinliği Isınma Aşaması

İsımlendirme Etkinliği Oyun Aşaması

İsımlendirme Etkinliği Oyun Aşaması

Tır Şoförleri Etkinliği Oyun Aşaması

Tır Şoförleri Etkinliği Oyun Aşaması

ÖZET

İLKÖĞRETİM 4. SINIF MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE HAZIRLIKLIL – PLANLI DRAMAYA UYGUN ETKİNLİKLERİN GELİŞTİRİLMESİ

Bahar AVCI AGUN

Yüksek Lisans Tezi, İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ebru GÜVELİ

Nisan, 2012

Bu çalışmada, ilköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde hazırlıklı-planlı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilmesi ve sınıf ortamında uygulanması amaçlanmıştır. Uygulama 2010–2011 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar yarıyılında, Rize ili Kalkandere ilçesinde yer alan Atatürk İlköğretim Okulu 4-A sınıfında toplam 24 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada eylem araştırması yöntemi kullanılmıştır. Uygulama 15 hafta sürmüştür. Dersler, 2010–2011 İlköğretim 4. Sınıf Matematik Öğretim Programına uygun hazırlanan ders planları doğrultusunda işlenmiştir. Çalışmada hazırlı-planlı dramaya uygun geliştirilen etkinliklerin sınıf ortamında uygulanabilirliğini ortaya koymak amacıyla nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Veriler; öğrenci profil bilgi formu, drama planları, katılımcı gözlem notları, öğrenci anketleri ve yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılarak toplanmıştır. Bu bağlamda araştırmacı, kendi hazırladığı, matematik programında yer alan konu alanlarını içinde barındıran etkinlikleri sınıfta uygulanmış ve

etkinlikler hakkında öğrencilerle bire bir anket ve görüşme uygulaması yapmıştır. Nicel verilerin analizinde % ve frekanslardan yararlanılmıştır.

Araştırmada gözlem, anket ve görüşmelere ilişkin bulgular incelenmiştir. Süreç içerisinde öğrencilerin etkinliklerle ilgili olumlu ve olumsuz görüşlerini tespit etmeye yönelik betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma sonunda elde edilen gözlem, anket ve görüşme bulguları neticesinde, hazırlıklı-planlı drama yöntemine uygun geliştirilen etkinliklerin; eğlenceli ve bilgilendirici bulunduğu, memnuniyeti arttırdığı, paylaşımı sağladığı ve öğrencilerin matematik dersine ilişkin olumlu düşüncelerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu çalışmayla, ilgili kademedeki görev yapan öğretmenlere konu ile ilgili yazılı ve görsel materyal sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Drama yöntemi, Matematik Öğretimi, Hazırlıklı drama, 4. sınıf, Eylem Araştırması.

ABSTRACT

DEVELOP ACTIVITIES AVAILABLE FOR PREPARED AND PLANNED DRAMA IN TEACHING MATH TO PRIMARY EDUCATION 4TH GRADE STUDENTS

Bahar Avcı Agun

MA Thesis, Department of Elementary Education

Supervisor: Assistant Professor Ebru Güveli

April, 2012

In this work, it was aimed to develop activities and plans suitable for prepared and planned drama in teaching math to primary education 4th grade students. Application was carried out over total 24 students of Ataturk Primary School in Kalkandere, is state of Rize in 2010-2011 education year, autumn and spring terms.

In this work, action research method was used. Application lasted 15 weeks. Lessons were processed according to lesson plans available for 2010-2011 Primary education 4th grade Math Education program. In the work, both quantitative and qualitative investigation methods were used together in order to put the practicability of the activities suitable for prepared and planned drama in the classroom environment. The data was collected by using student profile information form, drama plans, questionnaires, interviews and observations. In this regard, investigator applied the activities which were prepared by herself and included the subjects in math program and also applied questionnaire with

students and made interviews about the activities. Percentage and frequency were utilized in the analysis of quantitative data.

In the research, data about observation, interviews and questionnaire were examined. In the process, descriptive analysis method was used to determine positive and negative opinions of the students' about the activities. With the help of data obtained from observations, questionnaires and interviews, it is concluded that activities developed suitable for the prepared and planned drama method are thought to be amusing and acquainting, provide sharing and enhance the positive opinions of the students against math lesson. Moreover, with this research, written and visual materials are provided with the teachers working at the related echelon.

Keywords: Drama Method, Mathematics Education, Planned Drama, 4th grade Student, Action Research.

ÖZGEÇMİŞ

Bahar AVCI AGUN, 20.10.1983 tarihinde Rize ilinde doğdu. Kurtuluş İlköğretim Okulu'nu ve Rize Anadolu Lisesi'ni iyi derecelerle tamamladı. 2003 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize Eğitim Fakültesi'ni kazandı. Aynı programdan 2007 yılında mezun oldu. 2008 yılında Rize ili Kalkandere ilçesi Atatürk İlköğretim Okulunda sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. 2010 yılında Rize Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisansa başladı. 2008 yılında başladığı görevini halen devam ettirmekte olup yabancı dili İngilizcedir.

ÖN SÖZ

Eğitim, değişen dünya sisteminde, içinde bulunduğumuz yüzyılda ülkelerin kalkınma çabaları ve çağdaş ülke olma hedefine ulaşmaları açısından önemli bir araç haline gelmiştir. Değişen ve dönüşen tüm alanların takip edilmesi kaçınılmaz olduğu gibi toplumdaki bireylerin temelini oluşturan öğrenme yaklaşımlarının da aynı paralellikte takip edilmesi gerekmektedir.

Oluşturulan yeni yaklaşımlar, eğitimin tüm basamaklarında değişik yöntemlerle uygulandığı gibi matematik öğretiminde de farklı yöntemler kullanılmaktadır. Bu bağlamda yüksek lisans tezi olarak çalıştığım Matematik Öğretiminde Hazırlıklı-Planlı Drama konusu, drama yöntemine uygun etkinliklerin geliştirilebilmesi ve çağdaş eğitim sistemini takip ve tamamlayabilme adına önemli bir araştırma olduğunu düşünüyorum.

Bu çalışmada temel olarak; ilköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde yer alan tüm öğrenme alanlarında (sayılar, geometri, ölçme, veri) hazırlıklı - planlı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilip sınıf ortamında uygulanması amaçlanmıştır.

Bu çalışmada yardım ve katkılarını esirgemeyen çok değerli insanları burada anarak teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Öncelikle çalışmanın her aşamasında sabırla beni destekleyip yakın ilgi ve önerileri ile yol gösteren, lisans ve yüksek lisans eğitimim süresince yardımlarını esirgemeyen, bana duyduğu güveni daima hissettiren, tez danışmanım, değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Ebru GÜVELİ' ye gösterdiği rehberlikten ve anlayıştan dolayı en içten teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Değerli görüş ve yardımlarını benden esirgemeyen, tez çalışmamı okuyarak bana dönüt veren değerli hocam Sayın Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜK' e, lisans ve yüksek lisans öğrenimim boyunca desteğini esirgemeyen, bilgi ve deneyimleriyle çalışmama yön veren değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr.

Cemalettin İPEK' e teşekkür ve saygılarımı sunarım. Yüksek lisans öğrenimim boyunca yaşadığım güçlükler karşısında beni yüreklendiren ve daima rehberlik eden değerli hocam Sayın Öğr. Gör. Nermin KARABACAK' a teşekkür ve şükranlarımı sunarım.

Çalışmam boyunca yanımda olan, önerileri ile yol gösteren, drama etkinliklerini hazırlamamda sonsuz desteği olan arkadaşım Esra TELCİ KAPTAN' a teşekkür ederim.

Yüksek lisans öğrenimim boyunca desteğiyle yanımda olan, yapıcı eleştirileri ile yol gösteren, anlayış ve sabırla beni dinleyen eşim Mustafa AGUN' a teşekkür ederim.

Son olarak, Yüksek lisansım boyunca yanımda olan beni sonsuz destekleyen, sıkıntılı zamanlarımda büyük sabır ve anlayış gösteren çok değerli annem Birsen AVCI, babam Murat AVCI, kardeşlerim Başak AVCI, Burak AVCI, Burçak AVCI ve Zuhale KÜÇÜKMUSTAFA' ya sonsuz saygı, sevgi ve şükranlarımı sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖN SÖZ.....	1
İçindekiler.....	3
Tablo Listesi.....	6
Kısaltmalar.....	7

BÖLÜM I

1. GİRİŞ.....	8
1.1. PROBLEM DURUMU.....	9
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	10
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	10
1.4. SAYILTILAR	12
1.5. SINIRLILIKLAR	12

BÖLÜM II

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ	
ÇALIŞMALAR.....	13
2.1. KURAMSAL AÇIKLAMALAR.....	13
2.1.1. Matematik Öğretimi.....	13
2.1.2. Dramanın Tanımı.....	16
2.1.3. Dramanın Tarihsel Gelişimi.....	17
2.1.4. Eğitimde Dramanın Önemi.....	18
2.1.5. Dramanın Çeşitleri.....	20
2.1.6. Eğitimde Dramanın Planlanması.....	22
2.1.7. Eğitimde Dramanın Uygulanması.....	23
2.1.8. Hazırlıklı-Planlı Dramanın Uygulama	
Aşamaları.....	24
2.1.9. Dramada Kullanılan Teknikler.....	27

2.1.10. Dramada Kullanılabilecek Araç-Gereç ve Materyaller.....	29
2.1.11. Drama Yönteminin Eğitim Öğretimdeki Faydaları.....	30
2.1.12. Matematik Öğretiminde Drama Yönteminin Yeri.....	31
2.2. İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	32
2.2.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	32
2.2.2. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	33

BÖLÜM III

3. YÖNTEM.....	44
3.1. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.....	44
3.2. ÇALIŞMA GRUBU.....	46
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	47
3.3.1. Katılımcı Gözlem.....	50
3.3.2. Anket	50
3.3.3. Görüşme.....	51
3.3.4. Kişisel Bilgi Formu.....	52
3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	52

BÖLÜM IV

4. BULGULAR.....	53
4.1. KATILIMCI GÖZLEM BULGULARI.....	53
4.2. ANKET BULGULARI.....	63
4.3. GÖRÜŞME BULGULARI.....	80

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA.....	97
-------------------------	-----------

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER	116
6.1. SONUÇLAR.....	116
6.1.1. Drama Etkinliklerinin Uygulanmasına Yönelik Olumlu Sonuçlar	116
6.1.2. Drama Etkinliklerinin Uygulanmasına Yönelik Olumsuz Sonuçlar	117
6.2. ÖNERİLER.....	117
6.2.1.Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	117
6.2.2.Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	119
KAYNAKÇA	120
EKLER.....	128
ÖZET	153
ABSTRACT	155
ÖZGEÇMİŞ.....	157

TABLO LİSTESİ

- Tablo 1.** Katılımcı Öğrencilerin Profilleri
- Tablo 2.** Drama Etkinliklerinin Kazanıma Uygun Dağılımı
- Tablo 3.** Örüntüler Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 4.** Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 5.** Üçgenlerin Dünyası Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 6.** Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 7.** İsimlendirme Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 8.** Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 9.** Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 10.** İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri
- Tablo 11.** Anket Bulgularına İlişkin Genel Değerlendirme Tablosu

KISALTMALAR

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

f : Frekans

Ö : Öğrenci

Bkz. : Bakınız

S : Sayı

ss. : Sayfadan sayfaya

C : Cilt

vb. : Ve benzeri

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Matematik dersinin öğrencilerin analiz, sentez, kavrama, tümdengelim ve tümevarım gibi akıl yürütmelerine fırsat sağlayabilmesi gerekmektedir. Matematik, öğrencilerin kararlı, düzenli ve sistemli olmalarına yardım eden, onları ön yargılardan uzak tutan, sabırlı olmayı öğreten bir bilimdir. Ayrıca matematik dersi, edinilen bilgilerin günlük hayata geçirilmesine katkı sağlamanın yanında öğrencilerin yorum gücünü de geliştirerek zihin ve yetenek gelişimine destek olmaktadır (Yenilmez ve Uysal, 2007).

Matematiğin yapısında soyut kavramlar da yer almaktadır. Bu nedenle, bilişsel gelişimin somut işlemler döneminde yer alan öğrencilerin soyut kavramları anlayabilmesi kolay değildir. Bununla birlikte, soyut kavramların öğrencilere doğrudan aktarılması, matematik korkusuyla sonuçlanabilmektedir (Taş, 2008).

Bu bağlamda özellikle temel matematik becerisinin gelişmeye başladığı ilköğretim seviyesindeki öğrencilerin matematik dersine karşı geliştirebilecekleri olumsuz duyguları önleyebilmek için; kendilerini daha fazla ifade edebilecekleri, kavram ve olayları somutlaştırabileceği, eğlenerek öğrenmenin sağlanabileceği ortamlar oluşturulmalıdır.

21.yy'da yaşanan birçok değişimin çağdaş toplumları kökten etkilediği bilinmektedir. Bu değişimler, eğitim ve öğretim sistemlerini de yoğun bir şekilde etkileyerek değişimi zorunlu kılmıştır. Bu değişimin önemli bir yansıması olarak 2005–2006 öğretim yılında ülkemizde uygulanan ilköğretim programları yapılandırmacı öğrenme kuramını temel alarak yenilenmiştir. Bu kuram kapsamında, öğrencilerin birincil kaynaklardan bilgiye ulaşmalarını sağlayacak, yaparak yaşama ortamını oluşturacak, arkadaş ilişkilerini geliştirmeyi başaracak, eğlenerek öğrenmeyi sağlayacak yeni yöntemler okullarda uygulanmaya başlanmıştır. Bunlardan biri de, drama yöntemidir.

Drama, çocuğun yaratıcılığını geliştiren, onu yetiştiren ve ona öğrendiklerini günlük hayatta kullanabilme becerisi kazandırmaya yardımcı olan bir yöntemdir. Drama, tüm eğitim kademelerinde ve her yaşta insana uygulanarak kendini gerçekleştirebilecek nesilleri yetiştirmektedir (Karakaya, 2007).

Drama yöntemi; okuma yazma öğretimi ve toplumsal becerilerin kazanılması için kullanıldığı gibi matematik öğretiminde de kullanılmaktadır. Drama yöntemi, matematik öğretiminde karşılaşılan karmaşık olayları anlaşılır hale getirmektedir. Ayrıca bu yöntem, soyut ve öğrenilmesi güç konuların öğrenciler tarafından günlük yaşam deneyimleri olarak kullanılmasını da teşvik etmektedir (Akoğuz, 2002).

1.1. PROBLEM DURUMU

İlköğretim okullarında matematik dersinin zor, sıkıcı, korkunç, problem bir ders olarak düşünüldüğü bilinmektedir. Öğrencilerin çoğunun bu derse karşı önyargılarının olması bu durumun sebebi olarak gösterilmektedir. Bu nedenle matematik dersinin etkili öğretimi için eğlenceli ve ilgi çekici yöntemlerin uygulanması gerekmektedir.

Öğrencilerin derslere etkin katılımını sağlayacak, duyu organlarına daha çok hitap edecek öğrenme ve öğretme araçlarını öğrenme sürecine dahil etmek, öğrenmenin temel şartları arasında kabul edilmektedir. Bu amaçla drama kullanılabilir. Üstündağ (2002)'a göre dramada birey farkında olmadan; bir yandan duyularını eğitime sürecindedir, diğer yandan da öğrenme sürecinde etkin katılımcıdır. Öğrenci kendi yaptığı ile öğrenirken duyu organlarını harekete geçirerek unutulmayacak yaşantılar kazanmaktadır. Bu yaşantıların kazanılması, aynı zamanda, bireyin sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerini de geliştirmektedir.

Çocuk drama etkinliğini genellikle oyun olarak algılamakta ve böyle algıladığı için de dikkatini ve enerjisini tıpkı oyun sırasında olduğu gibi etkinlik üzerinde yoğunlaştırmaktadır. Bu sayede çocuğa eğitici drama yolu ile birçok kavram, konu ve sosyal davranışlar daha etkili olarak öğretilir (Önder, 2010).

Drama sayesinde birçok konu daha canlı ve yaşantısal hale gelir. Drama ile yaşayarak ve yaparak öğrenme mümkün olur. Gerçek nesnelerin ya da onların yerine konulan simgesel nesnelerin de yardımı ile çeşitli konulardaki birçok kavram ve bu kavramlara ait tanımlayıcı, açıklayıcı bilgiler, drama ile daha çabuk ve kalıcı olarak öğrenilebilir. Sosyal yaşam ile ilgili kavramları da öğrenmek mümkün olur. Sonuç olarak drama etkinliklerinin sunduğu olanaklar sayesinde, fiziksel ve sosyal çevreye uyumu sağlayacak bilişsel bilgi birikimi, çok daha üst bir düzeye ulaşabilir (Önder, 2010).

Yapılan araştırmalara bakıldığında dramanın, matematik dersinin geometri alanında ve düzlemsel geometrik şekillerin öğretilmesinde yoğun bir şekilde uygulandığı ortaya çıkmaktadır (Özsoy, 2003; Duatepe, 2004; Hatipoğlu, 2006). Ayrıca, var olan çalışmalarda da genellikle doğaçlama tekniği uygulandığı için etkinlik sonrasında öğretmenlere ve araştırmacılara yardımcı olabilecek yazılı bir materyal bulunmamaktadır. Bundan dolayı öğretmenlerin ve araştırmacıların kullanabileceği ve örnek teşkil edeceği düşünülen 4. sınıf matematik dersinin tüm öğrenme alanlarında hazırlıklı-planlı drama etkinliklerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırmanın problem cümlesi; “İlköğretim 4. sınıf Matematik öğretiminde kullanılacak olan hazırlıklı-planlı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilebilirliği ve sınıf ortamında uygulanabilirliği nedir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın temel amacı; ilköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde yer alan tüm öğrenme alanlarında (sayılar, geometri, ölçme, veri) hazırlıklı-planlı dramaya uygun etkinlikler geliştirmek ve sınıf ortamında uygulamaktır.

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Hayatın her alanında önemli olan matematik dersinin öğretiminde kullanılan klasik yöntemlerin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Sınıfların kalabalık

olması sebebiyle öğretmenler, öğrencilerle yeteri kadar iletişim kuramamakta ve öğrenci gelişiminin sürekliliğini sağlayamamaktadır. Sunuş yoluyla işlenen derslerde öğrencilerin derse katılmamaları öğrenmelerini olumsuz yönde etkilemektedir. Aktif olmayan öğrenci ise sıkılarak dersten uzaklaşmaktadır. Konuyu kavrayamayan öğrenci başarılı olamadığı için, bu dersi sevmeyerek korkmaktadır (Özsoy ve Yüksel, 2007).

Öğretmeni merkeze alan sunuş yoluyla öğretim yöntemi sonucunda; öğretmen çok yorulur hatta zaman zaman sınıf hâkimiyetini de yitirerek sadece disiplin sorunlarıyla ilgilenmek zorunda kalabilmekte ve bunun sonucunda öğretimin kalitesi düşmektedir. Bu eksikliklerden dolayı öğrencilerin ilgilerini arttıracak, onları aktif hale getirecek, aynı zamanda arkadaş ilişkilerini de geliştirecek ve paylaşımında bulunma fırsatı sağlayacak bazı yöntemler kullanılmaya başlanmıştır. Bu yöntemlerden biri de drama yöntemidir. Bu yöntem sayesinde öğretmen rehber konumuna geçerek, sadece ihtiyaç duyulduğunda yahut gerekli görüldüğünde müdahale ederek bir taraftan sınıf yönetimini güçlendirirken, diğer taraftan da enerjisini boş yere harcamamış olur.

Ezberci eğitim ve öğretim bireyin öğrendiklerinin ne işe yarayacağını bile anlamasına olanak vermez. Hâlbuki drama yöntemi, bireyin öğrendiği bütün bilgileri geliştirmekte olan rolü ile birlikte kullanmasını ve hatta rolü geliştikçe kendisine gerekli olan bilgiler talep eder hale gelerek kendi kendine ona ulaşmasını sağlamasına katkı sağlamaktadır (Levent, 1999).

Bu araştırmada ilköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde yer alan tüm öğrenme alanlarında (sayılar, geometri, ölçme, veri) hazırlıklı-planlı dramaya uygun etkinlikler tasarlanmıştır. Bu yolla, matematik öğretiminin daha sağlıklı, verimli ve etkili olması hedeflenmektedir. Bu araştırmanın özü olan drama yöntemi daha önce yurt içi ve dışında yapılan birçok araştırmada kullanılmış olsa da, ilköğretim 4. sınıf matematik dersi öğretim alanlarında yer alan kazanımlara uygun drama etkinliklerinin tasarlanması önemli bir yeniliktir. Bu yolla, ilgili kademedeki görev yapan, dersi daha aktif işleyen, matematik dersini sevdirmek, matematik öğretirken eğlendirmek isteyen ve matematik dersinde başarıyı

arttırmak isteyen öğretmenlere konu ile ilgili yazılı ve görsel materyal sağlanabilmesi söz konusu olduğundan bu çalışma önemli görülmektedir. Ayrıca konu ile ilgili araştırma yapacak olan araştırmacılara da bu konuda ışık tutacak ve yol gösterecektir.

1.4. SAYILTILAR

Bu araştırmada aşağıda yer alan sayıtlılardan hareket edilmiştir:

1. Öğrenciler, görüşme ve anket sorularını içten ve samimi bir şekilde yanıtlamışlardır.
2. Öğrenciler etkinliklere karşı aynı düzeyde güdülenmişlerdir.
3. Araştırmacının gözlemlerinin tarafsız ve samimi olduğu varsayılmıştır.

1.5. SINIRLILIKLAR

1. Araştırma, 2010 – 2011 Eğitim Öğretim Yılı Güz ve Bahar Yarıyılında, Rize İli Kalkandere İlçesi Atatürk İlköğretim Okulu 4–A sınıfı öğrencileri ile sınırlıdır.

2. Araştırma; uygulama sürecinde, ilköğretim matematik programının 4. sınıf öğrencileri için öngördüğü kazanımlardan Ek 1’de belirtilen 10 kazanımla sınırlıdır.

3. Araştırma bulguları; araştırmacı tarafından hazırlanan drama planları, katılımcı gözlem notları, görüşme ve anket ile sınırlıdır.

4. Araştırma, uygulama sürecinde sınıf ortamı ile sınırlıdır.

II. BÖLÜM

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

2.1. KURAMSAL AÇIKLAMALAR

Bu bölümde; matematik öğretimi, drama yöntemi, drama yönteminin matematik öğretimindeki yeri ve önemi, hazırlıklı-planlı dramanın uygulama aşamaları ve dramada kullanılacak materyaller ile ilgili kuramsal açıklamalara yer verilmiştir.

2.1.1. Matematik Öğretimi

Bilimde olduğuna kadar, günlük yaşamımızdaki problemlerin çözülmesinde kullanılan araçlardan biri olan matematik; evde, işte, alışverişte, sokakta ve daha pek çok yerde kullanılmaktadır. Matematik, değişen dünya koşullarında problem çözebilen, karar verebilen, bağımsız ve eleştirel düşünebilen, iletişim kurabilen, bilgiye ulaşabilen, bilgiyi üretebilen, estetik duyguları gelişmiş, olumlu duyuşsal özelliklere sahip bireyler yetiştirmeye katkıda bulunmaktadır (Işık, Tarım, İflazoğlu, 2007).

Yıldızlar (2001)'a göre hayatın vazgeçilmez bir parçası olan matematiği, bir düşünme sistemi olarak benimsemek gerekmektedir. Çünkü her ülkede, her düzeydeki okulda matematik ve matematik öğretiminin gerekliliği kabul edilmektedir. Matematiğin bu denli kabul görmesinin nedeninin ise, bilimsel çalışmalarda ve güncel yaşamda vazgeçilmez bir araç olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Eğitim sisteminin her aşamasında matematik eğitiminin kalitesini yükseltmek için çeşitli amaçlar belirlenmektedir. Öğrencilerin matematiksel kavramlara sahip olması, problem çözme becerilerini kazanması, matematikte kendine güven duyması, matematiğe karşı olumlu tutuma sahip olması bu amaçlardan bazılarıdır (Yenilmez ve Uysal, 2007).

İlköğretim programında belirtildiği gibi matematiğin genel amaçları şu şekildedir (MEB, 2005):

1. Sayı sistemlerinin yapısını, belli başlı matematik kavramlarını ve temel işlemlerin dayandığı ilkeleri anlamak,
2. Eleştirici düşünme, doğru ve çabuk işlem yapma, sonuçları sağlama, öğrenilenleri ve elde edilen becerileri yazılı problemlerde, diğer okul çalışmalarında ve günlük hayatta uygulama konularında beceri elde etmek,
3. Matematiğe karşı olumlu tutum ve davranış geliştirmek,
4. Bağımsız olarak muhakeme etme yeteneğini geliştirmek.

Genel amaçlar doğrultusunda matematik öğretiminin, öğrencilerin mantıklı düşüncelerini, zihin bağımsızlığı ve yaratıcılığı geliştirmelerini, günlük yaşamda ve diğer konu alanlarında ilişkilendirme yapabilmesini sağlayabildiği söylenebilir.

Matematik öğrenme-öğretme sürecinde kavrama, özümleme, geçiş ve kalıcılık öğretimi temeldir. Derste amaçlarına ulaşmak isteyen bir öğretmen, matematik öğretimin amaçlarını, öğrencilerin öğrenme stillerini ve öğrenilen konunun kalıcı olabilmesi için yapılacak etkinlikleri bilen bir öğretmendir. Derste kullanılan yöntemler, öğretmenin davranışları, kullanılan araç-gereçler, matematiğin mümkün oldukça somutlaştırılması ve öğrencinin zihninde tam oluşması matematik öğretimini etkilemektedir. Bu sebeple öğretmenin kullanılacağı yöntemler ve öğrencilerin yapacağı etkinlikler farklılık göstermektedir (Altınsoy, 2007).

Yapılan araştırmalarda, öğretmenlerin matematik derslerinde ilköğretim düzeyinden başlayarak dersin anlatımında daha çok düz anlatım, soru cevap ve problem çözme gibi yöntemleri kullandıkları ortaya çıkmaktadır (Işık ve diğerleri, 2007). Ancak günümüzde bu öğretim yöntemleri öğrencilerin öğrenmeye aktif olarak katılması ve öğrenmelerinin kalıcı olması için yeterli olmamaktadır. Çünkü

öğrenme, yaparak ve yaşayarak gerçekleşmektedir. Öğrenciyi merkeze alacak, bilginin oluşmasını öğrenciye bırakacak yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Matematik programlarının başarıya ulaşması, temel alınan öğretme ve öğrenme süreçlerinin seçimine bağlı olmaktadır. Öğretmen stratejileri, yöntem ve tekniklerin kullanımı yıllık ve günlük planlarda belirtilen kazanımlara göre farklılık göstermektedir (Altınsoy, 2007). Uygun strateji, yöntem ve teknik seçildiği takdirde, öğrencinin derse karşı ilgisi artmakta, etkili düşünme alışkanlığı kazanmakta, ders başarısı artmakta ve en önemlisi matematiğe karşı tutumu olumlu yönde gelişmektedir.

Yapılan araştırmalar ışığında; matematik dersi, öğrencinin hayatını mahveden bir ders olarak görülmektedir. Güvensizlik ve yetersizlik duygusu, başarısızlığın kaynağı olmaktadır. Öğrenci davranışındaki içine kapanıklık, insanlardan kaçma, bencillik ve huysuzluğun nedeni olarak güvensizlik ve yetersizlik duygusu görülmektedir (Özsoy ve Yüksel, 2007).

Matematik hakkında yapılan olumsuz yorumlar, öğrenciler için bu dersi daha da sıkıcı ve korkunç hale getirmektedir. Özsoy ve Yüksel (2007)'e göre, öğrencilerin korkularını yenmeleri için öncelikle matematiği sevmeleri gerekmektedir. Öğrencinin matematiği sevmesi için de derslerde farklı yöntem ve tekniklere yer verilmesi gerekmektedir.

Zaten son yıllarda müfredatta yapılan değişikliklerle düz anlatım veya soru-cevap yöntemlerini geride bırakacak pek çok yöntem ve teknik uygulanmaya başlanmıştır. Y yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımını temel alan yöntem ve teknikler matematiği tekdüze, sıkıcı, anlaşılması zor halinden kurtarma çabalarıdır. Öğretmen ve öğrenciler için olumlu tarafları henüz araştırılma aşamasında olan yeni yaklaşımların olumlu sonuçlar verdiği görülmektedir.

Yaparak- yaşayarak öğrenme yöntemlerinden biri de drama ile öğretimdir. Drama ile öğretim matematikte yeni bir aşamadır ve bu konuda yapılan çalışmalar kısıtlıdır.

Drama ile matematik öğretiminin matematiği daha zevkli, daha eğlenceli hale getirebileceği, öğrenci tutumlarını olumlu yönde geliştirebileceği, başarılarını arttırarak onları sosyalleştirebileceği ve ayrıca öğrencileri ekip çalışmalarına karşı teşvik edebileceği düşünölmektedir. Oyun çağında olan çocukların oyundan uzak olamayacağı da dikkate alınırđa, drama öğrenci için daha fazla önem kazanmaktadır.

2.1.2. Dramanın Tanımı

Drama hakkında yapılan tanımlara bakıldığında; “Drama, Yunanca bir kelime olup dran kökünden gelmektedir. Yapmak, etmek, eylemek anlamına gelir” (MEB, 1999; 6).

“İlköğretimde drama bir sözcüğü, bir kavramı, bir düşünceyi, bir davranışı, bir yaşantıyı, bir olay ve olguyu ya da herhangi bir dersin konusunu tiyatro tekniklerinden yararlanarak, oyun ve oyunlar geliştirerek canlandırmaktır” (Özsoy ve Yüksel, 2007; 33).

Çocuk oyunlarından ve benzer etkinliklerden yola çıkarak, değişik yaşam durumlarını canlandırma, olayları yeniden yaratıp irdeleme, bu yaşam durumlarından bilgilenme ve öğrenmeye geçme çalışmaları drama olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle de, drama, katılımcıların uyarıcı bir materyale vücutlarını ya da seslerini kullanarak cevap vermeleridir (Akyol, 2003).

Kısaca drama, “Önceden yazılı bir metin olmadan, katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, anıları ve bilgilerine dayalı olarak oluşturdukları eylem durumları ve doğaçlamalardır” (San, 1999; 268) şeklinde tanımlanmaktadır.

Yapılan tanımlara bakıldığında drama, olayları anlamada, problem çözmede, özgün düşünceler üretmede, doğrudan doğruya yaşamada önemli bir öğrenme yöntemidir. Etkili bir öğrenme yöntemi olarak kabul edilen dramanın, son yıllarda yapılan çalışmalar sayesinde okullarda ve sosyal gruplarda geliştiiği gözlenmektedir.

2.1.3. Dramanın Tarihsel Gelişimi

Dramanın tarihsel gelişimini, yurt dışı ve yurt içi olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir.

Dramanın yurt dışındaki tarihsel gelişimi incelendiğinde; drama eğitimdeki yerini, 1898'de Viyana'da Uygulamalı Sanatlar Okulunda sanat dersleri veren Franz Cizek'e borçludur. Franz Cizek' in deneyleri, eğitimde sanatın kullanılmasına yönelik düşüncelere uygun örnekler sağlamıştır (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Cambridge Okul Müdürü Henry Caldwell “Eğitimde Drama” denilebilecek kapsamlı bir programı tarif eden tek kişi olmuştur. Caldwell, oyunu, yapmaya değer tek iş ve insan doğasında var olan bir etkinlik olarak görmüştür. Hem sınıflarda oyun sahnelenmesine hem de daha sonraları, ilk amaçlı kurulmuş drama odası olan ve The Mummery adını verdiği odalarda oynanmasını teşvik etmiştir. Oynamanın, öğrencileri, biçimsel bir öğretimin verebileceği dramatik edebiyat bilgisinden daha derin bir şekilde güdeleyebileceğini savunmuştur. Bazı öğrenci gruplarını kendi temsillerini yazmaları ve malzemelerini hazırlamaları yönünde yüreklendirmiştir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Günümüzde giderek artan teknolojinin pasifleştirdiği çocuklara, aktif ve yaratıcı olma olanağının verilmesinin, başlı başına geliştirici bir unsur olduğu ileri sürülebilir. Özellikle çocuğun sağlıklı gelişmesinde, pasif olarak televizyon izlemenin, aktif biçimde yaşamının ve yaratmanın yerini alamayacağı açıktır. Bu noktada, çocuğa aktif olma, denemeci ve yaratıcı olma olanağı sağlayan, düşünce, duygu ve hayallerini özgürce ve yapıcı bir biçimde ifade etmesini destekleyen drama etkinliklerinin önemi, günümüz koşulları göz önüne alındığında giderek artmaktadır (Önder, 2010).

Dramanın ülkemizdeki tarihsel gelişimine bakıldığında ise; drama, eğitimde bir yöntem olarak ilk defa İsmail Hakkı Baltacıoğlu ile başlamıştır. Baltacıoğlu, konu ile ilgili birçok kitap yazmış ve okullarda tiyatro çalışmalarının

yeri olduğunu, okul oyununun öğrenme anlamında kullanılması gerektiğini belirtmiştir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Bir konu, bir olay ya da durumun roller verilmesi yoluyla ve hareket, mimik, jest ve sözlerle canlandırılması olarak tanımlanan dramatizasyonun gerçek anlamda dersler içerisinde bir öğretim ve ifade vasıtası olarak ele alınması Cumhuriyet Döneminde görülmektedir.

Cumhuriyet döneminde 1926 tarihli ilkokul programında, ilkokulun eğitim ve öğretim ilkeleri bölümünde temsil, temel olarak kabul edilmiştir. 1962 tarihli ilkokul ve ortaokul programlarında ise, temsil yoluyla canlandırma biçiminde dramatizasyon etkinliklerine değinilmiştir. Bu programda, öğrencilerin gördüklerini, duyduklarını, okuduklarını, düşündüklerini temsil ile ifade konuşma yeteneklerinin olumlu yönde gelişmesinde karşılıklı konuşma, anlatma, tartışma, öykü oluşturma şekillerinden başka dramatizasyon çalışmalarının önemine işaret edilmiştir. Daha sonra çıkarılan 1968 programında da çocukların ilgi ve ihtiyaçları göz önünde tutulmak koşuluyla, okuma etkinlikleri arasında kitaplardan masal, şiir, temsil ve öykülerin okunabileceği ve bunlardan bazı parçaların dramatize edilebileceğine yönelik ifadelere yer verilmiştir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Türkiye’de son yıllarda yapılan çalışmalar sonucunda drama dersi, ilköğretim okullarında seçmeli ders olarak programa eklenmiştir. Ayrıca eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği gibi bazı programlarında ise drama dersi zorunlu ders kapsamındadır.

2.1.4. Eğitimde Dramanın Önemi

Drama, eğitim ve öğretimde yeni bir oluşumdur. Ezbere dayalı bir eğitim çocuğun zihinsel gelişimini, araştırma yapabilmesini, diğer insanlarla olan ilişkilerini, paylaşmayı ve nihayet etkili öğrenebilmesini engellemektedir. Drama ise çocuğun yaratıcılığını geliştiren, yetiştiren ve onu hayata hazırlayan hem başlı başına bir eğitim alanı hem de etkili bir öğretim yöntemidir (MEB, 1999).

İlköğretimde drama; bir grup çalışması olmanın yanı sıra yaparak-yaşayarak öğrenmenin kalıcı olmasını, ders konularının kolaylaşmasını, soyut kavramların somutlaştırılmasını, etkin ve anlamlı bir öğrenme gerçekleşmesini sağlamaktadır (Hatipoğlu, 2006). Drama yöntemi, geleneksel öğrenme anlayışına bağlı kalmadan öğrencilerin zihinsel, sosyal ve fiziksel gelişimlerinin kapasitesini arttırmaktadır.

Drama, tüm eğitim kademelerinde ve her yaşta insana uygulanarak kendini gerçekleştirebilecek nesilleri yetiştirebilir (Karakaya, 2007). Dramada, çocuklar gerçek dünyaya ait, kendi gözlem ve deneyimlerini sanal bir dünya yaratmak için çizerler. Bu sanal dünyada, yaratarak, geliştirerek ve yansıtarak; kendileri, aileleri, arkadaşları ve içinde yaşadıkları gerçek dünyaya ait daha çok şeyi anlar hale gelirler.

Drama sayesinde çocuklar duyguları taklit ederek, insan duygularını inceleyebilirler. Drama çocukların seçenekleri ve manevi ikilemleri incelemelerine yardımcı olur, drama boyunca gözlemledikleri hakkında kararlar verebilir ve daha sonra bunları yansıtabilir. Bu onlara gerçek dünyada karar verici ve problem çözücü kişiler olma güvenini verir. Farklı görüşler ortaya koyabilir ve diğerlerine karşı kişisel görüşlerini tahlil edebilir. Bu onları fikir ayrılığı, tartışma ve çözümlere götürür. Çocuklar bir sınıf dramasında rol alarak kendine güven kazanırlar. Drama, çocukları grupla çalışma ve karşılıklı güven ve dayanışma yeteneklerini geliştirir (Fulford, Hutchings, Ross, Schmitz, 2001).

Eğitimde dramanın özelliği çocukların kendilerini başkalarının yerine koyarak, kendisini anlamasını farklı açılardan düşünmesini, kendini ifade etmesini ve yaratıcı olmasını sağlamaktır. Drama sayesinde çocuk gözlemci ve yaratıcı olmakta ve bunu yaparken de işitme, görme, koklama, tat alma, hissetme duyularından yararlanmaktadır. Kısacası drama çocukların içindeki saklı çocuğu keşfetmeleri ve tanımlarına olanak sağlamaktadır (Arıkan, 2007).

Drama çok önemli bir öğrenme yoludur. Drama aracılığıyla çocuk, olaylar ve durumları, bunların arasındaki bağlantıları kolayca öğrenebilir. Böylece

çocuğun problem çözme yeteneği gelişir ve çocuk kendi ayakları üzerinde durabilme becerisi kazanır (Kızıroğlu, 2010).

Sonuç olarak drama, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel becerileri kazandırmada etkin olabilen, öğrencilerin yaratıcılık özelliklerini kullanarak oluşturdukları rolleri sundukları bir ekinlik olarak açıklanabilir.

Drama yönteminin uygulandığı bir öğretim sürecinde, öğrencilerin karşılaştıkları bir sorun karşısında nasıl çözüm önerileri getirecekleri, bunun bir sonucu olarak da yaratıcı düşünme becerilerini geliştirecekleri söylenebilir (Taş, 2008).

Farklı yaşantıları tanıma, farklı rollere girerek farklı olay ve durumlarla ilgili deneyim kazanma, yaşamın çok yönlü algılanmasını ve araştırma isteğinin gelişimini sağlama, yaparak, yaşayarak öğrenme, öğrenilenlerin kalıcı olması drama çalışmaları sonucunda bireylerde olması beklenen kazanımlar arasında sayılabilir. Bu kazanımlar dikkate alındığında dramanın bireylerin gelişiminde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir (Akyol, 2003).

2.1.5. Dramanın Çeşitleri

Drama, uygulanma amacı ve uygulandığı gruba göre; yaratıcı drama, eğitici drama, psikodrama ve sosyodrama olarak 4'e ayrılmaktadır.

Yaratıcı drama, yaratıcılığı geliştirmek için çocuklarla yapılan drama ekinliklerini kapsar ve eğitici drama denilen eğitim tekniğinin bir alt dalı olarak kabul edilir. Yaratıcı drama olay, olgu, yaşantı ve bilgileri yeniden yapılandırmaya yönelik etkinlikleri içerir. Yaratıcı drama önceden yazılmış bir metin olmaksızın, katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, öznel anıları ve bilgilerine dayanarak oluşturdukları eylem durumlarından ve doğaçlamalardan oluşur (Taş, 2008).

Yaratıcı drama doğaldır, yazılı bir metni yoktur, sunuşsal değildir yani sahnelenmesi gerekmez, olay merkezli olup lider tarafından rehberlik edilen

katılımcılar, yaşadıkları ve hayal ettikleri durumları yaratıcı drama şekli içinde yansıtırlar. Lider grubun keşfetmesi, gelişmesi, fikirlerini ve duygularını dramatik oyunlar yoluyla ifade etmesi için rehber olur (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Eğitici drama olarak da adlandırılabilen pedagojik drama, daha çok İngiltere’de, Peter Slade, Brian Way, Dorothy Heathcote ve Gavin Bolton tarafından geliştirilen ve genel olarak çocuğun hemen her konudaki eğitimi için uygulanan bir eğitim tekniği olduğu bilinmektedir (Önder, 2010; 28).

Eğitici drama; mümkün olduğunca esnek olmakla birlikte, temel kuralları önceden ve dışarıdan belirlenmiş, bir grupta yaşayan, yetişkin bir lider (örneğin bir öğretmen) tarafından yönlendirilen ya da en azından başlatılan ve çocuklar tarafından bir grup oyunu gibi algılanabilen etkinlikler bütünüdür (Çalışkan ve Karadağ, 2008). Etkinliğin kapsamı eğitici tarafından belirlenerek drama sınırlandırılmaktadır.

Psikodrama daha çok yetişkinlere yönelik bir psikolojik tedavi yöntemi olarak bilinmekteyse de çocuklara ve gençlere yönelik olarak da uygulanmaktadır. Psikodramada amaç, katılan bireylerin içgörü kazanmaları yoluyla psikolojik gelişimlerinin sağlanması ve böylece tedavi edilmesidir (Önder, 2010). Psikodramanın bir başka amacı da; bireyin doğallığını, yaratıcılığını ve davranışını insanlarla karşılama yeteneklerini geliştirmektir. Aynı zamanda psikodrama bireylerin söz, davranış ve düşüncelerinde tutarlı olmalarına yardımcı olmaktadır (Aral ve diğerleri, 2000).

Psikodrama genellikle grup terapisisidir; ancak bireysel terapiye de uygulanabilmektedir. Önceleri psikoterapi uygulamaları ile sınırlı olan bu yöntem günümüzde telkin ve tedavi aracı olarak kliniklerde, insan ilişkilerini geliştirmek ve eğitim aracı olarak eğitim kurumlarında, endüstride, evlilik danışmanlığında, ıslahevleri ve hapisanelerde olmak üzere çeşitli kurumlarda hem çocuklara hem de yetişkinlere uygulanmaktadır (Çalışkan ve Karadağ, 2008)

Genellikle psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde kullanılan teknikler arasında sayılan sosyodrama ile toplumsal sorunlarla ilgili

gerçekleştirilen canlandırma çalışmaları kastedilmektedir. Toplumsal sorunların yanında gruba yönelik ortak sorunlar da sosyodramaya konu olabilir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.6. Eğitimde Dramanın Planlanması

Başarılı bir drama uygulanması için aşağıdaki örnek planlamadan yararlanılabilir (Gönen ve Dalkılıç, 1998):

1. Tema seçimi: Çocukların neyi öğrenmesi isteniyor?

Örneğin: işbirliği, para

2. Çevre düzenlemesi: Öğrenme en iyi hangi ortamda gerçekleşebilir?

Örneğin: müze, market

3. Çocukların rol seçimi: Çocuklar kim olacaklar? Çocuklar deneyim kazandıkça çok çeşitli roller seçebilir.

Örneğin: müşteri, doktor

4. Öğretmenin rol seçimi: Kim olacağım? Öğretmen olup dramayı dışardan da yönlendirmek mümkündür; ancak drama içinde de yer alabilir.

5. Çevrenin belirlenmesi: Bir dramadaki rollerin hangi bakış açısından ele alınacağını belirler. Konsantrasyonu artırır ve konunun dağılmasını önler.

Örneğin: müzedeki çocuklar

6. Odak noktası seçimi: Drama hakkında çözülecek problem nedir?

Örneğin: müzedeki heykellerin kaybolması

7. Eylem seçimi: Çocuklar ne yapacaklar?

Örneğin: mallar raflara yerleştirilecek.

8. Püf noktası ne olacak: Çocuğun dikkatini konuya çakabilmek için ne kullanacağız?

Bu planlama dramının başarılı uygulanmasını sağlamakta olup, iyi bir organizasyon sonucu tam öğrenmeyi gerçekleştirmeye katkıda bulunmaktadır.

2.1.7. Eğitimde Dramanın Uygulanması

İlköğretimde drama, “Hazırlıksız-Doğaçlama” ve “Hazırlıklı-Planlı” olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Hazırlıksız drama tamamen doğaçlama tekniğine dayalı olarak yapılan bir drama türüdür. Eğer bir sınıf öğretmeni herhangi bir ders konusunu sınıfta işlerken veya işledikten sonra doğaçlama tekniği ile drama yapmak istiyorsa bir ön hazırlık yapmasına hiç ihtiyacı yok demektir. İşlenen ders konusunun içinde geçen bir nesne, bir olay, bir düşünce taklit yolu ile öğrencilerden canlandırılması istenir. Öğrenciler, konuya bağlantılı olarak canlandırdıkları nesneyi nasıl algılıyorsa öğretmenin rehberliğinde rolünü oynamaya çalışır. Canlandırmanın sürecine diğer öğrencilerden bazı katılımlar olduğu takdirde bir kişinin başlattığı canlandırmaya sınıfça katılmalar olabilir (Karakaya, 2007).

Hazırlıksız Drama yapmak çok zor bir çalışmadır. İstenildiği gibi gitmeyebilir. Öğrencileri olumsuz etkileyebilir ve dramayı başarısızlığa sevk edebilir (Karakaya, 2007).

İlköğretimde Hazırlıklı-Planlı drama, planlı çalışmayı gerektirir. Drama yapacak olan öğretmen anlatmış olduğu ders konusu üzerinde yazılı olarak bir drama senaryosu hazırlar. Ders konusunu canlandıracak olan öğrencilere drama senaryosu dağıtılarak üzerinde provalar yapılır ve gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra sınıf içinde oynanır.

Hazırlıklı-Planlı drama, iki ana bölümden meydana gelir. Birinci bölümde “Drama Planı” yer alır. Bu planın içinde: “Drama dersinin adı”, “Draması

yapılacak ünite”, “Üniteden seçilen drama ders konusu”, “Drama sınıfı”, “Yaş grubu”, “Dramanın süresi”, “Dramada kullanılacak yöntemler”, “Dramada kullanılacak araç ve gereçler”, “Dramanın amacı”, “Dramanın hedef ve davranışları-kazanımlar ” yer alır. İkinci bölümde “Dramanın aşamaları” yer almakta ve dramaya aktivite kazandıran bölüm olarak görülmektedir (Karakaya, 2007).

2.1.8. Hazırlıklı-Planlı Dramanın Uygulama Aşamaları

Eğitimde Hazırlıklı Drama etkinlikleri uygulanırken takip edilecek aşamalar *ısınma, oyun, rahatlama ve değerlendirme*dir.

Drama öğretmeni amacını seçip konusu üzerinde hazırlandıktan sonra grubu ile kısa bir ön çalışma yapar. Bu çalışma ısınma çalışmasıdır. Üstündağ (2002)’a göre ısınma; çeşitli yöntemlerle beş duyunun kullanıldığı, gözlem yetisinin geliştiği bedensel ve dokunsal alıştırmaların yapıldığı, tanışma, etkileşim kurma, güven ve uyum özelliklerinin katılımcıya kazandırıldığı ve oldukça kesin kurallarla belirlenen grup liderinin yönlendiriciliğinde yapılan çalışmalardır.

Isınma Çalışmaları (Çalışkan ve Karadağ, 2008):

1. Psikik (Ruhsal) ve bedensel açıdan karşısındakini tanıma,
2. Karşılıklı iletişim kurma ve giderek daha çok kişi ile iletişim ve etkileşime geçme,
3. Grup dinamiğini oluşturma,
4. Sözellendirme ve etkileşim çalışmaları, öykü, anı anlatma,
5. Diğer bir aşamaya geçme, biçiminde süregelir.

Drama etkinliğine katılanların, en başta grup içi bir çalışmaya hazır olmaları, kendilerini rahat ve güvenli duyumsamaları, kendilerinde yeni ve değişik şeyler keşfetmeye hazırlıklı olmaları gereklidir ve bu bir bakıma yeterli ön

koşuludur. Grup içinde daha küçük gruplarla tartışarak fikir alışverişi, eleştirme gibi düşünsel boyutta çalışmaların yapılması da gereklidir. Bunun için de bireyin kendini bu küçük grup veya büyük grupta rahat ve güvenli hissetmesi gereklidir (San, 1999).

Drama yönteminin oyun aşaması öğrencilerin kendilerine verilen bir rolü, kendi yorumları ile belirli kurallara sadık kalarak oynamaları esasına veya çeşitli gösterim yöntemlerine dayanır. Bu sayede öğrenciler, başka bir kişiliğin arkasında kendi duygu ve düşüncelerini kolaylıkla ifade edilebilirler (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Oyun aşamasında seçilen etkinlikte rol alacak öğrenciler seçilir. Bu esnada bütün sınıfın oyuna katılmasına gayret edilir, sınıf mevcudunun fazla olması durumunda istekli olan öğrencilere öncelik verilmesine özen gösterilmelidir. Oyuncular seçildikten sonra rol alan öğrencilerin rollerini düşünmeleri için gerekli süre verilerek oyun aşamasına geçilir (Aral ve diğerleri, 2000).

Drama sürecinin oyun aşamasının uygulanmasında ulaşılması hedeflenen amaca yönelik kullanılan birçok teknik vardır. Bu teknikler (Çalışkan ve Karadağ, 2008):

- Rol oynama
- Pandomin (Mim)
- Doğaçlama
- Parmak oyunu
- Öykünme (Taklidi oyun)
- Hayal oyun
- Rol değiştirme

- Zihinde canlandırma
- Öykü/olay canlandırma
- Kukla

Bu teknikler bir hedef davranışın aktarılmasında konuya uygun olarak tek başlarına veya bir arada kullanılır. Bu aşamada çeşitli malzemeler kullanılarak bu aşamadan sonra rahatlama aşamasına geçilir.

Rahatlama aşamasında hem fiziksel hem de zihinsel rahatlama söz konusudur. Eklem yerlerinin hareket ettirilmesi, kasların yumuşatılması ve öğrencilerin sakinleştirilmesi amacıyla etkinliklerin sonunda kullanılır. Rahatlamayı kolaylaştırmak için ortamda sakin bir müzik ve sözel yönergeler kullanılır. Buradaki amaç çocuğu rahatlatmak ve olayın tamamlandığını hissettirmektir (Taş, 2008).

Rahatlama çalışmalarına yardımcı olan etken müziktir. Müzik çalınmaya başlamadan önce çevredeki uyarıcılardan etkilenmelerini önlemek amacıyla çocukların gözlerini kapatmaları istenir. Daha sonra müzikle birlikte hayali yaratılacak durum anlatılır ve çocukların kendi hayal güçlerini kuvvetlendirmek için müzik bir müddet daha çalmaya devam edebilir. Böylece çocukların tek bir fikir üzerinde dikkatleri toplanarak rahatlama sağlanır (Çağdaş ve diğerleri, 2003).

Değerlendirme aşamaların her birinin ya da bir kaçının ardından tartışma açılması ‘Ne yaşadınız?’, ‘Neler hissettiniz?’, ‘Nerede güçlük çektiniz?’ gibi soruların tartışılması ve katılımcılarca yanıtlanması drama çalışmalarının önemli boyutlarındandır. Bu yolla başkalarının davranış biçimleri, duyguları, düşünceleri, deneyimleri ile ilgili bilgi sahibi olmak bireyin kendi yaşamına bilinçli bir biçimde göz atması açısından önemlidir (Taş, 2008).

Değerlendirmenin amacı; problemi tanıtmak, ortaya koymak ve probleme yeni çözüm yolları üretmekle beraber drama aşamalarının her birinin ya da bir

kaçının ardından tartışma açılması, değişik soruların tartışılması ve katılımcılarla yanıtlanmasıdır. Bu işlemler gerek yazılı gerekse sözlü olarak gerçekleştirilebilir. Diğer taraftan günümüz gereksinimlerine ve çeşitliliğine uygun olarak geliştirilen ve kullanılan ölçme araçlarına göre de farklı değerlendirmelere yer verilebilir. Örneğin test tekniğine uygun objektif ölçme araçları, test dışı ölçme tekniğine uygun olarak hazırlanan anketler, görüşme ve gözlem formları gibi ölçme araçları ile elde edilen verilere dayalı olarak değerlendirme yapılabilir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.9. Dramada Kullanılan Teknikler

Rol oynama; kişinin, kendisinin olmayan bir rolü davranışlarla oynamasıdır. Örneğin, anne rolünü oynayan bir çocuk, annesinin davranışlarını anlayabilir. Şoför rolünü oynarken ise bir şoförün davranışlarını daha iyi kavrayabilir. Özellikle konuşmayı gerektiren rol oynama sırasında çocuk, ses yüksekliği, diksiyon, telaffuz gibi konuşulan dilin unsurları ve konuşma sırasını bekleme, dinleme, başkasının sözünü kesmeme gibi iletişim unsurlarını doğrudan doğruya çalışmış olur (Önder, 2010).

Rol oynama, oyundaki karakterlerin özelliklerini, duygularını canlandırmaktır. Çocuk rolünü oynadığı kişinin kişiliğine bürünür ve o kişinin davranışlarını daha iyi anlayabilir. Rol yapmanın amacı öğrencilerin çeşitli bireysel ve sosyal konularda görüşlerini ve duygularını anlamalarına yardımcı olmak ve empati duygusunu geliştirmektir. Ayrıca bu teknik sayesinde öğretmen öğrencilerini tanıma fırsatı bulur ve onların derse katılımını sağlar (Taş, 2008).

Pantomim; sözcük ya da ses kullanmadan sadece hareketlerle yapılan dramadır. Yüz ifadeleri, jestler, beden hareketleri gibi paralinguistik iletişim öğelerinin vurgulandığı etkinlikler, uygun sözcüklerin eklendiği paralel çalışmalarla da desteklenmelidir. Bu tür çalışmalarda sözel olmayan iletişim öğelerinin yerini doldurmak değil, bu öğeleri geliştirmek amaçlanır (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Doğaçlama; kesin olarak belirlenmemiş bir süreç olup saptanan bir konu ya da temadan çıkılır ya da saptanan bir hedefe doğru belli aşamalarla yol alınır. Bireysel ve grupsal yaratıcılığın en çok ön plana çıktığı çalışmalardır (Üstündağ, 1998).

Parmak oyunu; oldukça yalın bir drama türüdür. Özellikle ilkokulların birinci ve ikinci sınıflarında kullanılır. Okunan ve dinlenen basit durumların eylem haline dönüştürülmesinde bu tür seçilir. Eylemleştirmenin tamamı parmakla yapılır. Sınıfta öğretmen metni iyice yorumlar ve öğrencilerin nasıl parmak hareketi yapacağını kararlaştırır. Çocuklar öğretmenle birlikte sözleri tekrar ederler, hareketleri de yaparlar (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Öykünme; çocukların bir insanın, bir hayvanın, bir makinenin vb. hareketleri canlandırmalarıdır. Öykünmede katılımcılar bir eğlenme unsurunu çeşitli eylemlerde bulunarak yaşayabilirler (Taş, 2008).

Hayali oyun; çocuklar, çevresinde gördükleri ya da başlarından geçen olayları aşırı bir hayal gücüyle hayal ve oyun içinde yeniden yaşayarak problemlerine çözümler bulurlar ve böylece bazı duygusal sorunlarından arınırlar. Bunun için okulöncesi programlarında önemli durulması gereken ve duygusal ortamın titizlikle hazırlanması, çocukların sağlıklı gelişmesi için gereklidir (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Rol değiştirme; drama etkinliği sırasında, farklı rolleri oynayan çocukların rollerini değiştirmeleri; farklı rolleri denemelerini, yaşamalarını sağlayarak onların öğrenme ve anlamaları zenginleştirilebilir. Örneğin; bir önceki aşamada heykeltıraş olan çocukla, çamur rolündeki çocuk yer değiştirirler ve etkinlik tekrarlanır. Aynı uygulamada tüm çocukların her rolü, rol değiştirerek oynamalarına olanak olmayabilir. Bu durumda bir sonraki tekrarda, çocukların farklı roller almaları sağlanmalıdır (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

Zihinde canlandırma; etkinliğe katılan çocuklardan gözlerini kapatarak öğretmenin verdiği yönergeler doğrultusunda belirli görüntüleri zihinlerinde canlandırmaları istenir. Böylece çocukların yaşadıkları ve yaşamadıkları olayları

anlamaları ve hafızalarına daha iyi kaydetmeleri sağlanır. Zihinde canlandırma becerisini kazandırmak için çocuklara, somut nesnelere bir süre baktıktan sonra, gözlerini kapatmaları ve o nesneyi zihninde yaratmaları söylenir. Daha sonra gözleri açtırılarak ne gördükleri sorulabilir (Önder, 2010).

Öykü-Olay canlandırma; çocukların, öykülere olan ilgilerinden hareketle, önceden bildikleri ya da önceden bilmedikleri yeni öyküleri, hareketlerle ve sözlü ifadelerle canlandırmalarına dayanan bu teknik, eğitici dramada sıklıkla kullanılan bir tekniktir. Ayrıca öykü canlandırmanın yanı sıra, çocuklar için ilginç olan olaylar da, canlandırma tekniğine uygundur. Önce çocuklara öykü veya olay baştan sona anlatılır. Sonra öğretmen öykünün-olayın geçtiği yeri sözel olarak tanımlarken çocuklara öyküde canlandıracakları hareketleri ve çıkaracakları sesleri hatırlatır. Çocuklar o bölümü canlandırır (Önder, 2010).

Kuklalar aracılığıyla drama oyunları, çocukların ilgisini en çok çeken tekniklerden biridir. Kukla draması, kukla perdesinin olmaması ve kukla oynatmaya çocukların tümünün katılması yönünden, kukla tiyatrosundan ayrılır. Kukla dramasında seyirci rolünde olan çocuklar bulunmaz. Gruptaki çocukların her birinin elinde, canlandırılacak karakter ya da nesnelere kuklaları bulunur. Ve drama oyun kukla oyunu aracılığıyla oynanır (Çalışkan ve Karadağ, 2008).

2.1.10. Dramada Kullanılabilecek Araç-Gereç ve Materyaller

Drama sürecinde kullanılacak araç-gereç ya da diğer materyallerin diğer eğitim ortamlarına göre farklı bir özelliği vardır. Bu özellik araç-gerecin ya da bir materyalin aslında farklı amaçlar için kullanılması, biçiminin değiştirilmesi ya da birkaç nesnenin bir arada farklı işlevler üstlenmesi biçiminde açıklanabilir (Aral ve diğerleri, 2000).

Drama etkinlikleri sırasında, canlandırmayı kolaylaştırmak için bazı araç-gereç ve aksesuarlar kullanılabilir. Örneğin: kartondan maskeler, kartona çizilmiş bazı figürler, bez bebekler, kuklalar gibi. Rol oynama çalışmaları kuklalarla yapılabilir. Bazı çocuklar kuklalar aracılığıyla daha rahat rol oynayabilirler. Çocukların kendilerinin hazırladıkları malzemeleri (maskeler, resimler, etiketler)

drama etkinliklerinde kullanılmaları; çocukların dramaya karşı daha çok güdülenmesini sağlamaktadır (Önder, 2010). Böylece yapılan materyaller dosyalar arasında unutulmayarak kullanılmış ve öğrenci tarafından da anlamlı çalışma olarak belirlenmiş olur.

2.1.11. Drama Yönteminin Eğitim Öğretimdeki Faydaları

Günümüzde eğitimden beklenen, bireylerin sadece ezbere dayalı bilgilerle donatılmaları değil, kendisi ve diğer insanlar konusunda bilinçli hale gelmelerinin, çevreye uyumlu, ancak bağımsız ve güçlü bir kişilik kazanmalarının, edindikleri bilgileri kendi yaşamlarına yararlı olacak şekilde uygulayabilmelerinin sağlanmasıdır. Bireylerin birbirlerine karşı hoşgörülü olduğu, dayanışma içinde yaşamaya istekli olduğu, demokratik bir toplumsal yapı için, tüm sözü edilen kişilik özelliklerinin ve davranışların kazanılması önemlidir (Önder, 2010).

Eğitimde drama kullanılarak bazı faydalar sağlanmaktadır (Önder, 2010):

- Çocukta yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirmesi
- Zihinsel kapasiteyi geliştirmesi
- Kendilik kavramının gelişmesine katkısı
- Bağımsız düşünme ve karar vermesi
- Duyguların farkına varılması ve ifade edilmesi
- İletişim becerilerine olumlu katkısı
- Sosyal bilincin artması ve problem çözme yeteneğinin gelişmesi
- Demokrasi eğitimine desteği
- Grup içi süreçlere olumlu katkıları
- Öğretmenle çocuklar arasında olumlu ilişkilere katkısı

- Genel öğrenci performansına olumlu etkisidir.

Bu faydalar ışığında drama yönteminin eğitim-öğretimde yer alması öğrencilerin zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunacağı görülmektedir.

2.1.12. Matematik Öğretiminde Drama Yönteminin Yeri

Matematik dersinin önemi ne kadar bilinirse bilinsin okullarda istenilen başarıya ulaşamadığı ve matematik dersi, öğrencilerin korktuğu ve kendilerine güven duymadıkları bir ders haline geldiği belirlenmiştir (Altınsoy, 2007). Bu nedendir ki, matematik dersine karşı sahip olunan tutum ve başarı tüm eğitim hayatı boyunca öğrencileri etkileyecektir.

Matematik derslerinde, gerçek durumların olduğu yerlere gidilmesinin mümkün olmamasından dolayı olayların yaratılması ve gerçek durumların tekrarlanmasında drama yöntemi faydalıdır (Çalışkan ve Karadağ, 2008). Çünkü drama yolu ile öğrenciler bilgiyi aktif deneyimleri sonucunda kazanarak öğrenmenin kalıcılığı sağlanmış olur.

Yaparak yaşayarak öğrenmeyi temel prensip olarak kabul eden drama, çocukların fiziksel, sosyal, mantıksal-matematiksel bilgiye ulaşmalarında bir basamağı teşkil etmektedir.

Matematik dersinde, başta problem çözme yeteneğini geliştirebilme olmak üzere, gerçek yaşamı algılamada ölçme işlemleri yapma ve sayılarla gösterme, varlıkların benzerliklerini, farklılıklarını, büyüklük küçüklüklerini ve konumlarını anlama, araştırma merakına sahip olma, tarafsız olma, önyargılardan kaçınma, yerinde karar verme, açık fikirli olma vb. amacıyla değişik rol oynamalara yer verilebilir (Üstündağ, 2009).

Matematik ve drama ile ilgili görüşler göz önüne alındığında görülüyor ki, öğrenmenin kalıcı ve değerli olması için aktif öğrenme sağlanmalıdır. Aktif öğrenme için de hem öğrencinin sosyal gelişimini destekleyecek hem de öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel becerilerini ilerletecek yöntem olarak drama

oldukça etkili görülmektedir. Çünkü günümüz şartlarında öğrencilerden kendine güven, bağımsız düşünme, eleştirel bakış, empati yeteneği gibi potansiyellerin gelişmesi beklenirken onları ezber bilgiye mahkûm etmek haksızlık olur.

2.2. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Bu bölümde drama yönteminin matematik öğretiminde başarıya, kalıcılığa ve öğrenci tutumlarına etkisi ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılmış araştırmaların kısa özetlerine yer verilmiştir.

2.2.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Moore ve Caldwell (1993), dramanın öykü yazma niteliği üzerindeki etkilerini incelemek için yaptıkları araştırmada dramayı kullanarak resim yapmayı içeren planlanmış etkinlikler ile geleneksel olarak planlanmış etkinlikler kullanılmışlardır. Deney grubunda, doğaçlamalar, rol oynama, resim yapma ve ana senaryoyu oluşturma ile planlanan drama etkinlikleri yer alırken; kontrol grubunda ise soru-cevap ve tartışma tekniği ile metin merkezli bir öğretim kullanılmıştır. Araştırma sonucunda dramayı kullanarak resim yapmayı içeren planlanmış etkinliklerin yer aldığı grupların geleneksel etkinliklerin yer aldığı gruba göre öykü yazmada niteliği arttırdığı ve bu öğrencilerin daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır.

Farris ve Parke'nin (1993) yaptıkları araştırmada, dramanın dil gelişimine ve edebiyata katkısı ile öğrencilerin drama hakkında neler düşündüklerini ve dramanın kendilerine geleneksel sınıf ortamı içinde nasıl yardımcı olabildiğini ortaya koymuşlardır. Öğrencilerinden yazılı ve sözlü olarak alınan görüşler, gözlem kayıtları ve öğretmenin görüşleri bir araya getirilmiştir. 3 hafta süren araştırma boyunca pandomim, doğaçlama ve okuma tiyatrosu gibi yaratıcı düşünceyi geliştiren etkinlikler sınıf çalışmaları ile bütünleştirilmiş olup bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlardaki tüm davranışları kapsamıştır. Araştırma sonunda dramanın dil gelişimi üzerine önemli bir etkisi olduğu saptanmıştır.

Müler (1997)'in dramaya yönelik araştırmaların sonuçlarını yorumlandığında; drama bir süreç olarak uygulandığında tam öğrenmeyi, problemleri keşfetmeyi, başkalarının yaşantılarını fark etmeyi, paylaşmayı ve kabul etmeyi sağladığı görülmüştür. Drama bir araç olarak kullanıldığında ise oyun yoluyla öğrenmeyi sağlamakta ve dramanın yaratıcılığı geliştirdiği belirlenmiştir.

O'Hara (1997), gerçekeştirdiği araştırma projesinde, dramanın İngilizce öğretim programlarından kullanılmasına ve ortaokullarda bağımsız bir ders olarak yer verilmesine örnekler vermiştir. O'Hara'ya göre, drama bir yöntem olarak tüm düzeylerde ve tüm konu alanlarında kullanılabilir. O'Hara'nın çalışmasının sonuçlarına göre drama dersi alan öğrencilerin sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerini, kendine güven duygusunu ve birlikte çalışma alışkanlığı ile eleştirel düşünme becerilerinde drama dersi almayan öğrencilere oranla anlamlı bir artış olduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte drama dersinin öğrencilerin sosyalleşmesine de olumlu katkıda bulunduğu saptanmıştır.

2.2.2. Yurt İçinde Yapılan alışmalar

Aynal (1989), "Drama Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Etkisi" adlı araştırmasında ilkokul 3. sınıf İngilizce dersinde yer alan emir cümleleri, hayvan ve meyve isimleriyle, saatlerin öğretiminde deney grubunda drama yöntemi; kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda drama yöntemi uygulanan grubun aldığı puan ortalaması geleneksel yöntemlerin uygulandığı gruptan daha fazla olmuştur. Sonuç olarak dramanın bilişsel amaçlara ulaşmada geleneksel yöntem ve tekniklere göre daha başarılı bir yöntem olduğu ortaya çıkmıştır.

Uysal (1996), "Eğitim Sürecinde Etkin Öğrenci Katılımının Öğrenme Sonuçlarına Etkisi" adlı araştırmasında, öğrencilerin öğrenme sürecine etkin olarak katılımının sağlandığı öğretim ortamlarındaki öğrencilerle geleneksel öğretim ortamında yer alan öğrencilerin başarı puanları karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre etkin öğrenci katılımının sağlandığı eğitim ortamındaki öğrenciler daha başarılı olmuşlardır.

Üstündağ (1998), “Yaratıcı Drama Eğitim Programının Öğeleri” adlı makalesinde, program geliştirme sürecinde bir ders olarak yaratıcı drama programının öğeleri tartışılmaktadır. Makale, bir ders olarak yaratıcı dramanın hedefleri, içeriği, yöntemleri, araç-gereç, öğretim materyalleri ve yaratıcı durumun değerlendirilmesi ile ilgilidir. Yapılan araştırmanın sonucunda, yaratıcı dramanın, bilgiyi yalnızca tekrarlamayıp bilinenleri sorgulayan ve kendi bilgisini kendisi üretecek insan yetiştirilmesinde, bu amaçla geliştirilen eğitim programında bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel özelliklerini bir bütün olarak ele almasıyla günümüz insanını yetiştirmede önemli ölçüde katkı getirebileceği düşüncesine varılmıştır.

Biricik (1999), “İlköğretim 2. Sınıf Matematik Öğretiminde Aktif Etkileşimli Öğrenme Yaklaşımının Öğrenci Başarısına Etkisi” adlı araştırmasında aktif öğrenme yaklaşımının öğrencilerin bilgi, kavrama, uygulama düzeyindeki başarısına ve genel başarısına etkisini incelemiştir. Araştırmada ele alınan bilgiler, geliştirilen ilk test ve son test ile elde edilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda aktif etkileşimli öğrenme yaklaşımının geleneksel yöntemle göre etkili olduğu ve başarıyı arttırdığı görülmüştür.

Koç (1999), “Yaratıcı Dramanın Öğrenmeye Etkisi” adlı araştırmasında Sosyal Bilgiler dersinde bir yöntem olarak yaratıcı dramanın öğrenmeye etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi ‘Türklerin Anadolu’ya Yerleşmesi’ ünitesinin öğretiminde, yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanımının öğrencilerin erişilerine etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda yaratıcı drama ile öğretimin geleneksel yöntemle öğretime göre daha etkili olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Pesen ve diğerlerinin (2000), “İlköğretim Okullarında Kullanılan Matematik Öğretim Yöntemleri” adlı araştırmalarında, matematik dersinin işlenişinde yaparak yaşayarak öğrenme yönteminin kullanılmasının başarıyı ne oranda etkilediği araştırılmıştır. Araştırma deneysel desende olup 1999–2000 öğretim yılında Siirt il merkezindeki üç ayrı ilköğretim okulundan seçilen üçüncü sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Sonuç olarak yaparak yaşayarak öğrenme

etkinlikleri ile matematik dersini işleyen sınıfların başarı ortalaması, geleneksel yöntemle dersi işleyen sınıflardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Drama yönteminin, öğrencilerin duyu organlarını kullanarak sürece aktif katılımı ile gerçekleşen bir etkinlik olduğu düşünüldüğünde matematik dersinin işlenişinde yararlı olacağı söylenebilir.

Karakuş (2001), “Eğitim ve Yaratıcılık” adlı araştırmasında eğitimde yaratıcılığın yeri ve önemini incelemiş, yaratıcılık kavramını açıklamıştır. Birbiri ile çok yakından ilgili olan yaratıcılık ve sorun çözme arasındaki ilişki incelenmiş, yaratıcılık ve eğitim programları konusu tartışılmıştır. Yaratıcılık eğitimi ve ülkemizin eğitim programlarının yapısı irdelenmiştir. İnceleme sonucunda eğitim programlarının, ihtiyaç duyduğu yaratıcı bireyler yetiştirme konusunda yeterli olmadığı, eğitim programlarımızda yaratıcılık konusuna dolaylı olarak yer verildiği ve yaratıcılıkla ilgili hedeflerin bütün derslere yayılmadığı belirlenmiştir. Drama yönteminin hedefleri arasında bireyin yaratıcı düşünebilmesini sağlamak yer almaktadır. Dolayısı ile eğitim programlarında yaratıcılığı geliştiren drama yöntemi kullanılabilir.

Şimşek (2001), “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Drama Yönteminin Kalıcılığın Arttırılmasında Kullanılması” adlı araştırmasında deneysel yöntem kullanmıştır. Yapılan araştırma kapsamında İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında yer alan ‘İlk Türk Devletlerinde Kültür ve Uygarlık’ konusu seçilmiştir. Seçilen konunun araştırma sürecinde 28 öğrenciyle düz anlatım yöntemi ile kontrol grubunu oluşturan Şimşek; 28 öğrenciyle deney grubunu oluşturarak drama yöntemini işlemiştir. Araştırma sonucunda drama yöntemi kullanılarak ders işlenen grupta öğrenmenin ve öğrenilenlerin kalıcılığının daha fazla olduğu görülmüştür.

Akoğuz (2002), araştırmasında “Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı” eğitim parklarına gönüllü olarak gelen ve yaratıcı drama atölye çalışmalarına katılan öğrencilerin, iletişim becerilerinde gösterdikleri gelişmenin belirlenmesi amaçlamıştır. Araştırmada deneysel model kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular yaratıcı dramının, tüm deneklerde deney başlangıcında yapılan

gözleme göre deney bitiminde, iletişim becerilerinin geliştirilmesinde anlamlı bir değişiklik yaptığını göstermiştir.

Arsal (2002), “İlköğretim Matematik Dersi Bölme İşleminde Somut Yaşantılarla Yapılan Öğretimin Etkililiği” adlı araştırmasında ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin matematik dersinde bölme işleminin öğretiminde somut yaşantılar kullanmanın bilişsel, duyuşsal erişiyeye ve kalıcılığa etkisini incelemiştir. Araştırma için deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda, somut yaşantılarla bölme işlemi öğretiminin yapıldığı deney grubu ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubu arasında bilgi, kavrama, uygulama, toplam erişiyeye ve kalıcılık puanları ile tutum puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Drama yönteminin hedefleri arasında soyut kavramları ve yaşantıları somutlaştırma yer almaktadır. Matematik dersinde kullanılan drama yönteminin soyut kavramların somutlaştırılması ile öğrencilerin iletişim becerilerine katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Akkaş (2003), ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde öğretmen davranışlarını gerçekleştirme düzeylerinin belirlenmesi amacı ile yaptığı araştırmada nitel bir araştırma deseni kullanmıştır. Araştırmanın örneklemini on dokuz öğretmenden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, ilköğretim okulu 1, 2, 3. sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminin planlama basamağındaki aşamaların hepsini yerine getiremedikleri, uygulama ve değerlendirme basamaklarında plan dışı etkinlikler yaptıkları saptanmıştır. İlköğretim okulu 1, 2 ve 3. sınıf öğretmenlerinin matematik dersinin öğretiminde öğretmen davranışlarını beklenen düzeyde gerçekleştiremedikleri ortaya çıkmıştır.

Özsoy (2003), çalışmasında ilköğretim 8. sınıf “Dik Prizmaların Özellikleri ve Hacimleri” konusunun öğretiminde yaratıcı drama yöntemi uygulamış ve öğrenci başarısına olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, şimdiye kadar matematik derslerinde böyle oyun oynamadıklarını, derste hem eğlenip hem de öğrendiklerini söylemişlerdir. Bir başka grup her ders olmasa bile bu gibi etkinlikleri daha sık yapıp

yapılamayacağını merak etmiştir. Diğer grup derste sıkıldıklarını bazen uyukladıklarını; ama bu derste öyle olmadığını söylemişlerdir. Öğrenciyi öğrenme sürecinde aktif kılan, fikirlerini ortaya koymasını sağlayan problemleri kendi kendilerine ya da grupla çözmeye teşvik eden, bağımsız öğrenen bireyler yetişmesini sağlayan yaratıcı drama; yeni yaklaşımlar arasında yer alan bir öğretim yöntemi olarak tek başına ya da diğer yöntemlerle birlikte matematik öğretiminde kullanılabilir.

Duatepe (2004), “Drama Temelli Öğretimin 7. Sınıf Öğrencilerinin Geometri Başarısına, Van Hiele Geometrik Düşünme Düzeylerine, Matematiğe ve Geometriye Karşı Tutumlarına Etkisi” adlı araştırmasında deneysel yöntem kullanmıştır. Çalışma devlet okulunda bulunan üç ayrı yedinci sınıf üzerinde 2002–2003 öğretim yılında gerçekleştirilmiş, otuz ders saati sürmüştür. Elde edilen niceliksel veriler, yapılan iki çoklu kovaryans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre gruplar arasında açılar ve çokgenler; çember ve daire başarı testleri, bu başarıların kalıcılığı testi, Van Hiele geometrik düşünme düzeyleri testi, matematik ve geometri tutum ölçeklerinden alınan puanlara göre deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Kayhan (2004), “Yaratıcı Dramanın İlköğretim 3. Sınıf Matematik Dersinde Öğrenmeye, Bilgilerin Kalıcılığına ve Matematiğe Yönelik Tutumlara Etkisi” adlı araştırmasında yaratıcı dramaya göre hazırlanan öğretim etkinliklerinin öğrencilerin matematik başarılarına, öğrenilenlerin kalıcılığına ve matematiğe yönelik tutumlarına etkisi araştırmıştır. Araştırma deneysel bir çalışmadır. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda, yaratıcı drama yöntemi uzunluk ölçüleri konusunun öğretiminde öğrenme, bilgilerin kalıcılığı ve derse yönelik öğrenci tutumları üzerinde etkili olmuştur.

Karadağ (2005), araştırmasında “Eğitim Yönetimi ve Öğretim Yöntemleri ilişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi” başlığı altında drama yöntemi ile geleneksel yöntemin bilişsel alan basamağına göre öğrenci başarılarına ve drama yönteminin öğrencilerin derslere karşı tutumlarına yönelik etkileri saptanmaya çalışmıştır. Yapılan araştırma kapsamında ilköğretim 3. sınıf

Hayat Bilgisi dersinin “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı” ünitesi seçilmiştir. Seçilen ünite, kontrol grubuna geleneksel öğretim yöntemi; deney grubuna ise drama yöntemi kullanılarak işlenmiştir. Araştırmada drama yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubunu oluşturan öğrenci gruplarının ünite sonucunda uygulanan başarı testinin bilgi basamağındaki başarı düzeylerinin birbirlerine yakın oldukları görülmekle beraber kavrama ve uygulama basamağındaki başarı düzeyleri arasında önemli bir fark olduğunu göstermektedir. Drama yönteminin uygulandığı sınıfta bulunan öğrencilerin, kavrama ve uygulama basamağında geleneksel yöntemin uygulandığı sınıfta bulunan öğrencilerden daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Soner (2005), “İlköğretim Matematik Dersi Kesirli Sayılarda Toplama Çıkarma İşleminde Drama Yöntemi ile Yapılan Öğretimin Etkililiği” adlı araştırmasında ilköğretim 3. sınıf matematik dersinde kesirli sayılarda toplama ve çıkarma işlemlerinin öğretiminde drama yönteminin kullanımının bilişsel, duyuşsal erişiyeye ve kalıcılığa etkisini incelemiştir. Deneysel modele uygun olarak yapılan araştırmada seçilen konu araştırma süresince kontrol grubunu oluşturan otuz bir öğrenciyeye geleneksel öğretim yöntemleri ile deney grubunu oluşturan yirmi yedi öğrenciyeye ise drama yöntemi kullanılarak işlenmiştir. Araştırma sonucunda drama yöntemi ile öğretim yapılan grubun kavrama ve uygulama düzeyi erişiyeye puan ortalaması ile geleneksel öğretimin yapıldığı grubun erişiyeye puan ortalaması deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca deney grubunun toplam erişiyeye puan ortalaması, toplam kalıcılık ortalaması ve toplam tutum puan ortalaması ile kontrol grubu arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Yalım (2005), “İlköğretim 4. Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisini” incelemek için yaptığı araştırma ön test-son test kontrol kümeli modele göre desenlenmiş ve deneysel olarak gerçekleştirilmiştir. Fen bilgisi dersinde yürütülen bu araştırmada, üniteye başlamadan önce iki hafta boyunca deney kümesi öğrencilerine yaratıcı drama yöntemi ile fen bilgisi dersi işlenerek örnek çalışma yapılmıştır. Kontrol

kümesinde ise böyle bir çalışma yapılmamıştır. Uygulama başladıktan sonra kontrol kümesinde geleneksel yöntemlerle, deney kümesinde ise yaratıcı drama yöntemi ile bir öğretim gerçekleştirilmiştir. Uygulamanın bitiminde her iki kümeye de ünite başarı testi son test olarak uygulanarak öğrenme düzeyleri ölçülmüştür. Araştırma sonucunda ilköğretim 4. sınıf fen bilgisi dersinde yaratıcı drama yöntemiyle öğretim yapılan deney kümesinde bulunan öğrencilerin akademik başarıları ile yaratıcı drama yöntemiyle öğretim yapılmayan kontrol kümesinde bulunan öğrencilerin akademik başarıları arasında deney kümesi lehine anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır.

Biber (2006) yaptığı çalışmada, “Keşfederek Öğrenme Yönteminin İlköğretim II. Kademe Matematik Dersi Öğrencilerinin Yaratıcılıkları Üzerindeki Etkisi” incelenmiştir. Araştırmasında ayrıca, öğrencilerin cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey ve okul öncesi eğitim durumlarının yaratıcılıklarına etkisi incelenmiş, ilköğretimde görev yapan matematik öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının ve üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının yaratıcı düşünme becerilerinin çeşitli kategorileri ile ilgili görüşleri alınmıştır. Deneysel yöntem kullanılmış olup araştırma grubu ilköğretim okuluna devam eden kırk dört öğrenci ile oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucunda, matematik öğretiminde keşfederek öğrenme yönteminin öğrencilerin yaratıcılık düzeylerini olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Ayrıca, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey ve okul öncesi eğitim durumlarının yaratıcılık düzeylerini anlamlı düzeyde etkilemediği ortaya çıkmıştır. İlköğretimde görev yapan matematik öğretmenleri, öğretmen adayları ve üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerine göre ise şu sonuçlar elde edilmiştir; bireyin farklı düşünme yeteneğine ve alışılmışın dışında düşüncelere sahip olması, çok sayıda fikir üretebilmesi ve ürettiği fikirlerin özgün olması yaratıcılığın önemli göstergeleridir. Yaratıcılık için özgür ve zengin bir okul çevresi, öğrenci merkezli bir sınıf ortamı, bilinçli bir öğretmen, bireyi olumlu etkileyecek fiziksel ve duygusal çevre, yapılandırmacı öğretim programları ve yöntemleri çok önemlidir. Yaratıcılık bireyin baskıdan uzak, aktif ve bağımsız olduğu ortamlarda gelişebilmektedir.

Gebencililer (2006), “Bir Drama Tekniği Olan Konuşma Metninin Kendine Güven ve Dil Kullanımına Etkisi” adlı araştırmasında öğrencilerin drama hakkındaki bilgilerini ve konuşma metnlerinin öğrencilerin dil kullanımı ve kendine güven seviyelerine etkisini incelemiştir. Aynı sınıflarda iki defa anket uygulanmış, anket analizleri sonucunda pek çok öğrencinin drama hakkında bilgiye sahip olmasına rağmen, yeni bir konu öğrenirken veya yeni bir konuyla ilgili alıştıırma yaparken drama kullanılmadığı için sınıfta drama tekniklerini kullanmaya alışkın olmadıklarını ortaya koymuştur. Anket sonuçları aynı zamanda öğrencilerin dil kullanımı ve kendine güven seviyelerinin konuşma metni kullanımından önce tatminkâr olmazken konuşma metni kullanımından sonra bu seviyenin arttığını ortaya koymuştur.

Hatipoğlu (2006), “İlköğretim 5.Sınıf Matematik Ders Konularının Öğretiminde Drama Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi” adlı deneysel olarak gerçekleştirilen araştırmasında ilköğretim 5.sınıf öğrencilerine matematik dersinde “Hayatımızdaki Sayılar” ve “Geometrik Şekiller” ünitelerinin öğretilmesinde, drama yöntemi kullanmanın, matematik başarısına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada deney grubuna “Hayatımızdaki Sayılar” ve “Geometrik Şekiller” ünitelerinin öğretimi için, drama yoluyla yapılan öğretim etkinlikleri uygulanırken kontrol grubunda geleneksel yolla öğretim uygulamaları yapılmıştır. Bu araştırmada, drama yöntemi kullanılan deney grubu ile geleneksel yöntemin kullanıldığı kontrol grubunun, “Hayatımızdaki Sayılar” ve “Geometrik Şekiller” ünitelerinden seçilen on kazanımla ilgili olarak hazırlanan ölçme araçlarıyla başarı düzeyleri karşılaştırılmıştır. On kazanım için kullanılan on tane Matematik Başarı Testi’nin sekizinde deney grubu ile kontrol grubunun matematik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. “Hayatımızdaki Sayılar” ünitesi içerisinde yer alan 4.kazanım ve “Geometrik Şekiller” ünitesinde yer alan 7.kazanımı içeren matematik başarı testlerinde deney grubu ve kontrol grubu arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sözer (2006), “İlköğretim 4. Sınıf Matematik Dersinde Drama Yönteminin Öğrencilerin Başarılarına, Tutumlarına Ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi” adlı

araştırmasında ilköğretim 4. sınıf matematik dersi “Kesirler” ünitesinde uygulanan drama yönteminin öğrencilerin başarılarına, tutumlarına ve öğrenmenin kalıcılığına olan etkilerini incelemiştir. Araştırma için deney ve kontrol grupları oluşturulmuş, 38’i deney grubunda ve 37’si kontrol grubunda olmak üzere toplam 75 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmadan elde edilen veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi ile toplanmıştır. Uygulama öncesinde, araştırmacı tarafından, drama ders planları oluşturulmuş ve deney grubunda uygulanmıştır. Geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubunda ise, ders planları sınıf öğretmeni tarafından yapılmış ve uygulanmıştır. Bu araştırma sonucunda, başarı ve öğrenmenin kalıcılığı bakımından, deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencileri arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu; drama yönteminin deney grubunun tutumlarını olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır.

Yılmaz (2006), yaptığı araştırmada ilköğretim fen bilgisi derslerinde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve fen bilgisi dersine yönelik tutumları üzerindeki etkiyi incelemiştir. Araştırmada 7. sınıfta okuyan 45 öğrenci ile yapılmış, kontrol gruplu ön test-son test modeli kullanılmıştır. Deney grubunda yaratıcı drama yöntemiyle, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemle “Tüm Canlılarla Ortak Yuvamız Mavi Gezegenimizi Tanıyalım ve Koruyalım” ünitesi işlenmiştir. Araştırma sonucunda yaratıcı drama yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubunun başarı düzeyleri ve Fen Bilgisi dersine yönelik tutumları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Kodaz (2007), araştırmasında ortaöğretim 9.sınıfların Dil ve Anlatım dersinde dil bilgisi konularının öğretiminde, drama yöntemi kullanılarak etkinlikler yapılmış ve kullanılan yöntemin öğrencilerin konuları öğrenme düzeyini arttırıp arttırmadığını incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın modeli ise, son test kontrol gruplu deneme modelidir. Araştırmanın bulgularına göre; cümlenin öğeleri konusunda öğrencilerin öğrenme düzeyleri arasında drama yöntemiyle ders işleyen deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bundan hareketle; 9.sınıfların Dil ve Anlatım dersinde dil bilgisi konularının öğretiminde

drama yönteminin öğrencilerin öğrenme düzeylerini olumlu yönde etkileyeceği sonucuna varılmıştır. Matematik ve dilin aynı soyutluk düzeyinde olduğu dikkate alındığında drama tekniğinin öğretim ortamına sokulmasının matematik dersi temel becerilerine katkısına ilişkin öğretmen görüşlerini destekler nitelikte olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışmaların Özeti

Drama yöntemiyle matematik öğretimini temel alan yurt içi ve yurt dışı çalışmalar değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır:

1. Drama yönteminin matematik öğretiminde kullanılması geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha etkili olmaktadır.
2. Drama yönteminin uygulandığı öğrencilerde akademik başarı artmaktadır.
3. Drama yöntemi öğrenciler arasında arkadaş ilişkilerini geliştirmede, sosyalleşmeyi sağlamada ve hayal gücünü arttırmada etkili olmaktadır.
4. Drama yöntemi, akademik başarının yanı sıra, matematiğe ilişkin ilgi ve tutumunu da arttırabilmektedir.
5. Drama yöntemiyle işlenen derslerde kalıcı öğrenmeler sağlanabilmektedir.
6. Drama bir yöntem olarak tüm öğrenme düzeylerinde ve konu alanlarında kullanılabilir.
7. Drama yönteminin kullanıldığı derslerde öğrencinin dikkati ve motivasyonu artmakta, stresi ise azalmaktadır.
8. Drama yönteminin uygulandığı sınıfta bulunan öğrencilerin, kavrama ve uygulama basamağında geleneksel yöntemin

uygulandığı sınıfta bulunan öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmektedir.

9. Drama yöntemi öğrencide benlik kavramı gelişimine katkı sağlamaktadır.

10. Drama yöntemi öğrencide yaratıcılığı geliştirmektedir.

Bu sayılan faydalarından hareketle, dramanın bireyin kendine güvenini arttıran, yapıcı ve eleştirel bakış açısına sahip olmasını sağlayan, bilişsel, duyuşsal ve aynı zamanda bedensel gelişimini destekleyen önemli bir yöntem olduğu ortaya çıkmaktadır. Matematik bilimi de bireylerin matematiğe karşı olumlu tutum ve davranış geliştirmeleri amaçlamaktadır. Bu ise ancak ve ancak kişinin bu dersi sevmesi ve derse ilgi duymasıyla sağlanabilir. Bu noktada seçilen öğretim yöntem ve tekniklere dikkat edilmesi gerekir. Bu bağlamda, öğrencilere matematiği sevdirebilecek ve başarabildiklerini gösterecek, ihtiyaçlarını karşılayabilecek en uygun yöntemin drama olabileceğine inanılmaktadır. Çünkü drama ile işlenen bir ders öğrenci için hem eğlenceli olmakta hem de dersi yaparak ve yaşayarak öğrendiği için bilgilerinin kalıcılığını sağlayabilmektedir.

Drama yöntemi ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılmış çalışmalar incelendiğinde, ilköğretim matematik öğretiminde bu yöntemin sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Var olan çalışmalarda genellikle doğaçlama tekniği kullanıldığı ve 4.sınıf matematik dersinin tüm öğrenme alanlarına ilişkin hazırlıklı-planlı drama etkinliklerinin hazırlanıp uygulandığı bir çalışmanın olmadığı tespit edilmiştir. Bu araştırmada, hazırlıklı-planlı drama uygulanarak ilköğretim 4. sınıf matematik öğretimi için uygun etkinliklerin tasarlanmasına ve uygulanmasına çalışılmıştır.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci ile verilerin analizleri ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada, “İlköğretim 4. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programı” kapsamında hazırlıklı drama yöntemine uygun etkinlikler geliştirilmiştir. Bu bağlamda çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan aksiyon (eylem) araştırması yöntemi kullanılmıştır.

Literatürde aksiyon araştırmasıyla ilgili çok sayıda tanım bulunmaktadır. Kuzu (2009; 426), aksiyon araştırmasını, “Bazı sınıflamalara göre uygulamalı nitel araştırmalardan biri olup eleştirel yansıtma ve sorgulama yoluyla yaşamın kalitesini artırmak için önceden planlanmış, düzenlenmiş ve işbirliğine dayalı sistematik incelemelerdir” şeklinde tanımlarken; Mills (2003) ise: “Öğrenme ve öğretme ortamında öğretmen araştırmacılar, yöneticiler, okul danışmanları ya da diğer katılımcılar tarafından okulların nasıl işlediği, öğretmenlerin nasıl öğretim yaptıkları ve öğrencilerinin daha iyi nasıl öğrenebilecekleri ile ilgili bilgilenmek amacıyla gerçekleştirilen sistematik bir araştırma süreci olarak” açıklamaktadır.

Ekiz (2003) ise aksiyon araştırmasının, teknik olarak nitel araştırma metodolojisinde değerlendirilebileceği ve uygulanabileceği gibi nicel araştırma içerisinde de görülebileceğini; fakat felsefi anlamda nicel ve nitel verilerden farklı olduğunu ve eleştirel kuram içinde değerlendirilmesi gerektiğini ileri sürmektedir.

Aksiyon araştırmaları bir taraftan kuram ve uygulama arasındaki boşluğu doldururken, diğer taraftan da öğretmenin aktif katılımı ile öğretmenleri yetkili ve kuvvetli kılabilir. Bununla birlikte, kendi sınıflarıyla ilgili yeni bilgiler edinmelerine yardımcı olabilir. Yansıtıcı düşünme ve öğretimi teşvik eder. Buna

ilaveten, öğretmenin pedagojik dağarcığını genişletir ve onu kendi eserinden sorumlu kılar (Uzuner, 2005).

Öğretmenlerin kendi sınıf ve okul uygulamalarında daha eleştirel olmalarını sağlayan aksiyon araştırması, aynı zamanda öğretmenler arasında iletişime, araştırmaya ve incelemeye dayalı bakış açısı oluşturarak, okuldaki öğretim kültürünü de etkilemektedir (Küçük, 2002).

Bu çalışmada, çalışmayı yürüten araştırmacı aynı zamanda bir öğretmendir. Bununla birlikte uygulamayı yaptığı sınıf kendi sınıfı olup uygulamada karşılaştığı bir sorunun çözülmesine odaklanmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin matematik dersini anlamakta zorlandığından hareketle matematiği öğrenciler için nasıl ilginç hale getirebilirim sorusunu kendine yöneltmiştir. Buradan hareketle hazırlıklı-planlı drama yönteminin bu süreçte nasıl işe koşulabileceğini incelemeye karar vermiştir.

Bu çalışma, Rize ili Kalkandere ilçesi Merkez Atatürk İlköğretim Okulunda 4-A sınıfında görev yapan ve aynı zamanda bir araştırmacı olan sınıf öğretmeni ve 24 öğrenci (çalışma grubu) ile yürütülmüştür.

Problem; “İlköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde hazırlıklı dramaya uygun etkinliklerin uygulanabilirliği nedir?” olarak tanımlanarak çalışma başlatılmıştır. Bu bağlamda araştırmacı, drama yöntemiyle ilgili yurt içi ve yurt dışındaki çalışmaları detaylı olarak incelemiştir. Bu çalışmaların birçoğunda ise, matematik dersinde belli öğrenme alanlarında ve sınırlı konularda uygulanan drama yöntemi ile geleneksel yöntemin kıyaslandığı görülmüştür. Bu bağlamda incelenen çalışmalarda dramaya dayalı yürütülen araştırmaların başarılı sonuçlar verdiği sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle benzer nitelikte bir deneysel çalışma yapmak yerine, matematik öğretiminde hazırlıklı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilmesine yönelik bir çalışma desenlenmesi tercih edilmiştir.

Tez verileri; drama ders planları, gözlem, anket ve görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Bu bağlamda araştırmacı, matematik programında yer alan konu alanlarını içinde barındıran ve kendi hazırladığı etkinlikleri sınıfta

uygulanmış ve etkinliklerin her birinin değerlendirmesini yapılandırılmış anketlerle yapmıştır. Bununla birlikte araştırmacı tarafından uygulanan etkinliklerle ilgili dzenli olarak katılımcı gözlem notları da tutulmuştur. Bu uygulamaların sonunda ise öğrencilerle tüm uygulamayı kapsayan yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

3.2. ÇALIşMA GRUBU

Bu araştırma, 2010–2011 Eğitim Öğretim Yılı 1 ve 2. Yarıyıllarında, Rize ili Kalkandere ilçesinde yer alan Atatürk İlköğretim Okulunda okuyan 4–A sınıfında 24 öğrenci (tüm sınıf) ile 15 hafta süreyle gerçeleştirilmiştir. Uygulamanın yapıldığı 4-A sınıfı, araştırmacının 3 yıldan beri öğretmeni olması, hem sınıfın öğretmeni hem de öğretmenin sınıfı yakından tanması nedeniyle seçilmiştir.

Bu bağlamda sınıfta gerçeleştirilecek uygulama ve araştırmanın amacı hakkında öğrenciler önceden bilgilendirilerek velilerinden resmi izin alınmıştır. Bu süreçte tüm etkinliklerin kayıt altına alınacağı, öğrencilerin çalışma esnasında resimlerinin çekileceği ve etkinlikler hakkındaki görüşlerini yansıtan ses kayıtlarının yapılacağı özellikle belirtilmiştir. Velilerin tamamı, çocuklarının bu çalışmaya katılmalarında bir sakınca olmadığında fikir birliğine varmıştır.

Tez araştırmasına katılan öğrencilerin profilleri kişisel bilgi formuyla toplanarak Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcı Öğrencilerin Profilleri

Öğrencilerin Özellikleri	f
Cinsiyet	
Erkek	6
Kız	18
Kardeş sayısı	
1	9
2	6
3	9
Anne- Babanın eğitim durumu	
Anne	
İlköğretim	17
Ortaöğretim	1
Diğer	6
Baba	
İlköğretim	7
Ortaöğretim	15
Üniversite	2
Anne- Babanın mesleği	
Anne	
Ev hanımı	24
Baba	
İşçi	19
Memur	2
Esnaf	3

Tablo 1’den 24 kişilik sınıfın çoğunun kız (18) olduğu, öğrenci annelerinin eğitim düzeyinin ilköğretim (17) ve mesleğinin ev hanımı (19); babalarının ise eğitim düzeyi ortaöğretim (15) ve mesleğinin ise işçi olduğu (19) ortaya çıkmaktadır.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada veri toplama sürecinde drama planları, katılımcı gözlem notları, anketler, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve kişisel bilgi formu araç olarak kullanılmıştır.

Bu araştırma için 2010–2011 Eğitim Öğretim yılı 1. Yarıyılında Rize ili Kalkandere ilçesi Atatürk İlköğretim Okulu 4-A sınıfında pilot çalışma yapılmıştır. Çalışmaya 24 öğrenci katılmıştır. Pilot çalışmada, asıl çalışmada yer alan dramalara benzer nitelikte drama planları kullanılmış ve yaşanan

olumsuzluklar araştırmacı tarafından gözlenmiştir. Drama etkinliklerinde sınıf ortamının öğrencilerin hareketini engellemesi, öğrenciler arasında rol paylaşımında kıskançlık yaşanması gibi sorunlar gözlenmiştir. Asıl çalışma için hazırlanan drama planları bu sorunları göz önüne alarak tasarlanmış ve görüşme soruları uzman kişilerin görüşleri alınarak hazırlanmıştır.

Drama etkinlik planları (Bkz. Ek 1) ilköğretim 4. sınıf matematik öğretim programında yer alan kazanımlara uygun uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından bizzat oluşturulmuştur. Çalışma, ilköğretim 4. sınıf matematik öğretim programının tüm öğrenme alanlarını içeren drama etkinliklerini kapsamaktadır.

Öğrenme alanları şu şekildedir:

- Geometri öğrenme alanı
- Sayılar öğrenme alanı
- Ölçme öğrenme alanı
- Veri öğrenme alanı

Çalışmada her öğrenme alanına ilişkin farklı konu ve kazanımlar seçilmiştir. Bu kazanımların seçiminde, yapılan alan taraması sonucu elde edilen bulgulardan yararlanılmış ve örneğine rastlanılmamış aşağıdaki kazanımlar alınmıştır. Bu kazanımlar:

- Bir örüntüyü sayılarla ilişkilendirir ve örüntünün eksik olan bölümü tamamlar.
- Uygun karesel, dikdörtgensel ve üçgensel bölgeleri kullanarak ve boşluk kalmayacak şekilde döşeyerek süsleme yapar.
- Üenin iç açıları ölçülerinin toplamını belirler.
- 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar.

- 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıların bölüklerini ve basamaklarını belirler.
- Kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler.
- En çok beş tane ondalık kesri büyük, küçük ve eşit olarak semboller kullanarak sıralar.
- Belirli uzunlukları farklı uzunluk ölçme birimleri ile ifade eder.
- Bir uzunluğu en uygun uzunluk ölçme birimiyle ifade eder ve tahminin ölçme yaparak kontrol eder.
- Olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır şeklinde sıralanmaktadır.

Bu kazanımlar doğrultusunda araştırmada yer alan drama etkinlikleri, ilgili öğrenme alanı, etkinliğin süresi ve kazanımı Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Drama Etkinliklerinin Kazanıma Uygun Dağılımı

<i>Etkinliğin Adı</i>	<i>Öğrenme Alanı</i>	<i>Süre</i>	<i>Kazanım</i>
Örüntüler	Sayılar	40+40 dk	Bir örüntüyü sayılarla ilişkilendirir ve eksik olan bölümü tamamlar.
Geometrik Desenler	Geometri	40 dk	Uygun karesel, dikdörtgensel ve üçgensel bölgeleri kullanarak ve boşluk kalmayacak şekilde döşeyerek süsleme yapar.
Üçgenlerin Dünyası	Geometri	40+40 dk	Üçgenin iç açılarının ölçülerinin toplamını belirler.
Sayıları Okuyalım	Sayılar	40+40 dk	1) 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar. 2) 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıların bölüklerini ve basamaklarını belirtir
İsimlendirme	Geometri	40+40 dk	Kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler.
Tır Şoförleri	Sayılar	40 dk	En çok 5 tane ondalık kesri büyük, küçük ve eşit olarak semboller kullanarak sıralar
Zıp Zıp	Ölçme	40+40 dk	1) Belirli uzunlukları farklı uzunluk ölçme birimleriyle ifade eder. 2) Bir uzunluğu en uygun uzunluk ölçme birimiyle tahmin eder ve tahminini ölçme yaparak kontrol eder.
İlginç Durumlar	Veri	40 dk	Olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır.

3.3.1. Katılımcı Gözlem

Katılımcı gözlem sürecinde araştırmacı, gözlemlediği grubun bir üyesi olarak rol üstlenmektedir. Araştırmacı, grup üyelerinin sosyal, psikolojik, sözlü ve sözsüz anlatımlarını paylaşmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2011).

Bu çalışmada araştırmacı tüm sınıfın davranışlarını daha yakından inceleyebilmek ve eylem araştırmasının doğasına en uygun olduğu için katılımcı gözlemi tercih etmiştir. Araştırmacı, gözlem süresince sınıfta bulunarak davranışların nasıl gerçekleştiğini irdeleyerek gerektiğinde öğrencilerle iletişime geçerek, neyi, neden, nasıl yaptıklarını öğrenerek gözlemlerini gerçekçi ve yansız oluşturmaya çalışmıştır.

Toplam 15 hafta boyunca uygulanan etkinlikler sırasında yapılan gözlem çalışmaları; öğrencilerin dramaya bakış açılarının, matematik dersine karşı benimsedikleri tutumun, etkinliğin olumlu ve olumsuz yanlarının, etkinlik sırasında karşılaşılan güçlüklerin ve öğrenciler arası etkileşimin öğrenmeye etkisinin açıklanabilmesi için kullanılmıştır.

3.3.2. Anket

Anket, önceden belirlenmiş bir örneklem grubunun belirli bir yapıda oluşturulmuş sorulara karşılık vermesiyle veri elde etme metodudur. Anket metoduyla insanların tutumlarını, davranışlarını, duygularını ve düşüncelerini elde ederek nicel veriler toplanmış olur. Her ne kadar anket metodu ile daha ucuz ve daha kolay veri toplayabiliyorsak da derinlemesine veri elde etmek oldukça zordur (Çepni, 2010).

Bu çalışmada uygulanan anketlerde 10 adet kapalı uçlu (evet, hayır, kısmen) soruya yer verilmiştir (Bkz. Ek 2). Anket soruları uzman kişilerin örnekleri incelenerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Anketler, öğrencilerle bire bir görüşme yapılarak doldurulmuştur. Bu anketin geçerlik ve güvenilirliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Anketin güvenilirliğini ölçmek

için “Cronbach Alpha” hesaplanmış ve anketin güvenilirlik kat sayısı 0,91 bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirlik düzeyinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Düzeyin yüksekliği, Cronbach alpha katsayının 0,70’ten yukarıda olmasına bağlıdır. Ölçme aracının güvenilirliğini belirlemek için 0,70’ten yukarıda olması yeterli görülmektedir (Karadağ, 2005).

3.3.3. Görüşme

“Görüşme, en az iki kişi arasında sözlü olarak sürdürülen, belli bir araştırma konusu veya bir soru hakkında derinlemesine bilgi sağlayan bir iletişim sürecidir” (Büyüköztürk vd., 2011; 161).

Nitel araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama aracı görüşmedir. Görüşmeler yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve açık uçlu olmak üzere üçe ayrılmaktadır (Mertler, 2006).

Araştırmacı, yarı yapılandırılmış görüşme sorularını görüşmeye başlamadan önce hazırlar, fakat birey ve koşullara bağlı olarak esneklik sağlayabilir. Önceden hazırlanmış sorular yeniden düzenlenebilir veya sorular hakkında geniş tartışmalara yer verilebilir. Yarı yapılandırılmış görüşme sayesinde özel bir konuda derinlemesine soru sorma, alınan cevap eksik veya açık değil ise tekrar soru sorarak durumu daha açıklayıcı hale getirip, cevapları tamamlama fırsatı sağlanmış olur (Çepni, 2010).

Bu çalışmada öğrencilerin drama ile işlenen matematik derslerine yönelik olumlu ve olumsuz görüşlerini tespit etmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme uygulanmıştır (Bkz. Ek 3). Görüşmelerin orijinalliğinin bozulmaması için görüşme süresince video kaydı kullanılmasının yanında bilgilerin kalıcılığını arttırmak amacıyla görüşme formları kullanılmıştır. Görüşme sırasında öğrencilerin konuşmaya hazır ve rahat olmaları sağlanmıştır.

Açık uçlu sorulardan oluşan görüşme, araştırmanın sonunda öğrencilerle sözlü ve yazılı olarak yapılmıştır. Öğrencilerin cevapları, araştırmacı tarafından kaydedilmiştir. Bu görüşmeler sayesinde drama yöntemiyle işlenen derslerin

olumlu ve olumsuz yanları, dramanın etkisi hakkındaki öğrenci görüşleri, matematik dersine karşı öğrenci tutumları ve öğrenilen bilgilerin günlük hayata aktarılabilirliği hakkındaki öğrenci düşünceleri belirlenmiştir.

3.3.4. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu öğrencilerin kişisel bilgilerini almaya yönelik olarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu formda öğrencinin cinsiyeti, kardeş sayısı; anne ve babasının eğitim düzeyi ve mesleği hakkında bilgi alınmıştır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Hazırlıklı-Planlı drama yöntemine uygun etkinliklerin geliştirilmesi ve sınıf ortamında uygulanması çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu nedenle katılımcı gözlem notları, anketler, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve kişisel bilgi formu bu araştırmada veri toplama araçları olarak uygulanmıştır. Öğrencilerle çalışma sonunda yapılan görüşmeler, öğrencilere uygulanan anket formları, katılımcı gözlem notları, yapılan video kayıtları, çekilen fotoğraflar elde edilen verilerdir.

Veriler toplanarak analiz işlemine başlanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analize göre; elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak için doğrudan alıntılara sık sık yer verilmelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Öncelikle araştırmacının etkinlik sırasında yazdığı katılımcı gözlem notları derlenmiştir. Anketler de ise öğrencilerin etkinlikler için verdikleri cevaplar yüzde (%) ve frekans (f) değerleri kullanılarak incelenmiştir. Son olarak öğrencilerin drama etkinlikleri hakkındaki görüşlerinin yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formlarına dayalı nitel araştırma yaklaşımı kapsamında kodlar ve temalar oluşturularak analiz edilmiştir. Bu süreçte verilerin güvenilirliğini sağlayabilmek için öğrencilerin düşüncelerine sıklıkla atıfta bulunulmuştur.

IV. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde araştırma verilerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular drama etkinliği sonrasında uygulanan katılımcı gözlem notları, anketler ve görüşmeler çerçevesinde düzenlenmiştir.

4.1. KATILIMCI GÖZLEM BULGULARI

Bu bölümde drama etkinlikleri sırasında ve sonrasında araştırmacı tarafından yapılan gözlemlere yer verilmektedir.

- **Örüntüler Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları**

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (Bkz. Ek 1.a) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmasında öğrencilerden birbirlerini hamur gibi yoğurarak şekil vermeleri istenmiştir. Bu esnada öğrencilerin çok eğlendikleri ve bedenlerini harekete geçirdikleri gözlenmiştir. Araştırmacının etkinliğe katılmasına gerek kalmadan öğrenciler arasında yeterli etkileşim sağlandığı gözlenmiştir. Bu etkinliğin öğrenciler için çok farklı ve keyifli bir etkinlik olduğu, araştırmacının yönergeleri ile öğrencilerin heyecanlandığı gözlenmiştir.

Oyun bölümünde ise bir apartman sakinleri canlandırılmıştır. Ek 1.a' da yer alan ders planına uygun olarak sınıf içerisinde istekli öğrenciler seçilmiştir. Her birinin apartmanda bir dairede oturan kişiyi canlandırması sağlanmıştır. Tüm öğrencilerin etkinliğe katılma isteğinin de oldukça fazla olduğu görülmüştür. Oyun sürecinde görevli olan kapıcı rolündeki öğrenci ise oldukça aktif bir görev almıştır. Araştırmacının verdiği direktifleri yerine getirerek arkadaşlarının zihninde bir kural oluşturmayı başarmıştır. İzleyici öğrencilerin sıkılmamaları ve oyuna katılmaları için onlara da lego parçaları dağıtılmıştır ve legolar üzerinde merdivenler oluşturmaları istenmiştir. İzleyici öğrencilerin, sayı örüntüsünü Legolarla değil de kâğıda yazarak buldukları gözlenmiştir. Sınıf içinde yüksek bir

etkileşim söz konusu olmakla beraber apartman sakinlerini canlandıran öğrencilerin biraz pasif kaldıkları görülmüştür. Etkinlik sonunda sayılar arasındaki örüntü kuralı kolaylıkla bulunmuş ve örüntüdeki sonraki adım tahmin edilmeye çalışılmıştır.

Rahatlama aşamasında öğrencilerden kendilerini bir balon olarak düşünmeleri ve gökyüzüne doğru uçmaları istenmiştir. Bu çalışma sırasında öğrencilerin kuş gibi uçuş hareketi yaparak rahatlama çalışmaları gözlenmiştir. “Karga geliyor” yönergesi verildiğinde öğrencilerin tümünün aynı anda çığlık atmasıyla, çalışmanın yüksek motivasyonla sürdürüldüğü gözlenmiştir. “Bağırmak” yönergesiyle öğrenciler çığlık atarak hayallerindeki kargadan kurtulmaya çalışmıştır.

Değerlendirme bölümünde ise yapılan etkinlikler hakkında öğrencilere sorular sorulmuştur. Tüm sınıfın istekle cevaplamaya hazır olduğu görülmüştür. Etkinlikte yer alan örüntünün devamını getirebildikleri gözlenmiştir. Farklı sayıları kullanarak yeni sayı örüntüleri oluşturmaları sağlanmış ve öğrencilerin örüntü kuralına uygun örnekler buldukları gözlenmiştir.

• Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (Bkz. Ek 1.b) giriş etkinliklerinde yer alan ısınma çalışmasında öğrencilerden ünlü bir ressamın fırçası olmaları istenmiştir. Araştırmacının verdiği yönergelerle öğrencilerin tüm bedenini kullanarak hareket ettikleri gözlenmiştir. Boyama sonrasında öğrencilerden gözlerini kapatarak yaptıkları resmi hayal etmeleri istenmiştir. Bazı öğrencilerin görüşleri alınmış ve öğrencilerin yaptıkları çalışmadan zevk aldıkları ve bolca hareket ederek oyun çalışmasına hazır oldukları gözlenmiştir.

Oyun aşamasında ise öğrenciler gruplara ayrılarak onlara verilen materyallerden kurallara uygun üçgen, kare ve dikdörtgensel bölge yapmaları istenmiştir. Bu aşamada öğrencilerin tümü zevk alarak çalışmış ve istenen özellikte ürünler çıkarmıştır. Grup içi etkileşim ve paylaşımın yüksek olduğu

gözlenmiştir. Öğrencilerin birbirlerinden yardım alarak çalışmayı sürdürdükleri görülmüştür. Araştırmacının müdahale etmesine gerek kalmadan grup içinde tüm çalışmalar tamamlanmıştır. Müzik başladığında ise grup üyeleri yaptıkları geometrik desenleri kâğıda düzgün bir şekilde yapıştırmaya başlamıştır. Gruptaki tüm öğrencilerin etkinliğe katılması sağlanmıştır. Zil sesiyle gruplar yer değiştirerek, arkadaşlarının yarım bıraktığı kilim desenini tamamlamaya çalışmıştır. Bu etkinlik süresince öğrencilerin tümü aktif katılım göstererek bu etkinlikte eğlendikleri gözlenmiştir. Ancak süre yeterli olmadığı için kilimlerin hepsinin hazır olmadığı görülmüştür. Süre sonunda öğrenciler yaptıkları kilim desenlerini sergilemişler ve öğrencilerin katılımıyla en güzel kilim seçilmiştir. Oyun aşamasında öğrencilerin eğlendikleri ve zevkle çalıştıkları gözlenmiştir. Yaptıkları eserleri sergileme sırasında ise tüm grup üyelerinin birbirlerinin yaptıkları çalışmalara saygı gösterdikleri gözlenmiştir.

Rahatlama etkinliği öğrencilerin dinlenmesini ve zihinlerini toparlamalarını sağlamıştır. Öğrenciler araştırmacının yönergelerini teker teker uygulayarak rahatlama çalışmıştır.

Değerlendirme aşamasında ise öğrencilere sorular sorulmuştur. Öğrenciler kilimde hangi geometrik şekilleri kullandıklarını rahatça ifade edebilmiştir. Oluşturdukları desenleri benzettikleri nesnelere ise bir ejderha, beşikte sallanan bir bebek gibi farklı cevaplar olmuştur. Öğrencilerden günlük hayatta karşılaştıkları geometrik desenlerden örnek vermeleri istendiğinde; perde, halı ve elbise desenlerinde geometrik şekillerle karşılaşabildiklerini belirtmiştir. Bu sonuçla beraber öğrencilerden farklı boyutlarda geometrik desenler yapmaları istenmiştir.

• Üçgenlerin Dünyası Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliklerinde (Bkz. Ek 1.c) ilk önce uygulanan ısınma çalışmalarında; grup etkileşimini arttıran ve grupça hareket etmeyi amaçlayan bir çalışma uygulanmıştır. Öğrencilerin tümünün katılımı sağlanarak eğlenceli ve aktif bir ısınma çalışması yapılmıştır.

İkinci aşamada uygulanan oyun etkinliklerinde etkinlik öncesi bir öğrenci seçilmiş ve öğrenciden oyunun metnini ezberlemesi istenmiştir. Sınıfın büyük çoğunluğunun katılımının sağlandığı bir oyun planlanmıştır. Gerekli araç-gereç ve kartonlar temin edilip açı ölçüleri öğrencilere teslim edilerek, kendilerini derece olarak ifade etmeleri istenmiştir. Anlatılan masal öğrencilerin ilgisi çekmeyi başarmış ve zihinlerinde ne yapmaları gerektiğini uyandırmıştır. Masal anlatımı bittiğinde öğrenciler köyün çocukları olarak el ele tutuşup üçgen oluşturmaya çalışmıştır. Ancak tam bu sırada üzerinde 180 derece olan öğrenci grubun dışına çıkmıştır. Öğrenciye neden böyle davrandığı sorulduğunda ise; *“Üçgenin köşelerindeki arkadaşlarının toplamının kendisine eşit olduğunu, bu yüzden de üçgenin içinde bulunamayacağını”* belirtmiştir. Ardından öğrenciler birbirlerine sorular sorarak kaçar derecelik üçgen oluşturabileceklerini bulmaya çalışmışlardır. 150 dereceyi taşıyan bir öğrenci ise grubun biraz dışında durmayı tercih etmiştir. 90 dereceyi taşıyan öğrenci ise diğer tamamlayıcılarını aramaya çalışmıştır. Grup içinde lider özelliği taşıyan öğrenciler kontrolü sağlamaya çalışsalar da diğer öğrencilerin de aktif katılımı sağlandığı gözlenmiştir. Ardından bir öğrenci üç tane 60 dereceyle bir üçgen oluşturabileceklerini söyleyerek birbirleriyle görüş alışverişinde bulunmuşlardır. En sonunda toplamda 180 dereceyi taşıyan ancak 5 kişi ile bir üçgen yapabileceklerini düşünmüşler ve neyse ki bu hatayı erken fark etmişlerdir. Ancak bu durumda araştırmacının bir yönlendirme yapması gerekerek ve öğrencilere masaldaki kuralı hatırlatarak üçgenin içinde her öğrencinin yer alması gerektiğini ve sadece köşelerdeki açılar toplanacağını belirtilmiştir. Bu durumda öğrenciler daha farklı düşünmeye başlamış ve ortak karar vererek dik açılı üçgen oluşturmaya çalışmışlardır. Sonuç olarak 90, 30, 60 üçgeni oluşturmayı başarmışlardır. Bu etkinlik sınıfın diğer öğrencileriyle de farklı açılar kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Oyun sırasında öğrencilerin gerçekten de taşıdıkları kartlardaki açılar derecelerinin anlamını ve büyüklüğünü bilerek davranışları gözlenmiştir. Örneğin 180 dereceli öğrencinin dışarı çıkması veya *“Ben 5 dereceyim, tek başıma ne yapabilirim?”* diyen öğrenci vb.

Rahatlama aşamasında öğrencilerin yerde sırtüstü uzandıklarını hayal etmeleri sağlanmıştır. Oldukça hareketli geçen ısınma ve oyun aşaması sonrasında öğrenciler için çok rahatlatıcı ve sakinleştirici bir etkinlik olmuştur.

Değerlendirme aşamasında ise, öğrencilerden masalı anlatmaları istenmiş ve soru sorulan her öğrencinin de masalı çok dikkatli dinlediği ortaya çıkmıştır. Kardeşlerin buluşmasını sağlayan kural, yani üçgenin iç açılarının toplamının 180 derece olması, daha önceden bilinen bir kural olduğu için bulmakta ve kavramakta zorlanmamışlardır. Ancak birkaç öğrenci bu kuralın tüm üçgende aynı olamayacağını düşündüğünü söylediği için bu nedenle değerlendirme etkinlikleri artırılmış ve çok sayıda farklı üçgenler oluşturmaları sağlanmıştır.

- **Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları**

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinde (Bkz. Ek 1.d) ilk basamakta uygulanan ısınma etkinliğinde tüm öğrencilerin konuşmadan sadece beden dilini kullanarak doğum tarihlerine göre sıraya girmeleri istenmiştir. İlk başta etkinliğe uyum sağlamaları biraz zaman alsa da ocak ayında doğan öğrenciler en başa, aralıkta doğanlar ise en sona geçerek kısa sürede sırayı tamamlamayı başarmışlardır. Öğrenciler birbirleri arasında gidip gelerek kendi doğdukları ayı bulmaya çalışmışlardır. Süre dolduğunda ise sıra tamamlanmış ve sadece beden hareketleri ile doğru sıralanmayı sağlamışlardır. Sadece 5 öğrenci kendine doğru sırayı bulamamıştır. Bu etkinlik sırasında öğrencilerin kaynaşması ve bedenlerini harekete geçirecek durumlar yaratılması sağlanmıştır.

Drama etkinliğinde ikinci aşamada ise oyun etkinliği uygulanmıştır. 4,5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar kazanımına uygun olarak hazırlanan etkinlikte ilk önce 4 öğrenciye sayı kartları verilerek yan yana dizilmeleri istenmiştir. İzleyici öğrencilerden, oluşan sayıyı okumaları istenmiştir. 5 ve 6. öğrenci de eklenerek tekrar okuma yapılmıştır. Sonrasında sayılar yer değiştirerek farklı okumalar yapılmıştır. Bu esnada sınıfa giren maskeli bir öğrenci sıraya dizilen öğrencilere basamak ve bölük isimlerini vermiştir. Sınıftaki tüm öğrencilerin mutlaka etkinliğe katılması sağlanmış, bu sayede öğrencilerin daha memnun oldukları gözlenmiştir. Hatta öğrencilerin etkinliğe katılma isteğinin de oldukça fazla olduğu gözlenmiştir. Sayı kartlarını taşıyan öğrenciler sorulduğunda kendilerini yani basamak ve bölük isimlerini, sayı ve basamak değerlerini anlatarak tanıtım yapabilmişlerdir. Etkinliğe katılan öğrencilerden 1'i sınıftaki

kaynaştırma öğrencisi olduğu halde, o da öğretmen yönlendirmeleriyle doğru cevaplara ulaşabilmiştir.

Drama etkinliğinde üçüncü aşama olarak rahatlama çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada öğrenciler kardan adam olduklarını hayal ederek, verilen yönergelerle hayallerini kurmaya devam etmişlerdir. Rahatlama çalışmasının öğrenciler tarafından çok beğenildiği gözlenmiştir.

Değerlendirme aşamasında ise öğrencilere bazı sorular sorulmuş ve cevapları kontrol edilmiştir. Basamak ve bölük isimleri konusunda tam öğrenme sağlandığı gözlenmiştir. 4, 5 ve 6 basamaklı sayıları okumada sorun olmadığı gözlenmiştir. Sayı çözümlerinin de doğru bir şekilde yapıldığı gözlenmiştir.

• İsimlendirme Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (Bkz. Ek 1.e) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmasında öğrencilerden heykeltıraş olmaları istenmiş ve grup arkadaşlarına çamur gibi şekil vererek öyle kalmaları sağlanmıştır. Bu etkinlik sırasında öğrencilerin çok eğlendikleri gözlenmiştir. Birbirlerine yaratıcı şekiller vererek keyif aldıkları gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin ikinci aşamasında oyun etkinliklerinde kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler kazanımına uygun olarak hazırlanan plana göre öğrencilerden üzerlerinde taşıdıkları harfleri benimseyerek kare, üçgen, dikdörtgen şekillerinin bir köşesi olmaları istenmiştir. Kare ve üçgen olurken bir sorun yaşanmadığı, hatta öğrencilerin bunu fark ederek üçgen oluşturmayı tercih ettikleri görülmüştür. Ancak dikdörtgen oluşumu sırasında kenar uzunluğu problemi yaşanmıştır. Bu durumda araştırmacının yönlendirme yapması gerekmiştir. Dikdörtgen biçiminde oluşturulan şekillerin farklı isimlendirmeleri yapılmıştır. Sonuç olarak öğrenciler geometrik şekillerin köşelerden okunduğunu ve mutlaka birbirini takip ederek okumaları gerektiğini kavradıkları gözlenmiştir. Tüm sınıfın etkinliğe katılması, oyunu daha etkili hale getirdiği gözlenmiştir. Ayrıca oyun sırasında müzik ve dans olmasının da öğrencilerin hoşuna gittiği gözlenmiştir.

Rahatlama etkinliğinde nefes alıp verme çalışması yapılmıştır. Çalışmanın öğrencilerin zihinlerini dinlendirdiği ve çalışmayı beğendikleri gözlenmiştir. Hatta bu etkinlik sırasında bazı öğrencilerin “*İşte en beğendiğim bölüm geldi!*” demesi dikkat çekici olmuştur.

Drama etkinliğinin son aşaması olan değerlendirme çalışmalarında geometrik şekillerin isimlendirme kuralı sorulmuş ve herhangi bir eksik öğrenme olmadığı gözlenmiştir. Öğrenciler defterlerine 3'er adet farklı şekil çizerek isimlendirme yapmışlar ve başarılı sonuçlar alınmıştır.

• **Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları**

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı etkinliğin (Bkz. Ek 1.f) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmasında grup olma bilincini arttıran, hıza karşı yarışmayı sağlayan top atma oyunu oynanmıştır. Öğrenciler bu etkinliği sık sık uyguladıkları için daha kısa sürede, isim söylemeden sadece sırasını takip ederek topu yakalayarak atmaya başladıkları gözlenmiştir. Oldukça eğlenceli ve başarılı bir çalışma olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin mümkün olduğunca hem zihinlerini hem hafızalarını hem de bedenleri kullanarak etkinliğe katılmaları sağlanmıştır.

Etkinliğin ikinci aşamasında uygulanan oyun bölümünde ise ondalık sayıları büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru sıralama kazanımını vermek hedeflenmiştir. İstekli 3 öğrenci tır şoförü olduğunu hayal ederek kendileri ve yaşadıkları yolculuklardaki zorlukları anlatmışlardır. Şoför rolündeki öğrenciler her sıralama sonunda değiştirilerek tüm sınıfın etkinliğe katılması sağlanmıştır. Şoförlerin yüksekliği sürekli değişen üst geçitten geçip geçemeyeceği üzerine doğaçlama odaklı etkinlik uygulanmıştır. Zaman zaman davranışın doğruluğu hakkında polis rolündeki öğrenciye, sınıftaki izleyici öğrencilere ve de şoför rolündeki öğrenciye sorular sorularak dönütler verilmiştir. Oyun bölümünde, katılan tüm öğrencilerin doğru cevap vermesi ve uygun sıralama yapması gözlenmiştir. Öğrencilerin oldukça eğlendiği ancak daha çeşitli ortam oluşturulabilirse daha fazla zevk alınabileceği gözlenmiştir. Araştırmacının çok fazla yönlendirme yapmasına gerek kalmadan öğrenciler kendi aralarında

tartışarak sonuçlara ulaşmayı başarmışlardır. Ancak materyal yetersizliği nedeniyle öğrencilerin, role adapte olma durumunda zorlandıkları gözlenmiştir. Örneğin polis için düdüğü, polis kıyafeti, şoförler için direksiyon vb. Bilinen bir konu olmasına rağmen etkinlik için öngörülen süre 40dk yeterli olmadığı için sürenin 40+40dk olabileceği fark edilmiştir.

Drama etkinliğinin üçüncü aşamasında uygulanan rahatlama çalışmasında öğrencilerin denizdeki bir dalga olduklarını hayal etmeleri istenmiştir. Çalışma sırasında öğrencilerin rahatlayarak hayal kurmasını sağlayacak yavaş ritimli bir müzik de dinletilmiştir. Öğrencilerin kimileri bu esnada bedenini kullanarak dalga gibi hareket etmeye çalıştığı gözlenmiştir. Kimi öğrenciler ise çalışma sonunda her yerin mavileştiğini düşündüğünü söylemiştir

Etkinliğin son aşaması olan değerlendirmede ise öğrencilere sorulan ondalık kesirleri okuma kuralı, doğru cevaplarla karşılanmıştır. Öğrencilerden alınan cevaplarda; ondalık sayıları karşılaştırırken öncelikle tam kısma bakılacağı, eğer eşitse kesir kısma bakılacağı yorumuna ulaşıldığı gözlenmiştir. Kesir kısımda yeterli basamak olmadığı takdirde ise son basamağa 0 koyulabileceği cevabı alınmıştır.

• Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (Bkz. Ek 1.g) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmalarında bedeni harekete geçiren ve eğlenceli egzersizlerle öncelikli hedefe ulaşıldığı gözlenmiştir. Öğrencilerin tüm yönergeleri uyumlu ve düzenli bir şekilde katılım sağlayarak uyguladıkları gözlenmiştir. Ancak kendilerini yere bırakmaları istendiğinde, bu uygulama sınıf ortamında yapıldığı için sert zeminle temas kaçınılmaz olduğu görülmüştür. Yumuşak bir zemin oluşturma imkânı olmadığı için öğrenciler sınıf zeminine kendilerini bırakmışlardır. Buna rağmen oldukça eğlenceli bir uygulama olduğu gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin ikinci aşamasında uygulanan oyun çalışmalarında ise belirli uzunluk ölçülerini tahmin etme ve tahminlerini kontrol etme davranışı

hedeflenmiştir. Tüm sınıfın katılımı sağlanarak oldukça eğlenceli bir oyun oynandığı gözlenmiştir. Zihinsel canlandırma becerisinin sağlandığı gözlenmiştir. Öğrencilerin yaptıkları ölçüm tahminlerinde oyunun ilk başlarında bazı hatalar olduğu ancak ileriki seviyelerde tahminlerin doğruluğunun arttığı gözlenmiştir. Öğrenciler arasında fikir alışverişinin sağlandığı, iletişimin yoğun olduğu ve bol bol paylaşım fırsatı bulunduğu gözlenmiştir. Araştırmacının bazı yerlerde yaptığı müdahaleler sonucu daha eğlenceli oyun yaşandığı gözlenmiştir. Ancak ölçme aleti olarak kullanılan 1 metrelik cetvelin isimlendirilmesinde sorun yaşandığı fark edilmiştir. Materyal yetersizliği nedeniyle etkinliğin oldukça yavan ve basit bir görüntüsünün olduğu fark edilse de öğrencilerin eğlendiği ve severek uygulama yaptıkları gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin üçüncü aşamasında uygulanan rahatlama çalışmasında öğrencilerden sadece kol kaslarını kullanarak elektrik akımını yanındaki arkadaşına iletmesi istenmiştir. İlk defa hayal kurma tekniğinden farklı bir rahatlama çalışması uygulanmasına rağmen öğrencilerin eğlendikleri ve oyun çalışmasından uzaklaşarak zihinlerini dinlendirdikleri gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin son aşamasında uygulanan değerlendirme çalışmasında öğrencilerden ölçme birimlerinin nerelerde kullanılabileceğine ilişkin örnekler vermeleri istenmiştir. Bu aşamada öğrencilerin tüm sorulara doğru cevap vererek katılım gösterdikleri gözlenmiştir.

• İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Gözlem Bulguları

Tüm sınıf öğrencilerinin (24 kişi) katıldığı drama etkinliğinin (bkz. Ek 1.h) ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmalarında öğrencilerin farklı ortamlarda karşılaştıkları insanlara karşı tepkileri gözlenmiştir. Sınıf 4 ayrı gruba ayrılarak banka kuyruğunda maaşını almak için bekleyen bir grup yaşlı ve emekli insan, bir grup da genç insanlardan oluşmuştur. Öğrencilerin rollerini benimseyerek davrandıkları gözlenmiştir. Sınıf içinde ilginç ve komik anlar da yaşandığı gözlenmiştir. Diğer gruptaki öğrencilerin ise caddede geçerken nasıl davrandıkları gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin ikinci aşamasında ise oyun çalışması olarak oldukça sakin ve basit bir etkinlik uygulanmıştır. Bu etkinlikte olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır kazanımına uygun olarak araştırmacının anlattığı masalda fark edilen ilginç durumlar bulunması beklenmiştir. Öğrenciler bu aşamada masalı dinlerken, önlerindeki not kâğıtlarına imkânsız, kesin ve olası durum örneklerini yazmışlardır. Neredeyse sınıftaki tüm öğrencilerin doğru örnekler belirledikleri gözlenmiştir. Masal bitiminde sınıfça tartışma yapılarak öğrencilerin düşünceleri alınmıştır. Sonrasında öğrencilerin çoğunun katıldığı durum canlandırma etkinliği yapılmıştır. Öğrenciler kartlarda yazan durumların olasılıklarını kanıtlamak için canlandırmaya başladıklarında sınıfta ilginç ve neşeli anlar yaşandığı gözlenmiştir. Bu aşamada öğrencilerden beklenen akıl yürütme becerisini kullandıkları gözlenmiştir. Ayrıca uygulanan dramaların oyun bölümünde ilk defa sözel bilgi ağırlıklı bir çalışma kullanılmasına rağmen, masalın ilginç olmasından dolayı öğrencilerin algılamakta ve uygulamakta sorun yaşamadıkları gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin üçüncü aşamasında ise rahatlama çalışması uygulanmıştır. Bu çalışmada öğrencilerden gözlerini kapatarak dinlenmeleri ve kendilerini bozuk bir araba olarak hissetmeleri istenmiştir. Tüm öğrencilere değişik gelen bu çalışmanın severek uygulandığı gözlenmiştir. Bozuk arabaların ses çıkarması istendiğinde ise; çok kişinin kendini bu role kaptırarak sesler arasında kaybolduğu ve çalışma sonlanmasına rağmen hala sürdürdüğu gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin son aşamasında uygulanan değerlendirme çalışmalarında öncelikle öğrencilere yaşadıkları duygular sorulmuştur. Alınan cevaplar doğrultusunda drama çalışmasının aşaması belirtilmediği halde, öğrencilerin her aşamayı bilinçli bir şekilde uyguladığı gözlenmiştir. Masaldaki imkânsız, kesin ve olası durumlar tartışılmış günlük hayattan örnekler vermeleri istenmiştir. Bu esnada öğrencilerin yanıtlarının doğruluğunun ve gerçekçiliğinin dikkat çekici olduğu gözlenmiştir.

4.2. ANKET BULGULARI

Bu bölümde drama etkinlikleri sonrasında öğrencilere uygulanan anketlere dair bulgular yer almaktadır.

• Örüntüler Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları

Örüntüler etkinliğine ilişkin öğrenci düşüncelerinin alındığı anket sonuçları değerlendirildiğinde Tablo 3'deki bulgulara ulaşılmaktadır.

Tablo 3. Örüntüler Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Örüntüler) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	21	87,5	1	4,2	2	8,3
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	20	83,3	2	8,3	2	8,3
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	19	79,2	1	4,2	4	16,7
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–

Örüntüler etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” şeklindeki soruya öğrencilerin verdiği cevaplar incelendiğinde; tamamının bu soruya evet cevabı verdiği görülmüştür.

“Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde ise % 4,2’sinin yeni bilgilere ulaşamadıkları görülmüştür. Bu oran diğer sorulara göre hayır cevabını veren en düşük yüzde olarak belirlenmiştir.

“Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?” sorusuna öğrencilerin % 12,5’inin hayır yanıtı vermiştir. Bu oran ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarının içinde en yüksek yüzde değeri olarak dikkat çekmektedir.

- **Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Geometrik Desenler etkinliği ile ilgili öğrenci görüşlerinin alındığı anket sonuçları incelendiğinde Tablo 4’teki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4. Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Geometrik Desenler) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	22	91,7	2	8,3	–	–
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	20	83,3	2	8,3	2	8,3
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	21	87,5	2	8,3	1	4,2
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	23	95,8	1	4,2	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	24	100	–	–	–	–
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–

Geometrik Desenler konulu drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?”, “Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız

mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme b6l6m6nden memnun kaldınız mı?” sorularına verilen yanıtlar incelendiğinde; 6đrencilerin tamamının bu sorulara evet yanıtı verdiği g6r6lm6şt6r.

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin oyun b6l6m6nden memnun kaldınız mı?” sorulara 6đrencilerin % 12,5’inin hayır yanıtı verdikleri belirlenmişt6r. Bu oran ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına g6re en y6ksek y6zde olarak tespit edilmişt6r.

“T6m derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” ve “Drama etkinliğinin rahatlama b6l6m6nden memnun kaldınız mı?” sorularına verilen cevaplar incelendiğinde, 6đrencilerin % 4,2’sinin hayır cevabı verdiği belirlenmişt6r. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının y6zdeleriyle karşılaştırıldığında en d6ř6k y6zde olarak dikkat 6ekmektedir.

- **Üçgenlerin Dünyası etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Üçgenlerin Dünyası isimli drama etkinliğine ilişkin öğrencilerin düşüncelerinin alındığı anketler analiz edildiğinde Tablo 5'teki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 5. Üçgenlerin Dünyası Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Üçgenlerin Dünyası) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	24	100	–	–	–	–
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	20	83,3	1	4,2	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	20	83,3	2	8,3	2	8,3
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	24	100	–	–	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–

Üçgenlerin Dünyası konulu drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?” ve “Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” sorularına öğrencilerin tamamının bu sorulara evet yanıtı verdiği belirlenmiştir.

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” sorusuna öğrencilerin % 12,5’inin hayır yanıtı verdiği tespit edilmiştir. Bu oran ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak belirlenmiştir.

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımda bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?”, “Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?”, “Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına öğrencilerin % 4,2’sinin hayır yanıtı verdiği belirlenmiştir. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

- **Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Sayıları Okuyalım isimli drama etkinliğine dair anket bulguları Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Sayıları Okuyalım) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	21	87,5	–	–	3	12,5
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	16	66,7	5	20,8	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	18	75,0	4	16,7	2	8,3
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	20	83,3	4	16,7	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	20	83,3	–	–	4	16,7
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	1	4,2	1	4,2
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	20	83,3	3	12,5	1	4,2
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	–	–	1	4,2
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	–	–	1	4,2

Sayıları Okuyalım konulu drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin tamamının bu soruya evet yanıtı verdiği tespit edilmiştir.

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımda bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 20,8’inin hayır yanıtı verdiği görölmüştür. Bu oran ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak belirlenmiştir.

“Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” sorusuna öğrencilerin % 4,2’sinin hayır yanıtı verdikleri belirlenmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

Ayrıca “Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” ve “Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” sorularına öğrencilerin % 16,7’sinin hayır yanıtı verdiği görölmüştür. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında yüksek oranlar olarak dikkat çekmektedir.

- **İsmlendirme Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

İsmlendirme drama etkinliğine ilişkin anket bulguları Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. İsmlendirme Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (İsmlendirme) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	22	91,7	–	–	2	8,3
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	22	91,7	–	–	2	8,3
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	18	75	2	8,3	4	16,7
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	18	75	3	12,5	3	12,5
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	21	87,5	1	4,2	2	8,3
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	23	95,8	–	–	1	4,2
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–

İsmlendirme konulu drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına öğrencilerin hepsinin evet yanıtı verdiği belirlenmiştir.

“Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 12,5’inin hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak belirlenmiştir.

“Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” ve “Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin % 4,2’sinin hayır yanıtı verdikleri belirlenmiştir. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

• **Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Tır Şoförleri isimli drama etkinliğine dair öğrenci görüşlerinin yer aldığı anketler analiz edildiğinde Tablo 8’deki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 8. Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Tır Şoförü) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	22	91,7	1	4,2	1	4,2
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	21	87,5	2	8,3	1	4,2
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	15	62,5	6	25,0	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	20	83,3	2	8,3	2	8,3
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	19	79,2	4	16,7	1	4,2
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	22	91,7	–	–	2	8,3
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	24	100	–	–	–	–

Tır Şoförü isimli drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına

verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin hepsinin evet cevabı verdiği belirlenmiştir.

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 25’inin hayır yanıtı verdiği belirlenmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak belirlenmiştir.

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde; öğrencilerin % 4,2’sinin hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

“Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” sorusuna öğrencilerin % 16,7’si hayır cevabı vermiştir. Bu oran ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında yüksek bir yüzde olarak dikkat çekmektedir.

• **Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

Zıp Zıp drama etkinliğine ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı anketin incelenmesi sonucu elde edilen bulgular Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (Zıp-Zıp) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	21	87,5	3	12,5	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	23	95,8	1	4,2	–	–
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	19	79,2	2	8,3	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	22	91,7	–	–	2	8,3
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	19	79,2	3	12,5	2	8,3
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	20	83,3	–	–	4	16,7
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	21	87,5	2	8,3	1	4,2
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	–	–	2	8,3
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	–	–	1	4,2
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	–	–	1	4,2

Zıp-Zıp isimli drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?” ve “Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?” sorularına verilen yanıtlar

incelendiğinde, öğrencilerin % 12,5'inin hayır cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bu oranlar, ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzdeler olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 4,2'sinin hayır cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzde olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” ve “Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına öğrencilerin % 8,3'ünün hayır yanıtını verdikleri tespit edilmiştir. Bu oranlar ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında, daha yüksek oranlar olarak dikkat çekmektedir.

- **İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Anket Bulguları**

İlginç Durumlar isimli drama etkinliğine ilişkin öğrenci görüşlerini içeren anket bulgularına Tablo 10’da yer verilmiştir.

Tablo 10. İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Soru No	Drama Etkinliği (İlginç Durumlar) Soruları	Evet		Hayır		Kısmen	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?	22	91,7	1	4,2	1	4,2
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	17	70,8	4	16,7	3	12,5
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	18	75	3	12,5	3	12,5
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	22	91,7	2	8,3	–	–
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	22	91,7	2	8,3	–	–
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	23	95,8	1	4,2	–	–

İlginç Durumlar isimli drama etkinliği sonunda uygulanan anketin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin %

16,7'sinin hayır cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer soruların hayır oranlarına göre en yüksek yüzde olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?”, “Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?”, “Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?” ve “Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorularına öğrencilerin % 4,2'sinin hayır cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bu oranlar, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında en düşük yüzdeler olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 12,5'inin hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Bu oran, ankette bulunan diğer sorulara verilen hayır cevaplarının yüzdeleriyle karşılaştırıldığında, daha yüksek bir oran olarak dikkat çekmektedir.

- **Anket Bulgularına İlişkin Genel Bulgular:**

Tüm drama etkinliklerine ilişkin öğrenci görüşlerini içeren genel anket bulgularına Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11. Anket Bulgularına İlişkin Genel Değerlendirme Tablosu

Soru No	Drama Etkinlikleri Soruları	Evet	Hayır	Kısmen
		Yüzde (%)	Yüzde (%)	Yüzde (%)
1.	Drama etkinliklerinden memnun kaldınız mı?	92,7	5,7	1,6
2.	Drama etkinlikleri sırasında eğlendiniz mi?	91,7	3,6	4,7
3.	Drama etkinlikleri sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?	75,5	12,5	12
4.	Drama etkinlikleri sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?	81,3	8,9	9,9
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?	88,5	8,3	3,1
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?	91,1	3,1	5,7
7.	Drama etkinliklerinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?	94,3	4,7	1
8.	Drama etkinliklerinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?	90,1	8,3	1,6
9.	Drama etkinliklerinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?	94,8	4,2	1
10.	Drama etkinliklerinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?	96,9	2,1	1

Tüm drama etkinlikleri sonunda uygulanan anketlerin dikkat çeken cevapları üzerinden değerlendirme yapıldığında;

“Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımında bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?” sorusuna tüm anketlerde öğrencilerin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, % 12,5 oranında hayır cevabı tespit edilmiştir. Bu soru genel

değerlendirme yapıldığında, hayır cevabının en yüksek yüzde değerine sahip olan soru olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?” sorusuna öğrencilerin % 8,9’unun hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Bu oran genel değerlendirme yapıldığında diğer sorulara oranla daha yüksek yüzde değerine sahiptir.

“Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?” sorusuna tüm anketlerde öğrencilerin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, % 2,1 oranında hayır cevabı tespit edilmiştir. Bu soru genel değerlendirme yapıldığında, hayır cevabının en düşük yüzde değerine sahip olan soru olarak dikkat çekmektedir.

“Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?” sorusuna öğrencilerin % 3,1’inin hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Bu oran genel değerlendirme yapıldığında diğer sorulara oranla daha düşük yüzde değerine sahiptir.

4.3. GÖRÜŞME BULGULARI

Bu bölümde drama etkinlikleri sonrasında öğrencilerle yapılan görüşmelere ilişkin bulgular yer almaktadır.

Drama etkinliklerinin uygulaması sonrasında 24 öğrenci ile yapılan görüşmelerde etkinliğin olumlu ve olumsuz yanlarını belirlemeye yönelik sorular, matematik dersinde hazırlıklı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilip sınıf ortamında uygulanması amacıyla öğrencilere yöneltilmiştir. Sorulara verilen cevapları ile ilgili örnek cümlelere yer verilmiştir.

- **Örüntüler Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Örüntüler etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

Görüşmeye katılan tüm öğrencilerin düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

“Çok güzel bir drama etkinliğiydi, bunu çok sevdim. Çünkü çok eğlendim.” (Ö17)

8 öğrenci Ö17 ile aynı fikirde olduğunu belirterek etkinliği eğlenceli bulmuştur.

“Örüntüler etkinliği benim için hem bilgilendirici hem de eğlenceliydi en son bölümde sorulan soruların hepsini doğru yanıtladığım için de çok mutlu oldum.” (Ö5)

5 öğrenci Ö5 ile aynı düşüncede olduğunu belirtmiştir.

“Matematik dersini sevmeye başladım. Çünkü oyun oynuyoruz ve bunu çok seviyorum. Ayrıca arkadaşlarımla birlikte oyun oynayıp ders çalışmayı çok seviyorum.” (Ö24)

5 öğrenci etkinlik sırasında arkadaşlarıyla paylaşımında bulunma fırsatı yaşadığını söyleyerek Ö24 ile aynı fikirde olduğunu belirtmiştir.

Soru 2. Örüntüler etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 10 öğrenci Örüntüler etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Örüntüler etkinliğinin olumsuz yanlarına örnek olarak; rol dağılımındaki eksiklikler, paylaşım yetersizliği ve sürenin kısa oluşunu belirtmiştir. Ayrıca 1 öğrenci etkinlikteki örüntünün karışık olmasından dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 3 öğrenci ise etkinlik sırasında kullanılan Legoların eğlenceli ve zevkli olmadığı için olumsuz olduğunu

düşündüğünü belirtmiştir. Öğrencilerin drama etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Örüntü oyununda ben 3.katta oturan kişiydim. Ama kapıcı bana hiç gelmedi. Ben de sadece onları izledim ve birazcık sıkıldım. Keşke öyle olmasaydı.” (Ö7)

4 öğrenci Ö7 ile aynı fikirde olduğunu belirtmiştir.

“Arkadaşlarım tahtada oynarken biz de Legolarla merdivenler yapmaya çalıştık ama ben hiç zevk almadım bundan. Aslında Legoları seviyorum ama ben de oynasaydım daha iyi öğrenirdim.” (Ö22)

“Keşke bu etkinlik daha uzun olsaydı. Çünkü ben de apartman görevlisi olmak istiyordum. Bir de daha fazla örüntü sorusu olsaydı daha güzel olabilirdi.” (Ö11)

- **Geometrik Desenler Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Geometrik Desenler etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

9 öğrenci etkinliğin ısınma aşamasının etkinlik açısından olumlu olduğunu belirtmiştir. 5 öğrenci ise etkinlik esnasında arkadaşlarıyla yardımlaşmasının olumlu olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Bu etkinlikte arkadaşlarımla beraber çalıştığım için çok memnun oldum. Bence etkinliğin en güzel yanı buydu. Hem eğlendik hem de birbirimize yardım ettik.” (Ö12)

“Geometrik Desenler etkinliğinde öğretmenimiz müzik açtı bize, daha önceki etkinliklerde böyle yapmamıştık. Bence en güzel olanı müzikti.” (Ö14)

“Bu etkinlikte önce biz ressam olduk istediğimiz resmi çizdik, gerçek değil tabi hayalde çizdik. Ben resim yapmayı çok sevmiyorum, çünkü benim çizdiklerim çok güzel olmuyor. Ama boyamış gibi yapmak beni çok eğlendirdi.” (Ö18)

Soru 2. Geometrik Desenler etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 14 öğrenci Geometrik Desenler etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Geometrik Desenler etkinliğinin olumsuz yanları olarak; kilimin eksik kalması, materyal eksikliği, süre yetersizliği olarak belirtmiştir. Ayrıca 1 öğrenci etkinlikteki şekillerin yetersiz olmasından dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 3 öğrenci ise etkinlik sırasında grup arkadaşlarıyla sorun yaşamamasının olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Geometrik Desenler etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Ben bu etkinlikte çok eğlendim, çok da güzel bir etkinlikti. Isınma aşaması da çok zevkliydi. O yüzden bu etkinliğin olumsuz yanı olmadığını düşünüyorum.” (Ö16)

“Etkinlikte bizim rolümüz kilim ustası olmaktı. Aklımıza çok güzel bir fikir gelmişti arkadaşlarımızla. Ama kilimi bitiremedik, o yüzden hiç zevkli olmadı.” (Ö1)

“Öğretmenim, sizin verdiğiniz kartonlar bize yetmedi. Ben arkadaşlarıma söylemiştim ama hepsini çok yakın yapıştırmayalım diye, ama beni dinlemediler. Keşke biraz daha fazla kartonumuz olsaydı, o zaman daha güzel kilim yapardık.” (Ö3)

- **Üçgenlerin Dünyası Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

15 öğrenci drama yöntemi ile işlenen Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin eğlenceli olduğunu, 4 öğrenci bilgilendirici olduğunu ve 5 öğrenci yeni bilgiye ulaştırdığını belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Bu etkinlik sayesinde üçgenlerin iç açıları toplamını öğrendim. Hem değişik değişik üçgenler yaptık, hem de öğretmenimiz bize söylemeden biz kendimiz bulmaya çalıştık. İlk başta biraz zorlansam da sonra çok zevkli oldu. Bence bu etkinlik çok bilgilendiriciydi.” (Ö14)

“Etkinlikte üçgen olmaya çalışırken çok eğlendim, ben 180 dereceydim, üçgenin içinde olamazdım, o yüzden fazla rolüm yoktu. Ama arkadaşlarımı izlemek de çok zevkliydi. Hatta bazı arkadaşlarım bana neden üçgenin dışına çıktığımı sordu, ben de onlara nedenini açıkladım.” (Ö11)

“Çok eğlenceli bir etkinlik oldu, ilk başta hiç öyle düşünmemiştim ama. Isınma aşamasında da çok eğlendim.” (Ö24)

“Bu etkinlikte ben 5 dereceydim, ama ne yapacağımı bilemedim, hiç rol almayacağım sandım. Ama üçgenin içinde köşelerde tüm sayıların olabileceğini öğrendim. Çünkü önemli olan hepsinin toplamının 180 derece olması.” (Ö17)

Soru 2. Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 10 öğrenci Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumsuz yanları olarak; ısınma aşamasında yaşanan karmaşıklık, materyallerin yetersizliği, katılımın az olması olarak belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinlikte ısınma aşamasının karışık olmasından dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 3

öğrenci ise etkinlik sırasında sürenin yetersiz olmasından dolayı olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Üçgenlerin Dünyası etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Drama etkinliğinin en başında hep beraber hareket edecektik ama sıkıştık ve bu durum benim daha etkinliğin başından canımı sıktı.” (Ö17)

“Bence sadece üçgenin açıları olmamalıydık. Bir de karenin açısı olmalıydım.” (Ö21)

2 öğrenci Ö21 ile aynı fikirde olduğunu belirtmiştir.

“Ben en çok 90–60–30 üçgeni olmak istiyordum. Çünkü o üçgen özel bir üçgendir. Ama ders bitti ve arkadaşlarıma tenefüste olalım dedim, olmadılar. Keşke ders bitmeseydi.” (Ö7)

“Öğretmenimiz dramanın başında bir parça ezberlememiz gerektiğini söyledi. Ben ezberleyemedim ve bu yüzden etkinliğe katılmak istemedim.” (Ö12)

“Drama etkinliğinde bana 180 derece kartonu düştü. Ben 180 derece oldum. İlk başta sevindim ancak sonra rolümü sevmedim çünkü tek başıma kaldım.” (Ö20)

- **Sayıları Okuyalım Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

16 öğrenci drama yöntemi ile işlenen Sayıları Okuyalım etkinliğinin eğlenceli olduğunu, 8 öğrenci ise bilgilendirici olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Etkinlikte arkadaşlarımla birlikte çok eğlendim. Çünkü kendimi kardan adam olarak hayal etmek beni çok mutlu etti.” (Ö17)

“Sayıları Okuyalım etkinliğinde arkadaşlarımın doğdukları aylarla birlikte matematik dersinde karıştırdığım bölük isimlerini öğrendim.” (Ö24)

Soru 2. Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 11 öğrenci Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumsuz yanları olarak; etkinliğin hareketsiz ve cansız olması, süre ve kostüm yetersizliği olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinlikteki rahatlama aşamasının diğer aşamalara göre daha zevksiz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. 3 öğrenci ise etkinliğin diğer etkinliklere göre daha durgun ve hareketsiz uygulandığı için olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Sayıları Okuyalım etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bu etkinlikte ben sıraya giremedim. Doğduğum ayı da biliyorum ama süre bir anda bitti. Ben sıraya giremedim. Keşke süre biraz daha çok olsaydı, o zaman sıramı bulabilirdim.” (Ö12)

“Etkinlik başladığında öğretmenimiz bize konuşmadan sadece hareket ederek sıra olacağımızı söyledi. Bu biraz canımı sıktı çünkü çok sessizlik oldu.” (Ö13)

“Bu etkinlikte daha çok malzeme olmasını isterdim. Herkese yetecek kadar çok maske olmalıydı.” (Ö9)

- **İsimlendirme Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. İsimlendirme etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

5 öğrenci drama yöntemi ile işlenen İsimlendirme etkinliğinin arkadaşlarıyla paylaşımında bulunma fırsatı sağladığını, 1 öğrenci bilgilendirici

olduğunu ve 5 öğrenci başarıyı arttırdığını belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Bu etkinlikte en sevdiğim bölüm rahatlama... Çünkü rahatlama bölümünde yaptığımız etkinlikler çok eğlenceli oluyor. Nefes alıp vermek beni hem eğlendiriyor hem de rahatlıyorum.” (Ö13)

“İsmlendirme etkinliğinde bütün etkinliklerde yapmadığımız ama benim çok sevdiğim müzik vardı. Bence oyun oynarken müzik çalması çok güzel oluyor. Hem ben dans etmeyi de çok seviyorum. Arkadaşlarımla da dans etmek çok güzel oluyor.” (Ö17)

“Bu etkinliğin en komik tarafı arkadaşşıma çamur gibi şekil vermemdi. Gıdıklandı ve ben çok eğlendim. Sonra heykeltıraş olmak çok güzel olurdu diye düşündüm. Şekil verirken kendimi heykeltıraş gibi hissettim. Çok eğlendim.” (Ö15)

“Bu etkinlikte karenin köşelerini isimlendirmeyi öğrendim ve üçgen oluşturabiliyorum.” (Ö3)

Soru 2. İsimlendirme etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 20 öğrenci İsimlendirme etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen İsimlendirme etkinliğinin olumsuz yanları olarak; oyun aşamasında yaşanan sorunlar ve arkadaşlarıyla paylaşım yaşama azlığının olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinlikteki oyun aşamasının çok cansız ve eğlencesiz olmasından ve etkinlikte sadece masal olmasından dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin İsimlendirme etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Etkinlikte kareyi ve üçgeni olduk ancak dikdörtgen olmadık. Bu beni biraz üzdü. Sonra öğretmenimiz bize yardım etti. Kocaman bir dikdörtgen oluşturduk.” (Ö2)

“Bu etkinlikte kenarları oluştururken bazen karıştırdık. Ben arkadaşlarıma yanlış yaptığımızı söyledim ancak beni dinlemediler.” (Ö18)

• **Tır Şoförleri Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Tır Şoförleri etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

4 öğrenci drama yöntemi ile işlenen Tır Şoförleri etkinliğinin eğlenceli olduğunu, 6 öğrenci bilgilendirici olduğunu ve yine 6 öğrenci çevreden örnekler vererek günlük hayatla ilişkilendirebildiğini belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Etkinliğin en ilginç yanı denizde dalga olduğumu hayal etmemdi. Ben kendimi hiç dalga yerine koymamıştım. Gözlerimi açtığımda sanki her yer mavileşmişti. Bu bana çok ilginç geldi.” (Ö13)

“Etkinliğin sonunda öğretmenim ondalık sayıyı okumamı istedi ve ben okuyabildim. Bu beni çok sevindirdi.” (Ö9)

“Bu etkinlik çok eğlenceliydi. Sınıfta ilk tır şoförü ben oldum. Yolda yaşadığım zorlukları anlattım. Arkadaşlarım sanki gerçekmiş gibi bana inandılar. Kendimi gerçek bir şoför gibi hissettim.” (Ö16)

“Bir polis olmak gerçekten de güzel bir şeymiş. Ben zaten gerçekte de polis olmayı istiyordum. Öğretmenim bana polis görevini verdi ve ben çok mutlu oldum. Arkadaşlarım yanlış bir şey yaptığında onları uyardım ve bu çok zevkli bir görevdi.” (Ö5)

Soru 2. Tır Şoförleri etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 16 öğrenci Tır Şoförleri etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Tır Şoförleri etkinliğinin olumsuz yanları olarak; rol paylaşımını ve oyun aşamasındaki eksiklikleri belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinlikteki oyun aşamasında karşılaşılan sorunlar nedeniyle olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 6 öğrenci ise etkinlik sırasında rol paylaşımı nedeniyle olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Tır Şoförleri etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bence bu etkinlikte sadece tır şoförü ve polis eğlendi. Ben izleyici olmayı sevmedim.” (Ö9)

“Oyun aşamasında sürekli köprüünün yüksekliği değişiyordu. Ben de her seferinde başka bir sıralama yapmak zorunda kalıyordum. İşlem yapmaktan eğlenemedim.” (Ö6)

- **Zıp Zıp Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Zıp Zıp etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

12 öğrenci drama yöntemi ile işlenen Zıp Zıp etkinliğinin yeni bilgiye ulaşmayı sağladığını, 6 öğrenci paylaşımı arttırdığını ve 4 öğrenci zevkli olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Etkinliğin sonunda öğretmenimiz bize ölçü birimlerini sordu ve ben hepsine doğru cevaplar verdim. Bu beni çok mutlu etti.” (Ö14)

“Etkinlikte en çok yaptığımız egzersizleri sevdim. Bir de kendimizi hareketlerin sonunda yere bıraktık, çok eğlenceliydi.” (Ö1)

“Zıp zıp etkinliğinin en zevkli kısmı kollarımızla elektrik akımı yaratmamızdı. Ben çok eğlendim.” (Ö5)

“Ölçü birimlerini bulurken arkadaşlarımın da bana yardımı oldu ve ben de arkadaşlarıma fikirler verdim. Birine yardım etmek çok güzel bir duygu... Hem kollarımızla elektrik akımı yaparken yanımdaki arkadaşlarımla çok uyumluyduk. Böyle olunca elektriği karşı tarafa çok güzel ilettik.” (Ö8)

Soru 2. Zıp Zıp etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 16 öğrenci Zıp Zıp etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen Zıp Zıp etkinliğinin olumsuz yanları olarak; oyun ve rahatlama aşamasındaki hareketlilik ve yanlış grup eşleşmesi olarak belirtmiştir. Ayrıca 3 öğrenci etkinlikteki oyun ve rahatlama aşamasındaki hareketlilik ve karışıklıktan dolayı olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir. 5 öğrenci ise etkinlik sırasında yanlış grup eşleşmesi yapıldığı için etkinliğin olumsuz olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Öğrencilerin Zıp Zıp etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bu etkinlikteki oyun aşamasını sevmedim. Çünkü çok karışıklık oldu ve benim kafam karıştı.” (Ö6)

“Etkinliğin sonlarında kollarımızla elektrik üretirken birkaç kere yanımdaki arkadaşım ters tarafa iletti ve karıştık. Buna biraz sıkıldım.” (Ö23)

“Grup arkadaşımın tahminleri hep doğru çıktı. Buna biraz moralim bozuldu.” (Ö1)

- **İlginç Durumlar Etkinliğine İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. İlginç Durumlar etkinliğinin olumlu yanları nelerdir?

8 öğrenci drama yöntemi ile işlenen İlginç Durumlar etkinliğinin eğlenceli olduğunu, 4 öğrenci hareketli olduğunu ve 6 öğrenci paylaşımı arttırdığını belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Bu etkinlikte inanılmaz eğlendim. Çünkü birçok şey olduk. Bazı arkadaşlarım yaşlı oldu. Ben de genç oldum. Birbirimizle sanki gerçek hayatta yaşlı ve genç kişiler gibi konuştuk.” (Ö17)

“Etkinlikte en çok öğretmenimizin anlattığı masal beni etkiledi. Ben masalı dinlerken çok eğlendim.” (Ö15)

“Etkinlikte en sevdiğim şey bozuk araba gibi ses çıkarmaktı. O kadar çok eğlendim ki araba olurken ders bitti teneffüste bozuk araba olmaya devam ettim.” (Ö9)

“Etkinlik sırasında gerçek yaşamda sokakta davrandığım gibi davrandım ve yaşlı insanlara yardım ettim. Bu çok güzel bir durumdu.” (Ö20)

“Bence bu etkinliğin en güzel tarafı hiç olamayacak şeyleri canlandırmaya çalışmamızdı. Ben çok eğlendim.” (Ö12)

Soru 2. İlginç Durumlar etkinliğinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 18 öğrenci İlginç Durumlar etkinliğinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen İlginç Durumlar etkinliğinde olumsuz yan olarak; rol dağılımındaki eksiklikler olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 6 öğrenci etkinlikteki rollerin kendilerine uygun olmadığını düşündüğü için olumsuzluk yaşadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin İlginç Durumlar etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Etkinlikteki rolümü sevmедim. Ben yaşlı olmayı ve öyle hareket etmeyi sevmедiğim için rolümü yapamadım.” (Ö7)

- **Tüm Etkinliklere İlişkin Görüşme Bulguları**

Soru 1. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumlu yanları nelerdir?

8 öğrenci drama yöntemi ile işlenen matematik dersinin eğlenceli olduğunu, 2 öğrenci bilgilendirici olduğunu ve 3 öğrenci başarıyı arttırdığını belirtmiştir. 1 öğrenci ise drama esnasında sınav olmamasının olumlu bir yan olduğunu dile getirmiştir. Öğrencilerin bu düşüncelerine örnek teşkil edebilecek görüşlere aşağıda yer verilmiştir;

“Çok eğlenceli ders geçiriyoruz, hem eğleniyoruz, hem öğreniyoruz. Hep oyun oynuyoruz ve hiç sıkılmıyoruz.” (Ö17)

“Olumlu olarak şunları söyleyebilirim; matematiği daha çok sevdiriyor ve zihinsel başarımızı artırıyor.” (Ö5)

“Matematik dersini sevmeye başladım. Çünkü oyun oynuyoruz ve bunu çok seviyorum.” (Ö13)

“Çok olumlu yanı var, çünkü ben sınavlardan düşük puanlar alıyorum, çok üzülüyorum. Ama drama yaparken hiç sınav olmuyoruz sadece oyun oynayıp soruları çözüyoruz.” (Ö3)

Görüşleri alınan 24 öğrenci; drama yönteminin çok zevkli ve eğlendirici olduğunu belirtmiştir. Ayrıca matematik dersine karşı ilgilerinin arttığını ve yeni bilgiler öğrenirken ilginç oyunlar oynadıklarını belirtmiştir. Oyun oynamayı sevdiğini ama aynı zamanda matematikten korktuklarını belirten öğrencilerin, drama yöntemiyle matematik derslerini işledikten sonra matematik dersindeki

korkularının azalmasından dolayı ders başarılarının arttığını belirtmiştir. Drama yöntemiyle işlenen dersler sayesinde öğrendikleri bilgileri günlük hayatta uygulayarak kendilerine karşı öz güvenlerini geliştirdiklerini belirtmiştir. Isınma ve oyun aşamasında yaşadıkları paylaşım ve etkileşim sayesinde arkadaş ilişkilerinin de geliştiğini söylemişlerdir.

Soru 2. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumsuz yanları nelerdir?

Öğrencilerin tamamı bu soruya cevap verirken 19 öğrenci drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumsuz yanlarının olmadığını belirtmiştir.

Öğrenciler, drama yöntemiyle işlenen matematik derslerinin olumsuz yanları olarak; etkinlikler esnasında yaşanan hareketin bazen dikkat dağıtabileceğini, hatta yer yer matematik dersinden uzaklaşarak oyuna odaklanmalarına sebep olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 2 öğrenci etkinliklere katılım konusunda arkadaşlarıyla aralarında kıskançlık yaşanabileceğini belirtmiştir. Öğrencilerin drama etkinliğinin olumsuz yanlarını şu şekilde ifade etmişlerdir.

“Matematik dersinde aklımız dramaya takılınca problemin sonucunu unutabiliriz.” (Ö5)

“Örneğin ısınma bölümü çok zevkli geçiyor ama çok gürültü oluyor, herkes bağıriyor, rahatsız oluyorum.” (Ö3)

“Dramayı seviyorum ama bir de kaza yapabiliyoruz, mesela topu yakalarken yere düşebiliriz. Keşke böyle oynarken yerlerde minderler olsa, düşsek de bir şey olmaz. Çünkü sınıfta durmaktan sıkılıyorum bazen.” (Ö7)

“Öğretmen birini kaldırınca diğer kişinin kıskançlık duyguları artar ve matematiği sevmez. Mesela ben dramada kapıcı olmayı çok istemiştim ama olamadım, üzüldüm.” (Ö14)

Soru 3. Drama yöntemi ile işlenen matematik dersleri sonucunda matematik dersine karşı tutumun değişti mi?

Derslerde yürütülen drama etkinlikleri sonucunda matematik dersine karşı tutumların öğrenci gözünden değerlendirmesi istendiği bu soruya tüm öğrenciler cevap vermiştir.

15 öğrenci, drama etkinlikleri sırasında yaşadığı heyecan ve sevinç sebebiyle matematiği sevmeye başladıklarını belirtmiştir. Matematik dersinde yaşadığı başarısızlık nedeniyle bu dersi sevmediğini söyleyen öğrenciler içinse; drama ile matematik dersini sevmeye başladığını ve soruları daha dikkatli çözerek başarılı olduğunu belirtmiştir. Matematik dersini önceden de sevdiğini söyleyen, 9 öğrenci, drama sonrasında da matematik sevgilerinin arttığını belirtmişler. 2 öğrenci ise derse karşı korkularının azaldığını ve bu sayede soruları çözerek kendini daha mutlu hissettiğini söylemiştir. Bu ifadeleri destekleyecek öğrenci görüşleri aşağıdadır;

“Evet, değişti. Matematiği fazla sevmiyordum ama bana dramalar heyecan ve sevinç verince matematiği sevmeye başladım.” (Ö6)

“Evet değişti. Daha fazla matematik dersini sevdim. Çünkü matematik dersi hakkında ilginç şeyler öğreniyorum, hemen de uyguluyorum. Merakım artıyor.” (Ö20)

“Matematik dersinden çok korkardım ama artık korkmuyorum. Çünkü matematik dersindeki soruları çözemiyordum ama artık dramalardan dolayı matematikten korkmuyorum.” (Ö2)

“Matematik dersini çok seviyordum ama şimdi sevmiyorum. Çünkü çok ses oluyor, herkes ayağa kalkıyor, erkekler bağılıyor. Benim de dikkatim dağılıyor, soruları çözemiyorum.” (Ö5)

Soru 4. Tüm derslerin Drama yöntemi ile işlenmesini ister misin?

Görüşme yapılan öğrencilerden 22’si, tüm derslerin drama yöntemiyle işlenmesini isterken 2 öğrenci drama yöntemiyle derslerin işlenmesini istemediğini belirtmiştir.

Görüşü alınan 24 öğrencinin 4'ü drama ile işlenen matematik dersleri sayesinde başarılı olduklarını düşündüklerini ve diğer derslerde de aynı başarıyı yakalayacaklarını düşündüklerini söylemiştir. Ayrıca öğrencilerin 5'i derste parmak kaldırarak söz almaktan hoşlanmadığını, fakat dramada rol aldıkça konuşma fırsatı bulduğu için tüm derslerin dramayla işlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Öğrencilerin 4'ü ders dinlemektense eğlenmeyi tercih ettikleri için drama, onların eğlenmesi ve aynı zamanda öğrenmesi için bir fırsat olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin bu konu hakkındaki görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

“Evet isterim. Çünkü ben drama etkinliğini eğlenmek için değil öğrenmek ve başarıyı çok arttırmak için seviyorum.” (Ö18)

“Drama ile işlediğimiz derslerde daha başarılı oluruz. Çünkü dersleri eğlenerek yapıyoruz ve derse daha çok ilgi gösteriyoruz. Böylece de daha çok ders çalışıp başarıyı arttırıyoruz.” (Ö22)

“Tüm dersleri drama ile işlersek daha başarılı olacağımı düşünmüyorum. Çünkü hep oynamaya ilgi verirsek aklımız orda kalır derslerimizi unuturuz. Ben hep drama olsun istemiyorum. Ama bazen de olsun.” (Ö15)

“Evet, daha başarılı olacağımı düşünüyorum. Arkadaşlarımla paylaşımda olarak, çekinmemi engelledi ve bu sayede matematik derslerinde hiç utanmıyorum. Hep tahtaya kalkıp konuşmak istiyorum. Her ders böyle olursa ben çok başarılı olacağım.” (Ö3)

Soru 5. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinde öğrendiğin bilgileri günlük hayatta kullanabilir misin?

Öğrencilerin 8'i; etkinliklerde canlandırılan ortamlar, günlük hayatta da karşılaşılabilecekleri ortamlar(Ev, okul, otoyol, market, bahçe. vb.) olduğu için bilgi transferi yapılabileceğini belirtmiştir. Örneğin; ondalık sayılarla ilgili etkinliklerin zaten sürekli karşılarını çıkan bir problem olduğunu, ama dramalar sayesinde artık daha rahat alışveriş yapabildiklerini belirtmiştir. Hatta öğrencilerin 5'i ısınma hareketlerini de oyun oynarken kullanabileceklerini belirtmiştir.

Öğrencilerin 8'i para hesabı yaparken kuruş ve lirayı toplamakta zorluk çektiklerini ama drama etkinliklerinden sonra ondalık sayılarla daha çabuk işlem yapabildiğini belirtmiştir. Yapılan görüşmelerde bu durum şu şekilde ifade edilmektedir;

“Evet uygulayabilirim. Mesela bir evin bahçesinin çevresinin uzunluğu, bir ustaya lazım. Bu usta eğer hesaplama yapmayı bilmiyorsa hemen ona ben hesaplarım, söylerim.” (Ö21)

“Günlük hayatımızda matematikle çok karşılaşıyoruz. Örneğin lokantaya gidip yemek yediğimizde paramızı veriyoruz ama oranın sahibi bize bozuk paralar veriyor. Ben önceden hiç hesaplayamıyordum. Ama şimdi denedim çabuk hesapladım, hem de kâğıtta değil.” (Ö20)

“Evet, çünkü yaptığımız dramalar her yerde geçiyordu. Bazen evde, bazen okulda, bazen sokakta... Ama en çok da arkadaşlarımla iletişimimi artırdı. Çok güzel oyunlar oynayıp, sohbet yapıyoruz.” (Ö17)

Katılımcı gözlem notları, anket ve görüşme bulguları incelenmiş ve bir sonraki bölümde konu ile ilgili çalışmalar ışığında bulgular tartışılmıştır.

V. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu bölümde, tüm drama etkinliklerine dayalı katılımcı gözlem notları, öğrencilerle yapılan anket ve görüşmelerden elde edilen bulgularla tartışılarak, literatür yardımıyla yorumlanmıştır.

- **Drama Etkinlikleri - Öğrenilen Bilginin Günlük Hayatla İlişkilendirilmesi**

Öğrencilerin tüm drama etkinlikleri sonucunda öğrendikleri bilgileri günlük hayatta kullanıp kullanamayacakları araştırıldığında katılımcı gözlemlerine dayanarak, öğrencilerin drama yöntemi ile işlenen matematik dersleri sayesinde öğrendikleri bilgileri günlük hayatla kolaylıkla ilişkilendirebildikleri belirlenmiştir. Anket çalışmalarında da öğrencilerin, drama ile işlenen matematik dersleri sayesinde öğrendikleri bilgileri günlük hayatta uygulayabilecek ortamlar buldukları sonuçlarına varılmıştır. Ayrıca yapılan görüşmeler incelendiğinde; etkinliklerde canlandırılan ortamlar, öğrencilerin günlük hayatta da karşılaşılabilecekleri ortamlar (ev, okul, otoyol, market, bahçe vb.) olduğu için bilgi transferi yapılabilecekleri belirlenmiştir. Örneğin; öğrenciler ondalık sayılarla ilgili sorunlarla sürekli karşılaştıklarını ancak Tır Şoförleri etkinliği sayesinde artık daha rahat alışveriş yapabildiklerini, para üstü hesaplarken veya üstgeçidin yüksekliğini hesaplarken daha pratik olabileceklerini, perde, halı ve elbise desenlerini geometrik desenlerle daha rahat karşılaştırabilecekleri belirtmişlerdir. Gözlem bulguları incelendiğinde ise İlginç Durumlar etkinliğinin içinde yer alan masaldaki imkânsız, kesin ve olası durumlar tartışılmış, öğrencilerden günlük hayattan örnekler vermeleri istenmiştir. Bu esnada öğrencilerin yanıtlarının doğruluğunun ve gerçekçiliğinin dikkat çekici olduğu gözlenmiştir. Bu duruma karşın 1 öğrencinin öğrendikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendiremediği ortaya çıkmıştır.

Elde ettiğimiz sonuçlara paralel olarak literatür incelendiğinde; Altınok, Keşan ve Yılmaz (2005)'in tamsayıları günlük hayatla ilişkilendirebilme

araştırmasında, matematiği günlük hayatla ilişkilendirilerek uygulanan bir matematik programının, öğrencilerin başarı düzeyleri üzerinde de olumlu bir etkisi olduğu görülmektedir sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, yaptığımız araştırmayı destekler niteliktedir. Yapılan araştırmadan anket ve gözlem bulgularına bakıldığında öğrencilerin, birçok etkinlikte öğrendikleri bilgileri günlük hayatta kullanabilecekleri ortamlara örnek vermişlerdir.

Öğrencilerin etkinlikler süresince öğrendikleri bilgileri günlük hayatta kullanabilirliklerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 1 için incelendiğinde; öğrencilerin soyut kavramları somutlaştırmaları amacıyla legolar ve mankenler verilmiş ancak öğrencilerin materyalleri kullanmak yerine kağıt ve kalem kullanmaları dikkat çekmiştir. Bu gözlemi destekler nitelikte anket bulgularını içeren Tablo 3'te öğrencilerin % 4,2'sinin 6. soruya hayır cevabı verdiği görülmüştür. Bu bağlamda öğrencilerin etkinlik sırasında öğrendikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendirebilirliğinde yetersiz kaldıkları söylenebilir. Yetersizliğinin sebebi, öğrencilerle yapılan görüşme bulguları değerlendirildiğinde, öğrencilerin öğrenme sürecinde materyal yerine kâğıt ve kalemi kullanma istedikleri olarak belirlenmiştir.

Etkinlik 8'de araştırmacı gözlem notları 6. soru için değerlendirildiğinde yapılan etkinlikte öğrencilerin yanıtların doğruluğunun ve gerçekçiliğinin dikkat çektiği gözlenmiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 10 6. soru için incelendiğinde, öğrencilerin % 8,3'ünün soruya hayır cevabı verdikleri görülmüştür. Öğrenci görüşmelerinde de gözlemlere paralel olarak herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir.

- **Drama Etkinlikleri - Eğlenceli Olması**

Drama etkinlikleri sırasında öğrencilerin eğlenip eğlenmedikleri araştırıldığında, etkinlikler sonunda yapılan gözlem bulguları incelendiğinde; etkinlikler esnasında öğrencilerin çok eğlendikleri ve bedenlerini fazlaca harekete geçirdikleri gözlenmiştir. Bu bulguya ek olarak öğrenciler psikomotor becerilerini kullanarak etkinlik gerçekleştirdiklerinde daha çok eğlendikleri gözlemine varılmıştır. Anket bulguları incelendiğinde; öğrencilerin % 91,6'sının etkinlikleri

sırasında eğlendikleri sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerle yapılan görüşmelere ilişkin sonuçlar incelendiğinde anket ve gözlem bulguları destekler nitelikte bulgulara ulaşılmıştır. Öğrencilerin, görüşmelerde drama yöntemi ile işlenen matematik derslerini eğlenceli buldukları belirlenmiştir.

Yapılan çalışmayı destekler nitelikte, Özsoy (2003)'un çalışmasında bedensel hareketlerin yoğun olduğu oyun sürecinde öğrencilerin daha çok eğlenip daha çok öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Boyacıoğlu, Köroğlu ve Alkan (2001)'in yaptıkları araştırmada ise; öğrencilerin sınıf içinde uygulayacağı etkinliklerle matematik dersine ilişkin olumsuz önyargılardan kurtulacağı; çalışmalar sırasında öğrencilerin oyun içerisinde hem iyi öğrendikleri hem öğrenirken eğlendikleri hem de matematikten zevk aldıkları belirtilmiştir.

Yapılan bir başka araştırmada Griffithn (2001)'in görüşlerinin drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre matematik öğretimindeki önemini eğlenceli olma unsuru bakımından vurguladığı görülmüştür. Griffith (2001); *“Sıkıcı olan konu matematik değildir; çalışma kâğıtları, kelime problemleri, çarpım tablosu ve ders kitapları. Ufak bir heyecan kıvılcımı ateşlemez. Çocuğunu, ‘bu çok zor’ diye sızlandığında gerçekte anlatmak istediği şu olabilir: ‘Bu hiç eğlenceli değil.’ Matematik gerçekten eğlenceli olabilir. Tabi eğer fazla geleneksel yaklaşmazsanız.”*

Dramanın eğlenerek öğrenme üzerindeki etkisini araştıran bir araştırmada Mitchell (1999), tarafından yapılmıştır. Mitchell (1999), yaptığı araştırmada öğrencilerle tartışma, ödül uygulaması, gözlem listeleri, somut materyaller, matematik oyunları gibi uygulamaların matematiğe karşı tutumlarda pozitif bir artış oluşturduğunu saptamıştır.

Öğrencilerin etkinlikler süresince eğlenip eğlenmediklerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 1 için incelendiğinde; bazı öğrencilerin araştırmacı tarafından da eğlenmedikleri tespit edilmiştir. Neden olarak, tüm öğrencilerin etkinlik içerisinde aktif rol almaması gösterilmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 3, 2. soru için incelendiğinde; öğrencilerin % 4,2'sinin eğlenmediği belirlenmiştir. Gözlem ve anket bulgularına paralel olarak, öğrenci

görüşmelerinde de legoların eğlenceli olmadığı ve örüntünün öğrenciler için çok karışık olduğunu belirlenmiştir.

Etkinlik 2 için 2. soru değerlendirildiğinde, araştırmacı gözlemlerinde öğrencilerin eğlenmediklerine ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 4'e göre öğrencilerin % 8,3'ünün 2. soruya hayır yanıtı verdiği belirlenmiştir. Bu sonuç öğrenci görüşmeleriyle de benzeşmemektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde de herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. Bu sonuç öğrenci görüşmeleri ve araştırmacı gözlemlerine göre değerlendirildiğinde, anket bulgularıyla çelişen bir durum ortaya çıkmaktadır.

Etkinlik 6 için 2. soru değerlendirildiğinde, araştırmacının gözlemlerinde öğrencilerin eğlenmediklerine ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Araştırmacı gözlemlerinde etkinliğin oldukça eğlenceli ve başarılı bir çalışma olduğu belirlenmiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 8'e göre öğrencilerin % 8,3'ünün 2. soruya hayır yanıtı verdiği belirlenmiştir. Bu oran eğlenen öğrencilere göre oldukça dikkat çekmektedir. Öğrenci görüşmeleri anket bulgusunu destekler nitelikte olup; öğrenciler sadece polis ve tır şoförünün eğlendiğini aynı zamanda sürekli olarak hesap yapmalarının çok sıkıcı olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmacı gözlemi, anket ve görüşme bulgularını Etkinlik 6'da 2. soru için desteklememektedir.

- **Drama Etkinlikleri – Paylaşım**

Yapılan çalışmada öğrencilerin drama etkinlikleri sırasında arkadaşlarıyla paylaşımında bulunup bulunmadığı anket bulgularına göre incelendiğinde, öğrencilerin % 75,5'inin paylaşımında bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacı gözlem notlarından edinilen bulgulara göre bazı etkinliklerde (Üçgenlerin Dünyası Etkinliği gibi) öğrenciler grup çalışması yaptıkları için bilgi alışverişinde buldukları tespit edilmiştir. Grupların oluşmadığı etkinliklerde ise öğrencilerin birbirleriyle tartışarak bilgi alışverişinde buldukları gözlenmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde; öğrencilerin ısınma ve oyun

aşamalarında yaşadıkları paylaşım ve etkileşim sayesinde arkadaş ilişkilerini geliştirdikleri sonucuna varılmıştır.

Drama yönteminde öğrencilerin paylaşımında bulunup bulunmadığı konusu üzerine literatür taraması yapıldığında; Önder (2010)'in araştırması, araştırmayı destekler nitelikte görüşlere yer vermektedir. Önder (2010) görüşlerini; “*Drama etkinlikleri öğrenciler arasında etkileşim sağlanarak ve grup biçiminde yürütülür. Öğrenci konu ya da konuları grup içi etkileşim yoluyla ve yaşayarak, hatta bazen arkadaşlarında bilgi alarak öğrenir, öğrenme sürecine aktif olarak katılır.*” şeklinde ifade etmiştir.

Öğrencilerin Etkinlik 3 süresince arkadaşlarıyla paylaşımında bulunma durumları katılımcı gözlem bulgularına dayalı olarak incelendiğinde; öğrencilerin araştırmacı tarafından yönlendirmesiyle ortak kararlar vererek üçgenler oluşturdukları gözlenmiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin % 4,2'sinin paylaşımında bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu soruya hayır cevabı verenlerin oranı, evet cevabı verenlere göre oldukça dikkat çekmektedir. Öğrenci görüşmelerinde paylaşımında bulunamayan öğrencinin üslendiği rolün böyle bir soruna neden olduğu görülmektedir. Öğrenci 180 derecelik açı olması nedeniyle, üçgen oluştururken arkadaşlarıyla paylaşımında bulunamamıştır.

Etkinlik 4 için 3. soru değerlendirildiğinde, araştırmacının gözlemlerinde etkinlik sırasında öğrencilerin kaynaşması için durumlar yaratıldığı yer almaktadır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 6, 3. soru için incelendiğinde, % 20,8'inin hayır yanıtı verdikleri belirlenmiştir. Anket bulgularını destekler nitelikte öğrenci görüşmelerinde de paylaşım yetersizliği görülmüştür.

Öğrencilerin Etkinlik 6 süresince arkadaşlarıyla paylaşımında bulunma durumları katılımcı gözlem bulgularına dayalı olarak incelendiğinde; etkinlik sırasında bazı öğrencilerin rol paylaşımı nedeniyle etkinliğin dışında kaldıkları gözlenmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 8, 3.soru için incelendiğinde; öğrencilerin % 25'inin paylaşımında bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırmacı gözlemleri ile anket bulgusu birbirini destekler niteliktedir. Ancak

öğrencilerle yapılan görüşmelerde paylaşımda bulunma durumlarına ilişkin verilere rastlanmamıştır.

Etkinlik 8’de araştırmacının gözlemleri 3. soru için değerlendirildiğinde herhangi bir gözleme rastlanmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 10’da öğrencilerin % 16,7’sinin paylaşımda bulunmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenci görüşmelerinde de 3. soruya ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

- **Drama Etkinlikleri - Öğrenci Memnuniyeti**

Öğrencilerin drama etkinliklerinden memnun kalıp kalmadıkları anket bulgularına göre değerlendirildiğinde, % 92,7’sinin memnun kaldığı belirlenmiştir. Yapılan görüşmelere bakıldığında, anket bulgularına paralel sonuçlara varılmıştır. Öğrenciler oyun oynamayı sevdiklerini, buna karşın matematikten korktuklarını söylemiştir. Öğrenciler drama yöntemiyle dersleri işledikten sonra matematik dersindeki korkularının azalmasından ötürü başarılarının arttığını ve bu nedenle memnun kaldıklarını belirtmiştir.

Gözlem bulguları incelendiğinde ise öğrencilerin yapılan etkinliklerde hem çok eğlendikleri hem oyun oynadıkları hem de yeni bilgilere ulaştıkları gerekçeleriyle memnun kaldıkları gözlenmiştir. Etkinliklere tam katılım sağlandığında öğrenci memnuniyetlerinin arttığı da gözlenmiştir.

Özsoy ve Yüksel (2007)’in yaptığı araştırmada; matematik öğretiminde drama yöntemiyle öğrenci etkin olacağından sıkılmayacağını ve öğrencilerin matematik dersinin önyargılarından daha çabuk kurtulabildikleri için memnun kaldıkları sonucuna varmışlardır. Özsoy ve Yüksel’in yapmış oldukları çalışma, yapılan çalışmayı destekler niteliktedir.

Öğrencilerin Etkinlik 6 süresince memnuniyet durumlarını değerlendiren araştırmacı gözlemlerinde öğrencilerin eğlendiklerini ancak materyal yetersizliği sebebiyle role adapte olamadıkları ve süre yetersizliği nedeniyle memnuniyetsiz oldukları gözlenmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 8, 1. soru için incelendiğinde; öğrencilerin % 4,2’sinin memnun kalmadıkları sonucuna

ulaşmıştır. Bu durum öğrenci görüşmelerinde de yer almaktadır. Bazı öğrencilerin etkinlik sırasında izleyici olmaktan memnun kalmadıkları tespit edilmiştir. Hem anket bulguları hem de görüşmeler, gözlem bulgularını destekler niteliktedir.

Öğrencilerin Etkinlik 7 süresince memnuniyet durumlarını değerlendiren araştırmacı gözlemlerinde sınıf zemininin sert olması nedeniyle ısınma aşamasında memnuniyetsizliğin yaşanacağı düşünülmüş ancak öğrencilerin memnun kaldıkları gözlenmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 9, 1. soru için değerlendirildiğinde; öğrencilerin % 12,5'inin etkinlikten memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde memnuniyetsizliğin nedenleri olarak; oyunlar içinde yaşanan karışıklıklar ve arkadaşlarının daha iyi olduğunun düşünülmesi belirlenmiştir.

Öğrencilerin etkinlikler süresince memnuniyet durumlarını değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 8 için incelendiğinde; memnuniyetsizliğe dair bir gözlem yer almamaktadır. Anket bulgularını içeren Tablo 10'da, 1. soruya öğrencilerin % 4,2'sinin hayır cevabı verdiği belirlenmiştir. Bu oran memnun kalanlara göre oldukça düşük bir oran olarak dikkat çekmektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde de öğrencilerin etkinlikte üstlendiği rolün memnuniyetsizliğe yol açtığı belirlenmiştir.

- **Drama Etkinlikleri - Yeni Bilgiye Ulaşma**

Drama etkinlikleri sonunda öğrencilerin yeni bilgiye ulaşmış oldukları anket bulgularına göre değerlendirildiğinde; yapılan tüm etkinliklerde öğrencilerin % 81,2'sinin yeni bilgiye ulaştıkları sonucuna varılmıştır. Görüşme ve gözlem bulguları incelendiğinde ise anket bulgularına paralel olarak; öğrencilerin yeni bilgilere ulaştıkları görülmektedir. Etkinlikler arasında farklılık gösteren yeni bilgilerden bazıları; “Farklı sayıları kullanarak yeni sayı örüntüleri oluşturma ve öğrencilerin örüntü kuralına uygun örnekler bulma ayrıca sayı kartlarını taşıyan öğrencilere basamak ve bölük isimleri sorulduğunda, sayı ve basamak değerlerini anlatarak tanıtım yapmaları” olarak gösterilebilir.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde bulunan sonuçları destekler nitelikte oldukları görölmektedir. Morgül (1999)'ün çalışmasında drama ile ilgili pek çok sonuca ulaşılmıştır. Bu sonuçlar arasında araştırmayı destekler nitelikte olan görüşlerden biri, dramanın çocuklarda yeni bilgiler öğrenmekten mutlu olma özelliğini geliştirmesidir.

Öğrencilerin etkinlikler sırasında yeni bilgi öğrenmeme durumları araştırmacı gözlemlerine dayanarak araştırıldığında Etkinlik 1 için gözlem bilgisine ulaşılmamıştır. Anket bulgularını içeren Tablo 3'de 4. soruya öğrencilerin % 4,2'si hayır cevabı vermiştir. Bunun nedeni öğrencilerle yapılan görüşmelerde; bir öğrencinin legolarla oynamayı sevdiğini ancak etkinlik süresince oynayamadığını ve oynama şansı bulabilse daha iyi öğreneceğini belirtmesi olarak tespit edilmiştir.

Etkinlik 4, 4. soru için değerlendirildiğinde; araştırmacı gözlemlerine göre öğrencilerin bölük isimlerini rahatlıkla öğrendikleri hatta kaynaştırma öğrencisinin bile sorulara cevap verdiği belirtilmiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 6'da öğrencilerin % 16,7'sinin yeni bilgiye ulaşmadıkları belirlenmiştir. Bu oran etkinliklerin geneline bakıldığında oldukça yüksek bir yüzdendir. Öğrenci görüşmelerinde ise anket bulgularına ters düşecek verilere rastlanmıştır. Görüşmelerde öğrencilerin bölük isimlerini ve bunu yanında sınıf içindeki tüm arkadaşlarının doğdukları ayları da öğrendikleri tespit edilmiştir.

• Diğer Derslerde de Drama Kullanımı

Tüm derslerin drama ile işlenmesini konu alan anket bulguları incelendiğinde; öğrencilerin % 88,5'inin bütün derslerin drama yöntemiyle işlenmesini istedikleri sonucuna varılmıştır. Ayrıca görüşme verileri incelendiğinde; görüşü alınan öğrenciler bu konu hakkında drama ile işlenen matematik dersleri sayesinde başarılı olduklarını düşündüklerini ve diğer derslerde de aynı başarıyı yakalayacaklarına inandıklarını söylemişlerdir. Ayrıca bazı öğrenciler, derste parmak kaldırarak söz almaktan hoşlanmadığı, fakat dramada rol aldıkça konuşma fırsatı bulduğu için tüm derslerin dramayla işlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Çocuklar okulda ders dinlemektense

eğlenmeyi tercih ettiklerini belirterek; onların eğlenmesi ve aynı zamanda öğrenmesi için dramanın bir iyi fırsat olduğunu söylemişlerdir. Araştırmacı gözlemlerinde de bu tür bulgulara rastlanmaktadır. Örneğin; drama etkinlikleri öncesi ve sonrasında öğrencilerin derse karşı hazırbulunuşluk durumlarının yüksek olması ve diğer derslerde de drama yapmaya istekli olmaları, araştırmacı tarafından gözlenmiştir.

Kaynak taraması yapıldığında, görüşü destekleyen pek çok kaynağa rastlanabilir. San (1985)'in yaptığı araştırmalarda dramanın eğitimde kullanılması gerektiği sonucunu varılmıştır. Drama oyunun gücünü eğitimde kullanan bir alandır. Dramanın oyunsu özelliği, yaratıcı edimlere ve yaratıcılık süreçlerine uygunluğu dikkati çekmektedir. Bu özelliklerinden dolayı da dramanın eğitimde kullanılması söz konusudur.

Yapılan araştırmada; Gesser, Guttman ve Israelashvili (2006) eğitsel oyunların, yaratıcı ortamlar yaratmak için karakterler ve modeller yaratarak çeşitli rollerle öğrencileri özdeşleştirdiği için gerekli olduğunu belirtmiştir.

Günhan ve Özen (2010)'in yaptığı araştırma incelendiğinde; ilköğretim seviyesindeki öğrenciler için somut kavramlardan soyut kavramlara geçiş oldukça zor olmaktadır. Bu nedenle dersleri daha eğlenceli hale getirmek ve oyunla beraber öğrencilerin öğrenmelerini sağlamak gerekmektedir.

Okvuran (1995), drama eğitiminin öğrenme sürecinin tüm alanlarında olması gerektiğini destekler nitelikte araştırmalar yapmış; Tüm eğitim kademelerine ve her yaşta insana uygulanabilecek drama çalışmaları eğitimin sıkıcı kalıplarının yıkılarak, çağdaş eğitim sistemiyle bütünleştirilebilir ve kendini geliştirebilme gereksinimini duyan öğretmen ve öğrencileri yaratabilir.

• **Drama Etkinlikleri - Isınma Aşaması**

Yapılan tüm drama etkinliklerinin ısınma bölümlerinde öğrencilerin tutum ve davranışları göz önüne alınarak; anket, görüşme ve gözlem bulgularıyla memnun kaldıkları belirlenmiştir. Anketlerin genel değerlendirilmesi

incelendiğinde, öğrencilerin % 94,3'ünün ısınma bölümünden memnun kaldıkları belirlenmiştir.

Araştırmacı tarafından düzenlenen gözlem bulguları incelendiğinde ise anket bulgularını pekiştirici sonuçlara ulaşılmaktadır. Örüntüler etkinliğinin ilk aşamasında uygulanan ısınma çalışmasında, öğrencilerden birbirlerini hamur gibi yoğurarak şekil vermeleri istenmiş ve öğrencilerin çok eğlendikleri ve bedenlerini harekete geçirdikleri için memnun kaldıkları gözlenmiştir.

Geometrik Desenler etkinliği için ısınma bölümü gözlem notları incelendiğinde; öğrencilerden ünlü bir ressamın fırçası olmaları istenmiştir. Araştırmacının verdiği yönergelerle öğrencilerin tüm bedenini kullanarak hareket ettikleri gözlenmiştir. Boyama sonrasında öğrencilerden gözlerini kapatarak yaptıkları resmi hayal etmeleri istenmiştir. Bazı öğrencilerin görüşleri alınmış ve sonuç olarak öğrencilerin yaptıkları çalışmadan zevk aldıkları görülmüştür.

Üçgenlerin Dünyası etkinliği için ısınma aşaması gözlem bulguları incelendiğinde; grup etkileşimini arttıran ve grupça hareket etmeyi kazandırmayı amaçlayan bir çalışma uygulanmıştır. Öğrencilerin tümünün katılımı sağlanarak eğlenceli ve aktif bir ısınma çalışması yapılmıştır.

Sayıları Okuyalım etkinliği için gözlem bulguları incelendiğinde; tüm öğrencilerin konuşmadan sadece beden dilini kullanarak doğum tarihlerine göre sıraya girmeleri istenmiş ve etkinlik sırasında öğrencilerin kaynaşması ve bedenlerini harekete geçirecek durumlar yaratılmıştır.

İsimlendirme etkinliğinin ısınma aşaması gözlem bulgularına dayanarak incelendiğinde; öğrencilerin çok eğlendikleri ve birbirlerine yaratıcı şekiller vererek keyif aldıkları gözlenmiştir. Tır Şoförleri etkinliği, Zıp Zıp etkinliği ve İlginç Olaylar etkinliğinin gözlem bulguları incelendiğinde ortak olarak öğrencilerin hem zihinlerini hem hafızalarını hem de bedenleri kullanarak etkinliğe katıldıkları belirlenmiştir.

Üstündağ (2000)'ın, ısınma bölümüyle ilgili tanımı; çeşitli yöntemlerle duyuları kullanma, gözlem yetisini geliştirme, bedensel ve dokunsal çalışmaların yapılması, tanıma, etkileşim kurma, güven kazanma ve uyum sağlama gibi özellikleri katılımcı bireylere kazandıran, bedenini ve beynini duyumsama ile ilgili çalışmaların yapıldığı aşama şeklindedir.

Isınma aşamasında öğrencilerin eğitim ve öğretim düzeyleri, şahsiyetleri, amaç ve hedefleri, akli, duyguları, bedenini, kullanabilmesi, yaratıcılığı, hatırlama gücü, konsantrasyonu, konuşmaları, mutluluğu ve dramaya bakış açıları gibi eğitsel unsurlar önemli yer tutar (Johson and O'Neill, 1984; 89).

Karakaya, (2007)'nin yaptığı çalışmada dramanın ısınma bölümüyle ilgili şu bilgileri vermektedir: Isınma, dramayla başlamalıdır. Drama konusuna öğrenciler, iyice motive edilmelidir. Isınma, adeta oyun aşamasının bir provasıdır. Öğretmen tarafından kontrollü bir şekilde yapılmalıdır. Sınıfın tamamı bu provaya katılarak öğrencilerin birbirleriyle kaynaşmaları sağlanmalıdır.

Öğrencilerin etkinlikler süresince ısınma aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 1 için incelendiğinde; herhangi bir olumsuzluğa ulaşılmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin % 8,3'ünün bu aşamadan memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Görüşmeler incelendiğinde bazı öğrencilerin ısınma aşamasında hamur gibi yoğrulurken canının biraz acıması memnuniyetsizliğin nedeni olarak tespit edilmiştir.

Etkinlik 3, 7. soru için incelendiğinde, araştırmacı gözlemlerinde memnuniyetsizliğe ilişkin bir gözleme rastlanmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 5'de öğrencilerin 7.soruya verdikleri cevapların % 8,3'ünün memnun kalmadıkları yönünde belirlenmiştir. Anket bulgularına paralel olarak görüşmelerde de öğrencilerin ısınma aşamasındaki kargaşanın memnuniyetsizliğe yol açtığı tespit edilmiştir.

Etkinlik 4, 7. soru için değerlendirildiğinde; araştırmacı gözlemlerinde etkinliğin bu aşamasında öğrencilerin uyum sağlama konusunda güçlük çektikleri

belirtmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 6'da öğrencilerin % 4,2'sinin 7. soruya hayır yanıtı verdikleri belirlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, bir öğrencinin ısınma aşamasında sıraya bir türlü girememesinin memnuniyetsizliğe neden olduğu belirlenmiştir. Başka bir öğrenci ise bu aşamada konuşmadan sadece hareket ederek sıra olmak zorunda kalmasını sıkılma nedeni olarak belirtmiştir. Anket ve görüşme bulguları Etkinlik 4, 7.soru için gözlem bulgularını destekler niteliktedir.

- **Drama Etkinlikleri - Oyun Aşaması**

Uygulanan drama etkinliklerinin oyun aşamalarından öğrencilerin memnun kalıp kalmadıkları anket bulgularına dayalı olarak belirlenmek istediğinde ; % 90,1'inin oyun aşamasından memnun kaldıkları şeklindedir.

Anket bulgularına paralel olarak ayrı ayrı 8 etkinliğin gözlem bulguları incelendiğinde de denk bir bulguya erişilmektedir. Örüntüler etkinliğinin oyun aşaması gözlem bulgularına dayalı olarak incelendiğinde; öğrencilerin Her birinin apartmanda bir dairede oturan kişiyi canlandırması sağlanmıştır. Tüm öğrencilerin etkinliğe katılma isteğinin olduğu görülmüş ve oyun başlatılmıştır. Sonuç olarak, örüntü kuralı kolaylıkla bulunmuş ve örüntüdeki sonraki adım tahmin edilmeye çalışılmıştır.

Geometrik Desenler etkinliği oyun aşaması bakımından gözlem bulgularına göre değerlendirildiğinde; öğrencilerin tümü zevk alarak çalışmış ve istenen özellikte ürünler çıkarmışlardır. Grup içi etkileşim ve paylaşımın yüksek olduğu gözlenmiştir. Öğrenciler birbirlerinden yardım alarak çalışmayı sürdürdükleri görülmüştür. Üçgenlerin Dünyası etkinliği için oyun aşaması değerlendirmesi araştırmacının gözlem bulguları kullanılarak yapıldığında; oyun başladıktan sonra anlatılan masal öğrencilerin ilgisi çekmeyi başarmış ve zihinlerinde ne yapmaları gerektiğini uyandırmıştır. Hedef olarak üçgende aç seçilmiş ve oyun sırasında öğrencilerin hem eğlendikleri hem de taşıdıkları kartlardaki açların derecelerinin anlamını ve büyüklüğünü bilerek davrandıkları gözlenmiştir. Sayıları Okuyalım etkinliği için oyun aşaması değerlendirildiğinde; 4,5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar kazanımına uygun olarak

hazırlanmış bir oyun oynamamı ve sınıftaki tüm öğrencilerin mutlaka etkinliğe katılması sağlanmış, bu sayede öğrencilerin memnuniyet seviyesinin arttığı gözlenmiştir.

İsimplendirme etkinliğinin gözlem bulguları incelendiğinde; oyun etkinliklerinde kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler kazanımına uygun olarak hazırlanan plana göre öğrencilerden üzerlerinde taşıdıkları harfleri benimseyerek kare, üçgen, dikdörtgen şekillerinin bir köşesi olmaları istenmiştir. Tüm sınıfın etkinliğe katılması oyunu daha etkili hale getirdiği gözlenmiştir. Ayrıca oyun sırasında müzik ve dans olmasının da öğrencilerin hoşuna gittiği gözlenmiştir.

Tır Şoförleri etkinliği oyun aşaması bakımından gözlem bulgularına dayalı olarak değerlendirildiğinde; oyun bölümünde ise ondalık sayıları büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru sıralama kazanımı kazandırmak hedeflenmiştir. Öğrencilerin oldukça eğlendiği ancak daha fazla sayıda ortam oluşturulabilirse daha fazla zevk alınabileceği gözlenmiştir.

Araştırmacı tarafından uygulanan Zıp Zıp etkinliğinin gözlem bulguları, oyun aşamasından memnuniyeti belirlemek için değerlendirildiğinde; uygulanan oyun çalışmalarında belirli uzunluk ölçülerini tahmin etme ve tahminlerini kontrol etme davranışı hedeflendiği ve tüm sınıfın katılımı sağlanarak oldukça eğlenceli bir oyun oynandığı gözlenmiştir. Oyun yoluyla hem zihinsel canlandırma becerisinin sağlandığı hem öğrenciler arasında fikir alışverişinin sağlandığı hem de paylaşım fırsatı bulunduğu gözlenmiştir.

Son olarak İlginç Olaylar etkinliğinin gözlem bulguları incelendiğinde; Bu etkinlikte olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır kazanımına uygun olarak araştırmacının anlattığı masalda fark edilen ilginç durumlar bulunması beklenmiştir. Masal bitiminde sınıfça tartışma yapılarak öğrencilerin düşünceleri alınmıştır başladıklarında sınıfta ilginç ve neşeli anlar yaşandığı gözlenmiştir. Bu aşamada öğrencilerden beklenen akıl yürütme becerisini kullanmaları sağlanmış olduğu gözlenmiştir.

Etkinliklere paralel kaynak taraması yapıldığı oyun aşamasının drama etkinliklerindeki önemi vurgulanmış olur. Oyun yoluyla çocuk büyüklük, şekil, renk, boyut, ağırlık, hacim, ölçme, sayma, zaman, mekân, uzaklık gibi pek çok kavramı; eşleştirme, sınıflama, sıralama, analiz, sentez ve problem çözme gibi birçok zihinsel işlemi öğrenebilir (Mangır ve Aktaş, 1993: 17).

Karabacak (1996), eğitimde öğrenmeyi sağlama faaliyetinin ilk basamağının ilgi uyandırma, dikkati sağlama ve güdüleme olduğunu vurgulayarak; öğretim faaliyetlerinde bu amaçla oyunla öğretimden mutlaka yararlanılması gerektiğini söylemektedir. Ayrıca Karakaya (2007)'nin yaptığı çalışmada oyun aşamasının öğrencilerin birçok öğrenme yaşantısı kazanmasını, çok yönlü gelişmesini, yaratıcı olmasını, ders konularını kalıcı olarak algılamasını, araştırma istek ve duygusunun gelişmesini, eğitim ve öğretimde aktif bir rol almasını, kendini ifade edebilmesini ve öğrenme isteğinin artmasını sağladığı görülmüştür.

Öğrencilerin etkinlikler süresince oyun aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 7 için incelendiğinde; oyun oynarken bazı zamanlarda hataların yapıldığı, 1 metrelik cetvelin isimlendirilmesinde problem yaşandığı ve materyal yetersizliği nedeniyle bu aşamanın oldukça yavan ve basit bir görüntüsünün olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca anket bulgularına içeren Tablo 6'daki 8. soru incelendiğinde öğrencilerin % 8,3'ünün kısmen cevabı verdikleri belirlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, bir öğrencinin bu aşamayı hiç sevmediği ve neden olarak da karmaşayı gösterdiği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin etkinlikler süresince oyun aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 3 için incelendiğinde; grup içinde lider özelliği taşıyan öğrencilerin ön plana çıkışının öğrencilerde memnuniyetsizliğin nedeni olarak belirtilmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 5'te öğrencilerin % 4,2'sinin 8. soruya memnun kalmadıkları yönünde cevap verdikleri belirlenmiştir. Gözlem ve anket bulgularına paralel olarak öğrencilerle

yapılan görüşmelerde şekil sayısının az olması, süre yetersizliği ve rol paylaşımında olumsuz görüşler belirlenmiştir.

Öğrencilerin etkinlikler süresince oyun aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 5 için incelendiğinde; öğrencilerin dikdörtgen oluştururken karışıklık yaşadıkları belirtilmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 7, 8. soru için incelendiğinde; öğrencilerin 8,3'ünün memnun kalmadıkları tespit edilmiştir. Öğrenci görüşmelerinde ise öğrencilerin dikdörtgen olurken yaşanan karmaşadan ötürü memnuniyetsizliğin olduğu belirlenmiştir. Anket ve görüşme bulguları Etkinlik 5 için gözlem bulgularını destekler niteliktedir.

- **Drama Etkinlikleri - Rahatlama Aşaması**

Yapılan tüm drama etkinliklerinin rahatlama bölümlerinde öğrencilerin tutum ve davranışları göz önüne alınarak; memnun kaldıkları anket, görüşme ve gözlem bulgularıyla belirlenmiştir. Anketlerin genel değerlendirilmesi incelendiğinde, öğrencilerin % 94,8'inin rahatlama aşamasından memnun kaldıkları görülmüştür.

Araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem bulguları incelendiğinde; Örüntüler etkinliğinin rahatlama aşamasında öğrencilerden kendilerini bir balon olarak düşünmeleri ve gökyüzüne doğru uçmaları istenmiştir. Bu çalışma sırasında öğrencilerin kuş gibi uçuş hareketi yaparak rahatlama çalışmaları gözlenmiştir.

Geometrik Desenler etkinliği incelendiğinde; rahatlama etkinliği öğrencilerin dinlenmesini ve zihinlerini toparlamalarını sağlamıştır. Öğrenciler araştırmacının yönergelerini teker teker uygulayarak rahatlama çalışmışlardır.

Üçgenlerin Dünyası etkinliği rahatlama aşaması bakımından incelendiğinde; öğrencilere yerde sırtüstü uzandıklarını hayal etmeleri sağlanmıştır. Oldukça hareketli geçen ısınma ve oyun aşaması sonrasında öğrenciler için çok rahatlatıcı ve sakinleştirici bir etkinlik olmuştur.

4. etkinliğin gözlem notlarına bakıldığında; öğrenciler kardan adam olduklarını hayal ederek, verilen yönergelerle hayallerini kurmaya devam etmişlerdir. Rahatlama çalışmasının öğrenciler tarafından çok beğenildiği gözlenmiştir.

İsimlendirme etkinliği için rahatlama aşamasını incelenirse; nefes alıp verme çalışması yapılmıştır. Öğrencilerin zihinlerini dinlendirdikleri ve beğendikleri gözlenmiştir.

Tır Şoförleri etkinliği için inceleme yapılırsa; rahatlama çalışmasında öğrencilerin denizdeki bir dalga olduklarını hayal etmeleri istenmiştir. Çalışma sırasında öğrencilerin rahatlayarak hayal kurmasını sağlayacak yavaş ritimli bir müzik de dinletilmiştir.

Araştırmacı tarafından uygulanan Zıp Zıp Etkinliği'nin gözlem bulguları rahatlama aşamasından memnuniyeti belirlemek için değerlendirildiğinde; öğrencilerden sadece kol kaslarını kullanarak elektrik akımını yanındaki arkadaşına iletmesi istenmiştir. İlk defa hayal kurma tekniğinden farklı bir rahatlama çalışması uygulanmasına rağmen öğrencilerin eğlendikleri ve oyun çalışmasından uzaklaşarak zihinlerini dinlendirdikleri gözlenmiştir.

İlginç Olaylar etkinliği gözlem bulgularına göre, rahatlama aşaması bakımından değerlendirildiğinde; diğer etkinliklerle temel olarak benzer gözlem bulgularına ulaşılmaktadır. Etkinliğin rahatlama aşamasında, öğrencilerden gözlerini kapatarak dinlenmeleri ve kendilerini bozuk bir araba olarak hissetmeleri istenmiştir. Tüm öğrencilere değişik gelen bu çalışmanın severek uygulandığı gözlenmiştir.

Rahatlama hem fiziksel hem de zihinsel rahatlama söz konusudur. Eklem yerlerinin rahat hareket ettirilebilmesi, kasların yumuşatılması ve çocukların sakinleştirilmesi amacıyla oyun etkinliğinden sonra kullanılır (Ömeroğlu, 1990).

Öğrencilerin etkinlikler süresince rahatlama aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 7 için incelendiğinde; herhangi bir memnuniyetsizlik durumu gözlenmemiştir. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 9'daki 9. soru incelendiğinde öğrencilerin % 4,2'sinin kısmen cevabı verdiği belirlenmiştir. Anket bulgularına paralel olarak öğrenci görüşmelerinde de memnuniyetsizliğe ilişkin bulgulara rastlanmaktadır. Bir öğrenci rahatlama aşamasında elektrik üretirken birkaç kere yanındaki arkadaşıyla ters tarafa ilettiğini ve karışıklık yaşadığını belirtmiştir.

Etkinlik 8 için rahatlama aşamasındaki memnuniyet araştırmacı gözlemlerine dayanarak incelendiğinde herhangi bir memnuniyetsizliğe rastlanmamıştır. Ancak anket bulgularını içeren Tablo 10'daki 9. soru incelendiğinde öğrencilerin % 8,3'ünün rahatlama bölümünden memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Gözlem bulgularına paralel olarak, öğrencilerle yapılan görüşmelerde de herhangi bir memnuniyetsizlik belirtilmemiştir.

- **Drama Etkinlikleri - Değerlendirme Aşaması**

Uygulanan drama etkinliklerinin değerlendirme aşamalarından öğrencilerin memnun kalıp kalmadıkları anket bulgularına dayalı olarak belirlendiğinde; % 96,9'unun değerlendirme aşamasından memnun kaldıkları şeklindedir.

Ayrıca araştırmacı gözlem bulguları tüm etkinlikler için ayrı ayrı değerlendirildiğinde anket bulgularına denk bulgular elde edilmiştir. Örüntüler etkinliğinin değerlendirme aşaması gözlem bulgularına dayanarak incelendiğinde; yapılan etkinlikler hakkında öğrencilere sorular sorulmuştur. Tüm sınıfın istekle cevaplamaya hazır olduğu görülmüştür. Etkinlikte yer alan örüntünün devamını getirebildikleri gözlenmiştir.

Geometrik Desenler etkinliği değerlendirme aşaması bakımından incelendiğinde; öğrencilere yine sorular sorulmuştur. Öğrenciler kilimde hangi geometrik şekilleri kullandıklarını rahatça ifade edebilmişlerdir.

Uygulanan etkinliklerin üçüncüsü incelendiğinde; , öğrencilerden masalı anlatmaları istenmiş ve soru sorulan her öğrencinin de masalı çok dikkatli dinlediği ortaya çıkmıştır. Kardeşlerin buluşmasını sağlayan kural yani üçgenin iç açılarının toplamının 180 derece olması daha önceden bilinen bir kural olduğu için bulmakta ve kavramakta zorlanmamışlardır.

Sayıları Okuyalım etkinliği araştırmacının gözlem bulgularına dayanarak, değerlendirme aşaması bakımından incelendiğinde; öğrencilere bazı sorular sorulmuş ve cevapları kontrol edilmiştir. Basamak ve bölük isimleri konusunda tam öğrenme sağlandığı gözlenmiştir. Sayı çözümlerinin de doğru bir şekilde yapıldığı gözlenmiştir.

Gözlem bulguları İsimlendirme etkinliğinin değerlendirme aşaması bakımından incelendiğinde; öğrencilere geometrik şekillerin isimlendirme kuralı sorulmuş ve herhangi bir eksik öğrenme olmadığı gözlenmiştir.

Drama etkinliğinin son aşaması olan değerlendirme çalışması, Tır Şoförleri etkinliği için incelendiğinde; öğrencilere sorulan ondalık kesirleri okuma kuralı doğru cevaplarla karşılanmıştır.

Zıp Zıp etkinliğinin değerlendirme aşaması, gözlem bulgularına dayanarak değerlendirildiğinde; öğrencilerden ölçme birimlerinin nerelerde kullanılabileceğine ilişkin örnekler vermeleri istenmiştir. Bu aşamada öğrencilerin tüm sorulara doğru cevap vererek katılım gösterdikleri gözlenmiştir.

Son olarak İlginç Olaylar etkinliğinin değerlendirme aşaması incelendiğinde; öncelikle öğrencilere yaşadıkları duygular sorulmuştur. Alınan cevaplar doğrultusunda drama çalışmasının aşaması belirtilmediği halde, öğrencilerin her aşamayı bilinçli bir şekilde uyguladığı görülmüştür.

Öğrencilerin etkinlikler süresince değerlendirme aşamalarından memnuniyetlerini değerlendiren araştırmacı gözlem notları Etkinlik 1 için incelendiğinde; memnuniyete ilişkin herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. Buna karşın anket bulgularını içeren Tablo 3'teki 10. soru incelendiğinde

öğrencilerin % 8,3'ünün değerlendirme bölümünden memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Gözlem bulgularına paralel olarak, öğrencilerle yapılan görüşmelerde de herhangi bir memnuniyetsizlik belirtilmemiştir.

Etkinlik 3 için değerlendirme aşamasındaki memnuniyet araştırmacı gözlemlerine dayanarak incelendiğinde; bazı öğrencilerin tüm üçgenlerin iç açılarının toplamının sabit bir değer olduğunu kavramakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Anket bulgularını içeren Tablo 5'teki 10. soruya öğrencilerin % 4,2'sinin memnun kalmadığı belirlenmiştir. Gözlem bulgularında öğrencilerin değerlendirme bölümü için sürenin yetmediğini belirttikleri tespit edilmiştir. Etkinlik 3, 10. soru için anket ve görüşme bulguları, gözlem bulgularını destekler niteliktedir.

VI. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 SONUÇLAR

“İlköğretim 4. Sınıf Matematik öğretiminde kullanılacak olan hazırlıklı–planlı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilebilirliği ve sınıf ortamında uygulanabilirliği nedir?” sorusuna cevap aranan bu araştırmada, sonuçlar; olumlu ve olumsuz durumlara dayalı olarak 2 ayrı kategoride sunulmuştur.

6.1.1. Drama Etkinliklerinin Uygulanmasına Yönelik Olumlu Sonuçlar

1. Tüm bulgular göz önüne alındığında; hazırlıklı-planlı drama etkinliklerinin öğrenciler için zevkli ve eğlenceli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmayı destekler nitelikte, Özsoy (2003)’un çalışmasında bedensel hareketlerin yoğun olduğu oyun sürecinde öğrencilerin daha çok eğlenip daha çok öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

2. Katılımcı gözlem notları, anket ve görüşme bulgularına dayanarak drama etkinliklerinin öğrenciler arasında paylaşımı arttırdığı ortaya çıkmıştır.

3. Hazırlıklı-planlı drama etkinliklerinin bilgilendirici ve yeni bilgiye ulaşmayı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

4. Drama etkinlikleri sayesinde öğrencilerin, öğrendikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendirebilecekleri sonucuna varılmıştır.

5. Öğrencilerin drama etkinliklerinden memnun kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

6. Drama etkinlikleri neticesinde öğrencilerin, diğer derslerde de dramanın kullanılmasını istedikleri ortaya çıkmıştır. Günhan ve Özen (2010)’in yaptığı araştırma incelendiğinde; ilköğretim seviyesindeki öğrenciler için somut

kavramlardan soyut kavramlara geçiş oldukça zor olmaktadır. Bu nedenle dersleri daha eğlenceli hale getirmek ve oyunla beraber öğrencilerin öğrenmelerini sağlamak gerekmektedir.

7. Drama etkinliklerinin ısınma, oyun, rahatlama ve değerlendirme aşamalarının öğrenciler tarafından beğenildiği sonucuna ulaşılmıştır.

6.1.2. Drama Etkinliklerinin Uygulanmasına Yönelik Olumsuz Sonuçlar

1. Drama etkinlikleri sırasında rol paylaşımında öğrenciler arasında sorun yaşandığı ortaya çıkmıştır.

2. Drama etkinliklerinde öğrencilerin kendilerine güven eksikliği yaşamasından dolayı katılımı yetersizlik olduğu sonucuna varılmıştır.

3. Öğrencilerin drama etkinliklerinde rolünü benimseme sorunu yaşadığı ve bu nedenle isteksizlik gösterdiği sonucuna varılmıştır.

4. Drama etkinliklerinin sadece sınıf ortamı ile sınırlı kalması nedeniyle öğrencilerin rahat hareket edemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

5. Drama etkinliklerinde kullanılan materyallerin yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

6.2. ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan çalışmaya ve yapılacak araştırmalara yönelik öneriler yer almaktadır.

6.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

Drama etkinliklerinin sadece sınıf ortamı ile sınırlı kalması, öğrencilerin rahat hareket etmelerini ve gerekli paylaşımları sağlamalarını engellemiş olabilir. Bu nedenle uygulama yapılacak ortamların öğrencilerin gelişim düzeylerini

dikkate alacak şekilde hazırlanabilir. Örneğin okullarda drama sınıfları oluşturularak öğrencilerin rahat hareket etmeleri sağlanabilir.

Drama etkinliklerinde kullanılmak üzere hazırlanan materyallerin günlük hayatta kullanılan şekilde olması ve uygulama ortamının gerçeği yansıtır nitelikte olması, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük yaşama transfer etmelerini kolaylaştırabilir. Bu çalışmada kullanılan materyaller kartondan maketlerle sınırlı kalmıştır. Örneğin; Tır Şoförleri etkinliğinde polis rolündeki öğrenci için gerekli kıyafetler bulunamadığı için öğrencilerin role adapte olmaları gecikmiştir.

Drama etkinliklerinin oyun aşamasında rol alan öğrencilerle yapılan görüşmelerde; etkinliklerde aktif katılım sağlayan öğrencilerin başarı ve istek durumunun arttığı görülmektedir. Ancak etkinliklerde pasif katılım sağlayan öğrenciler bu durumdan şikâyet ederek, eğlenemediklerini belirtmektedirler. Bu nedenle drama etkinliklerinde tüm sınıfın katılımının sağlanması için oyun aşaması için ayrılan süre arttırılabilir.

Drama etkinliklerinde kullanılan müzik ve dans, öğrencilerin motive olmalarını sağladığı gibi bazen de odaklaşmalarını engellediği görülmüştür. Bu nedenle etkinlik sırasında kullanılan müzikler alçak ses düzeyinde kalabilir.

Öğrencilerin etkileşim halinde olmalarını sağlamak ve arkadaşının fikrine saygı duyma durumunun kazandırılması için uygulanan etkinlikler, lider özellikli öğrencileri ön plana çıkaracak nitelikte olmamalıdır. Kıskançlık duygusunun önlenmesi için eşit rol dağılımı yapılmalıdır.

Bu çalışmada matematik dersi öğrenme alanlarının tümünü kapsayan etkinliklere yer verilmiş olsa da sadece 10 kazanım ile sınırlandırılmıştır. İlköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde kullanılan dramaya uygun geliştirilen etkinliklerin kazanım sayısı ve çeşidi arttırılabilir.

6.2.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

Hazırlıklı drama yöntemiyle matematik öğretiminin farklı öğretim kademelerinde ve farklı sınıflarında öğrencilerin matematik dersine ilişkin tutumları ve düşüncelerine etkisini sınyan araştırmalar yapılabilir.

Bu araştırmada, hazırlıklı drama yönteminin ilköğretim 4. sınıf matematik öğretimine uygun etkinliklerinin geliştirilmesi ve uygulanması incelenmiştir. Benzer çalışmalarda, bu yöntemin farklı derslere uygun etkinliklerin geliştirilmesi ve uygulanması incelenebilir.

İlköğretimin farklı kademelerinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin hazırlıklı drama yöntemini matematik dersinde kullanma becerisi ve bilgisi hakkında araştırma yapılabilir.

İlköğretim düzeyinde farklı sınıf seviyelerinde görev yapan öğretmenler hizmet içi eğitimlerle kendilerini geliştirebilir ve etkinlik geliştirebilir.

KAYNAKÇA

- Akkaş, E. (2003). İlköğretim 1. 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Öğretmen Davranışlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin İncelenmesi (basılmamış yüksek lisans tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akoğuz, M. (2002). İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Dramanın Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akyol, A. (2003). Drama ve Dramanın Önemi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. C. 1, S. 2.
- Altınok, A., Keşan, C., Yılmaz, S. (2005). *İlköğretim 7. Sınıf Tamsayılar Konusu Günlük Yaşamla İlişkilendirilmesi ve Öğrenci Üzerindeki Etkisi*, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Denizli.
- Altınsoy, B. (2007). Takım Oyun Turnuva Tekniğinin İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarısı, Kalıcılığı ve Matematiğe İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aral, N. ve Diğerleri. (2000). *Drama*, İstanbul: Ya-Pa Yayıncılık.
- Arıkan, Y. (2007). *İlköğretimler İçin Uygulamalı Tiyatro ve Drama Eğitimi*, İstanbul: Pozitif Yayınları.
- Arsal, Z. (2002). İlköğretim Matematik Dersi Bölme İşleminde Somut Yaşantılarla Yapılan Öğretimin Etkililiği (basılmamış doktora tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aynal, S. (1989). Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Biber, M. (2006). Keşfederek Öğrenme Yönteminin İlköğretim 2. Kademe Matematik Dersi Öğrencilerinin Yaratıcılıkları Üzerindeki Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Biricik, G. (1999). İlköğretim 2. Sınıf Matematik Öğretiminde Aktif Etkileşimli Öğrenme Yaklaşımının Öğrenci Başarısına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çağdaş, A. ve Diğerleri. (2003). *Okul Öncesi Eğitimde Dramatik Etkinlikler*, Konya: Eğitim Kitabevi.
- Çalışkan, N. ve Karadağ, E. (2008). *Kuramdan Uygulamaya İlköğretimde Drama*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Duatepe, A. (2004). Drama Temelli Öğretimin Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Geometri Başarısına, Van Hiele Geometrik Düşünme Düzeylerine, Matematiğe ve Geometriye Karşı Tutumlarına Etkisi (basılmamış doktora tezi), Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Duatepe, A. and Ubuz, B. (2009). Effects of Drama Based Geometry Instruction on Student Achievement, Attitudes and Thinking Levels. *Journal of Education Research*, V. 102 , N. 4, 272-286.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Farris, J.P. and Parke, J. (1993). What Students Think About Drama. *The Clearing House*, Vol. March/April.

- Fulford, J. , Hutchings, M. , Ross, A. , Schmitz, H. (2001). *İlköğretimde Drama*, (Çev. Leyla Küçükahmet, Hande Borçbakan, S.Sadi Karamanoğlu), Birinci Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gebencililer, E. (2006). Bir Drama Tekniği Olan Konuşma Metninin Kendine Güven ve Dil Kullanımına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gesser, A., Guttman, N., Israelashvili, M. (2006). Educational Drama and The Dilemma of False Catharsis: Lessons for Theory and Practice from a study of Anti-drug Pays in Israel, *Research in Drama Education*. Vol. 11, N. 3, 293-311.
- Gönen, M. ve Dalkılıç, N. (1998). *Çocuk Eğitiminde Drama*, İstanbul: Epsilon Yayıncılık Ltd. Şti.
- Griffin, S. (1998). *Conservation Seed: Pollution Awareness, Day Care and Early Education*, V. 16, N. 3, P. 28-29.
- Günhan, B. ve Özen, D. (2010). Prizmalar Konusunda Drama Yönteminin İşlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 27, ss. 111–122.
- Hatipoğlu, Y. (2006). İlköğretim 5. Sınıf Matematik Ders Konularının Öğretiminde Drama Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Işık, D., Tarım, K. ve İflazoğlu A. (2007). Çoklu Zeka Kuramı Destekli Kubaşık Öğrenme Yönteminin İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersindeki Akademik Başarılarına Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 1, ss. 63-77.
- Johnson, L. and O'Neill, C. (1984). Dorothy Heathcote: *Collected Writings on Education and Drama*. Essex: Anchor Brendon Ltd.

- Karabacak, N. (1996). Sosyal Bilimler Dersinde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Erişî Düzeyine Etkisi (yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi.
- Karadağ, E. (2005). Eğitim Yönetimi ve Öğretim Yöntemleri İlişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi (basılmamış yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karakaya, N. (2007). İlköğretimde Drama ve Örnek Bir Uygulama. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 27, S. 1, ss. 103- 139.
- Karakuş, M. (2001). Eğitim ve Yaratıcılık, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Mart, S. 119, ss.3- 7.
- Kayhan, H. (2004) Yaratıcı Dramanın İlköğretim 3. Sınıf Matematik Dersinde Öğrenmeye, Bilgilerin Kalıcılığına ve Matematiğe Yönelik Tutumlara Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kızıroğlu, C. (2010). *Çocuklara Eğlenceli Drama Uygulamaları*, Ankara: Murat Kitabevi
- Koç, F. (1999). Yaratıcı Dramanın Öğrenmeye Etkisi- Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bir Yöntem Olarak Drama (basılmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kodaz, A. (2007). Ortaöğretim Dokuzuncu Sınıflarda Dil Öğretiminde Drama Yönteminin Etkililiği (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kuzu, A. (2009). Öğretmen Yetiştirme ve Mesleki Gelişimde Eylem Araştırması, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 2, S. 6, ss. 425–433.
- Küçük, M. (2002). Hizmet içi Aksiyon Araştırması Kurs programının Fen Bilgisi Öğretmenlerine Uygulanması: Bir Örnek Olay çalışması (basılmamış yüksek lisans tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Levent, T. (1999). Drama Kùltürünü Oluřturmak, *Eğitimde Yaratıcı Drama (ÇDD Bùlteni)*, S. 2, ss. 7–9.
- Mangır, M. ve Aktaş, Y. (1993). *Ankara’da Bulunan Çocuk Yuvalarında Korunan 9–12 Yaş Grubu Korunmaya Muhtaç Çocuklarda Korku Yaygınlığı Ve Yoğunluğu Üzerine Bir Araştırma*. Çocuk İstismarının Ve İhmalinin Önlenmesi 1. Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu Konferansı. 19–21 Mart. Ankara
- MEB, Komisyon. (1999). *İlköğretim Drama 1*, Ankara: MEB Devlet Kitapları Müdürlüğu Basım Evi.
- MEB, Komisyon. (2005). *İlköğretim Matematik Dersi 1–5 Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu*, Ankara: MEB Devlet Kitapları Müdürlüğu Basım Evi.
- Mertler, C. A. (2006). *Action Research: Teachers as Researchers in the Classroom*, USA: Sage Publications.
- Mills, G. E. (2003). *Action Research a Guide for The Teacher Researcher*, New Jersey: Pearson Education.
- Müler, R. (1997). The New South Africa Rebirth for Drama in Eduvation. *Researching Drama and Theatre in Education*. International Conference University of Exeter, April 8th-12th.
- Moore, H. and Caldwell, H. (1993). Drama and Drawing For Narritive Writing İn Primary Garades. *The Journal of Educational Research*, V. 87, N. 2, 100–110.
- Morgül, M. (1999). *Eğitimde Yaratıcı dramaya Merhaba*. Ankara: Kök Yayıncılık.

- O'hara, M. (1997). Process and Product: Some Perspectives on the Effect of Presentation and Performance in Preparing PGCE Secondary English Students to Teach Drama. *Researching Drama and Theatre in Education*. International Conference University of Exeter, April 8th-12th.
- Okvuran, A. (1995). *Sanatsal Kültürel Donanıma Yaratıcı Drama Bir Katkı Getirir mi?*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Kongresi. 6–8 Eylül.
- Ömeroğlu, E. (1990). Anaokuluna Giden Beş-Altı Yaşındaki Çocukların Sözel Yaratıcılıklarının Gelişimine Yaratıcı Drama Eğitiminin Etkisi (basılmamış doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi Sağlık bilimleri Enstitüsü.
- Önder, A. (2010). *Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özsoy, N. (2003). İlköğretim Matematik Derslerinde Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. C. 5, S. 2, ss. 112–119.
- Özsoy, N. ve Yüksel, S. (2007). Matematik Öğretiminde Drama, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 21, ss. 32-36.
- Pesen, C. ve Diğerleri. (2000). İlköğretim Okullarında Kullanılan Matematik Öğretim Yöntemleri Üzerine, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Ekim, S. 118, ss. 32–34.
- San, İ. (1985). Sanat ve Yaratıcılık Eğitimi Olarak Tiyatro, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C.18, ss. 99–112.
- San, İ. (1995). *Sanatta Yaratıcılık Oyun Drama*. *Yaratıcılık ve Eğitim Semineri*. Ankara: TED Yayınları.
- San, İ. (1999). *Türkiye’de Yaratıcı Drama Çalışmalarının Dünü ve Bugünü*. *Cumhuriyet ve Çocuk*, 2. Ulusal Çocuk Kültürleri Kongresi. Ankara:

Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

Soner, S. (2005). İlköğretim Matematik Dersi Kesirli Sayılarda Toplama-Çıkarma İşleminde Drama Yöntemi İle Yapılan Öğretimin Etkililiği (basılmamış doktora tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sözer, N. (2006). İlköğretim 4. Sınıf Matematik Dersinde Drama Yönteminin Öğrencilerin Başarılarına, Tutumlarına ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Şimşek, E. (2001). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Drama Yönteminin Kalıcılığın Artırılmasında Kullanılması (basılmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Taş, F. (2008). İlköğretim 1–5. Sınıflar Matematik Dersi Temel Becerilerine Drama Tekniğinin Katkısına İlişkin Öğretmen Görüşleri Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uysal, Ö. (1996). Eğitim Sürecine Etkin Öğrenci Katılımının Öğrenme Sonuçlarına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uzuner, Y. (2005). Özel Eğitimden Örneklerle Eylem Araştırmaları, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, C. 6, S. 2, ss. 1–12.

Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı Drama Eğitim Programlarının Öğeleri, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, C. 22, S. 107, ss. 28–35.

Üstündağ, T. (2000). *Çoklu Zeka, Duygusal Zeka ve Bireysel Farklılıklar Kavramlarından Yaratıcı Dramaya*. Türkiye 1. Drama Liderleri Buluşması

Bildirileri. Oluşum Tiyatrosu ve Drama Atölyesi. Ankara: Fersa Matbaacılık.

Üstündağ, T. (2002). *Yaratıcılığa Yolculuk*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Üstündağ, T. (2009). *Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü*, Ankara: Pegem Akademi

Yalım, N. (2005). İlköğretim Dördüncü Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi (basılmamış yüksek lisans tezi), Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yenilmez, K. ve Uysal, E. (2007). İlköğretim Öğrencilerinin Matematiksel Kavram ve Sembollerini Günlük Hayatla İlişkilendirebilme Düzeyi, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 24, ss. 89–98.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.

Yıldızlar, M. (2001). *Matematik Problemlerini Çözebilme Yöntemleri*, Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi.

Yılmaz, G. (2006). Fen Bilgisi Öğretiminde Drama Yönteminin Kullanımı (basılmamış yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

- 1. Drama Etkinlikleri Ders Planları**
 - 1.a. Örüntüler Etkinliği Ders Planı
 - 1.b. Geometrik Desenler Etkinliği Ders Planı
 - 1.c. Üçgenlerin Dünyası Etkinliği Ders Planı
 - 1.d. Sayıları Okuyalım Etkinliği Ders Planı
 - 1.e. İsimlendirme Etkinliği Ders Planı
 - 1.f. Tır Şoförleri Etkinliği Ders Planı
 - 1.g. Zıp Zıp Etkinliği Ders Planı
 - 1.h. İlginç Durumlar Etkinliği Ders Planı
- 2. Drama Etkinlikleri Sonrası Öğrencilere Uygulanan Anket Soruları**
- 3. Drama Etkinlikleri Sonrasında Öğrencilerle Yapılan Görüşme Soruları**
- 4. Uygulama Esnasında Çekilen Fotoğraf Örnekleri**

EK 1. Drama Etkinlikleri Ders Planları

EK 1.a. Örüntüler Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Sayılar
Ünitenin Adı	: Sayılarla İşlemler ve Saat
Konunun Adı	: Sayı Örüntüleri ve İki Adımlı İşlemler
Süre	: 40 + 40dk.
Yöntem	: Drama
Teknik	: Öykü Canlandırma, Hayali Oyun
Kaynak, Araç- Gereç	: Legolar, Apartman resmi, katları gösteren levhalar
Kazanım	: Bir örüntüyü sayılarla ilişkilendirir ve eksik olan bölümü tamamlar.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğrenciler 2'şer gruplaşırlar. Bir öğrenci oturur diğeri onun arkasına geçer. Ayakta olan öğrenciler eşlerini hamur gibi yoğurarak masaj yaparlar. Omuzlarını, kollarını, sırtını yoğurur. Bir süre sonra eşler yer değiştirir ve aynı etkinlik yaptırılır.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

1 öğrenci seçilerek apartman görevlisi rolü verilir. Lider olan öğretmen hikâyeyi anlatmaya başlar. “ Çok büyük bir apartman olan Huzur Apartmanında çalışan bir görevliyim. Her sabah ve her akşam bu apartmanda yaşayan kişilerin isteklerini yerine getirmeye çalışırım. Apartmanı temiz tutmak için çok çalışırım. Yine bir gün siparişleri dağıtmaya giderken önce Kezban Hanım'ın oturduğu 2. kata çıktım. Sonra 5. kattaki Süleyman amcanın çok acil ekmek istediğini hatırlayarak onun yanına gittim. Sonrasında sırayla devam etmek isterken 7. kattan Münevver Hanım bağırdı ve oraya gittim. Sepetim boşalınca 1. kata inerek siparişleri tekrar sepete doldurdum. Sonra 4. kattaki Erdoğan beyin siparişlerini verdim, ardından da 6. kata çıktım ama o kadar yorulmuştum ki şimdi nereye gideceğimi bilemiyordum.”

Hikâye okunur ve bu sırada apartman görevlisi rolündeki öğrencinin bu durumu canlandırması sağlanır. Aynı anda da izleyici öğrenciler Lego parçalarıyla oluşturdukları apartman modelinde katları verilen yönergelere uygun inip çıkarlar.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Şimdi kendini bir balon olarak düşünün ve gökyüzüne doğru yükselmeye başladığınızı hayal edin. Hangi renk balonsunuz? Çevrenizi gözleyin. Neler görüyorsunuz? Uçmak nasıl bir duygu? İyice gökyüzüne yükseldiniz. Artık evler karınca gibi gözüküyor. Fakat o da ne, bir karga üzerinize doğru geliyor ve sizi gagalamaya başladı. Yapabileceğiniz tek şey, var gücünüzle bağıarak onu korkutmak ve sizi gagalamaktan vazgeçmesini sağlamak. Öğrenciler istedikleri gibi bağıarak rahatlarlar.

Değerlendirme

- Apartman görevlisinin işi nedir?
- Apartman görevlisinin gittiği katları sırayla yazabilir misiniz?
- Yan yana dizilen sayılarda bir kural var mıdır acaba?
- Belli bir kurala göre oluşturulan sayılara ne diyebiliriz?
- Siz de buna benzer örüntüler oluşturur musunuz?

EK 1.b. Geometrik Desenler Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Geometri
Ünitenin Adı	: Geometriye Yolculuk
Konunun Adı	: Örüntü ve Süslemeler
Süre	: 40 dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Zihinde Canlandırma
Kaynak, Araç- Gereç	: Renkli kartonlar, çarşaf kâğıtlar, yapıştırıcı, makas.
Kazanım	: Uygun karesel, dikdörtgensel ve üçgensel bölgeleri kullanarak ve boşluk kalmayacak şekilde döşeyerek süsleme yapar.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğretmen; “Sizler ünlü bir ressamın fırçaları olacaksınız ve çok değerli resimler çizeceksiniz. Sizin yaptığınız resimler sergilenecek ve dünyaca ünlü ressamlar gelip sergiyi gezecekler.” der.

Yönergelerle etkinlik başlatılır:

“Fırçalar ayağa kalkıyor ve önlerindeki tuvale doğru yavaş yavaş ilerliyorlar. Şimdi hızla koşuyoruz, şimdi yavaşlıyoruz, şimdi kâğıdımızı zıplayarak boyuyoruz, şimdi kâğıdımızı başımızda boyuyoruz, şimdi akan boyaları ayaklarımızla siliyoruz, şimdi kirpiğimizle boyuyoruz vb. yönergeler sunulur ve gözlerini kapatmaları istenir. Hayal kurduktan sonra neyin resmini yaptıklarını anlatmaları istenir.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Öğrenciler 6 kişilik 4 gruba ayrılır. Her grup öncelikle etkinlik süresince kullanacağı renkli kartonlardan eşit uzunluklarda üçgensel, karesel ve

dikdörtgensel bölgeler hazırlarlar. Gruplardaki her öğrenci bir kilim ustası olduğunu hayal eder ve dünyanın en güzel kilimini oluşturacaklarını düşünürler. Müzik eşliğinde süre başladığında gruplar çalışmaya başlar ve 2dk süreyle tüm grupların çalışması izlenir. Sonra zil sesiyle gruplar saat yönünde yer değiştirirler ve böylece başkalarının yarım bıraktığı işi de tamamlamaya çalışırlar. Tüm gruplar çalışmalarını bitirdikten sonra kilim örnekleri incelenir.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Büyük gövdeli bir ağaç olduğunuzu hayal edin. Güneşli bir bahar sabahı, çiçekleriniz açıyor, yapraklarınız yeşeriyor. İnsanlar sizin gölgenizde piknik yapıyor. Şimdi yaz mevsimi hafif bir rüzgâr esiyor, yapraklarınız sallanıyor, çiçekleriniz hala çok canlı. Çocuklar salıncak kurmuş sallanıyorlar. Şimdi sonbahar mevsimi oldu, yağmur yağıyor üstünüze, çiçekleriniz soldu ve yapraklarınız teker teker rüzgârla birlikte dökülüyor. Kış mevsimi geldi, gövden kurumaya başlıyor. Hava çok soğuk.. Şimdi gözlerinizi açabilirsiniz.

Değerlendirme

- Oluşturduğunuz kilimde hangi geometrik şekilleri kullandınız.
- Bu şekilleri bir kurala göre mi oluşturdunuz?
- Oluşturduğunuz desen neye benziyor?
- Siz de çevrenizde buna benzer örüntülere örnek verebilir misiniz?

EK 1.c. Üçgenler Dünyası Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Geometri
Ünitenin Adı	: Geometriye Şekilleri İnceleyelim
Konunun Adı	: Üçgenlerin Dünyası
Süre	: 40 + 40 dk.
Yöntem	: Drama
Teknik	: Rol Oynama
Kaynak, Araç- Gereç	: Açı kartları
Kazanımlar	: Üçgenin iç açılarının ölçülerinin toplamını belirler.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Tüm sınıftan bir atasözünü kâğıtlara yazıp kutunun içine atmaları istenir. Sınıftaki gruplardan birer öğrenci gelir ve kendi grubuna seçtiği atasözünü anlatması istenir. Bu etkinliği konuşmadan, sadece beden dilini kullanarak yapması sağlanmalıdır.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Sınıf içinde gönüllü öğrencilerden 10 tanesi sınıfın ortasında sıra halinde toplanır. Her birinin üzerine 0 ile 180 arasında sayıların yazılı olduğu açı kartları asılır. Ve içlerinden biri bir masal anlatmaya başlar.

“Bir varmış, bir yokmuş. Ülkenin birinde çok mutlu yaşayan bir aile varmış. Günlerden bir gün bu ailenin bir tane erkek bebekleri dünyaya gelmiş. O kadar güzel o kadar tatlıymış ki, kimse bakmaya doyamazmış. Ama bu güzel bebek büyüdükçe yalnızlıktan şikâyet eder olmuş. Derken zaman geçmiş ve bu mutlu ailenin bir de kız bebekleri olmuş. İki kardeş birbirlerini o kadar çok seviyorlarmış ki, hiç ayrılmıyorlarmış. Günlerden bir gün iki güzel çocuk bahçede oyun oynarlarken yaşlı bir kadın gelmiş ve çocuklardan birini

kaçırmış. Geride kalan kardeşse bu duruma çok üzölmüş, çok ağlamış. Ne yaptılarsa da olmamış bir türlü kardeşine kavuşamamış. Çünkü kardeşini kaçırın yaşlı kadın aslında bir büyücüyümüş ve bir büyü yapmış. Ne zamanki o köydeki tüm çocuklar toplanır ve el ele vererek üçgen şeklini alır, köşelerde kalan çocukların açıları toplamı 180 derece olursa o zaman bu kardeşler kavuşabilir.”

Haydi, çocuklar birleşelim ve birbirini özleyen kardeşleri birbirine kavuşturalım derler ve üçgen şeklini oluştururlar. Köşelerdeki sayılar toplanır 180’e ulaşana kadar bu etkinlik devam eder.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Yerde sırtüstü uzandığını düşün ve gözlerini yun. Şimdi çimenlerin üzerindesin. Yavaş yavaş yağmur yağıyor. Küçük yağmur taneleri yüzüne düşüyor. Çenenin üzerine, burnuna, ağzına, eline, kollarına yağmur taneleri düşüyor. Bedeninin rahatladığını ve hafıflediğini hisset.

Değerlendirme

- Bu hikâyede anlatılan olay nedir?
- Kardeşlerin buluşması için ne olması gerekir?
- Niçin böyle bir kural koyulmuştur?
- Çocuklar birleştiklerinde oluşan şeklin adı nedir?
- Üçgenin içindeki tüm açıların toplamı kaç olmalıdır?
- Bu özellik tüm üçgenler için de geçerli midir?
- Bu durumu kanıtlayabilecek bir etkinlik biliyor musunuz?
- Siz de birer üçgen çizerek iç açılarını uygun şekilde yerleştirin.

EK 1.d. Sayıları Okuyalım Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Sayılar
Ünitenin Adı	: Veriler ve Sayılarla İşlemler
Konunun Adı	: Doğal Sayılar
Süre	: 40+40 dk.
Yöntem	: Drama
Teknik	: Rol Oynama, Rol Değiştirme, Doğaçlama
Kaynak, Araç- Gereç	: Sayı Kartları, Polis kıyafeti, düdük
Kazanımlar	: 1-) 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıları okur ve yazar. 2-) 4, 5 ve 6 basamaklı doğal sayıların bölüklerini ve basamaklarını belirtir.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Sınıftaki tüm öğrencilerin sınıfın ortasında toplanması istenir. Tüm öğrenciler konuşmadan sadece beden diliyle doğum tarihlerine göre sıraya girmeleri istenir. Aynı ay doğan öğrenciler için de gün sırasının önemli olduğu vurgulanır. Ve süre başladığında öğrenciler beden diliyle anlaşarak küçükten büyüğe doğru sıraya girerler. Etkinlik süresince süre tutulur ve sonunda da süreye bakılır. Daha kısa zaman içinde sıraya girmek için ne yapılabileceği konuşulur.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Sınıftaki gönüllü öğrencilere belli roller verilir ve üzerlerinde 0'dan 9'a kadar rakamların yazılı olduğu sayı kartları asılır. Yan yana gelen rast gele dört öğrencinin oluşturduğu sayılar sınıftaki diğer öğrenciler tarafından okunmaya çalışılır. Bir öğrenci daha eklenir ve sayı okunur. En çok 6 basamaklı sayı oluşturulur. Öğrenciler yer değiştirerek sayılar tekrar okunabilir. Bu oyun devam ederken sınıfın içine değişik kıyafetli bir öğrenci girer ve burada ne

yaptıklarını merak eder. Öğrencilerin cevapları doğaçlama olarak devam eder. Yabancı öğrencinin polis olduğu anlaşılır. Polis oyun oynayan öğrencilere adlarını ve soyadlarını sorar. Çocuklar şaşkınlıkla kahlırlar, çünkü isimlerini bilmemektedirler. Bunun üzerine polis, kimsenin isimsiz ve soy isimsiz kalamayacağını söyler ve en sondan en başa doğru sırasıyla isim verir çocuklara. “ sen en küçükleri olmalısın, senin adın birler olsun, sen biraz daha büyük duruyorsun sen de onlar ol.” gibi tüm basamak isimleri söylendikten sonra sıra soy isimlere gelir. Gruptaki öğrencilerden yine sondan başlayarak 3'er sayarak bölük isimleri verilir soy isim yerine. Böylece öğrenciler birbirine isimleriyle seslenerek oynamaya devam ederler. Hatta etkinlik rol değiştirme ile devam ederek farklı basamaklarda basamak değeri artıp azaldığını fark ettirmek sağlanabilir.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Öğrenciler kendilerini bir kardan olduğunu düşünürler ve gözlerini kapatarak hayal kurarlar.

Öğretmen yönergeleri verir:

Soğuk ve karlı bir kış günü burnunda havuç boynunda atkı bahçenin kenarında duruyorsun. Çocuklar etrafında oyun oynuyorlar. Ertesi gün yanına başka kardan adamlar da yapılıyor. Arkadaş oluyorsunuz. Derken bir gün güneş açmaya başlıyor ve hava ısınıyor. Yavaşça eriyorsun. Önce ayakların, bacakların, sonra gövden erimeye başlıyor. Boynundaki atkı yere düşüyor. Yavaşça çenen, burnun ve kafan.. tamamen eridin. Şimdi gözleriniz açabilirsiniz.

Değerlendirme

- Sayılara basamak isimleri verirken neye dikkat ediyoruz?
- Her basamaktaki sayının değeri aynı mıdır?
- Sayıların bölükleri nelerdir?
- Sayıları okumaya nerden başlıyoruz?
- Siz de defterinize 3'er tane 4, 5 ve 6 basamaklı sayı yazınız ve çözümleyiniz.

EK 1.e. İsimlendirme Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Geometri
Ünitenin Adı	: Geometriye Yolculuk
Konunun Adı	: Kare, Dikdörtgen ve Üçgen
Süre	: 40 + 40dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Zihinde Canlandırma
Kaynak, Araç- Gereç	: Harf kartları
Kazanım	: Kare ve dikdörtgenin kenar ve açı özelliklerini belirler.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğrencilerin sınıfın ortasında toplanır ve 2'şer gruplaşırlar. Öğrencilerden biri heykeltıraş olur diğeri de heykel malzemesi çamur olur. Heykeltıraş olan elleriyle diğeri istediğini biçimi verir. Örneğin; kollarını kaldırır, ağzını açar, başını sağa sola yatırır, belini bükerek vb. diğeri çocuk ise kendisine verilen bu şekli korumaya çalışır. Bir süre sonra öğrenciler rol değiştirir ve etkinlik tamamlanır.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Öğrencilerin tümünün sınıfın ortasında toplanması istenir. Hareketli bir müzik eşliğinde dağınık olarak dans etmeleri söylenir. Müzik durduğunda tüm sınıf 4'er kişilik gruplar oluşturur. Eksik kalan grupları öğretmen tamamlayabilir. Tüm oyuncuların kollarını dik açıyla uzatmaları söylenir. Oluşturulan gruplarda köşelerde kalan öğrencilerin isimlerin baş harflerine bakılarak şekillerine isim vermeleri istenir. Kare veya dikdörtgen şekillere verdikleri isimleri farklı şekilde okuyabilecekleri de vurgulanmalıdır. Etkinlik birkaç kez

tekrarlandıktan sonra tüm öğrencilerin katıldığı gözlemlenirse etkinlik sonlandırılabilir.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Oyun bölümünün tamamlanmasıyla birlikte rahatlama için aşağıdaki oyun oynanır.

Öğretmen yönerge verir:

Sıranda rahatça otur, gözlerini kapat. Kollar bedeninin iki yanında duruyor. Bacakların dümdüz uzatılmış vaziyette. Yavaş yavaş burnundan soluk al karnını hava ile doldur. Şimdi yavaşça nefesini dışarı ver. Yumuşak pamukların üzerinde yattığını düşün. Güneşin sıcaklığını yüzünde hisset. Şimdi kolların ağırlaşmaya başladı ve yavaşça gözlerini aç.

Değerlendirme

Drama sırasında hissettikleri sorulur.

- Oyun sırasında şekilleri hangi kurala göre isimlendirdik?
- Başka türlü isimlendirme olabilir mi?
- Siz de buna benzer şekilleri isimlendirebilir misiniz?

EK 1. f. Tır Şoförleri Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Sayılar
Ünitenin Adı	: Ondalık Kesirler ve Uzunluk Ölçüleri
Konunun Adı	: Ondalık Sayılar
Süre	: 40dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Doğaçlama
Kaynak, Araç- Gereç	: Tır resimleri, sayı kartları
Kazanım	: En çok 5 tane ondalık kesri büyük, küçük ve eşit olarak semboller kullanarak sıralar

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğrenciler daire biçiminde dizilirler ve öğretmen lider olarak oyunu başlatır. İstedığı arkadaşının ismini söyler ve topu ona atar. Herkesin bir kere topu tutma hakkı vardır. Eğer şaşırır olursa oyun baştan oynanır. Etkinlik sonunda süreye bakılır ve daha kısa sürede nasıl oynanabileceği sorulur. İsim söylemeden, beden diliyle de oynanabileceğini ya da herkes kendi zamanını biliyorsa aksamadan oyun oynanabileceğini bulmaları beklenir. İleriki aşamalarda ise topun hemen ardından başka bir top hatta elden ele gezebilecek bir sus şişesi oyuna katılabilir.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

3 öğrenci tahtaya çıkar ve her biri bir tır şoförü olduğunu hayal eder. Kullandıkları araçların boylarının uzunlukları üzerlerinde yazar. 2 öğrenci de üstgeçidin ayaklarını tutmaktadır. Üstgeçidin yüksekliği her etkinlikte değişmektedir. Tır şoförü olan öğrenciler üzerlerinde yazan yüksekliğe bakarak üstgeçitten geçip geçemeyeceğini canlandırır.

Bu etkinlik tüm sınıfta uygulanır.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Gözlerini kapat ve bir denizde olduğunu düşün. Denizdeki dalgalardan birisin. Aşağı, yukarı hareket ediyorsun. Bir aşağı, bir yukarı inip çıkan bir dalgasın. Şimdi denizin içinde eriyip yok olduğunu düşün. Deniz sakinleşti. Dümdüz ve hareketsiz oldu. Sen de bu denizin bir parçasısın. Rahatladığını hisset. Sakin ve dümdüz, kıpırtısız bir denizsin. Şimdi yavaş yavaş deniz tekrar hareketlenmeye başladı. Sen tekrar bir dalga oldun. Aşağı, yukarı hareket ettiğini düşün. Kumsala doğru hareket ettiğini düşün. Kumlara yaklaştın ve şimdi kumlarla bir oldun. Birden ona kadar sayacağım ve on deyince gözlerini açabilirsin.

Değerlendirme

- Ondalık kesirleri sıralarken hangi kuralları düşünüyoruz?
- Eğer tam kısımlar eşitse sonra neye bakacağız?
- Peki, kesir kısımda eşit basamak sayısı yoksa ne yapmalıyız?

EK 1.g. Zıp Zıp Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Ölçme
Ünitenin Adı	: Ondalık Kesirler ve Uzunluk Ölçüleri
Konunun Adı	: Uzunluk Ölçme
Süre	: 40 + 40dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Zihinde Canlandırma, Doğaçlama
Kaynak, Araç- Gereç	: Uzunluk ölçme aleti, tebeşir.
Kazanım	: 1-) Belirli uzunlukları farklı uzunluk ölçme birimleriyle ifade eder. 2-) Bir uzunluğu en uygun uzunluk ölçme birimiyle tahmin eder ve tahminini ölçme yaparak kontrol eder.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Ayaklar omuz genişliğinde açılır, derin bir soluk alınır baş mümkün olduğu kadar geri konuma getirilir. Bu durumda ağız hafifçe açılır. Yukarıdan belli bir nokta seçilir. Bütün bedeni gererek önce sağ elle sonra sol elle yukarıda hedeflenen noktaya parmak uçları ile dokunacakmış gibi uzanılır, elma toplanmış gibi yapılır. Sonra başları dizleri yakınına gelecek biçimde gövdelerini boş bir çuval öne ve yere doğru eğmeleri istenir. Bu durumda dizler hafif kırıktır ve tüm beden esnetilir.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

(Dersin bahçede işlenmesi için önceden gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.)

Öğrenciler arkadaşlarıyla ikişerli gruplar oluştururlar, bu esnada eş seçimine öğretmen karışmaz ve öğrenciler kendi tercihlerini yaparlar. Bahçede

aralarında 1m uzaklık olan iki düz çizgi çizilir. Bu çizgilerin birinden diğerine doğru ayakları birleştirerek zıplarlar. Zıplama mesafelerini santimetre cinsinden hesaplarlar ve tahminleri sonuçlarla karşılaştırırlar.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Sınıf daire olur, el ele tutuşurlar. Bir öğrenci ebe olur ve elektrik akımını dairede dolaştırabilmek için sol elini kaldırır. Onun solundaki arkadaşı da el ele oldukları için onun hareketini takip eder ve kendisine gelen akımı kendi soluna geçirir. Bu şekilde elektrik akımı bütün daireyi dolaşır.

Değerlendirme

- Zıpladığımız mesafeleri hangi ölçme birimiyle ifade ediyoruz?
- Metre biriminin kullanılabileceği örnek verebilir misiniz?
- Santimetre biriminin kullanılabileceği örnekler verebilir misiniz?

EK 1.h. İlginç Durumlar Etkinliği Ders Planı

Dersin Adı	: Matematik
Öğrenme Alanı	: Veri
Ünitenin Adı	: Ölçüp Tartalım, Gerçeklere Ulaşalım
Konunun Adı	: Olasılık
Süre	: 40dk
Yöntem	: Drama
Teknik	: Zihinde Canlandırma
Kaynak, Araç-Gereç	: Durum kartları, hikâye metni.
Kazanım	: Olasılık belirten kelimeleri uygun cümlelerde kullanır.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Giriş Etkinlikleri:

Isınma

Öğretmen; “Bazı durumlarda tanımadığınız insanlarla karşılaştığınız zaman nasıl davranmanız gerekir?” sorusunu sorar. Örneğin; caddede karşıdan karşıya geçerken, birbirini hiç tanımayan birçok insan aynı anda trafik lambasındaki yeşil ışığın yanmasını bekler. Bankada emekli maaşı almak için insanlar sıraya girerler. Öğrenciler bunun gibi durumları canlandırırlar.

Gelişme Etkinlikleri:

Oyun

Öğretmen derse bir hikâye anlatarak başlar.

“Bir varmış bir yokmuş.. Çok uzak ülkelerden birinde 5 metre uzunluğunda bir kurbağa yaşamış. Bu kurbağa o kadar konuşkan, o kadar cana yakınmış ki, arkadaşları onu çok severmiş. Bir sabah kurbağa uyandığında bir de bakmış ki her tarafta çiçekler açmış, kuşlar ötüyor. Sıcacık bir hava varmış dışarıda. Kurbağa ilkbahar mevsiminin geldiğini anlamış. O gün arkadaşlarıyla buluşmak için plan yapıyormuş ki, bir de ne olsun... Birden gök gürlemeye başlamış ve bir anda kurbağanın evinin üzeri karla kaplanmış. Kurbağa bu duruma çok üzülmüş.”

Hikâye içindeki terslikleri, kesin durumları, olası ve imkânsız durumları öğrencilerin dikkatle dinlemesi ve not alması istenir. Hikâye sonunda tüm sınıfın tartışması izlenir.

2 kişilik gruplar oluşturulur ve her gruba değişik durum kartları dağıtılır. Öğrencilerin sırayla bu durumu canlandırmaları istenir. Örneğin; “Burnumun akması kesindir. Saçımın düğüm olması imkânsızdır. Çantamın yere düşmesi kesindir. Silginin uçması olasıdır. Arkadaşımın beni gıdıklaması olasıdır. Havaya atılan paranın yere dik düşmesi olasıdır.” Ters durumlar içinse kesinlik ifadesinin anlamsız olduğunu canlandırarak görmesi sağlanır.

Sonuç Etkinlikleri:

Rahatlama

Bütün öğrenciler sıralarında rahatça otururlar ve başlarını sıranın üstüne koyup, gözlerini kapatırlar. Öğretmen öğrencilere; “Şimdi bozuk bir araba olduğunuzu düşünün, sahibiniz sizi çalıştırmaya uğraşüyor. Ama siz çalışmıyor, garip sesler çıkartıyorsunuz. Elimi çırpıtığım anda bu sesleri dışarı yansıtın.” der. 30 saniye kadar hayal etme ve konsantre süresi verdikten sonra elini çırpar.

Değerlendirme

- Hikâyede size garip gelen bir durum var mıydı?
- Hikâyede kesin olan durumlar nelerdi?
- Hikâyede imkânsız olan durumlar nelerdi?
- İmkânsız ve kesin durumlara örnek verir misiniz?

EK 2. Drama Etkinlikleri Sonrası Öğrencilere Uygulanan Anket Soruları

<i>Soru No</i>	<i>Drama Etkinliği Soruları</i>	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Kısmen</i>
1.	Drama etkinliğinden memnun kaldınız mı?			
2.	Drama etkinliği sırasında eğlendiniz mi?			
3.	Drama etkinliği sırasında arkadaşlarınızla paylaşımda bulunma fırsatı yakalayabildiniz mi?			
4.	Drama etkinliği sırasında yeni bilgilere ulaşabildiniz mi?			
5.	Tüm derslerin drama etkinlikleriyle işlenmesini ister misiniz?			
6.	Drama etkinlikleri sırasında öğrendiğiniz bilgileri günlük hayatta kullanabilir misiniz?			
7.	Drama etkinliğinin ısınma bölümünden memnun kaldınız mı?			
8.	Drama etkinliğinin oyun bölümünden memnun kaldınız mı?			
9.	Drama etkinliğinin rahatlama bölümünden memnun kaldınız mı?			
10.	Drama etkinliğinin değerlendirme bölümünden memnun kaldınız mı?			

EK 3. Drama Etkinlikleri Sonrasında Öğrencilerle Yapılan Görüşme Soruları

1. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumlu yanları nelerdir?
2. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinin olumsuz yanları nelerdir?
3. Drama yöntemi ile işlenen matematik dersleri sonucunda matematik dersine karşı tutumun değişti mi?
4. Tüm matematik derslerinin drama yöntemi ile işlenmesini ister misin?
5. Drama yöntemi ile işlenen matematik derslerinde öğrendiğin bilgileri günlük hayatta kullanabilir misin?

EK 4. Uygulama Esnasında Çekilen Fotoğraf Örnekleri

Geometrik Desenler Etkinliği Oyun Aşaması

Geometrik Desenler Etkinliği Oyun Aşaması

Üçgenlerin Dünyası Etkinliği Oyun Aşaması

Üçgenlerin Dünyası Etkinliği Oyun Aşaması

Sayıları Okuyalım Etkinliği Isınma Aşaması

Sayıları Okuyalım Etkinliği Oyun Aşaması

Sayıları Okuyalım Etkinliği Oyun Aşaması

İsimlendirme Etkinliği Isınma Aşaması

İsımlendirme Etkinliği Oyun Aşaması

İsımlendirme Etkinliği Oyun Aşaması

Tır Şoförleri Etkinliği Oyun Aşaması

Tır Şoförleri Etkinliği Oyun Aşaması

ÖZET

İLKÖĞRETİM 4. SINIF MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE HAZIRLIKLIL – PLANLI DRAMAYA UYGUN ETKİNLİKLERİN GELİŞTİRİLMESİ

Bahar AVCI AGUN

Yüksek Lisans Tezi, İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ebru GÜVELİ

Nisan, 2012

Bu çalışmada, ilköğretim 4. sınıf matematik öğretiminde hazırlıklı-planlı dramaya uygun etkinliklerin geliştirilmesi ve sınıf ortamında uygulanması amaçlanmıştır. Uygulama 2010–2011 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar yarıyılında, Rize ili Kalkandere ilçesinde yer alan Atatürk İlköğretim Okulu 4-A sınıfında toplam 24 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada eylem araştırması yöntemi kullanılmıştır. Uygulama 15 hafta sürmüştür. Dersler, 2010–2011 İlköğretim 4. Sınıf Matematik Öğretim Programına uygun hazırlanan ders planları doğrultusunda işlenmiştir. Çalışmada hazırlı-planlı dramaya uygun geliştirilen etkinliklerin sınıf ortamında uygulanabilirliğini ortaya koymak amacıyla nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Veriler; öğrenci profil bilgi formu, drama planları, katılımcı gözlem notları, öğrenci anketleri ve yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılarak toplanmıştır. Bu bağlamda araştırmacı, kendi hazırladığı, matematik programında yer alan konu alanlarını içinde barındıran etkinlikleri sınıfta uygulanmış ve

etkinlikler hakkında öğrencilerle bire bir anket ve görüşme uygulaması yapmıştır. Nicel verilerin analizinde % ve frekanslardan yararlanılmıştır.

Araştırmada gözlem, anket ve görüşmelere ilişkin bulgular incelenmiştir. Süreç içerisinde öğrencilerin etkinliklerle ilgili olumlu ve olumsuz görüşlerini tespit etmeye yönelik betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma sonunda elde edilen gözlem, anket ve görüşme bulguları neticesinde, hazırlıklı-planlı drama yöntemine uygun geliştirilen etkinliklerin; eğlenceli ve bilgilendirici bulunduğu, memnuniyeti arttırdığı, paylaşımı sağladığı ve öğrencilerin matematik dersine ilişkin olumlu düşüncelerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu çalışmayla, ilgili kademedeki görev yapan öğretmenlere konu ile ilgili yazılı ve görsel materyal sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Drama yöntemi, Matematik Öğretimi, Hazırlıklı drama, 4. sınıf, Eylem Araştırması.

ABSTRACT

DEVELOP ACTIVITIES AVAILABLE FOR PREPARED AND PLANNED DRAMA IN TEACHING MATH TO PRIMARY EDUCATION 4TH GRADE STUDENTS

Bahar Avcı Agun

MA Thesis, Department of Elementary Education

Supervisor: Assistant Professor Ebru Güveli

April, 2012

In this work, it was aimed to develop activities and plans suitable for prepared and planned drama in teaching math to primary education 4th grade students. Application was carried out over total 24 students of Ataturk Primary School in Kalkandere, is state of Rize in 2010-2011 education year, autumn and spring terms.

In this work, action research method was used. Application lasted 15 weeks. Lessons were processed according to lesson plans available for 2010-2011 Primary education 4th grade Math Education program. In the work, both quantitative and qualitative investigation methods were used together in order to put the practicability of the activities suitable for prepared and planned drama in the classroom environment. The data was collected by using student profile information form, drama plans, questionnaires, interviews and observations. In this regard, investigator applied the activities which were prepared by herself and included the subjects in math program and also applied questionnaire with

students and made interviews about the activities. Percentage and frequency were utilized in the analysis of quantitative data.

In the research, data about observation, interviews and questionnaire were examined. In the process, descriptive analysis method was used to determine positive and negative opinions of the students' about the activities. With the help of data obtained from observations, questionnaires and interviews, it is concluded that activities developed suitable for the prepared and planned drama method are thought to be amusing and acquainting, provide sharing and enhance the positive opinions of the students against math lesson. Moreover, with this research, written and visual materials are provided with the teachers working at the related echelon.

Keywords: Drama Method, Mathematics Education, Planned Drama, 4th grade Student, Action Research.

ÖZGEÇMİŞ

Bahar AVCI AGUN, 20.10.1983 tarihinde Rize ilinde doğdu. Kurtuluş İlköğretim Okulu'nu ve Rize Anadolu Lisesi'ni iyi derecelerle tamamladı. 2003 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize Eğitim Fakültesi'ni kazandı. Aynı programdan 2007 yılında mezun oldu. 2008 yılında Rize ili Kalkandere ilçesi Atatürk İlköğretim Okulunda sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. 2010 yılında Rize Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisansa başladı. 2008 yılında başladığı görevini halen devam ettirmekte olup yabancı dili İngilizcedir.